

รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

นายอภิชาติ อุ่นเกิด
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น
ชื่อผู้วิจัย	นายอภิชาติ อุ่นเกิด
หน่วยงาน	โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
ปีที่วิจัย	พ.ศ. 2563-2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น 2) สร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น 3) นำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้ และ 4) ประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น การดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเป็นครูผู้สอนโรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2564 จำนวน 100 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,053 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบบันทึกการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย 2) แบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น 3) แบบสัมภาษณ์ความต้องการเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น 4) รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น 5) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น 6) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม 7) แบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น 8) แบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น 9) แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 10) แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 11) แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 12) แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยรวมสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่นอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 0.40) รองลงมา คือ ด้านการบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 2.62$, S.D. = 0.38) และ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 2.55$, S.D. = 0.39) ตามลำดับ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารแผนงานและงบประมาณ ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = 0.39) ความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่นต้องการมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพในทุกด้านโดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นและการสร้างวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ (1) เป็นรูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (2) เป็นรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และ (3) เป็นรูปแบบการบริหารที่ใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการฝึกปฏิบัติจริง 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบเพื่อ (1) พัฒนาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (2) พัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (3) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และ (4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน 3) เนื้อหาของรูปแบบ ประกอบด้วย (1) บทบาทของผู้บริหาร (2) บทบาทของครูผู้สอน (3) แนวทางการดำเนินงานตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ และ (4) เงื่อนไขความสำเร็จ 4) กระบวนการของรูปแบบ มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ (1) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนา (2) ประชุมจัดทำแผนงานการขับเคลื่อนการพัฒนา (3) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ (4) นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และ 5) การประเมินผลของรูปแบบใช้วิธีการประเมินคุณลักษณะและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในกระบวนการพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบ ประกอบด้วย (1) การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (2) การประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (3) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน (4) การสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน

ผลการประเมินรูปแบบมีผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D.=0.23) รองลงมา คือ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D.=0.25) มีความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D.=0.27) และมีความเป็นไปได้

อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.26) ตามลำดับ และผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบ
ในภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.27) รองลงมา
คือ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.27) ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.29) และมีความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.31) ตามลำดับ

3. ผลการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้ พบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.43$) 2) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของครูมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.48$) 3) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนที่สูงขึ้นร้อยละ 10.69 และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงขึ้น ร้อยละ 0.28
และ 4) ชุมชนมีส่วนร่วมทั้งในด้านภาวะผู้นำ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร
ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม และด้านโครงสร้างการพัฒนาชุมชน ซึ่งมีศักยภาพ
ในการพัฒนาสู่ต้นแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ยั่งยืน

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า ในภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\mu=4.59$, $\sigma=0.34$) รองลงมา คือ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.58$,
 $\sigma=0.35$) มีความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.55$, $\sigma=0.37$) และความเป็นไปได้
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.52$, $\sigma=0.36$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Title: Administration Model Using Professional Learning Community to Promote Active Learning Management at Nakhon Khon Kaen School Mueang District, Khon Kaen Province.

Researcher: Mr. Aphichat Unkerd

School : Nakhon Khon Kaen School

Research Year: 2020-2022

Abstract

This research aimed to: 1) investigate the problems and needs related to the administration using a Professional Learning Community (PLC) to promote active learning management at Nakhon Khon Kaen School, 2) create an administration model utilizing PLC to enhance active learning management at Nakhon Khon Kaen School, 3) implement the developed administration model at Nakhon Khon Kaen School, and 4) evaluate its effectiveness at Nakhon Khon Kaen School. The study employed a Research and Development (R&D) methodology. The target groups consisted of 100 teachers and 2,053 secondary students (grades 1-6) from Nakhon Khon Kaen School during the 2021 academic year. The research instruments included: 1. a document analysis record form, 2. a questionnaire on administrative problems at Nakhon Khon Kaen School 3. an interview form for identifying administrative needs, 4. the developed PLC-based administration model at Nakhon Khon Kaen School, 5. a manual for implementing the model at Nakhon Khon Kaen School, 6. a focus group discussion record form, 7. evaluation forms for the model and its manual, 8. evaluation forms for the manual, 9. an assessment tool for teachers' active learning plans at Nakhon Khon Kaen School, 10. an evaluation form for teachers' active learning competencies, 11. records of students' academic achievements and desirable characteristics, 12. an interview form on community participation. Statistical tools including percentage, mean, and standard deviation for data analysis.

Research Findings:

1. Problems and Needs Analysis: The overall administrative problems at Nakhon Khon Kaen School were rated at a moderate level ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 0.39). Among specific aspects, academic administration had the highest mean score ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 0.40), followed by general administration ($\bar{X} = 2.62$, S.D. = 0.38),

and personnel administration ($\bar{X} = 2.55$, S.D. = 0.39). The lowest mean was found in plan and budget administration ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = 0.39). The school expressed a strong need for systematic and efficient management across all areas, particularly in enhancing teachers' competencies in active learning management, providing essential resources, and fostering a culture of knowledge-sharing within the organization.

2. Development of the Administration Model: The proposed PLC-based administration model comprised of five key components: 1) Principles: Grounded in PLC concepts to promote collaborative learning and active teaching practices among teachers through hands-on activities. 2) Objectives: (1) To improve teachers' active learning plans, (2) to improve teachers' and competencies, (3) to enhance students' academic performance and desirable attributes, and (4) encourage community involvement. 3) Content: Defined (1) roles for administrators, (2) roles of teachers, (3) operational guidelines based on six PLC components; and (4) success factors for implementation. 4) Process: Four steps—(1) appointing a development committee; (2) planning development initiatives; (3) establishing PLCs; and (4) supervising, monitoring, and evaluating outcomes. 5) Evaluation: Assessment methods included (1) evaluating teachers' active learning plans and (2) evaluating teachers' active learning competencies, (3) comparing students' academic achievements before and after implementation, and (4) analyzing community participation feedback.

Model Evaluation: Overall evaluations indicated that the model was highly beneficial ($\bar{X} = 4.65$, S.D.=0.23), appropriate ($\bar{X} = 4.60$, S.D.=0.25), accurate ($\bar{X} = 4.55$, S.D.=0.27), and feasible ($\bar{X} = 4.55$, S.D.=0.26). Similarly, the manual received high ratings for usefulness ($\bar{X} = 4.62$, S.D.=0.27), appropriateness ($\bar{X} = 4.55$, S.D.=0.27), feasibility ($\bar{X} = 4.50$, S.D.=0.29), and accuracy ($\bar{X} = 4.45$, S.D.=0.31).

3. Implementation Results: The application of the model yielded significant improvements: 1) Teachers' active learning plans were rated as highly appropriate ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.43$). 2) Teachers' competencies in active learning management reached a high level ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.48$). 3) Students demonstrated improved academic performance and desirable characteristics. 4) Community participation was evident in leadership development, professional growth initiatives, team collaboration, shared vision creation, and structural support for sustainable PLCs.

4. Model Evaluation: Overall evaluations indicated that the model was highly beneficial ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.36$), appropriate ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.35$), accurate ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.37$), and feasible ($\mu = 4.52$, S.D.=0.36)

Keywords: Administration Model; Professional Learning Community; Active Learning Management

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน ได้แก่ ดร.พา อักษรเสื่อ ผศ.ดร.ประยุทธ์ ชูสอน ผศ.ดร.รชฏ สุวรรณภูมิ รศ.ดร.มนสิข สิริธิสมบูรณ์ ดร.ประคอง รัศมีแก้ว ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลอันเป็นประโยชน์จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาสละเวลาให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาให้การตรวจสอบและให้คำแนะนำในการสร้างและพัฒนาแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่นให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่นทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและให้กำลังใจจนทำให้การทำวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

อภิชาติ อุ้นเกิด

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฒ
บทที่ 1 บทนำ	
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์การวิจัย	6
3. ขอบเขตของการวิจัย	6
4. นิยามศัพท์เฉพาะ	9
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
1. แนวคิดการพัฒนารูปแบบ	15
2. แนวคิดการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	25
3. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	63
4. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะครู	84
5. แนวคิดการวิจัยและพัฒนา (Research & Development)	93
6. บริบทของโรงเรียนนครขอนแก่น	99
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	102
8. กรอบแนวคิดการวิจัย	114
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ระเบียบวิธีวิจัย	117
1. การดำเนินระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับ การบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น	117

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2. การดำเนินการระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น	124
3.การดำเนินการระยะที่ 3 การนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้	131
4.การดำเนินการระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น	139
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
1. ผลการศึกษาระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการ การบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น	144
2. ผลการศึกษาระยะที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น	154
3. ผลการศึกษาระยะที่ 3 ผลการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้	175
4.ผลการศึกษาระยะที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น	196
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	
1. สรุปผลการวิจัย	204
2. อภิปรายผลการวิจัย	206
3. ข้อเสนอแนะ	220
บรรณานุกรม	222

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น	234
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ	318
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	349
ภาคผนวก ง คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	392
ภาคผนวก จ ภาพกิจกรรมดำเนินงาน	425
ภาคผนวก ฉ การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	436
ภาคผนวก ช ภาพความสำเร็จที่ได้รับ	465
ภาคผนวก ซ ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	493
ประวัติผู้วิจัย	495

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ	19
2.2	แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	32
2.3	แสดงการสังเคราะห์ความถี่ขององค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	34
2.4	กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ร่วมกับการศึกษาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study)	52
2.5	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2562 – 2563	102
3.1	แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	118
4.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	147
4.2	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น โดยรวม	147
4.3	ผลการวิเคราะห์การสอบถามสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น ด้านการบริหารวิชาการ	148
4.4	ผลการวิเคราะห์การสอบถามสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น ด้านการบริหารแผนงานและงบประมาณ	150
4.5	ผลการวิเคราะห์การสอบถามสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น ด้านการบริหารงานบุคคล	151
4.6	ผลการวิเคราะห์การสอบถามสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น ด้านการบริหารทั่วไป	152

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.7	ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยรวม	166
4.8	ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านหลักการของรูปแบบ	167
4.9	ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบ	169
4.10	ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านเนื้อหาของรูปแบบ	170
4.11	ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านกระบวนการของรูปแบบ	171
4.12	ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านการประเมินผลของรูปแบบ	172
4.13	ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยรวม	173
4.14	ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น โดยรวม	176
4.15	ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น ด้านสาระสำคัญ	176
4.16	ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น ด้านมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	177

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.17	ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้	178
4.18	ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น ด้านสาระการเรียนรู้	178
4.19	ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	179
4.20	ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น ด้านสื่อการเรียนรู้	180
4.21	ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น ด้านการวัดและประเมินผล	181
4.22	ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น โดยรวม	182
4.23	ผลประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	183
4.24	ผลประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development)	185
4.25	ผลประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management)	186
4.26	ผลประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research)	187
4.27	ผลประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership)	188
4.28	ผลประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน เพื่อการจัดการเรียนรู้	190

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.29	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 – 2564	191
4.30	ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 – 2564	192
4.31	ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยรวม	197
4.32	ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านหลักการของรูปแบบ	198
4.33	ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบ	199
4.34	ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านเนื้อหาของรูปแบบ	200
4.35	ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านกระบวนการของรูปแบบ	201
4.36	ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านการประเมินผลของรูปแบบ	202

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	สมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	56
2.2	สมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	58
2.3	รูปแบบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	67
2.4	แผนภูมิความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างการวิจัยการศึกษา กับการวิจัยและการพัฒนาทางการศึกษา	95
2.5	กรอบแนวคิดการวิจัย	114
3.1	แสดงขั้นตอนการพัฒนาารูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น	116
4.1	รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น	164

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา คือการพัฒนาคนให้มีความรู้ มีความสามารถ และมีคุณธรรมเพื่อนำมาเป็นเครื่องกำกับการใช้ความรู้ และความสามารถให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง และสังคมโดยรวม ซึ่งการศึกษาส่งผลให้เกิดความรู้ ที่นำมาใช้ประกอบอาชีพเพื่อเอาตัวรอดได้ รวมทั้งช่วยขัดเกลาคนให้มีจิตสำนึกและคุณธรรม เป็นผู้เจริญทางปัญญาและจิตใจ ซึ่งคนเหล่านี้ นอกจากจะสามารถพัฒนาตนเองแล้ว ยังส่งผลต่อสังคมและประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองและก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศได้ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้ที่ทำหน้าที่หล่อหลอมให้ผู้เรียนเกิด “ทักษะ” ด้านต่าง ๆ ที่คงอยู่และมีพัฒนาการเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเน้นให้ผู้เรียนใช้การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการคิดสร้างสรรค์ ที่สามารถนำไปเป็นฐานในการสร้างผลผลิตหรือนวัตกรรม(Innovation) ได้ในอนาคต และยังเป็นทรัพยากรบุคคลของประเทศที่มีความรู้ความสามารถ และใช้ความสามารถนั้นในการขับเคลื่อนประเทศได้ (อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์, 2560)

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขได้นั้น ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงมาตรฐานคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน เกิดกระบวนการเรียนรู้ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคใดบ้างควรมีการแก้ไขกิจกรรมการเรียนรู้ใดให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นได้บ้าง การศึกษาของชาติจึงได้มีเจตนารมณ์ให้มีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ โดยใช้กระบวนการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และกำหนดหลักการสำคัญของการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ทั้งได้กำหนดภารกิจจัดการกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้เป็นไปในลักษณะ ดังนี้

- 1) จัดการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 2) จัดการเรียนรู้โดยการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 3) จัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
- 4) จัดการเรียนรู้โดยจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่พึงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
- 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้

ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และ 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพนอก จากนั้นภารกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่งของสถานศึกษา คือ การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ 2 ด้าน ได้แก่ เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะ 3Rs 8Cs และเป้าหมายของการจัดการศึกษา (Aspirations) 5 ประการ ได้แก่ 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง 2) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียมกัน (Equity) 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) และ 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ซึ่งมีกลยุทธ์การพัฒนา คือ 1) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรทุกระดับการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 นำไปสู่การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (Career education) 2) พัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองของชาติและพลเมืองโลกที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม 3) พัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ความเป็นเลิศด้านวิชาการ นำไปสู่การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน 4) พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะอาชีพและทักษะอาชีพ มีสุขภาวะที่ดีสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข 5) การจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) เพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6) พัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และ 7) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษานำ Digital technology มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามสมรรถนะความต้องการและความถนัด สร้างสังคมฐานความรู้ (Knowledge-based society) เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรและครูผู้สอนให้มีคุณลักษณะและมีความรู้ความเข้าใจเพื่อพร้อมรับสถานการณ์ที่จะเปลี่ยนแปลงต่อไปทั้งในปัจจุบันและอนาคต ทั้งนี้เพราะบุคลากรและครูเป็นผู้ใกล้ชิด

กับผู้เรียนและเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะได้พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 และนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปัจจุบันการพัฒนาครูให้มีความเป็นมืออาชีพและเป็นผู้มีสมรรถนะที่เด่นชัด ได้แก่ สมรรถนะด้านการออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนการสอน สมรรถนะด้านการจัดการชั้นเรียน และบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สมรรถนะด้านการประเมินการเรียนรู้ และสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องนั้น มีรูปแบบที่นำไปใช้อย่างแพร่หลาย และเป็นที่ยอมรับ เช่น การอบรม การศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติ การนิเทศ การประชุมและสัมมนา เป็นต้น ซึ่งรูปแบบเหล่านี้ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ความร่วมมือ การเปิดใจรับฟัง มีการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาและเปลี่ยนแปลงร่วมกันน้อยและยังปรากฏว่าผลเชิงประจักษ์ในแง่ของการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร อาทิ ผลการทดสอบด้วยโปรแกรมประเมิน สมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เป็นต้น การนำแนวคิดการพัฒนาครูที่เกิดจากการความต้องการจำเป็น ของครูและบุคลากร ในสถานศึกษา ร่วมมือรวมพลังกันพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของการพัฒนาในลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทำให้ครูได้เรียนรู้และเผชิญ สถานการณ์ในชั้นเรียน แล้วสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ (ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2561) ทำให้ครูเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองของครู เกิดการพัฒนาและการเรียนรู้ ในกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการพัฒนาการเรียนรู้ ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Stoll and Louis, 2007)

ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2558 ได้กำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู ในพื้นที่ในโรงเรียนเดียวกัน และระหว่างโรงเรียนหรือองค์กรอื่น ๆ ตลอดจนแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) กรอบการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) และนโยบายทางการศึกษาที่มุ่งเน้นการปฏิรูปการศึกษาอันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน ของประเทศเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันกับนานาชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้กระแสชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพเริ่มได้รับการกล่าวถึงในกลุ่มของนักวิชาการและนักการศึกษาไทย และมีการศึกษาวิจัยกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ซึ่งการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการเอื้ออำนวย ต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิด การร่วมมือรวมพลังในการพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ

และวิชาชีพ การที่ครูมีความรู้ มีทักษะที่เหมาะสม และมีสมรรถนะที่ดีย่อมส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารขับเคลื่อนโรงเรียนนั้นเพราะเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ถือเป็นการยกระดับการศึกษาทั้งระบบ และการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้ทัดเทียมกับสากล รวมถึงการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคต นอกจากนั้นเป็นการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการออกแบบ การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของตัวผู้เรียนเองและต่อสังคม ทั้งนี้การยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้ได้ผลดีนั้นเป็นเรื่องกระทำได้ยาก หากขาดความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างผู้บริหาร ครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนหรือโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งกระทำโดยลำพังโดยปราศจากการให้ความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน หรือบริหารจัดการกันเป็นกลุ่ม การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือภายในกลุ่มโรงเรียนระดับพื้นที่ให้เกิดเป็นความร่วมมือกัน เพื่อการให้บริการทางการศึกษาแก่ผู้เรียนตอบสนองความต้องการทางการศึกษาแก่ประชาชนในพื้นที่ (มินตรา ลายสนิทเสรีกุล และปิยพงษ์ สุเมตติกุล, 2557)

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารขับเคลื่อนโรงเรียนนั้นเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการยกระดับการศึกษาทั้งระบบ และพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้ทัดเทียมกับสากล เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคต อีกทั้งเป็นการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการออกแบบการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของตัวผู้เรียนเองและต่อสังคม ทั้งนี้การยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้ได้ผลดีเช่นนั้นกระทำได้ยากหากขาดความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างผู้บริหาร ครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียน หรือโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งกระทำโดยลำพังโดยปราศจากการให้ความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนหรือบริหารจัดการกันเป็นกลุ่ม การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือภายในกลุ่มโรงเรียนระดับพื้นที่ ให้เกิดเป็นความร่วมมือกันเพื่อการให้บริการทางการศึกษาแก่ผู้เรียนและตอบสนองความต้องการทางการศึกษาแก่ประชาชนในพื้นที่ (มินตรา ลายสนิทเสรีกุล, และปิยพงษ์ สุเมตติกุล, 2557)

เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า การบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนั้นยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร กล่าวคือ ยังขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้บริหาร ครู และบุคลากร

ทางการศึกษา ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ขาดการรวมพลังกัน จึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน จากรายงานการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า ปีการศึกษา 2562 มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนระดับผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปหรืออยู่ในคุณภาพระดับดีตามเกณฑ์ คุณภาพของผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียน 8 ระดับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) คิดเป็นร้อยละ 61.21 (โรงเรียนนครขอนแก่น, 2562) ในขณะที่ปีการศึกษา 2563 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ของนักเรียนระดับผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปหรืออยู่ในคุณภาพระดับดีคิดเป็นร้อยละ 65.39 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีผลการเรียนต่ำกว่าร้อยละ 70 ในหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ และเมื่อ พิจารณาจากคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีคะแนนต่ำกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษา ในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ (โรงเรียนนครขอนแก่น, 2563) ปัญหาอีกประการในการบริหารชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนนครขอนแก่น ด้านครูผู้สอน คือ ครูขาดการยกระดับความรู้ ความสามารถของตนเองให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ กระบวนการ ทำงานเป็นทีม การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) เพื่อใช้ในการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และชุมชนยังขาดการมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในการร่วมกำหนดหลักการและสนับสนุน การจัดการศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ร่วมกันพัฒนานักเรียน ซึ่งรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นจะช่วยให้ครูผู้สอนมี ความเชี่ยวชาญทางวิชาการสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้และเกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนซึ่งจะเป็นพลังในการช่วยขับเคลื่อน การศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างดียิ่ง (โรงเรียนนครขอนแก่น, 2563)

ดังนั้นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ให้เกิดขึ้นในโรงเรียนและชุมชนจะช่วยยกระดับคุณภาพผู้สอน สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ กระตุ้นให้เกิดการวางแผนการลงมือปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และประเมินผลการปฏิบัติร่วมกัน มุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ เพิ่มพูนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยอาศัยความรับผิดชอบร่วมกันของครูทั้งโรงเรียนและสถานศึกษาก็จะมีเครือข่ายชุมชน ร่วมกันยกระดับคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหาร โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ซึ่งจะเป็นการพัฒนาผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยมุ่งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่นซึ่งเป็นผลลัพธ์แห่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น
3. เพื่อนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

3. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) มีขอบเขตการวิจัย 4 ระยะ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

3.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

1) การศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2563 จำนวน 102 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2563 จำนวน 81 คน ได้มาจากการสุ่มหลายขั้นตอน

2) การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่นโดยการสัมภาษณ์ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 คน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ครูผู้สอน จำนวน 5 คน ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้ 1) เป็นครูผู้สอนที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และมีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี และวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าครูชำนาญการพิเศษ และกลุ่มที่ 2 ผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษา จำนวน 5 คน ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้ 1) เคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารหรือครูและมีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก ไม่ต่ำกว่า 5 ปี 2) มีผลงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกเป็นที่ประจักษ์

และเป็นที่ยอมรับในวงการการศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางอันเป็นประโยชน์ไปใช้ในการยกร่างรูปแบบในระยะต่อไป

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

1) การยกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้ 1) มีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกและมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า 5 ปี 2) มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ 3) มีผลงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกเป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับในวงการการศึกษา กลุ่มที่ 2 ครูผู้สอน จำนวน 3 คน โดยมีเกณฑ์ ในการคัดเลือกดังนี้ 1) มีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกและมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า 5 ปี 2) มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ 3) มีผลงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกเป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับในวงการการศึกษา กลุ่มที่ 3 ศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้ 1) มีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกและมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า 5 ปี 2) มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ 3) มีผลงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกเป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับในวงการการศึกษา

2) การประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน ได้แก่ นักวิชาการในสถาบันการศึกษา ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์สอนในสาขาการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี 2) มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอก 3) มีผลงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกเป็นที่ประจักษ์และยอมรับในวงการการศึกษา

ระยะที่ 3 การนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้

1) การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ได้แก่ ครูโรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2564 จำนวน 100 คน

2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,053 คน

3) การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อการรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น โดยการสัมภาษณ์ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 7 คน โดยมีเกณฑ์ ในการคัดเลือก ดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษาของโรงเรียนนครขอนแก่นและดำรง ตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนนครขอนแก่นไม่ต่ำกว่า 5 ปี 2) มีส่วนร่วมในการจัด สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนนครขอนแก่นในทุกปีการศึกษา 3) เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกหรือเป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ในท้องถิ่น

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

1) การประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ได้แก่ ครูโรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2564 จำนวน 100 คน

3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

3.2.1 องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ ของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การประเมินผลของรูปแบบ

3.2.2 องค์ประกอบของการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำ 2) เรียนรู้และพัฒนา วิชาชีพ 3) ชุมชนกัลยาณมิตร 4) การทำงานเป็นทีม 5) การมีวิสัยทัศน์ร่วม และ 6) โครงสร้าง สนับสนุนชุมชน

3.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น : ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น : ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

ระยะที่ 3 การนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้ : ภาคเรียนที่ 1 - 2 ปีการศึกษา 2564

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น : ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 รูปแบบ หมายถึง เครื่องมือที่บุคคลใช้ในการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจซึ่งสื่อสารออกมาผ่านวิธีการต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม มีลักษณะเป็นคำอธิบายที่สัมพันธ์กัน และสามารถเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบและ 5) การประเมินผลของรูปแบบ

4.2 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การร่วมทำและร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหารและนักการศึกษาบนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมายและภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีมที่ครูร่วมกันเป็นผู้นำและผู้บริหาร เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นประสิทธิผลของผู้เรียนและความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชนเป็นสำคัญ

4.3 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีโอกาสคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน

4.4 รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น หมายถึง แนวทางการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งขับเคลื่อนโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย

4.4.1 หลักการของรูปแบบ หมายถึง แนวคิดที่ใช้เป็นหลักในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ (1) รูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (2) รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (3) รูปแบบการบริหารที่ใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการฝึกปฏิบัติจริง

4.4.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ หมายถึง เป้าหมายในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้เพื่อ (1) พัฒนาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (2) พัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (3) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และ (4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน

4.4.3 เนื้อหาของรูปแบบ หมายถึง สารที่เป็นองค์ความรู้ในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย (1) บทบาทของผู้บริหาร (2) บทบาทของครูผู้สอน (3) แนวทางการดำเนินงานตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ และ (4) เงื่อนไขความสำเร็จ

4.4.4 กระบวนการของรูปแบบ หมายถึง วิธีการในการดำเนินงานโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ (1) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนา (2) ประชุมจัดทำแผนงานการขับเคลื่อนการพัฒนา (3) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ (4) นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล

4.4.5 การประเมินผลของรูปแบบ หมายถึง วิธีการประเมินคุณลักษณะและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในกระบวนการพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย (1) การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (2) การประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (3) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน (4) การสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน

4.5 องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น หมายถึง การร่วมทำและร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครูโรงเรียนนครขอนแก่น อย่างเป็นกัลยาณมิตรที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมายและภารกิจร่วมกัน ครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิธีการทำงานร่วมกัน โดยมีผู้บริหารเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นประสิทธิผลของผู้เรียน ประกอบด้วย

4.5.1 ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารในการกระจายอำนาจการบริหารเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้กระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ทุกคนสามารถแสดงภาวะผู้นำได้เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

4.5.2 การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง พฤติกรรมของครูที่จะมุ่งมั่นในการนำความรู้เพื่อมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเองทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพเพื่อนำความรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

4.5.3 ชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงถึงบรรยากาศที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก มีสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ การเคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเพื่อร่วมกันพัฒนาวิชาชีพและการใช้ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข

4.5.4 การทำงานเป็นทีม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงวิธีการทำงานของครูที่รวมกลุ่มกันทำงานอย่างสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกันอย่างมีวิสัยทัศน์ ให้บรรลุตามเป้าหมายและพันธกิจร่วมกัน การทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุผลที่การเรียนรู้ของผู้เรียน

4.5.5 การมีวิสัยทัศน์ร่วม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมในเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจนร่วมกัน ซึ่งมีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนการทำงานและการเรียนรู้ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยยึดถือเป้าหมายร่วมและคุณค่าร่วมเป็นพื้นฐานในการทำงานร่วมกัน

4.5.6 โครงสร้างสนับสนุนชุมชน หมายถึง การจัดโครงสร้างองค์การที่สนับสนุนและส่งเสริมการทำงานร่วมกันของสมาชิกชุมชน โดยมีความยืดหยุ่นและการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองความต้องการและบริบทเฉพาะของแต่ละชุมชน

4.6 ผลลัพธ์ที่จากใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น หมายถึง ผลที่เกิดจากการนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย

4.6.1 ผลที่เกิดกับครู หมายถึง ผลปรากฏเชิงรูปธรรมที่เกิดขึ้นจากการนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการประเมิน 2 ประเด็น ได้แก่ 1) คุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู วัดได้จากแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น 2) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ประกอบด้วยสมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู และสมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งวัดได้จากแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.6.2 ผลที่เกิดกับผู้เรียน หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้วัดได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในปีการศึกษา 2564

4.6.3 ผลจากการมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของชุมชนและภาคีเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา

4.7 แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง แผนการจัดการสอนที่จัดทำขึ้นจากการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประเมินโดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งครอบคลุมด้านสาระสำคัญ ด้านมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 34 ข้อ

4.8 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู หมายถึง ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประเมินโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งครอบคลุมด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศและการบริหารชั้นเรียน ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 33 ข้อ

4.9 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงการมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และทักษะทางด้านวิชาการที่นักเรียนได้รับจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นได้ด้วยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น ในปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564

4.10 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะทางสังคมของนักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและจิตสำนึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุขที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่ประกอบด้วย 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ

4.11 การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ร่วมคิดร่วมปฏิบัติ ตามองค์ประกอบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ 3) ชุมชนกัลยาณมิตร 4) การทำงานเป็นทีม 5) การมีวิสัยทัศน์ร่วม และ 6) โครงสร้างการพัฒนาชุมชน

4.12 คุณภาพของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น หมายถึง ผลจากการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย

4.12.1 ความถูกต้อง หมายถึง รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ในการบริหารมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีหลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่น่าเชื่อถือรองรับ

4.12.2 ความเหมาะสม หมายถึง รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้อง เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาต่อไป

4.12.3 ความเป็นไปได้ หมายถึง รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีกิจกรรมและขั้นตอนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

4.12.4 ความเป็นประโยชน์ หมายถึง รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เกี่ยวข้องได้อย่างครอบคลุม เป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นประโยชน์ในทางวิชาการ

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 โรงเรียนนครขอนแก่นได้รู้ถึงสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

5.2 โรงเรียนนครขอนแก่นได้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนที่เกิดจากความร่วมมือร่วมพลังของครูและชุมชน ตามรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

5.3 ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทำให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้และแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้

5.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นนำเอารูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

5.5 เป็นแนวทางในการนำไปวิจัยในประเด็นอื่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ไปสู่โรงเรียนนครขอนแก่นให้เกิดประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดการพัฒนารูปแบบ
 - 1.1 ความหมายของรูปแบบ
 - 1.2 ลักษณะของรูปแบบ
 - 1.3 องค์ประกอบของรูปแบบ
 - 1.4 การออกแบบและพัฒนารูปแบบ
 - 1.5 การนำเสนอการพัฒนารูปแบบ
2. แนวคิดการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.2 ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.3 ระดับของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.4 องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.5 กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.6 กิจกรรมและบทบาทของสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.7 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
 - 3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
 - 3.2 รูปแบบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
 - 3.3 แนวทางของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
 - 3.4 ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
4. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะครู
 - 4.1 สมรรถนะครู
 - 4.2 การประเมินสมรรถนะครู
5. แนวคิดการวิจัยและพัฒนา (Research & Development)
 - 5.1 ความหมายของการวิจัยและพัฒนา
 - 5.2 ลักษณะสำคัญของกระบวนการวิจัยและพัฒนา
 - 5.3 แนวทางการออกแบบการวิจัยและพัฒนา (Research & Development)
 - 5.4 ขั้นตอนที่สำคัญของการวิจัยและพัฒนา
6. บริบทของโรงเรียนนครขอนแก่น

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ
8. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. แนวคิดการพัฒนารูปแบบ

รูปแบบ (Model) เป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบ ความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทั้งหลาย รูปแบบมีลักษณะเช่นเดียวกับสมมติฐานที่บุคคลอาจสร้างขึ้น จากความคิด ประสบการณ์ การใช้อุปมาอุปไมย หรือจากทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ ได้ ซึ่งนักวิชาการ ได้ให้แนวคิดการพัฒนาแบบไว้ ดังนี้

1.1 ความหมายของรูปแบบ

รัตนะ บัวสนธิ์ (2552) ให้ความหมายของรูปแบบออกเป็น 3 ความหมาย ดังนี้

1. โมเดลหรือแบบจำลอง: คือภาพร่างหรือแบบจำลองย่อส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีลักษณะคล้ายของจริง เช่น โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ หรือโมเดลเสื้อ

2. แบบจำลองทางคณิตศาสตร์: คือแผนภาพหรือสมการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ เรียกว่า "Mathematical Model"

3. แบบจำลองเชิงแนวคิด: คือแผนภาพที่แสดงองค์ประกอบและการทำงานของระบบหรือกระบวนการ เป็นการย่อส่วนของแนวคิดหรือทฤษฎีในเรื่องนั้นๆ เช่น รูปแบบการสอน รูปแบบการบริหาร หรือรูปแบบการประเมิน

บุญชม ศรีสะอาด (2553) ให้ความหมายของรูปแบบ หมายถึง โครงสร้างแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ สามารถใช้รูปแบบอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่ปรากฏในธรรมชาติหรือในระบบต่าง ๆ

วาร์โรว์ เพ็งสวัสดิ์ (2553) สรุปความหมายของรูปแบบ หมายถึง กรอบแนวความคิดทางด้านการหลักการ วิธีการ ดำเนินงาน และเกณฑ์ต่าง ๆ ของระบบ โดยยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

ทิศนา ขัมมณี (2556) กล่าวว่า รูปแบบ เป็นความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาอย่างเป็นรูปธรรม เช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผัง ไดอะแกรม หรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นเข้าใจได้อย่างชัดเจนขึ้น

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556) ให้คำนิยามคำว่า รูปแบบ หรือ แบบจำลอง คือ วิธีการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ตลอดจนทั้งจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏ โดยใช้การสื่อสารในลักษณะต่าง ๆ เช่น ภาพวาด ภาพเหมือน แผนภูมิ แผนผังต่อเนื่อง หรือสมการทางคณิตศาสตร์ ให้สามารถเข้าใจได้ง่าย และในขณะเดียวกันก็สามารถนำเสนอประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างกระชับ ดังนั้นคำว่า “รูปแบบ” หรือ “แบบจำลอง” หรือ “โมเดล” จึงสามารถนำไปใช้ในลักษณะต่าง ๆ กันคือ 1) เป็นแบบจำลองในลักษณะเลียนแบบ 2) เป็นตัวแบบที่ใช้เป็นแบบอย่าง 3) เป็นแผนภาพที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์และหลักการของระบบ และ 4) เป็นแบบแผนหรือแผนผังของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องด้วยความสัมพันธ์เชิงระบบ

สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง เครื่องมือที่บุคคลใช้ในการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ซึ่งสื่อสารออกมาผ่านวิธีการต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม มีลักษณะเป็นคำอธิบายที่สัมพันธ์กัน และสามารถถือเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

1.2 ลักษณะของรูปแบบ

Keeves (1997) กล่าวว่า รูปแบบโดยทั่วไปจะต้องมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. รูปแบบต้องนำไปสู่การทำนาย (Prediction) ผลที่ตามมา ซึ่งสามารถพิสูจน์และทดสอบได้ กล่าวคือ สามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อพิสูจน์ทดสอบได้
2. โครงสร้างของรูปแบบต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal relationship) ซึ่งใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์เรื่องนั้น ๆ ได้
3. รูปแบบควรช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) ความสัมพันธ์ (Interrelations) และความคิดรวบยอด (concept) พร้อมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้
4. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural relationships) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (Associative relationships)

วาร์โร เฟิงส์วีสต์ (2553) ได้กล่าวว่า รูปแบบที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. แสดงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรที่ซับซ้อนกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง แม้ว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงจะมีประโยชน์ในขั้นตอนการพัฒนาแบบ
2. สามารถนำไปใช้ทำนายผลและตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ หากการทดสอบพบว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลจริง รูปแบบนั้นต้องถูกยกเลิก
3. อธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน
4. เป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอดใหม่และความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นความรู้ในเรื่องที่ศึกษา
5. มีลักษณะสอดคล้องกับกรอบทฤษฎีในเรื่องนั้น ๆ

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของรูปแบบมี 4 ประการ ดังนี้

1. เป็นการถ่ายทอดโดยการเลียนแบบหรือถ่ายแบบจากความเข้าใจและจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์ ออกมาเป็นโครงสร้างที่เป็นระบบและง่ายต่อการรับรู้
2. ไม่ใช้การบรรยายหรือพรรณนาอย่างยืดยาว แต่เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์และหลักการของระบบ
3. เน้นเฉพาะส่วนสำคัญเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้นำเสนอและผู้รับรู้
4. มุ่งการสื่อสารให้กระชับ เห็นภาพรวม เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยได้จากการนำเสนอเพียงครั้งเดียว

สรุปได้ว่า รูปแบบมีลักษณะที่สำคัญ คือ การถ่ายทอดความคิดความเข้าใจมาเป็นโครงสร้างของความสัมพันธ์เชิงเหตุผลในเรื่องหรือสิ่งที่ศึกษาอย่างชัดเจนสอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ โดยโครงสร้างของรูปแบบต้องมีความสัมพันธ์กัน สามารถนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมาซึ่งตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

1.3 องค์ประกอบของรูปแบบ

Joyce and Weil (2000) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบร่วมที่สำคัญรูปแบบการเรียนการสอน โดยทั่วไป ซึ่งผู้พัฒนารูปแบบการสอน ประกอบด้วย

1. หลักการของรูปแบบการสอน แสดงความเชื่อและแนวคิดทฤษฎีที่รองรับ ซึ่งเป็นตัวชี้้นำการกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา และขั้นตอนการดำเนินการ
2. จุดประสงค์ของรูปแบบการสอน ระบุความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดจากการใช้รูปแบบ
3. กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินการ ระบุวิธีปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนเมื่อนำรูปแบบไปใช้
4. การวัดและประเมินผล เป็นการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการสอน

รัชฎาพร พิมพิชัย (2555) ได้สรุปรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการของรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้

วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง (2555) ได้สรุปรูปแบบการบริหารในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 11 ว่ามี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) ความมุ่งหมายของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผล

อนันดา ขาวนา (2556) ได้สรุปรูปแบบการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 11 มี 6 องค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล

นภาพร พันธุ์ชัย (2556) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า มีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดประเมินผล และ 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้

ชนิษฐา ชัยประโคน (2556) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 11 ว่า มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) ความมุ่งหมายของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ และ 4) กระบวนการของรูปแบบ

เกษม มังคละศิริ (2557) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการบริหาร เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่ 11 ว่า มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เอกสารประกอบการพัฒนา 4) วิธีการพัฒนา และ 5) การวัดและประเมินผล

ศิริพร กุลสานต์ (2557) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ว่า มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) ความมุ่งหมายของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการพัฒนา และ 5) การวัดและประเมินผล

ส่องแสง อัยวรรณ (2557) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำครูผู้สอนภาษาอังกฤษโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ว่า มี ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนา และ 5) การวัดและการประเมินผล

รัตติยา พร้อมสิน (2559) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาภาค 11 ว่า มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนา และ 5) การวัดและประเมินผล

ทิตนา แชนณี (2560) ได้นำเสนอองค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบการพัฒนาการเรียนการสอนไว้ 4 ประการ ประกอบด้วย พื้นฐานทางปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อที่เป็นรากฐานของรูปแบบ การอธิบายลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ การจัดระบบองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย และการให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่ช่วยเสริมสร้างกระบวนการคิดรวบยอดและความสัมพันธ์ใหม่ๆ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นโครงสร้างสำคัญที่ช่วยให้รูปแบบการพัฒนาการเรียนการสอนมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

กึ่งแก้ว ฎทองเงิน (2561) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา ว่ามี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมาย 3) กระบวนการพัฒนา 4) บทบาทผู้เกี่ยวข้อง และ 5) ปัจจัยความสำเร็จ

ฐปณีย์ นาไร (2561) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเพื่อดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผล

ปิยณัฐ วงศ์เครือธร (2562) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ว่า มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) สื่อการเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล

สิริกร ไชยราช (2562) ได้พัฒนารูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ และ 5) การวัดและประเมินผล

จากแนวคิดนักการศึกษาและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบสามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ

องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	Joyce and Weil (2000)	รัชฎาพร พิมพ์ชัย (2555)	วิศิษฐ์ มุ่งมงคล (2555)	อนันดา ขาวนา (2556)	นภาพร พันธชัย (2556)	ชนิษฐา ชัยประโคน (2556)	กษมน มงคลศิริ (2557)	ศิริพร กุลสานต์ (2557)	รัตติยา พรหมสิน (2559)	ส่องแสง อัยวรรณ (2557)	ทัศนดา แฉมณี (2560)	กึ่งแก้ว ฎทองเงิน (2561)	ฐปณีย์ นาไร (2561)	ปิยณัฐ วงศ์เครือธร (2562)	สิริกร ไชยราช (2562)	ความถี่	ร้อยละ
1. หลักการของรูปแบบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	15	100
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	14	93
3. เนื้อหาของรูปแบบ		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	✓	11	73
4. กระบวนการพัฒนา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	15	100
5. การประเมินรูปแบบ	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓	✓		11	73
6. สื่อและแหล่งเรียนรู้				✓	✓		✓									3	20
7. ระบบงานและกลไก							✓				✓					2	13
8. บทบาทผู้เกี่ยวข้อง												✓				1	7
9. ปัจจัยความสำเร็จ												✓				1	7
10. คำอธิบายประกอบ											✓					1	7

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบตามแนวคิดของ Joyce and Weil (2000) รัชฎาพร พิมพิชัย (2555) วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง (2555) อนัตตา ชาวนา (2556) นภาพร พันธุ์ชัย (2556) ขนิษฐา ชัยประโคน (2556) กษมน มังคละศิริ (2557) ศิริพร กุลสานต์ (2557) รัตติยา พร้อมสัน (2559) ส่องแสง อัยวรรณ (2557) ทิศนา แคมณี (2560) กิ่งแก้ว ภูทองเงิน (2561) ฐปนีย์ นารี (2561) ปิยณัฐ วงศ์เครือศรี (2562) สิริกร ไชยราช (2562) เพื่อเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย พบว่า รูปแบบ มีทั้งสิ้น 10 องค์ประกอบ แต่การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาความถี่ขององค์ประกอบตั้งแต่ 8 ขึ้นไป (ร้อยละ 50 ขึ้นไป) เพื่อให้เข้ากับบริบทกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบที่มีความถี่ตั้งแต่ 8 ขึ้นไป ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบและ 5) การประเมินผลของรูปแบบ

จากแนวคิด วิธีการพัฒนา และองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดที่เป็นแบบแผน แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเพื่อให้เข้าใจง่าย มองเห็นเป็นรูปธรรม เป็นเครื่องมือทางความคิด ที่ยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำองค์ความรู้ดังกล่าว มากำหนดเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น

1.4 การออกแบบและพัฒนารูปแบบ

การออกแบบและพัฒนารูปแบบต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้รูปแบบที่ดี และมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนารูปแบบมีขั้นตอนการพัฒนา (Joyce & Weil, 2000; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2559) ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และข้อค้นพบจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันหรือปัญหาจากเอกสาร ผลการวิจัยต่าง ๆ หรือการสังเกต และการสอบถามผู้เกี่ยวข้อง

2. การกำหนดหลักการ เป้าหมายและองค์ประกอบอื่น ๆ ของรูปแบบให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานและสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ การกำหนดเป้าหมายของรูปแบบ จะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถเลือกรูปแบบไปใช้ให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการใช้ เพื่อให้การบริหารจัดการหรือการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสูงสุด

3. การกำหนดแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการ และเงื่อนไขต่าง ๆ เพื่อให้การใช้รูปแบบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การประเมินผลรูปแบบ เป็นการทดสอบความมีประสิทธิภาพของรูปแบบที่สร้างขึ้น โดยทั่วไปผู้ประเมินรูปแบบใช้วิธีการ ดังนี้

4.1 ประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎี โดยคณะผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องภายในระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ

4.2 ประเมินความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติการ โดยนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นทดลองใช้ในสถานการณ์จริงในลักษณะของการวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลอง

5. การปรับปรุงรูปแบบ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

5.1 ระยะก่อนนำรูปแบบไปทดลองใช้ การปรับปรุงรูปแบบในระยะนี้ใช้ผลจากการประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎีเป็นข้อมูลในการปรับปรุง

5.2 ระยะหลังนำรูปแบบไปทดลองใช้ การปรับปรุงรูปแบบในระยะนี้อาศัยข้อมูลจากการทดลองใช้เป็นตัวชี้ในการปรับปรุง และอาจมีการนำรูปแบบไปทดลองใช้หรือปรับปรุงซ้ำจนกว่าจะได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

วโร เฟ็งสวัสต์ (2553) ได้กล่าวเอาไว้ว่า การพัฒนารูปแบบจากแนวคิดและกระบวนการพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างหรือการพัฒนารูปแบบ ในขั้นตอนนี้จะสร้างหรือพัฒนารูปแบบเป็นรูปแบบตามสมมติฐาน (Hypothesis Model) มาก่อน จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้อาจจะศึกษาเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งจะนำผลการศึกษามาใช้กำหนดตัวแปรหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือองค์ประกอบเหล่านั้น ดังนั้น การพัฒนารูปแบบในขั้นตอนนี้ต้องใช้หลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ ซึ่งมีขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นร่างกรอบความคิดการวิจัย

2. การศึกษาจากบริบทจริงโดยดำเนินการได้หลายวิธี ดังนี้

2.1 การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการในปัจจุบันของหน่วยงาน

2.2 การศึกษารายกรณี (Case study) ที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องที่ศึกษา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนารูปแบบ

2.3 การศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ

3. การจัดทำรูปแบบในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 2 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อนำมาจัดทำรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบเป็นขั้นตอนสำคัญที่ต้องดำเนินการหลังจากการพัฒนารูปแบบเสร็จสิ้น แม้ว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นจะมีพื้นฐานมาจากทฤษฎี แนวคิด และผลการวิจัยที่ผ่านมา แต่สิ่งเหล่านี้ ก็เป็นเพียงรูปแบบตามสมมติฐานเท่านั้น จึงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเพื่อยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบดังกล่าว

การทดสอบนี้จะช่วยให้ทราบถึงความสำคัญของตัวแปรหรือองค์ประกอบย่อยต่าง ๆ ในรูปแบบ โดยต้องเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริง การทดสอบรูปแบบอาจจะกระทำได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินมาตรฐานที่กำหนด การประเมินที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ภายใต้การดำเนินงานของ Stufflebeam และคณะ ได้นำเสนอหลักการประเมินสำหรับเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน ดังนี้

1.1 มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

1.2 มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Unity Standards) เป็นการประเมินการสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

1.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา

1.4 มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมตามความต้องการอย่างแท้จริง

2. การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่ง Eisner (1975) ได้เสนอแนวคิดของการทดสอบหรือประเมินรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีแนวคิด ดังนี้

2.1 การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จะเน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะประเด็นที่ถูกพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะพิจารณากับปัจจัยต่าง ๆ เข้าด้วยกันตามวิจรรณญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูล คุณภาพ ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

2.2 รูปแบบการประเมินที่เป็นความชำนาญเฉพาะทาง (Specialization) โดยพัฒนามาจากการวิจารณ์งานศิลปะ (Art Criticism) ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากเรื่องที่เป็นความชำนาญเฉพาะทางไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใดและต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง ผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้นจริง ๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ดังนั้นในวงการศึกษานิยมนำรูปแบบนี้มาใช้ในเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญเฉพาะ

2.3 การประเมินรูปแบบนี้ใช้ตัวบุคคล คือผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีดุลยพินิจที่ดีและมีความเที่ยงธรรม มาตรฐานและเกณฑ์การพิจารณาต่างๆ เกิดขึ้นจากความชำนาญและประสบการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิเอง

2.4 รูปแบบการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิยังมีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานตามความถนัดของผู้ทรงคุณวุฒิ ตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะพิจารณา การกำหนดและเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการ การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอผลการประเมิน

3. การทดสอบรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มักจะใช้ในการพัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟายเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในรอบสุดท้ายมาจัดทำเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อนำไปสำรวจความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

4. การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบ การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบนี้ ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินการตามกิจกรรมอย่างครบถ้วน และนำข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงรูปแบบต่อไป

สรุปได้ว่า การพัฒนาและประเมินผลรูปแบบ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนการสร้างหรือพัฒนารูปแบบ เป็นการศึกษาค้นคว้ารูปแบบ แนวคิดที่มีผู้พัฒนาไว้แล้ว ซึ่งผลการศึกษานำมาใช้ในการกำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือองค์ประกอบเหล่านั้นและ 2) ขั้นตอนประเมินรูปแบบ ประกอบด้วย การทดสอบรูปแบบโดยประเมินมาตรฐานที่กำหนด ได้แก่ มาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม

1.5 การนำเสนอการพัฒนารูปแบบ

Joyce & Well (2000) การนำเสนอการพัฒนารูปแบบที่ได้จากการพัฒนา ควรนำเสนอให้ชัดเจนและเข้าใจงานเพื่อให้ผู้ที่นำไปใช้เกิดความเข้าใจและนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของรูปแบบนั้น ซึ่งการนำเสนอรูปแบบมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เสนอเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ โดยการสรุปองค์ประกอบรวมทั้งการนำเสนอว่าประกอบด้วยทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดสนับสนุน วิธีการตรวจสอบในเชิงการนำไปใช้ในสถานการณ์จริงเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข

2. ที่มาของรูปแบบ เป็นการอธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่มาของรูปแบบ ประกอบด้วย เป้าหมายของรูปแบบทฤษฎี หลักการและแนวคิดสำคัญที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ ตลอดจนการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน หรือปัญหาจากเอกสารผลการผลิต หรือการสังเกตสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง

3. รูปแบบ เป็นการอธิบายถึงรูปแบบโดยละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้
 - 3.1 ขั้นตอน เป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนหรือกระบวนการนำไปใช้
 - 3.2 รูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ เป็นการอธิบายบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง
 - 3.3 หลักการของการตอบสนอง
 - 3.4 ระบบการสนับสนุน เป็นการอธิบายถึงเงื่อนไขหรือสิ่งจำเป็นที่ทำให้การใช้รูปแบบนั้นประสบความสำเร็จ
 4. การประเมินรูปแบบการสอน เป็นการทดสอบความมีประสิทธิภาพของรูปแบบที่สร้างขึ้นโดยวิธีการต่อไปนี้
 - 4.1 ประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎีโดยคณะผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นการประเมินความสอดคล้องภายในระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ
 - 4.2 ประเมินความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติการโดยการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง
 5. การปรับปรุงรูปแบบ มี 2 ระยะ คือ
 - 5.1 ระยะก่อนนำรูปแบบไปทดลองใช้ เป็นการใช้ผลการประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎีในการปรับปรุง
 - 5.2 ระยะหลังนำรูปแบบไปทดลองใช้ เป็นการปรับปรุงโดยอาศัยข้อมูลจากการทดลองใช้เป็นตัวชี้นำไปในการปรับปรุง หรืออาจจะมีการนำรูปแบบการไปทดลองใช้และปรับปรุงซ้ำจนกว่าจะได้ผลเป็นที่น่าพอใจ
 6. การนำรูปแบบไปใช้ เป็นการให้คำแนะนำและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการนำรูปแบบไปใช้ให้ได้ผล
 7. ผลที่ได้จากการนำรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นการระบุถึงผลการใช้รูปแบบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นแก่กลุ่มเป้าหมายทั้งผลทางตรงซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของรูปแบบนั้น และผลทางอ้อมซึ่งเป็นผลได้จากการใช้รูปแบบนั้น ๆ
- สรุปได้ว่า การนำเสนอรูปแบบต้องชัดเจนและนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมาย โดยรายละเอียดในการนำเสนอ มีดังนี้ 1) ที่มาของรูปแบบ 2) รูปแบบ 3) ผลการประเมินรูปแบบ 4) ผลการปรับปรุงรูปแบบ 5) การนำรูปแบบไปใช้ และ 6) ผลการใช้รูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งแนวคิดการพัฒนารูปแบบจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมทางวิชาการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจำลองหรืออธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ รูปแบบในทางวิชาการหมายถึงโครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจนำเสนอในรูปของแผนภาพหรือภาพจำลอง การพัฒนารูปแบบเริ่มต้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้ง

เพื่อกำหนดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น จากนั้นจึงสร้างรูปแบบ ขึ้นมาตามกรอบแนวคิดที่กำหนด โดยรูปแบบอาจมีหลายประเภท เช่น รูปแบบเชิงบรรยาย รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ หรือรูปแบบเชิงสาเหตุ ขึ้นอยู่กับลักษณะของปรากฏการณ์และวัตถุประสงค์ ของการศึกษา เมื่อสร้างรูปแบบแล้ว ขั้นตอนสำคัญคือการทดสอบและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ ซึ่งอาจทำได้โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง การประเมินความเป็นไปได้ ในการนำไปใช้จริง หรือการทดลองใช้ในสถานการณ์จำลอง ผลจากการทดสอบจะนำไปสู่การปรับปรุง และพัฒนารูปแบบให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น การนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้นควรอธิบายโครงสร้าง และองค์ประกอบอย่างชัดเจน ระบุเงื่อนไขการนำไปใช้ และแสดงผลการทดสอบรูปแบบ เพื่อให้ผู้อื่นสามารถเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ได้ถูกต้อง การพัฒนารูปแบบเป็นกระบวนการ ที่ต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และความคิดสร้างสรรค์ในการสังเคราะห์ องค์ความรู้ใหม่ ซึ่งจะนำไปสู่การต่อยอดและพัฒนาองค์ความรู้ในสาขาวิชานั้น ๆ ต่อไป

2. แนวคิดการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การบูรณาการเครือข่ายการเรียนรู้ของครูเข้าสู่กระบวนการบริหารโรงเรียน นับเป็นแนวทาง ที่มีศักยภาพในการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาอย่างรอบด้าน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษา ในภาพรวม การปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล เพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งอนาคต นอกจากนี้ การให้ความสำคัญกับการออกแบบการสอน และการประเมินผลผู้เรียน ถือเป็นการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อตอบสนอง ความต้องการของผู้เรียนและสังคม ผู้วิจัยได้เสนอแนวคิดการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ ดังนี้

2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) มีพื้นฐานแนวคิดมาจากภาคธุรกิจ เกี่ยวกับความสามารถขององค์กรในการเรียนรู้ (Thompson, Gregg & Niska, 2004) เป็นการนำแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้มาประยุกต์ โดยอธิบายว่า การเปรียบเทียบโรงเรียนกับองค์กรเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม แท้จริงแล้วโรงเรียน เป็นเหมือนชุมชนมากกว่าองค์กร มีความแตกต่างระหว่างองค์กรและชุมชน ชุมชนมีการเชื่อมโยง ภายในผ่านค่านิยม ความคิดและความมุ่งมั่นร่วมกันของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งขัดกับแนวคิด ขององค์กรที่ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกอยู่ในระดับลดลง มีกลไกการควบคุม และมีโครงสร้าง ที่เข้มงวดเต็มไปด้วยกฎเกณฑ์และวัฒนธรรมที่ใช้อำนาจ และชุมชนใช้อิทธิพลผ่านค่านิยม และเป้าหมายร่วมกัน นี่คือการสัมพันธ์ทางวิชาชีพระหว่างสมาชิก พวกเขาเป็นมิตรด้านวิชาการ และยึดมั่นในหลักการของการพึ่งพาซึ่งกันและกันและความพยายามร่วมกันเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

และการพัฒนาของนักเรียน นอกจากนี้ องค์กรสามารถนำไปสู่การเกิดลักษณะบางอย่าง เช่น ความเป็นมิตรต่อกันน้อยลง กลายเป็นระบบราชการมากขึ้นและอยู่ภายใต้การควบคุมจากภายนอก เพื่อรักษาสถานะดั้งเดิมของหน่วยงาน จึงเห็นว่าหากเราถือว่าโรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่ง มันจะทำให้โรงเรียนมีความเป็นทางการมากขึ้น และสร้างความรู้สึกห่างเหินระหว่างผู้คนมากขึ้น มีกลไกการควบคุมมากมาย และมักจะเน้นไปที่งานทางเทคนิค ในทางตรงข้ามถ้ายอมรับว่าโรงเรียน มีฐานะแบบที่เป็นชุมชนแล้วบรรยากาศที่ตามมา ก็คือสมาชิกมีความผูกพันต่อกันด้วยวัตถุประสงค์ ร่วมมีการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิดสนิทสนม และเกิดการร่วมสร้างบรรยากาศที่ ทุกคนแสดงออก ถึงความห่วงหาอาทรต่อกันและช่วยดูแลสวัสดิภาพร่วมกัน (Sergiovanni, 1994) โดยที่ใส่ใจร่วมกัน ถึงการเรียนรู้และความรับผิดชอบหลักร่วมกันของชุมชนนั้นคือพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) นั้น จากรายงานการวิจัยของ Hord (1997) พบว่า การดำเนินงานในลักษณะ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างมีคุณภาพ ทั้งในด้านวิชาชีพของ ครู และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน จากการวิเคราะห์รายงานการวิจัย พบว่า โรงเรียนที่มีการจัดตั้งชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จะมีผลลัพธ์ที่แตกต่างจากโรงเรียนทั่วไปที่ไม่มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพของครูอย่างไร ซึ่งมีผลสรุป 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ผลดีต่อครูผู้สอน พบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ Professional Learning Community (PLC) ได้สร้างประโยชน์มหาศาลต่อครูผู้สอน โดยช่วยลด ความรู้สึกโดดเดี่ยวในการทำงานสอน และเพิ่มความรู้สึกผูกพันต่อพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน อย่างชัดเจน ครูมีความกระตือรือร้นมากขึ้นในการปฏิบัติงานให้บรรลุพันธกิจอย่างแท้จริง จนเกิดความรู้สึกต้องการร่วมกันเรียนรู้และรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพถือเป็นพลังการเรียนรู้สำคัญที่ส่งผลให้การปฏิบัติการสอน ในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูได้ค้นพบความรู้และความเชื่อเกี่ยวกับวิธีการสอน และตัวผู้เรียน จากการสังเกตอย่างสนใจ รวมทั้งพัฒนาความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่ต้องจัดการเรียนรู้ ได้แตกฉานมากขึ้น จนตระหนักถึงบทบาทและพฤติกรรมการสอนที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ดีที่สุด นอกจากนี้ ครูยังได้รับทราบข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพได้อย่างกว้างขวาง และรวดเร็ว ส่งผลดีต่อการปรับปรุงพัฒนางานวิชาชีพได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ ที่จะพัฒนาและอุทิศตนทางวิชาชีพเพื่อศิษย์ ซึ่งเป็นทั้งคุณค่าและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ให้ดียิ่งขึ้นที่สำคัญ PLC ยังช่วยลดอัตราการลาหยุดงานของครูเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนแบบเก่า และยังพบว่าครูมีความก้าวหน้าในการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับลักษณะผู้เรียน ได้อย่างเด่นชัดและรวดเร็วกว่าที่พบในโรงเรียนแบบเดิม ทั้งยังมีความผูกพันที่จะสร้าง การเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ให้ปรากฏอย่างเด่นชัดและยั่งยืน

ประเด็นที่ 2 ผลดีต่อผู้เรียนพบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อผู้เรียนหลายประการ โดยสามารถลดอัตราการตกซ้ำชั้นและจำนวนชั้นเรียนที่ต้องเลื่อนหรือชะลอการจัดการเรียนรู้ให้น้อยลง อีกทั้งยังช่วยลดอัตราการขาดเรียนของนักเรียนอีกด้วย นักเรียนในโรงเรียนที่มีการจัด PLC มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นอย่างเด่นชัดในหลายวิชา โดยเฉพาะในวิชาวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวิชาการอ่าน เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนแบบเก่าสิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่งคือ PLC ยังช่วยลดความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน ซึ่งเป็นการส่งเสริมความเท่าเทียมทางการศึกษา และโอกาสในการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคนอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) พัฒนามาจากกลยุทธ์ระดับองค์กรที่มุ่งให้องค์กรปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเริ่มต้นจากการพัฒนาแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้และปรับประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนและการเรียนรู้ร่วมกันในวิชาชีพครู ซึ่งมีหน้าที่และความรับผิดชอบหลักร่วมกัน คือ การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.2. ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Senge (1990) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้เริ่มต้นจากการเรียนรู้ของครู โดยครูจะเรียนรู้ที่จะสังเกตและปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของตนเองโดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง อย่างไรก็ตามการรวมกลุ่มเพื่อการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงนั้นยากที่จะเกิดขึ้นได้โดยลำพังหรืออาศัยเพียงนโยบาย ดังนั้น โรงเรียนจึงจำเป็นต้องสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู หรือ Professional Learning Community (PLC) ที่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะทางวิชาชีพของครูในโรงเรียน

Sergiovanni (1994) ได้กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) เป็นสถานที่สำหรับปฏิสัมพันธ์ ลดความโดดเดี่ยวของมวลสมาชิกวิชาชีพครูของโรงเรียนในการทำงานเพื่อปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียนหรืองานวิชาการโรงเรียน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) ที่มีลักษณะความเป็นชุมชนแห่งความเอื้ออาทรอยู่บนพื้นฐานอำนาจเชิงวิชาชีพและอำนาจ เชิงคุณธรรม

Hord (1997) ได้กล่าวว่า มองในมุมมองเดียวกันโดยมองการรวมตัวกันดังกล่าว มี นัยยะแสดงถึงการเป็นผู้นำร่วมกันของครูหรือเปิดโอกาสให้ครูเป็นประธานในการเปลี่ยนแปลง

Fullan (1999) ได้กล่าววว่า Professional Learning Community (PLC) เป็นอำนาจที่การสร้างพลังมวลชนเริ่มจากภาวะผู้นำร่วมของครูเพื่อขับเคลื่อนการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา

จากงานวิจัยและโครงการศึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู หรือ Professional Learning Community (PLC) สามารถสรุปความหมายได้ว่าเป็นการรวมตัว รวมใจ และร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษาในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

สุรพล ธรรมร่มดี และคณะ (2553) ได้กล่าวว่า ชุมชนที่สามารถขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพได้นั้นจึงจำเป็นต้องมีอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทางวิชาชีพ มีฉันทะ และศรัทธาในการทำงาน ครูเพื่อศิษย์ร่วมกัน บรรยายภาศการอยู่ร่วมกันจึงเป็นบรรยากาศชุมชนกัลยาณมิตรทางวิชาการ

วิจารณ์ พานิช (2555) ได้กล่าวว่า การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) มีรากฐานสำคัญจากการสร้างคุณค่าร่วมและวิสัยทัศน์ร่วมกันของสมาชิก ซึ่งนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีเป้าหมาย และก่อให้เกิดการนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ การรวมตัวในรูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเปรียบเสมือนแรงผลักดันสำคัญที่เกิดจากความต้องการและความสนใจของสมาชิกในชุมชนเอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพครูให้มีคุณภาพ ซึ่งนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ อันเป็นหัวใจของการพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็น "ครูเพื่อศิษย์" อย่างแท้จริง

ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2561) ได้ให้ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การร่วมมือรวมพลังของครู ผู้บริหารในฐานะนักการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันความรู้ความสามารถ และแนวทางการปฏิบัติที่เกิดจากการนำทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียน โดยมีการสะท้อนคิดร่วมกัน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และการเรียนรู้ของครูเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจะส่งผลให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพครูอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) หมายถึง การรวมตัวกันของครู ผู้บริหารและนักการศึกษาเพื่อร่วมทำและร่วมเรียนรู้ร่วมกันบนพื้นฐานของวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร โดยทุกคนมีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน การดำเนินงานเป็นไปในรูปแบบทีมที่ครูทำหน้าที่เป็นผู้นำร่วมกัน ขณะที่ผู้บริหารเป็นผู้สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ กระบวนการนี้มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของครูเอง เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ

พร้อมกับให้ความสำคัญกับความสุขในการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาวิชาชีพครูเกิดความยั่งยืน

2.3 ระดับของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สามารถแบ่งตามระดับสถานศึกษา ระดับเครือข่าย และความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

Sergiovanni (1994) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถแบ่งระดับได้ 3 ระดับ คือ ระดับสถานศึกษา ระดับเครือข่ายและระดับชาติ โดยแต่ละลักษณะจะแบ่งตามระดับของความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพย่อย ดังนี้

1. ระดับสถานศึกษา (School Level) คือ การขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทสถานศึกษาสามารถแบ่งได้ 3 ระดับย่อย คือ

1.1 ระดับนักเรียน (Student Level) ซึ่งนักเรียนจะได้รับการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นจากครูและเพื่อนนักเรียน โดยให้ทำกิจกรรมเพื่อแสวงหาคำตอบที่สมเหตุสมผลสำหรับตน นักเรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้

1.2 ระดับผู้ประกอบวิชาชีพ (Professional Level) ประกอบด้วยครูผู้สอนและผู้บริหารของโรงเรียน โดยใช้ฐานของชุมชนแห่งวิชาชีพ เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ของชุมชน จึงเรียกว่า “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ทุกคนในโรงเรียน จะได้ร่วมกันพิจารณา นโยบายการปฏิบัติและกระบวนการบริหารจัดการต่าง ๆ ของโรงเรียนใหม่อีกครั้ง โดยยึดหลักในการปรับปรุง แก้ไขเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและนำมาสู่การสนับสนุนการปฏิบัติงานวิชาชีพของครูผู้สอนและผู้บริหารให้มีคุณภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น

1.3 ระดับการเรียนรู้ของชุมชน (Learning Community Level) ครอบคลุมถึงผู้ปกครอง สมาชิกชุมชนและผู้นำชุมชน โดยเข้ามาร่วมสร้างและผลักดันวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้บรรลุผลตามเป้าหมาย กล่าวคือ ผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนผู้อำนวยการในชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการส่งเสริมเป้าหมายการเรียนรู้ของชุมชนและโรงเรียน กล่าวคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมทางการศึกษาได้โดยการให้การดูแลนักเรียน รวมทั้งให้การสนับสนุนแก่ครูและผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ให้แก่บุตรหลานของตน และผู้อำนวยการในชุมชนสามารถเป็นอาสาสมัครถ่ายทอดความรู้ได้

2. ระดับกลุ่มเครือข่าย (Network Level) คือ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ขับเคลื่อนจากการรวมตัวกันของกลุ่มวิชาชีพจากองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่มุ่งมั่นร่วมกันสร้างชุมชนเครือข่ายภายใต้วัตถุประสงค์ร่วม อาจมีเป้าหมายร่วมกันอย่างชัดเจนสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 กลุ่มเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบัน คือ การตกลงร่วมมือกันในการพัฒนาวิชาชีพครูระหว่างสถาบัน โดยมองว่าการร่วมมือกันของสถาบันต่าง ๆ จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.2 กลุ่มเครือข่ายความร่วมมือของสมาชิกวิชาชีพครู คือ การจัดพื้นที่ให้สมาชิกวิชาชีพครูที่มีอุดมการณ์ร่วมกันในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองเพื่อการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ สมาชิกที่รวมตัวกันใช้อุดมการณ์ร่วมเป็นหลักในการรวมกันเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3. ระดับชาติ (The National Level) คือ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เกิดขึ้นโดยนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งจัดเครือข่าย Professional Learning Community (PLC) ของชาติเพื่อขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพของวิชาชีพ โดยความร่วมมือของสถานศึกษาและครูที่ฝึกกำลังร่วมกันพัฒนาวิชาชีพภายใต้การสนับสนุนของรัฐ

สรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถแบ่งระดับได้ 3 ระดับ คือ 1) ระดับสถานศึกษา (School Level) 2) ระดับเครือข่าย (Network Level) และ 3) ระดับชาติ (The National Level)

2.4 องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทสถานศึกษา

Du, Eaker, & Many (2010) ได้สรุปองค์ประกอบของกระบวนการทำงานของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วย 1) เน้นการเรียนรู้ (Focus on Learning) 2) สร้างวัฒนธรรมความร่วมมือ (Collaborative Cultures) 3) สืบเสาะแสวงหาความรู้ (Collective Inquiry) 4) มุ่งเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Orientation) 5) การปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) 6) การสะท้อนผลการทำงาน (Result Orientation)

ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553) ได้สรุปองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูประกอบด้วย 1) การมีบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน (Shared norms and Values) 2) การวางเป้าหมายร่วมกันสู่การเรียนรู้ของนักเรียน (Collective focus on student learning) 3) การร่วมมือรวมพลัง (Collaboration) 4) การชี้แนะการปฏิบัติ (De privatized practice) 5) การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflective dialogue)

วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557) ได้เสนอรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทยประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) 3) ภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) 4) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Learning and Professional Development) ได้แก่ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ และการเรียนรู้เพื่อจิตวิญญาณความเป็นครูวิชาชีพ

วรลักษณ์ ชูกำเนิด, เอกรินทร์ สังข์ทอง, และศักดิ์ชัย ภู่อเจริญ (2557) ได้สังเคราะห์องค์ประกอบชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพได้ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) 2) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Learning and Professional Development) 3) ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Community) 4) ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) 5) ภาวะผู้นำร่วมและสนับสนุน (Supportive & Shared Leadership) 6) การเรียนรู้ของผู้เรียน (Student Learning) 7) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive Structure)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้สรุปองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ร่วม 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ 3) ภาวะผู้นำร่วม 4) การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ 5) ชุมชนกัลยาณมิตร 6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน

อติศ ไชยศิริรินทร์ (2562) ได้สรุปองค์ประกอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ 6 องค์ประกอบ คือ วิสัยทัศน์ร่วม ทีมร่วมแรงร่วมใจ ภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตร และโครงสร้างสนับสนุนชุมชน

เสมา บุ่งทอง (2566) ได้กล่าวถึง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) การทำงานเป็นทีม 3) ภาวะผู้นำร่วม 4) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 5) ชุมชนกัลยาณมิตร และ 6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน

จากแนวคิดนักการศึกษาและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทสถานศึกษา สามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 2.2 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Du, Eaker, & Many (2010)	ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553)	วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557)	วรลักษณ์ ชูกำเนิด, เอกรินทร์ สังข์ทอง, และศักดิ์ชัย ภูเจริญ (2557)	สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2559)	อติศ ไชย ครินทร์ (2562)	เสมา บุ่งทอง (2566)	องค์ประกอบ ของชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทาง วิชาชีพ
		ภาวะผู้นำ ร่วม	ภาวะผู้นำ ร่วมและ สนับสนุน	ภาวะผู้นำ ร่วม	ภาวะผู้นำ ร่วม	ภาวะผู้นำ ร่วม	ภาวะผู้นำ ร่วม
สืบเสาะ แสวงหา ความรู้		การเรียนรู้ และการ พัฒนา วิชาชีพ	การเรียนรู้ และการ พัฒนา วิชาชีพ	การเรียนรู้ และ พัฒนา วิชาชีพ	การเรียนรู้ พัฒนา วิชาชีพ	การเรียนรู้ และการ พัฒนา วิชาชีพ	การเรียนรู้ และการ พัฒนา วิชาชีพ
			ชุมชน กัลยาณมิตร	ชุมชน กัลยาณ มิตร	ชุมชน กัลยาณ มิตร	ชุมชน กัลยาณมิตร	ชุมชน กัลยาณมิตร
วัฒนธรรม ความ ร่วมมือ	การร่วมมือ รวมพลัง บรรทัดฐาน และค่านิยม ร่วมกัน	ทีมร่วมแรง ร่วมใจ	ทีมร่วมแรง ร่วมใจ	ทีมร่วม แรงร่วมใจ	ทีมร่วม แรงร่วมใจ	การทำงาน เป็นทีม	การทำงาน เป็นทีม
		วิสัยทัศน์ ร่วม	วิสัยทัศน์ ร่วม	วิสัยทัศน์ ร่วม	วิสัยทัศน์ ร่วม	วิสัยทัศน์	วิสัยทัศน์ ร่วม
			โครงสร้าง สนับสนุน ชุมชน	โครงสร้าง สนับสนุน ชุมชน	โครงสร้าง สนับสนุน ชุมชน	โครงสร้าง สนับสนุน ชุมชน	โครงสร้าง สนับสนุน ชุมชน
เน้นการ เรียนรู้ มุ่งเน้นการ เรียนรู้จาก การปฏิบัติ	การวาง เป้าหมาย ร่วมกันสู่การ เรียนรู้ ของนักเรียน		การเรียนรู้ของ ผู้เรียน				การเรียนรู้ ร่วมกัน

ตารางที่ 2.2 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Du, Eaker, & Many (2010)	ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553)	วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557)	วรลักษณ์ ชูกำเนิด, เอกรินทร์ สังข์ทอง, และศักดิ์ชัย ภูเจริญ (2557)	สำนักงาน คณะ กรรมการ การศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2559)	อติศ ไชย ครินทร์ (2562)	เสมา บุ่งทอง (2566)	องค์ประกอบ ของชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทาง วิชาชีพ
ปรับปรุง พัฒนางาน อย่าง ต่อเนื่อง	การชี้แนะ การปฏิบัติ						การชี้แนะ การปฏิบัติ
การ สะท้อนผล การ ทำงาน	การสะท้อน ผลการ ปฏิบัติ						การสะท้อน ผลการ ทำงาน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สามารถสรุปได้ทั้งสิ้น 9 องค์ประกอบ และเพื่อนำไปสู่การกำหนดองค์ประกอบในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ทำตารางสังเคราะห์ความถี่เพื่อให้ได้องค์ประกอบที่เหมาะสมกับการวิจัย ดังตารางที่ 2.3 แสดงการสังเคราะห์ความถี่ขององค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 2.3 แสดงการสังเคราะห์ความถี่ขององค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ได้ ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	Du, Eaker, & Many (2010)	ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553)	วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557)	วรลักษณ์ ชูกำเนิด และคณะ (2557)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559)	อติชัย คีรีรินทร์ (2562)	เสมา บุ่งทอง (2566)	ความถี่	ร้อยละ
1. ภาวะผู้นำร่วม			✓	✓	✓	✓	✓	5	71.42
2. การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	✓		✓	✓	✓	✓	✓	6	85.71
3. ชุมชนกัลยาณมิตร				✓	✓	✓	✓	4	57.14
4. การทำงานเป็นทีม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	100
5. วิสัยทัศน์ร่วม			✓	✓	✓	✓	✓	5	71.42
6. โครงสร้างสนับสนุนชุมชน				✓	✓	✓	✓	4	57.14
7. การเรียนรู้ร่วมกัน	✓	✓		✓				3	42.85
8. การชี้แนะการปฏิบัติ		✓						1	14.28
9. การสะท้อนผลการทำงาน	✓	✓						2	28.57

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามแนวคิดของ Du Eaker, & Many (2010) ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553) วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557) วรลักษณ์ ชูกำเนิด, เอกกรินทร์ สังข์ทองและ ศักดิ์ชัย ภูเจริญ (2557) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) อติชัย คีรีรินทร์ (2562) และเสมา บุ่งทอง (2566) เพื่อเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย พบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีทั้งสิ้น 9 องค์ประกอบ แต่การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาความถี่ขององค์ประกอบตั้งแต่ 5 ขึ้นไป (ร้อยละ 50 ขึ้นไป) เพื่อให้เข้ากับบริบทกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย พบว่าองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำ 2) เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ 3) ชุมชนกัลยาณมิตร 4) การทำงานเป็นทีม 5) การมีวิสัยทัศน์ร่วม และ 6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน สามารถแสดงรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

2.4.1 ภาวะผู้นำ

Hord (1997), Hargreaves (2003) และ Schmoker (2004) ได้อธิบายถึงภาวะผู้นำร่วม ว่าเป็นลักษณะของการนำอย่างทรงพลังเพื่อสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมการทำงานร่วมกัน โดยกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกันเป็นเป้าหมายในการดำเนินงาน ซึ่งภาวะผู้นำร่วมจึงเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่จะจูงใจให้สมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูได้มีโอกาสเป็นผู้นำ มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจตามโครงสร้างการบริหารและการเสริมสร้างศักยภาพซึ่งกันและกัน เพื่อให้ครูมีบทบาทผู้นำเพิ่มมากขึ้น ภาวะผู้นำร่วมจะเกิดขึ้นได้ดีในสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนให้ครูสามารถแสดงออกได้อย่างเต็มที่ อิสระ ยึดมั่นในหลักปฏิบัติร่วมกันในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู นั่นคือ อำนาจทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นอำนาจเชิงคุณธรรมที่มีแนวปฏิบัติที่มาจากเกณฑ์และมาตรฐานที่สมาชิกเห็นพ้องต้องกัน หรือกำหนดร่วมกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครูในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Kotter & Cohen (2002) ได้นำเสนอเกี่ยวกับภาวะผู้นำร่วม หมายถึงภาวะผู้นำร่วมใน PLC มีนัยสำคัญของการเป็นผู้นำร่วม 2 ลักษณะสำคัญ คือ ภาวะผู้นำ ผู้สร้างให้เกิดการนำร่วม และภาวะผู้นำร่วมกันให้เป็น PLC ที่ขับเคลื่อนด้วยการนำร่วมกัน

Thompson Gregg & Niska (2004) ได้นำเสนอเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำร่วมไว้ว่า ภาวะผู้นำร่วมเป็นการนำแบบไม่นำ โดยทำหน้าที่ผู้สนับสนุน และเปิดโอกาสให้สมาชิกเติบโตด้วยการสร้างความเป็นผู้นำร่วม ผู้นำที่จะสามารถสร้างให้เกิดการนำร่วมดังกล่าวควรมีคุณลักษณะสำคัญดังนี้ มีความสามารถในการลงมือทำงานร่วมกัน การเข้าไปอยู่ในความรู้สึกของผู้อื่นได้ การตระหนักรู้ในตนเอง ความเมตตา กรุณา การคอยดูแลช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การโค้ชผู้ร่วมงานได้ การสร้างมโนทัศน์ การมีวิสัยทัศน์ การมีความมุ่งมั่น และทุ่มเทต่อการเติบโตของผู้อื่น เป็นต้น ซึ่งภาวะผู้นำร่วมดังที่กล่าวมามีหัวใจสำคัญ คือ นำการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองของแต่ละคนทั้งสมาชิกและผู้นำโดยตำแหน่งเมื่อใดที่บุคคลนั้นเกิดการเรียนรู้ทั้งด้านวิชาชีพและชีวิตจนเกิดพลังการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อความสุขในวิชาชีพของตนเอง และผู้อื่น ภาวะผู้นำร่วมจะเกิดผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC)

Olivier & Hipp (2006) ได้นำเสนอเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำร่วมไว้ว่า ภาวะผู้นำร่วมเป็นภาวะผู้นำในตนเอง และเป็นผู้นำร่วม ขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้โดยมีผลมาจากการเสริมพลังอำนาจจากผู้นำทั้งทางตรง และทางอ้อม โดยเฉพาะการเป็นผู้นำที่เริ่มจากตนเองก่อน ด้วยการลงมือทำงานอย่างตระหนักรู้ และใส่ใจให้ความสำคัญกับผู้ร่วมงานทุก ๆ คน

ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2557) อธิบายว่า ภาวะผู้นำร่วม เป็นการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลัก โดยยึดหลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม การสนับสนุนการกระจายอำนาจการตัดสินใจตามโครงสร้างการบริหาร และการสร้างแรงบันดาลใจให้ครู โดยครูเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ หรือทำหน้าที่เป็นผู้นำในการสร้างการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) นำเสนอว่า ภาวะผู้นำร่วมเป็นภาวะผู้นำที่ผู้ริเริ่มสร้างให้เกิดการนำร่วม การร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ขับเคลื่อนด้วยการนำร่วมกัน

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารในการกระจายอำนาจการบริหารเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้กระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ทุกคนสามารถแสดงภาวะผู้นำได้เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

2.4.2 การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ

Sergiovanni (1994) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพไว้ว่า การเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพเป็นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ได้มากที่สุดด้วยบริบทชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สุรพล ธรรมร่มดี และคณะ (2553) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพไว้ว่า การเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพ เป็นการทำให้บรรยากาศการพัฒนาวิชาชีพของครู รู้สึกไม่โดดเดี่ยว คอยสะท้อนการเรียนรู้ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถือเป็นพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันที่ใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น สะท้อนการเรียนรู้ สุนทรียะ สนทนาการเรียนรู้ สืบเสาะแสวงหา เป็นการสร้างมโนทัศน์ ริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ การคิดเชิงระบบ การสร้างองค์ความรู้ การเรียนรู้บนความเข้าใจการทำงานของสมอง และการจัดการความรู้ เป็นต้น ที่ต้องอาศัยการตระหนัก รู้สติ การฟัง การใคร่ครวญ เป็นต้น จิตที่สามารถเรียนรู้และเป็นครูได้อย่างแท้จริงนั้นจะเป็นจิตที่เต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา การกรุณา และความอ่อนน้อม เห็นศิษย์เป็นครู เห็นตนเองเป็นผู้เรียนรู้ มีพลังเรียนรู้ในทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้อย่างใคร่ครวญ และการฝึกสติ เป็นต้น

วิจารณ์ พานิช (2555) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพไว้ว่า การเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพเป็นการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) มุ่งการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยยึดหลักแนวทางบริหารจัดการร่วม การสนับสนุนการกระจายอำนาจ การสร้างแรงบันดาลใจของครู

โดยครูเป็นผู้ลงมือกระทำหรือครูทำหน้าที่เป็น “ประธาน” เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง การจัดการเรียนรู้ไม่ใช่ “กรรม” หรือผู้ถูกกระทำและผู้ถูกให้กระทำ

มินตรา ลายสนิทเสรีกุล และปิยพงษ์ สุเมตติกุล (2557) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพ ไว้ว่า การเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพเป็นกลยุทธ์หลักเสริมสร้างบทบาทความร่วมมือ ในการจัดการเรียนการสอนของครู ผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ การสร้างทัศนคติที่ดีของครูต่อการประสานความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน เพื่อลดภาระงาน และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากร ด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการหรือศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการหรือการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2557) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพ ไว้ว่า การเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพเป็นการพัฒนาเชิงวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เทคนิควิธีการบรรยาย การตั้งคำถาม การอภิปรายกลุ่มและรายบุคคล การทดสอบ การแสดงบทบาทสมมติ และการลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริง ซึ่งเน้นให้ครูทุกคนในชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพไว้ว่า การเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพเป็นการพัฒนาเชิงวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ที่มุ่งการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยยึดหลักแนวทางบริหารจัดการร่วมการสนับสนุนการกระจายอำนาจ

สรุปได้ว่า การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง พฤติกรรมของครูที่จะมุ่งมั่นในการนำความรู้เพื่อมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเองทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพเพื่อนำความรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2.4.3 ชุมชนกัลยาณมิตร

Eastwood & Louis (1992) อธิบายว่า ชุมชนกัลยาณมิตรมีลักษณะสำคัญด้านการสื่อสารที่เปิดกว้างและจริงใจ สมาชิกในชุมชนได้รับพื้นที่อิสระในการแสดงความคิดเห็นสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ การดำเนินงานภายในชุมชนเน้นความคล่องตัวและยืดหยุ่น มีความสามารถในการจัดการกับความขัดแย้งหรือความแตกแยกที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาระบบสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ซึ่งช่วยสนับสนุนให้สมาชิกสามารถพัฒนาวิชาชีพของตนได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

Boyd (1992) ได้นำเสนอเกี่ยวกับชุมชนกัลยาณมิตรไว้ว่า ชุมชนกัลยาณมิตรเป็นบรรยากาศของวัฒนธรรมแบบเปิดเผย ทุกคนมีเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็นของตนเป็นวิถีแห่งอิสรภาพ ยึดความสามารถและสร้างพื้นที่ปลอดภัยใช้อำนาจกดดัน

Sergiovanni (1994) อธิบายว่า ชุมชนกัลยาณมิตรเป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้งในเชิงวิชาการหรือที่เรียกว่า "วิทยสัมพันธ์" มีความเหนียวแน่นที่เกิดจากแรงยึดเหนี่ยวภายในกลุ่มเอง สมาชิกในชุมชนมีความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรในด้านวิชาการ ซึ่งช่วยลดความรู้สึกโดดเดี่ยวที่ครูมักประสบในระหว่างการศึกษาปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ในชุมชนยังมีการเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์กันทั้งในมิติของวิชาชีพและชีวิตส่วนตัว โดยมีความศรัทธาร่วมกันเป็นพื้นฐานสำคัญ

สุรพล ธรรมร่มดี และคณะ (2553) ได้นำเสนอเกี่ยวกับชุมชนกัลยาณมิตรไว้ว่าเป็นกลุ่มที่มีความเหนียวแน่นที่เกิดจากภายในกลุ่มเอง สมาชิกในชุมชนมีความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรในเชิงวิชาการต่อกัน ซึ่งส่งผลให้ครูได้มีปฏิสัมพันธ์กันทั้งในมิติของวิชาชีพและชีวิตส่วนตัว ชุมชนนี้มีความศรัทธาร่วมกันและอยู่ร่วมกันในลักษณะของสังฆะ โดยยึดถือศีลหรือหลักปฏิบัติร่วมกันที่สำคัญคือการยึดหลักพรหมวิหาร 4 ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ชุมชนกัลยาณมิตรยังเป็นชุมชนที่ยึดหลักวินัยเชิงบวก และมีการเชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปกับวิถีชีวิตของตนเองและวิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาสังคมโดยรวม

ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2557) ได้นำเสนอเกี่ยวกับชุมชนกัลยาณมิตรไว้ว่า ชุมชนกัลยาณมิตร เป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ ครูต้องเรียนรู้วิถีทัศน์ ค่านิยม และวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่พร้อมกับนำวัฒนธรรมของโรงเรียนบูรณาการเข้ากับวัฒนธรรมค่านิยม คุณค่าของตนเองที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ ซึ่งช่วยในการประยุกต์กับการจัดการเรียนการสอนไปสู่เป้าหมายร่วมกันของโรงเรียน

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) ได้นำเสนอเกี่ยวกับชุมชนกัลยาณมิตร ไว้ว่าเป็นการรวมกลุ่มของบุคคลที่อยู่ร่วมกันโดยมีวิถีและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันเฉพาะชุมชนประเภทนี้มีคุณลักษณะสำคัญที่มุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุข ทั้งในด้านการทำงานและการอยู่ร่วมกัน โดยมีวัฒนธรรมแบบเปิดเผย ซึ่งสมาชิกทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนเอง ชุมชนกัลยาณมิตรจึงเป็นพื้นที่แห่งอิสรภาพที่สร้างความรู้สึกลดภัย ปราศจากการใช้อำนาจกดดัน และตั้งอยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจและความเคารพซึ่งกันและกัน

สรุปได้ว่า ชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงถึงบรรยากาศที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก มีสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ การเคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เพื่อร่วมกันพัฒนาวิชาชีพและการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข

2.4.4 การทำงานเป็นทีม

Sergiovanni (1994) ได้นำเสนอไว้ว่า ทีมร่วมแรงร่วมใจ เป็นการเห็นและรับรู้ถึงความรู้สึกร่วมกันในการทำงานจนเกิดประสบการณ์หรือความสามารถในการทำงานและพลังในการร่วมเรียนรู้ร่วมพัฒนาบนพื้นฐานของพันธะร่วมกันที่เน้นความสมัครใจและการสื่อสารที่มีคุณภาพบนพื้นฐานการรับฟังและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

Kruse Louis & Marks (1996) ได้นำเสนอไว้ว่า ทีมร่วมแรงร่วมใจเป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และพันธกิจร่วมกัน รวมกันด้วยใจจนเกิดเจตจำนงในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุผลที่การเรียนรู้ของผู้เรียน

Hord (1997) Hargreaves (2003) และ Schmoker (2004) ได้นำเสนอไว้ว่า ทีมร่วมแรงร่วมใจเป็นการเรียนรู้ของทีม และการเรียนรู้ของครูบนพื้นฐานงานที่ต้องมีการคิดร่วมกัน วางแผนร่วมกัน ทำความเข้าใจร่วมกัน ข้อตกลงร่วมกัน การตัดสินใจร่วมกัน แนวปฏิบัติร่วมกัน การประเมินผลร่วมกัน และการรับผิดชอบร่วมกันจากสถานการณ์ที่งานจริงถือเป็นโจทย์ร่วม

DuFour Eakey & Many (2006) ได้นำเสนอไว้ว่า ทีมร่วมแรงร่วมใจเป็นการให้เห็นและรู้เหตุปัจจัยกลไกในการทำงานซึ่งกันและกันแบบวางตัวตนให้มากที่สุด (There's no I in team) จนเห็นและรู้ความสามารถของแต่ละคนร่วมกัน

Olivier & Hipp (2006) ได้นำเสนอไว้ว่า ทีมร่วมแรงร่วมใจเป็นรูปแบบของ ทีมจะเป็นเช่นไรนั้นขึ้นอยู่กับเป้าประสงค์ หรือ พันธกิจในการดำเนินการของชุมชนการเรียนรู้ เช่น ทีมร่วมสอน ทีมเรียนรู้ และกลุ่มเรียนรู้ เป็นต้น

วิจารณ์ พานิช (2555) ได้นำเสนอไว้ว่า ทีมร่วมแรงร่วมใจเป็นรูปแบบของทีมจะเป็นเช่นไรนั้นขึ้นอยู่กับเป้าประสงค์ หรือพันธกิจในการดำเนินการของชุมชนการเรียนรู้

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) ได้นำเสนอไว้ว่า ทีมร่วมแรงร่วมใจเป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และพันธกิจร่วมกัน เพื่อให้บรรลุผลที่การเรียนรู้ของผู้เรียน

สรุปได้ว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงวิธีการทำงานของครูที่รวมกลุ่มกันทำงานอย่างสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกันอย่างมีวิสัยทัศน์ ให้บรรลุตามเป้าหมาย และพันธกิจร่วมกัน การทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุผลที่การเรียนรู้ของผู้เรียน

2.4.5 การมีวิสัยทัศน์ร่วม

Sergiovanni (1994) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการมีวิสัยทัศน์ร่วมไว้ว่า การมีวิสัยทัศน์ร่วมเป็นการมองเห็นภาพเป้าหมายทิศทาง เส้นทาง และสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริงเป็นเสมือน เข็มทิศในการขับเคลื่อน PLC ที่มีทิศทางร่วมกันโดยมีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน

Hord (1997) Hargreaves (2003) และ Schmoker (2004) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการมีวิสัยทัศน์ร่วม ไว้ว่า การมีวิสัยทัศน์ร่วมเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นภาพความสำเร็จที่มุ่งหวังในการนำทางร่วมกัน อาจเป็นการมองเริ่มจากผู้นำหรือกลุ่มผู้นำ ที่มีวิสัยทัศน์ที่ทำหน้าที่เหนี่ยวนำให้ผู้ร่วมงานเห็นวิสัยทัศน์นั้นร่วมกันหรือการมองเห็นจาก แต่ละปัจเจกที่มีวิสัยทัศน์เห็นในสิ่งเดียวกันเหนี่ยวนำซึ่งกันสู่เป็นวิสัยทัศน์ร่วม วิสัยทัศน์ร่วมมีลักษณะ สำคัญ คือ การเห็นภาพและทิศทางร่วม (Shared Vision) จากภาพความเชื่อมโยงให้เห็นภาพ ความสำเร็จร่วมกันถึงทิศทางสำคัญของการทำงานแบบมองเห็นภาพเดียวกัน

DuFour Eakey & Many (2006) อธิบายว่าการมีวิสัยทัศน์ร่วมเปรียบเสมือน เป้าหมายร่วมกัน (Shared Goals) ซึ่งประกอบด้วยทั้งเป้าหมายปลายทาง เป้าหมายระหว่างทาง และเป้าหมายชีวิตของสมาชิกแต่ละคนที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับเป้าหมายของชุมชนการเรียนรู้ สิ่งนี้ช่วยกำหนดทิศทางและแนวทางในการทำงานร่วมกัน โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการพัฒนา การเรียนรู้ของผู้เรียน ในขณะที่คุณค่าร่วม (Shared Values) หมายถึงการมองเห็นภาพเป้าหมายอย่าง ชัดเจน และที่สำคัญคือเมื่อเห็นความเชื่อมโยงแล้ว ภาพดังกล่าวจะมีอิทธิพลต่อการตระหนักถึงคุณค่า ของตนเองและงานที่ทำ จนสามารถเชื่อมโยงเป็นความหมายของงานซึ่งเกิดจากการตระหนักรู้ ของสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ก่อให้เกิดพันธะสัญญาร่วมกัน หลอมรวมเป็นคุณค่า ร่วมอันเป็นพลังสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการหลอมรวมพลังในการทำงานตามอุดมการณ์ทางวิชาชีพ ร่วมกัน

ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2557) อธิบายว่า การมีวิสัยทัศน์ร่วมเป็นองค์ประกอบ สำคัญของวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ โดยครูจำเป็นต้องทำความเข้าใจวิสัยทัศน์ ค่านิยม และวัฒนธรรม ของโรงเรียนที่ตนปฏิบัติงาน ผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaboration Learning) ซึ่งรวมถึงการเสริมสร้างพลังอำนาจ การจัดสรรพื้นที่และโอกาสสำหรับการเรียนรู้ ตลอดจน การผสมผสานวัฒนธรรมโรงเรียนเข้ากับวัฒนธรรม ค่านิยม และคุณค่าส่วนบุคคลที่สามารถ ปรับเปลี่ยนได้ สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการกำหนดรูปแบบพฤติกรรมและการรับรู้ เพื่อนำไปปรับใช้ กับการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเป้าหมายร่วมกันของโรงเรียน โดยเน้นความสำคัญ ของการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ทีม ไปจนถึงระดับองค์กร และท้ายที่สุดจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) นำเสนอว่า การมีวิสัยทัศน์ร่วมคือการมองเห็นภาพเป้าหมาย ทิศทาง แนวทาง และผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจริง เปรียบเสมือนเข็มทิศที่นำทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูให้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพพร้อมกันเป็นแรงขับเคลื่อน

สรุปได้ว่า การมีวิสัยทัศน์ร่วม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมในการเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจนร่วมกัน ซึ่งมีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนการทำงานและการเรียนรู้ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยยึดถือเป้าหมายร่วมและคุณค่าร่วมเป็นพื้นฐานในการทำงานร่วมกัน

2.4.6 โครงสร้างสนับสนุนชุมชน

Boyd (1992) ได้นำเสนอเกี่ยวกับโครงสร้างชุมชนไว้ว่า โครงสร้างชุมชนเป็นการจัดสรรปัจจัยสนับสนุนให้เอื้อต่อการดำเนินการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เช่น เวลา วาระ สถานที่ ขนาดชั้นเรียน ขวัญกำลังใจ ข้อมูลสารสนเทศ และอื่น ๆ ที่ตามความจำเป็นและบริบทของแต่ละชุมชน

Sergiovanni (1994) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างชุมชนว่าเป็นโครงสร้างที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้เกิดและดำรงอยู่ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีลักษณะสำคัญคือ การลดความเป็นองค์การที่ยึดติดกับวัฒนธรรมแบบราชการ และปรับเปลี่ยนมาใช้วัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการแทน เป็นวัฒนธรรมที่ให้การส่งเสริมวิสัยทัศน์ สนับสนุนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมุ่งเน้นความยั่งยืนในระยะยาว มีการจัดสรรปัจจัยและเงื่อนไขสนับสนุนที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน รวมถึงการออกแบบโครงสร้างองค์การในรูปแบบที่ไม่รวมศูนย์อำนาจ

Hord (1997) Hargreaves (2003) และ Schmoker (2004) ได้นำเสนอเกี่ยวกับโครงสร้างชุมชนไว้ว่า โครงสร้างชุมชนเป็นโครงสร้างการปกครองตนเองของชุมชนเพื่อลดความขัดแย้งระหว่างครู ผู้ปฏิบัติงานสอนกับฝ่ายบริหารให้น้อยลง มีการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เน้นรูปแบบทีมงานเป็นหลัก

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) ได้นำเสนอเกี่ยวกับโครงสร้างชุมชน ไว้ว่า โครงสร้างชุมชน เป็นรูปแบบการสื่อสารด้วยใจ เปิดกว้าง ให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชน เน้นความคล่องตัวในการดำเนินการจัดการกับเงื่อนไขความแตกต่างและมีระบบสารสนเทศของชุมชนเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ

สรุปได้ว่า โครงสร้างสนับสนุนชุมชน หมายถึง การจัดโครงสร้างองค์การที่สนับสนุนและส่งเสริมการทำงานร่วมกันของสมาชิกชุมชน โดยมีความยืดหยุ่นและการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองความต้องการและบริบทเฉพาะของแต่ละชุมชน

จะเห็นได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูจะทำให้โรงเรียนมุ่งเน้น การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของแนวคิดนี้ ด้วยกลไกการสร้าง ความร่วมมือที่ยึดโยงกันด้วยวิสัยทัศน์ร่วม การให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนา วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และการสร้างบรรยากาศของกัลยาณมิตร ซึ่งแสดงถึงการรวมพลังของครู และบุคลากรทางการศึกษานักการศึกษาที่เป็นผู้นำร่วมกัน ทำงานร่วมกันเป็นทีม ร่วมแรงร่วมใจ เรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ภายใต้โครงสร้างของอำนาจทางวิชาชีพที่เกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมนำ และร่วมพัฒนาวิชาชีพของครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้การจัด การศึกษาได้บรรลุตามเป้าหมายต่อไป

2.5 กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นแนวทางการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงคุณภาพของนักเรียน ครู และโรงเรียน เมื่อทำสำเร็จแล้วจะช่วยปรับปรุงและพัฒนานักเรียนได้อย่างยั่งยืน สำหรับการวิจัย ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ร่วมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) ซึ่งมีกระบวนการ ดังนี้

2.5.1 กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยใช้การวิจัย เชิงปฏิบัติการ (Action Research)

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560) กล่าวว่า การนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ ในโรงเรียนอาจมีความแตกต่างกันไปตามแนวคิดวิชาการของแต่ละท่าน แต่กระบวนการ และกิจกรรมส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงกัน คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม ค่านิยมร่วม พันธกิจ และเป้าหมายของการดำเนินงาน โดยกิจกรรมที่ขาดไม่ได้ คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ในโรงเรียน สำหรับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาตามแนวทางของการวิจัย เชิงปฏิบัติ 4 ขั้นตอน เรียกว่า PAOR ได้แก่ ขั้นวางแผน (Planning) ขั้นลงมือปฏิบัติ (Action) ขั้นสังเกตผลการปฏิบัติ (Observation) และขั้นสะท้อนผล (Reflection) มาเป็นกรอบสำคัญ ในการดำเนินงาน แต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Planning) มีขั้นตอนสำคัญ 2 ขั้นตอน คือ

1.1 การสร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายร่วมกัน เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อให้เห็นปัญหา ความต้องการ ความพร้อม ในการดำเนินการ ซึ่งนำไปสู่การสร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งขั้นตอนนี้จะช่วย ให้สมาชิกของชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายก่อให้เกิดการยอมรับ เข้าใจในสถานการณ์ และเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

1.2 การวางแผนพัฒนา เป็นขั้นตอนที่สมาชิกทุกคนร่วมกันตกลงให้เหตุผลว่ากลุ่มควรมุ่งเป้าหมายการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปที่เรื่องใด ปัญหาใด หรือนวัตกรรมใด โดยขั้นตอนนี้เป็นกิจกรรมพัฒนาที่มุ่งสู่เป้าหมายสุดท้าย คือ การพัฒนาผู้เรียนเป็นหลัก และเมื่อได้ประเด็นที่จะนำมาสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแล้ว กลุ่มจึงช่วยกันวางแผนงานโดยละเอียดว่ากลุ่มจะดำเนินการอย่างไร จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างไร จะสร้างเครือข่ายอย่างไร ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ควรเป็นช่วงใด นวัตกรรมที่ใช้ควรเป็นอะไรและทรัพยากรที่ต้องการคืออะไรบ้าง

2. ขั้นลงมือปฏิบัติ (Action) เป็นขั้นตอนที่กลุ่มทำกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ที่สำคัญคือการมาพบกันตามเวลาที่กำหนด นำประสบการณ์ของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนกัน ทำให้สมาชิกแต่ละคนได้เล่าความประทับใจ ปัญหา ความภาคภูมิใจ แนวปฏิบัติที่ดี แนวปฏิบัติที่ไม่ประสบความสำเร็จ ฯลฯ ให้สมาชิกได้รับทราบ ทำให้แต่ละคนไม่โดดเดี่ยว และสามารถเลือกแนวปฏิบัติของเพื่อนไปประยุกต์ใช้ในงานของตนเองได้

3. ขั้นสังเกตผลการปฏิบัติ (Observation) เมื่อการดำเนินงานผ่านไประยะหนึ่ง สมาชิกแต่ละคนนำผลการปฏิบัติมาเสนอในวงสนทนา โดยเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ว่าสิ่งใดบ้างที่ทำได้ดี สิ่งใดบ้างที่มีปัญหา ซึ่งขั้นนี้นิยมใช้การทบทวนระหว่างการปฏิบัติงานที่เรียกว่า AAR (After Action Review) เป็นเครื่องมือในการสังเกตผลการปฏิบัติงาน

4. ขั้นสะท้อนผล (Reflection) เป็นขั้นตอนของการสะท้อนผลการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผ่านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ตัวครูที่เป็นสมาชิกของชุมชน นักเรียน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งผลที่ได้คือ ข้อมูลย้อนกลับที่สมาชิกนำมาใช้ปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ต่อไป

ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2561) ได้กล่าวถึงการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการประยุกต์วงจรของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน ที่เรียกว่า PAOR ได้แก่

1. ขั้นวางแผนพัฒนา (Planning) เป็นขั้นนำความคิดไปสู่การกำหนดแผนการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายร่วมกัน และการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action plan) โดยสมาชิกทุกคนร่วมกันเสนอประเด็นที่จะเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาหรือนำนวัตกรรมใดมาใช้โดยมุ่งสู่เป้าหมายสุดท้าย คือ การพัฒนาผู้เรียน

2. ขั้นลงมือปฏิบัติ (Acting) เป็นขั้นตอนที่สมาชิกร่วมกันดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ มาพบกันตามเวลาที่กำหนด แต่ละคนจะศึกษาข้อมูลมาก่อนในเบื้องต้นและนำประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดี แนวปฏิบัติที่ไม่ประสบความสำเร็จ หรือแนวทางใหม่ในการพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน และมุ่งมองต่อการนำไปใช้โดยเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีไปประยุกต์ใช้ในการทำงานของตนเอง

3. ขั้นศึกษาสังเกตผลการปฏิบัติงาน (Observing) สมาชิกแต่ละคนจะนำผลการปฏิบัติในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางที่ได้จากการเรียนรู้ร่วมกันมาเสนอในวงสนทนาเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ผล และให้ข้อเสนอแนะร่วมกันเพื่อการนำไปใช้ต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในขั้นนี้นิยมใช้การทบทวนระหว่างปฏิบัติงานที่เรียกว่า AAR (After Action Review) เป็นเครื่องมือในการสังเกตผลการปฏิบัติงาน

4. ขั้นสะท้อนผลร่วมกัน (Reflecting) ในแต่ละประเด็นสำคัญที่หยิบยกมาเรียนรู้ร่วมกัน นำไปใช้ และพัฒนาปรับปรุงจนเกิดผลเชิงประจักษ์กับผู้เรียนแล้ว สมาชิกเกิดความรู้ความเข้าใจแล้ว ต่อไปจึงเป็นขั้นของการสะท้อนผลการพัฒนาความรู้ความสามารถของครู ทั้งการสะท้อนผลตนเอง รวมทั้งการสะท้อนผ่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูที่เป็นสมาชิกของชุมชนนักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

สรุปได้ว่า กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติ 3) การสังเกต และ 4) การสะท้อนผล โดยการใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการใน PLC ช่วยให้ครูมีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ปรับปรุงวิธีการสอนและการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพในลักษณะของการทำงานร่วมกันภายในชุมชน

2.5.2 กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) และ สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา (2561) กล่าวว่า วิธีการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson study) มีแนวคิดและกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูที่มุ่งเน้นการทำงานศึกษาวิจัยร่วมกันของกลุ่มครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียนในบริบทการทำงานจริงในชั้นเรียน และในโรงเรียนของตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในระยะยาว ทั้งนี้เพื่อพัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคนไปพร้อมกัน กระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกันประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน ที่มีการดำเนินงานต่อเนื่องกันเป็นวงจร คือ Plan-Do-See ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan) ครูผู้สอน (Model teacher) จะพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองมาเล่าให้ครูเพื่อนร่วมชั้นเรียน (Buddy teacher) ฟังแล้วให้ช่วยสะท้อนคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ในลักษณะของการสนทนาอย่างน้อย 5 ประเด็น ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ 2) เนื้อหาสาระการเรียนรู้ 3) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 5) การบริหารจัดการชั้นเรียน การชี้แนะ

ชวนคิดเพื่อสะท้อนความคิดนี้เพื่อช่วยให้ครูผู้สอนได้ไตร่ตรองและเกิดความกระจ่างในความคิดของตนเองในการออกแบบบทเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และเปิดโอกาสให้ได้รับการชี้แนะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูเพื่อร่วมเรียนรู้ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองก่อนนำไปใช้จริง

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการสอนและสังเกตการเรียนรู้ของนักเรียน (Do) ครูผู้สอนได้นำแผนที่ปรับปรุงพัฒนามาร่วมกับครูเพื่อร่วมเรียนรู้แล้วนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเปิดห้องเรียนของตนให้เพื่อครูได้ร่วมเรียนรู้โดยการสังเกตชั้นเรียนเน้นการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ ในการสังเกตชั้นเรียนและการเรียนรู้ของนักเรียนนั้น ผู้สังเกตไม่ควรนั่งอยู่หลังห้องแต่ควรยืนสังเกตอยู่มุมด้านหน้าหรือด้านข้างของห้องเรียน โดยไม่รบกวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน ขณะสังเกตควรจดบันทึก บันทึกภาพหรือวิดีโอบรรยากาศ สัมพันธภาพ และการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งเป็นข้อมูลประจักษ์ที่มีประโยชน์ในการสะท้อนผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูผู้สอน

ในขั้นที่ 3 อนึ่งการจดบันทึกพฤติกรรมเรียนรู้ของผู้เรียน ควรมีแผนที่นั่งของนักเรียนและควรให้ความสำคัญกับประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ 1) อะไรคือสิ่งที่เราอยากให้ผู้เรียนรู้หรือพยายามจะแก้ไข 2) พฤติกรรมเรียนรู้ที่ส่งสัญญาณว่านักเรียนกำลังเรียนรู้หรือจะรู้ได้อย่างไรว่า ผู้เรียนกำลังหรือได้รับเรื่องนั้น ๆ แล้ว 3) ถ้าผู้เรียนเรียนรู้แล้ว จะทำอย่างไรต่อไป และ 4) ผู้เรียนที่ไม่เกิดการเรียนรู้จะทำอย่างไรต่อ ประเด็นเหล่านี้จะนำไปใช้ในขั้นที่ 3 เพราะผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นตัวสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูได้ดี

ขั้นที่ 3 สะท้อนคิดผลการปฏิบัติงาน (See) ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ช่วยให้ครูผู้สอนเห็นและเข้าใจพฤติกรรมเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น ควรทำในวันที่สังเกตชั้นเรียนหรือวันรุ่งขึ้น ไม่ควรทิ้งช่วงระยะเวลาให้ยาวนานกว่านี้ การสะท้อนคิดผลการปฏิบัติงานนี้ ควรเริ่มจากให้ครูผู้สอนสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองก่อน แล้วครูเพื่อนร่วมเรียนรู้จึงสะท้อนพฤติกรรมเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มเติมจากการสังเกตและบันทึกภาพและวิดีโอเพื่อช่วยให้ครูผู้สอนได้เรียนรู้และเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น เห็นแนวทางในการช่วยเหลือและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการออกแบบการเรียนรู้ซึ่งจะเป็นแผนการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ได้ดียิ่งขึ้นการจัดการเรียนรู้ของครูครั้งต่อไป นอกจากนี้ครูผู้สอนและครูเพื่อนร่วมเรียนรู้ควรมีการจดบันทึก โดยมีประเด็นที่ควรบันทึก ได้แก่ 1) สิ่งที่ตนเองได้ทำ 2) ผลที่เกิดขึ้น 3) บทเรียนที่ครูได้เรียนรู้ และ 4) จะนำประสบการณ์และบทเรียนไปใช้ประโยชน์ต่อไปอย่างไร การบันทึกนี้จะเป็นหลักฐานอันมีประโยชน์และคุณค่าต่อการพัฒนาความชำนาญและความเชี่ยวชาญของครูเป็นผลงานเชิงประจักษ์สู่ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพของครูในอนาคตต่อไป

ชาธิณี ตริวรัญญู (2560) กล่าวว่า การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน เป็นแนวคิดและแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาวิชาชีพครูที่เกิดจากการทำงานแบบร่วมมือร่วมพลัง

ของกลุ่มครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาวิชาชีพครู และการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในระยะยาวในบริบทการทำงานจริงในชั้นเรียนและโรงเรียนของตน ขั้นตอนการพัฒนาบทเรียนร่วมกันมีลักษณะเป็นวงจรและมีระยะการดำเนินงาน 3 ระยะ ซึ่งผู้รู้และผู้เกี่ยวข้องร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยในแต่ละระยะ ดังนี้

1. ระยะวางแผน (Plan) เป็นระยะก่อนสอน โดยดำเนินการ ดังนี้

1.1 การศึกษาและระบุสภาพปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.2 การกำหนดเป้าหมายและการวางแผนงานพัฒนาบทเรียนร่วมกันของสมาชิกกลุ่มบนพื้นฐานของการวิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้เรียนหรือจุดเน้นของสถานศึกษาและบริบทที่เกี่ยวข้อง

1.3 การวางแผนบทเรียนของครู โดยครูเลือกบทเรียนที่สอดคล้องกับเป้าหมายมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และเตรียมการสอน ซึ่งบทเรียนนี้ครอบคลุมถึงแผนการจัดการเรียนรู้ สภาพการจัดการเรียนการสอน และผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ระยะปฏิบัติการสอนและสังเกตในชั้นเรียน (See-Teaching and Observation)

ครูนำบทเรียนที่ได้วางแผนร่วมกันไปใช้จัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน แล้วสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมสังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงถึงการคิดและการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรงในขณะเรียน

3. ระยะสะท้อนผล (Reflect) ประกอบด้วย

3.1 การสืบสอบผลการปฏิบัติงาน เป็นการร่วมกันอภิปรายผลการปฏิบัติงานจากข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ได้จากการสังเกตชั้นเรียน เพื่อให้ได้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่นำไปสู่การปรับปรุงบทเรียนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเมื่อปรับปรุงแก้ไขบทเรียนแล้วอาจนำบทเรียนดังกล่าวไปสอนอีกครั้งกับผู้เรียนกลุ่มใหม่โดยครูคนเดิมหรือครูคนอื่น

3.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยกลุ่มครูรวบรวมข้อมูล สรุปข้อเรียนรู้ และนำเสนอผลการเรียนรู้ที่ได้แก่ครูและบุคคลอื่น ๆ เพื่อขยายผลและเติมเต็มความรู้ เมื่อได้บทเรียนที่มีคุณภาพแล้วกลุ่มก็สามารถเริ่มต้นดำเนินการตามวงจรพัฒนาบทเรียนร่วมกันกับบทเรียนใหม่ที่สอดคล้องกับเป้าหมายเดิมที่ได้กำหนดไว้หรือตามเป้าหมายใหม่ได้ต่อไป เนื่องจากกลุ่มสามารถปรับขั้นตอนการดำเนินงานให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทการปฏิบัติจริงของตนได้โดยยังคงไว้ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการ ได้แก่

3.2.1 การทำงานแบบร่วมมือรวมพลังของกลุ่มครู

3.2.2 การกำหนดประเด็นการพัฒนาบทเรียนร่วมกันที่มาจากสภาพปัญหาด้านการคิดหรือการเรียนรู้ของผู้เรียนในการเรียนการสอนจริง

3.2.3 การสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงการเรียนรู้และการคิดของผู้เรียนโดยตรงในขณะเรียนตามปกติ

3.2.4 การให้ผลสะท้อนและการอภิปรายผลการปฏิบัติงานบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์

3.2.5 การดำเนินงานในระยะยาวและขับเคลื่อนกระบวนการให้สอดคล้องกับบริบทการทำงานจริงโดยครู

3.2.6 การมีส่วนร่วมของผู้รู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการร่วมสังเกตชั้นเรียนและการสะท้อนผลเพื่อให้ได้บทเรียนที่มีคุณภาพ ใช้ได้ผลจริง นักเรียนได้รับการพัฒนาตามเป้าหมาย ครูเกิดการเรียนรู้ และได้พัฒนาวิชาชีพของตนเอง

โดยสรุป กระบวนการเรียนรู้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ร่วมกับการศึกษาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นวิเคราะห์ (Analyze) เป็นการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายของรายวิชาหรือหลักสูตรที่กำหนด การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วมกัน ร่วมกันเสนอประเด็นที่จะพัฒนาการเรียนการสอน และแก้ปัญหาพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายสุดท้าย คือ การพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ขั้นวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan) เป็นการวางแผนงานการศึกษาบทเรียนร่วมกัน สะท้อนคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ใน 5 ประเด็น ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ 2) เนื้อหา/สาระการเรียนรู้ 3) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 5) การบริหารจัดการชั้นเรียน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนก่อนนำไปใช้จริง

3. ขั้นเปิดชั้นเรียนและการสังเกตชั้นเรียน (Acting and Observation) เป็นการนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูร่วมกันออกแบบวางแผนไว้ไปใช้จัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน และเปิดชั้นเรียนเพื่อให้เพื่อนครูได้ร่วมเรียนรู้โดยการสังเกตชั้นเรียนเน้นการสังเกตพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการสังเกตชั้นเรียนจะเน้นที่แนวคิดของนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน การจัดการกับแนวคิดของนักเรียนที่เกิดขึ้นกับครู การนำแนวคิดที่สำคัญของนักเรียนมาร่วมอภิปรายและอุปสรรคใดบ้างที่เกิดขึ้นในขณะที่ผู้เรียนเรียนรู้และพฤติกรรมการณ์แสดงออกของนักเรียนในขณะนั้น ตลอดจนให้ความสำคัญทั้งสี่หน้า แวดตา พฤติกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้ ในขั้นนี้ส่วนใหญ่จะใช้การทบทวนระหว่างปฏิบัติงานที่เรียกว่า AAR (After Action Review) เป็นเครื่องมือในการสังเกตผลการปฏิบัติงาน

4. ขั้นประชุมสะท้อนคิดหลังเปิดชั้นเรียน (Reflection) เป็นขั้นตอนการร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อภิปรายผลการปฏิบัติการสอนจากหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ได้จากการสังเกต

ชั้นเรียน ทั้งการสะท้อนผลตนเองและการสะท้อนผ่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูที่เป็นสมาชิกของชุมชน นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะเชิงบวกที่นำไปสู่การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้และแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป ควรจดบันทึกในประเด็นต่อไปนี้ 1) สิ่งที่ตนเองได้ทำ 2) ผลที่เกิดขึ้น 3) บทเรียนที่ครูได้เรียนรู้ และ 4) จะนำประสบการณ์และบทเรียนไปใช้ประโยชน์ต่อไป

2.6 กิจกรรมและบทบาทของสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Hord (2010) ได้ให้แนวทางที่การจัดกิจกรรมภายในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ PLC ดังนี้

1. ครูและสมาชิกในกลุ่มร่วมกันระบุเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

2. ครูผู้สอนและสมาชิกในกลุ่มร่วมกันการสะท้อนผลการปฏิบัติการสอนการจัดการเรียนรู้ และสิ่งที่มีผลกระทบกับผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. ครูผู้สอนและสมาชิกในกลุ่มร่วมกันพิจารณาและตัดสินใจเลือกแนวทางที่ควรจัดให้กับผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด โดยพิจารณาจากข้อมูลที่มีอยู่

การจัดการเรียนรู้แต่ละครั้งครูและสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาการควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในประเด็นต่อไปนี้

1. ระบุขอบเขตความรู้ที่สำคัญที่นักเรียนควรได้เรียนรู้และพิจารณาเลือกจากสิ่งที่สำคัญที่สุด

2. กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและสัมพันธ์กับความต้องการของผู้เรียน ระบุนี้เป็นระยะที่ต้องอาศัยการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการเลือกใช้และพัฒนาเทคนิควิธีการสอน แนวทางรวมทั้งรูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

3. ยอมรับเทคนิค วิธีการสอน แนวทางรวมทั้งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ หรือสิ่งที่ครูผู้สอนเกิดการเรียนรู้จากการนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้

4. ตัดสินใจเลือกแนวทางที่เหมาะสมและนำไปปรับใช้ รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้เรียนและของครูผู้สอนที่เป็นสมาชิกใน PLC อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ของตนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. วางแผนการทำงานร่วมกันเพื่อทดลองใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ร่วมกันพัฒนาขึ้น

6. พิจารณาใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งโดยอาจใช้ผู้สอนท่านอื่นนำแผนดังกล่าวไปใช้เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

7. ปรับปรุงและแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ จนได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทมากที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้ระบุกิจกรรมของสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

1. ต้องมีการรวมกลุ่มและกลุ่มนั้นต้องมีลักษณะคล้าย ๆ กัน เช่น
 - 1.1 จัดกลุ่มครูที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ได้แก่
 - 1.1.1 กลุ่มครูที่สอนวิชา/กลุ่มสาระเดียวกันในระดับชั้นเดียวกัน
 - 1.1.2 กลุ่มครูที่สอนวิชา/กลุ่มสาระเดียวกันในช่วงชั้นเดียวกัน
 - 1.1.3 กลุ่มครูตามลักษณะงาน
 - 1.2 จำนวนสมาชิก 6-8 คน (ผู้บริหาร/ศึกษานิเทศก์ หมุนเวียนเข้าร่วมทุกกลุ่ม)
 - 1.3 ระยะเวลา 2-3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งปีการศึกษา กำหนดเป็นชั่วโมงชัดเจน
 - 1.4 จัดชั่วโมงอยู่ในภาระการสอนของครู/ภาระงาน เพื่อไม่ให้ครูถือว่าเป็นภาระเพิ่มขึ้น
 - 1.5 การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยใช้ ICT
2. บทบาทของบุคคลในการทำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.1 ผู้อำนวยการ/ความสะดวก ได้แก่
 - 2.1.1 รักษาระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก
 - 2.1.2 ควบคุมประเด็นการพูดคุย
 - 2.1.3 ยั่วยุให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น
 - 2.2 สมาชิก ได้แก่
 - 2.2.1 เปิดใจรับฟัง และเสนอความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์
 - 2.2.2 รับแนวทางไปปฏิบัติและนำผลมาเสนอพร้อมต่อยอด
 - 2.3 ผู้บันทึก สรุปประเด็นการสนทนาและแนวทางแก้ปัญหาพร้อมบันทึก Logbook
3. กลุ่มร่วมกันคิด “ปัญหาการเรียนของนักเรียน” หาปัญหาสำคัญที่สุด สิ่งที่ต้องระวัง คือ การไม่ช่วยกันค้นหาปัญหาที่แท้จริง ผลักปัญหาออกจากตัว
4. หาสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหา จากนั้นกลุ่มอภิปรายหาสาเหตุที่แท้จริงเน้นไปที่การสอนของครูเป็นอันดับแรก ที่ถือว่าเป็นสาเหตุที่แท้จริง เช่น นักเรียนอ่านไม่ออก เป็นปัญหาสำคัญร่วมกัน ไม่ใช่สาเหตุว่า พ่อแม่แยกทาง
5. หาแนวทางแก้ไข “ปัญหาการเรียนรู้นักเรียน” ที่สำคัญนั้น จะแก้ไขอย่างไรดูสาเหตุของปัญหา แนวทางแก้ปัญหาอาจใช้ประสบการณ์ของครูที่ทำให้เกิดความสำเร็จ ผู้ทรงคุณวุฒิ งานวิจัยหรือแหล่งอื่น ๆ ที่มีการเสนอแนวทางไว้แล้ว จากนั้นสรุปแนวทางการแก้ปัญหาสำคัญ 1 เรื่อง หรือ 2 เรื่องตามสภาพของโรงเรียน

6. นำแนวทางที่สรุปเพื่อนำไปแก้ไขปัญหา มาช่วยกันสร้างงาน สร้างแผนงาน เลือกการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) โดยมีสิ่งที่ต้องทำ คือ ทำอย่างไร ทำเมื่อไร ใช้อย่างไร และตรวจสอบการทำงานอย่างไร จะเสนอผลระหว่างทำงาน และสรุปผลเมื่อไร

7. นำแผนที่ร่วมกันคิดไปใช้ตามกำหนดการทำงาน ต้องนำไปใช้อย่างจริงจัง และกล้าเสนอผลจะสำเร็จหรือไม่ก็ตาม และพร้อมจะนำไปปรับปรุง ต้องนำผลมาเสนอตามช่วงเวลา ผลงานที่อาจนำเสนอกันในช่องทาง Line หรือ Facebook หรือรูปแบบอื่น ๆ

8. นำผลมาสรุปสุดท้ายว่าผลเป็นประการใด ร่วมกันสะท้อนผล และปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ถ้าผลการทดลองเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ก็เผยแพร่หรือปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ผลไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ก็ปรับปรุงทดลองใหม่

สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา (2561) กล่าวว่า กิจกรรมสำคัญที่สมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังอย่างต่อเนื่อง ในแต่ละภาคการศึกษา ได้แก่

1.การประชุมเตรียมการ เป็นการสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกฝ่ายได้มาสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมสร้างความเข้าใจในคุณค่า อุดมการณ์ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย รวมทั้งร่วมกันวาง หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติ และแผนปฏิบัติการในการเพิ่มคุณค่าและความเสมอภาคให้กับนักเรียนทุกคนในภาคการศึกษา โดยการสร้างความเข้าใจเตรียมความพร้อมใน “ระบบงาน-คน-กิจกรรม การสนับสนุนต่าง ๆ” ควรจัดให้ลักษณะของการประชุมปฏิบัติการ (Workshop) 1-2 วันก่อน เปิดภาคเรียนผลที่เกิดขึ้นจากการประชุมเตรียมการ คือ

1.1 กำหนดบทบาทของสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

1.1.1 ครูผู้สอน (Model teacher) คือ ครูผู้เขียนและพัฒนาบทเรียนของตน

1.1.2 ครูเพื่อร่วมเรียนรู้ (Buddy teacher) คือ เพื่อนครูผู้ร่วมพัฒนาบทเรียน โดยการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and mentoring) และร่วมมือรวมพลังเรียนรู้กับครูผู้สอน ทั้งก่อนและหลังสอน

1.1.3 ครูพี่เลี้ยง (Mentor) เช่น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูเชี่ยวชาญ และครูภูมิปัญญาของโรงเรียน เป็นต้น

1.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา (Administrator) เช่น ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น

1.1.5 ผู้เชี่ยวชาญ (Expert) เช่น ศึกษานิเทศก์ คณาจารย์มหาวิทยาลัย ปราชญ์ชาวบ้าน หรือเป็นผู้ปกครองที่มีความเชี่ยวชาญในด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา เป็นต้น

1.2 มีแผนปฏิบัติการของกิจกรรมการพัฒนาบทเรียนร่วมกันของครูทุกคน

1.3 มีแผนปฏิบัติการกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ส่งเสริมความเข้มแข็งของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ กิจกรรมการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน กิจกรรมการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแต่ละระดับชั้นในแต่ละเดือน กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ การจัดประชุม Symposium เป็นต้น

2. การลงมือปฏิบัติงานและพัฒนาบทเรียนร่วมกัน เป็นวิธีการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคนเป็นสำคัญไปพร้อม ๆ กับการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังของเพื่อนครูสู่การพัฒนาความชำนาญและความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ กิจกรรมสำคัญในการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan) ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการสอนและสังเกตการณ์เรียนรู้ของนักเรียน (Do) และขั้นที่ 3 สะท้อนคิดผลการปฏิบัติงาน (See) โดยกิจกรรมสร้างโอกาสให้เกิดสัมพันธ์ภาพความเป็นเพื่อนร่วมวิชาชีพที่มีคุณค่าเพราะได้รับการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงให้แก่กันและกันระหว่างเพื่อนครู

3. การสื่อสาร เป็นการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการหรือตามอัธยาศัยโดยการเคารพให้เกียรติการรับฟังกัน ในลักษณะการสื่อสารแบบพูดจาปฏิสัมพันธ์ (Interactive communication) และการรับฟังเสียงของผู้อื่น การชี้แนะ (Mentoring) และการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching) การสะท้อนคิด (Reflect) ในรูปแบบของการทบทวนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAA) และการจดบันทึกการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Learning logs หรือ Learning journeys)

4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ หลังการพัฒนาบทเรียนร่วมกันแล้วควรมีการประชุมเพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และบทเรียนร่วมกัน และวางแผนปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป

สรุปได้ว่า กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ และกิจกรรมและบทบาทของสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สามารถสังเคราะห์เป็นกระบวนการเรียนรู้ได้แก่ 1) ขั้นตอน 2) วิธีการหรือกิจกรรม และ 3) ผลที่ได้รับโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ร่วมกับการศึกษาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

ตารางที่ 2.4 กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ร่วมกับการศึกษาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study)

ขั้นตอน	วิธีการ/กิจกรรม	ผลที่ได้รับ
ขั้นวิเคราะห์ (Analyze)	1. วิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน 2. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายร่วมกัน 3. สร้างความเข้าใจและเตรียมความพร้อมใน “ระบบงาน-คน-กิจกรรม-การสนับสนุนต่าง ๆ” ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4. กำหนดบทบาทของสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5. ประชุมร่วมกันเสนอประเด็นที่จะเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และแก้ปัญหายุทธการการเรียนรู้ของผู้เรียน 6. เลือกแนวทางการแก้ไขปัญหา และวางแผนปฏิบัติการการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน	1. สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน 2. เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3. บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4. แผนปฏิบัติการการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน
ขั้นวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan)	1. วิเคราะห์หลักสูตรการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ และนำไปจัดทำรายวิชา 2. ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและเหมาะสมกับผู้เรียน 3. วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล 4. ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 2.4 กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ร่วมกับการศึกษาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) (ต่อ)

ขั้นตอน	วิธีการ	ผลที่ได้รับ
	5. มีกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบ และเทคนิคการสอนที่เน้น การปฏิบัติที่หลากหลายเหมาะสม กับสาระการเรียนรู้และธรรมชาติ ผู้เรียน 6. สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน 7. ร่วมชี้แนะ สะท้อนคิด แลกเปลี่ยน เรียนรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ ใน 5 ประเด็น 1) วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ 2) เนื้อหาสาระการเรียนรู้ 3) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 5) การบริหารจัดการชั้นเรียน 8. ปรับปรุงประสิทธิภาพของแผน การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนก่อน นำไปใช้จริง	
ขั้นเปิดชั้นเรียนและการสังเกต ชั้นเรียน (Acting and Observation)	1. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุง แล้วไปใช้จัดการเรียนการสอนแก่ ผู้เรียน 2. จัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3. จัดการเรียนรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้	ได้บทเรียน คือ การจัดการเรียนรู้ ในชั้นเรียน

ตารางที่ 2.4 กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ร่วมกับการศึกษาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) (ต่อ)

ขั้นตอน	วิธีการ	ผลที่ได้รับ
	4. เปิดห้องเรียนเพื่อให้เพื่อนครูได้ร่วมเรียนรู้โดยการสังเกตชั้นเรียนเน้นการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ 5. ทบทวนระหว่างปฏิบัติงานโดยใช้เทคนิค AAR (After Action Review) เป็นเครื่องมือในการสังเกตผลการปฏิบัติงาน	
ขั้นประชุมสะท้อนคิด (Reflection)	1. ประชุมร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้อภิปรายผลการปฏิบัติงานจากข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ได้จากการสังเกตชั้นเรียน 2. ครูผู้สอนสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนของตนเอง 3. ผู้เกี่ยวข้องให้ข้อมูลสะท้อนผลชี้แนะ แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงบวกที่นำไปสู่การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน 4. จัดบันทึกในประเด็นต่อไปนี้ 1) สิ่งที่ตนเองได้ทำ 2) ผลที่เกิดขึ้น 3) บทเรียนที่ครูได้เรียนรู้ 4) การนำประสบการณ์และบทเรียนไปใช้ประโยชน์ต่อไป	1. ได้บทเรียน คือ ความรู้ ประสบการณ์ในการปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน 2. ผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ตารางที่ 2.4 กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ร่วมกับการศึกษาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) (ต่อ)

ขั้นตอน	วิธีการ	ผลที่ได้รับ
	5. ปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้ และปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความ ชำนาญและความเชี่ยวชาญของครู และจัดทำเป็นเป็นผลงานเชิง ประจักษ์หรือการวิจัยปฏิบัติการ ในชั้นเรียนเพื่อเผยแพร่ต่อไป	

2.7 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

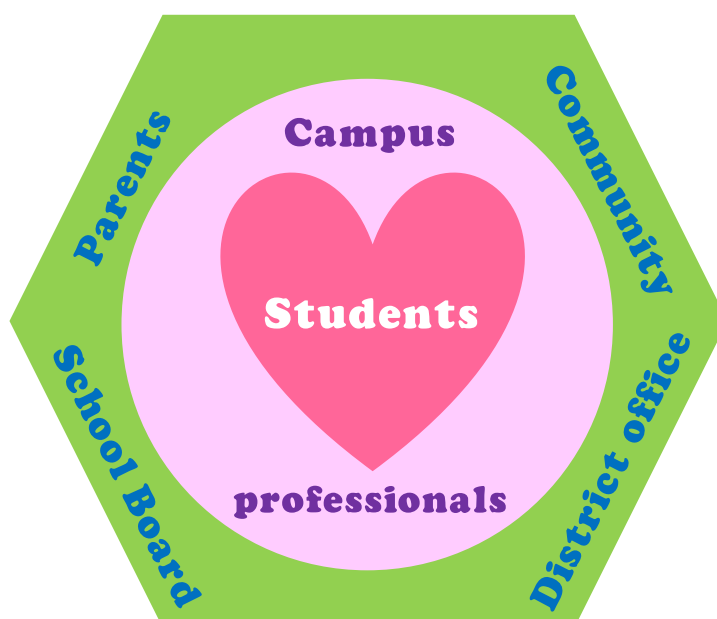
การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นการส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวรวมใจ รวมพลัง ของครู ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน หรือการพัฒนาวิชาชีพให้เป็นครูเพื่อศิษย์ มุ่งสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จ หรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.7.1 สมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Hord & Sommers (2008) ได้อธิบายเกี่ยวกับสมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพว่าประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก ดังนี้

1. สมาชิกส่วนที่เป็นครูผู้สอน (Grade-level team) ซึ่งเป็นกลุ่ม ของครูผู้สอนในแต่ละระดับ ส่วนใหญ่ใช้ในการร่วมกลุ่มของสมาชิกครูผู้สอนหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นกลุ่มที่มีขนาดไม่ใหญ่มากนักเพื่อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน

2. สมาชิกส่วนที่เป็นนักการศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งรวมถึงผู้บริหาร โรงเรียน นักการศึกษา ศักยภาพที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการให้ความช่วยเหลือ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ไม่ว่าจะในด้านหลักสูตร แนวการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี

ภาพที่ 2.1 สมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

(ที่มา: Hord & Sommers, 2008)

สมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้นให้ความสำคัญกับสมาชิกในโรงเรียน หรือความเชี่ยวชาญของโรงเรียน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของนักเรียนโดยตรง สมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ต้องรับผิดชอบและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละโปรแกรมการเรียนรู้หรือนักเรียนทั้งหมด

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) ได้กล่าวถึง สมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน ประกอบด้วย

1. นักเรียน (Student) ซึ่งจะได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการเรียนรู้ทั้งจากครูและเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ผ่านกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนแสวงหาคำตอบที่สมเหตุสมผลด้วยตนเอง และได้รับการพัฒนาทักษะที่สำคัญโดยเฉพาะทักษะการเรียนรู้

2. ผู้ประกอบวิชาชีพ (Professional) ประกอบด้วยครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งใช้แนวคิด "ชุมชนแห่งวิชาชีพ" เป็นฐานในการเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ของชุมชน จึงเรียกว่า "ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ" กลุ่มนี้มีบทบาทสำคัญในการร่วมกันทบทวนนโยบาย แนวปฏิบัติ และกระบวนการบริหารจัดการต่างๆ ของโรงเรียน โดยยึดหลักการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้สามารถให้บริการด้านการเรียนรู้แก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสนับสนุนการปฏิบัติงานวิชาชีพของทั้งครูและผู้บริหารให้มีคุณภาพสูงขึ้น และสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีระหว่างทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง

3. ชุมชน (Community) ครอบคลุมถึงผู้ปกครอง สมาชิกชุมชน และผู้นำชุมชน ซึ่งกลุ่มบุคคลเหล่านี้มีความจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างและผลักดันวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย ตลอดจนให้การสนับสนุนแก่ครูและผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้สำหรับบุตรหลานของตน โดยผู้อาวุโสในชุมชนสามารถทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครในการถ่ายทอดความรู้

เรวณี ชัยเชาวรัตน์ (2558) ได้กล่าวถึง สมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ประกอบด้วย

1. ครูผู้สอน ซึ่งกลุ่มของครูผู้สอนนี้อาจจะเป็นกลุ่มระดับชั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือที่รวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน
2. ผู้บริหาร นักการศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งอาจหมายรวมถึงนักเรียน และผู้ปกครอง โดยทุกคนมีความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของโรงเรียน หรือชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างเท่าเทียมกันเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้

ทุกคนในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงต้องร่วมกันคิดหาวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนรู้แล้วนำผลที่เกิดขึ้นมาปรึกษาหารือ และร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยทุกคนมีความเชื่อมั่นในตนเองและเชื่อมั่นซึ่งกันและกันว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้และสมาชิกทุกคนจะเกิดการพัฒนา

คณะกรรมการเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาศุสุภา (2560) กล่าวถึงสมาชิกของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ

1. Model Teacher หรือ ครูผู้สอน
2. Buddy Teacher หรือ ครูร่วมเรียนรู้
3. Mentor หรือ เป็นที่ปรึกษา ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือฝ่ายวิชาการ
4. Administrator หรือ ฝ่ายบริหาร
5. Expert หรือ ผู้เชี่ยวชาญ อาจจะเป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัย ศึกษานิเทศก์ ผู้ปกครองนักเรียนหรือผู้แทนจากชุมชนที่มีความรู้ ความสามารถ

ในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อาจจะไม่ต้องมีสมาชิกครบทั้ง 5 องค์ประกอบก็ได้แต่อย่างน้อยจะต้องมี Model Teacher หรือ ครูผู้สอน และ Buddy Teacher หรือครูร่วมเรียนรู้ ทางโรงเรียนก็สามารถดำเนินการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้แล้ว ดังภาพที่ 2.2

สมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ภาพที่ 2.2 สมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

(ที่มา: คณะกรรมการเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูสภา, 2560)

2.7.2 ความสำคัญของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการรวมตัวกันของครู ผู้บริหาร ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ โดยมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ ดังนี้

Hord & Sommers (2008) ได้กล่าวถึงประโยชน์และความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งสรุปได้เป็น 2 ประการ ดังนี้

1. ผลดีต่อครู (Staff Results) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทำให้ครูและผู้บริหารได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางวิชาชีพ ช่วยลดความโดดเดี่ยวในการปฏิบัติหน้าที่ ทางวิชาชีพ ครูและผู้บริหารซึ่งเป็นสมาชิกทางวิชาชีพได้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เทคนิค วิธีการ และองค์ความรู้อื่น ๆ เพื่อร่วมกันบรรลุตามเป้าหมาย พันธกิจ และวิสัยทัศน์ของโรงเรียนไปด้วยกัน

2. ผลลัพธ์ที่เกิดกับนักเรียน (Student Outcomes) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนอกจากจะส่งผลดีต่อครู ทำให้ครูได้มีเพื่อนร่วมวิชาชีพในการร่วมมือรวมพลังกันพัฒนาวิชาชีพและการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นในหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งช่วยลดอัตราการออกกลางคันได้เป็นอย่างดี

วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ สรุปได้ ดังนี้

1. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะเปลี่ยนบรรยากาศของโรงเรียนให้กลายเป็นที่สมาชิกร่วมกันเป็นเจ้าของอย่างเท่าเทียมกัน มีเป้าหมายในการปฏิบัติงานร่วมกัน
2. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพช่วยสร้างความเชื่อมั่นในตนเองและความเชื่อมั่นซึ่งกันและกันให้แก่สมาชิกทุกคน ทุกคนมีอิสระที่จะใช้ความสามารถสร้างสรรค์ของตนที่จะปรึกษากันแล้วเอาไปทดลองเพื่อหาแนวทางทำงานใหม่ ๆ ที่ให้ผลดีกว่าเดิม
3. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องให้กับโรงเรียน

ถวิล อรัญเวศ (2560) ได้สรุปความสำคัญของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. ผลดีต่อครูผู้สอน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพช่วยลดความรู้สึกโดดเดี่ยวของครู เสริมความผูกพันต่อพันธกิจโรงเรียน และกระตุ้นความกระตือรือร้นในการทำงาน ครูร่วมรับผิดชอบต่อการพัฒนาผู้เรียน และยกระดับการสอนผ่านการแลกเปลี่ยนความรู้ ทำให้เข้าใจเนื้อหาและวิธีสอนที่เหมาะสมยิ่งขึ้น ครูเข้าถึงข้อมูลวิชาชีพได้รวดเร็ว ส่งผลให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เกิดแรงบันดาลใจ และมีขวัญกำลังใจสูงขึ้น ครูมีอัตราการลาหยุดน้อยลง ปรับเปลี่ยนวิธีสอนได้รวดเร็ว และมุ่งมั่นสร้างนวัตกรรมการสอนอย่างยั่งยืน
2. ผลดีต่อผู้เรียน พบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพช่วยลดปัญหาการตกชั้น ลดการเลื่อนการเรียนการสอน ลดอัตราการขาดเรียน และที่สำคัญคือส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

2.7.3 การเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอันเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของโรงเรียนนั้น จะต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการ นักการศึกษาของไทยและต่างประเทศหลายท่านได้กล่าวถึงแนวทางการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่น่าสนใจไว้ ดังนี้

วิจารณ์ พานิช (2555) ได้เสนอแนวทางการดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนสู่ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนหรือทีมบริหาร และครูแกนนำไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. การจัดโครงสร้างและระบบเพื่อสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การปฏิวัติโครงสร้าง ระบบการทำงาน และวัฒนธรรมการทำงานในโรงเรียนจากระบบการทำงานแบบแยกกันทำมาเป็นระบบทีม หรือวัฒนธรรมรวมหมู่ (Collective Culture) โครงสร้างของระบบงาน ระบบการจัดการเรียนการสอนจะต้องปรับเปลี่ยนให้เอื้อต่อการช่วยกันดำเนินการ ช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนล้าหลังให้เรียนตามทันเพื่อนร่วมชั้น โดยที่การช่วยเหลือนั้น ดำเนินงานในลักษณะทีมงานที่มีบุคลากรหลายฝ่ายเข้ามาร่วมกัน และทำอยู่ภายในเวลาตามปกติของโรงเรียนไม่ใช้การสอนนอกเวลา รวมทั้งมีเวลาสำหรับครูประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานของตน เพื่อหาทางพัฒนาวิธีการทำงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. การสร้างกระบวนการวัดผลเพื่อติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน หมายถึง การกำหนด ตัวชี้วัดความก้าวหน้า (Progress Indicators) สำหรับโรงเรียนควรวัดที่ผลการเรียนของนักเรียนเวลาเรียนของนักเรียนที่เป็นการเรียนรู้แบบลงมือทำ (Action Learning) ว่ามีส่วนร้อยละเท่าไรของเวลาทั้งหมด พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน ร้อยละของนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนและปัญหาส่วนตัวที่ได้รับการดูแลอย่างทันที่ทัน่วงที นอกจากนี้ ยังต้องมีตัวชี้วัดความก้าวหน้าของพฤติกรรมการทำหน้าที่ของครู เช่น การแบ่งสัดส่วนเวลาในการทำหน้าที่ของครูระหว่างการเตรียมออกแบบการเรียนรู้ (ร่วมกันเป็นทีม) การทำหน้าที่โค้ช หรือผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ให้แก่นักเรียน การชักชวนนักเรียนทบทวนไตร่ตรอง (Reflection) สิ่งที่เรียนรู้ได้ เพื่อตีความผลของการเรียนรู้ การรวมกลุ่มกับทีมครูเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงาน เป็นต้น หลักการสำคัญของการกำหนดตัวชี้วัดความก้าวหน้า กล่าวคือ จำนวนของตัวชี้วัดที่ไม่มากจนเกินไปและจะต้องเน้นเฉพาะปัจจัยที่สำคัญเท่านั้นโดยตัวชี้วัดความก้าวหน้าที่สำคัญที่สุด คือ ตัวชี้วัดความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล ที่ช่วยให้ครูรู้ว่านักเรียนคนไหนเรียนล้าหลัง คนไหนเรียนก้าวหน้าไปมากกว่ากลุ่มและเมื่อมีการวัดความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้วก็จะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลผลการวัดนั้น รวมทั้ง ร่วมกันปรึกษาหารือว่าจะต้องทำอะไรเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน

3. การปรับเปลี่ยนเวลาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทรัพยากรที่สำคัญที่สุดคือ “เวลา” ที่จะต้องปรับเปลี่ยนการจัดการเวลาหรือการใช้เวลาเรียนของนักเรียนและเวลาทำงานของครูเสียใหม่ เพื่อให้ทำงานนั้น มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน รวมทั้งให้สามารถทำงานแบบทีม ใช้การร่วมมือร่วมพลัง ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ หรือดำเนินการต่อประเด็นท้าทายและสร้างสรรค์กลยุทธ์ทางการสอนใหม่ ๆ

4. การใช้คำถามขึ้นำเพื่อการพัฒนาทางวิชาชีพ คำถามที่สำคัญสำหรับการเสริมสร้างการเป็น “โรงเรียนที่ดี” และมีความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมี 4 คำถาม 1) ในแต่ละช่วงเวลาเรียนต้องการให้นักเรียนได้ความรู้และทักษะอะไรบ้าง 2) รู้ได้อย่างไรว่านักเรียนแต่ละคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นนั้น 3) ทำอย่างไรหากนักเรียนบางคนไม่ได้เรียนสิ่งนั้น และ 4) ทำอย่างไรกับนักเรียนที่มีความก้าวหน้าไปแล้ว

5. การประพัตติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องวางตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูในโรงเรียน หากผู้บริหารโรงเรียนต้องการให้ครูเอาใจใส่การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารจะต้องหยิบยกเรื่องนี้มาปรึกษาหารือกับครูอย่างสม่ำเสมอ หากผู้บริหารต้องการให้ครูมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารก็ต้องจัดเวลาให้ครูปรึกษาหารือและตัดสินใจร่วมกัน เป็นต้น

6. การมีระบบตรวจสอบหรือประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนจะต้องมีระบบตรวจสอบหรือประเมินผลการเรียนรู้ที่แม่นยำและเชื่อถือได้เพื่อใช้เป็นหลักฐานยืนยันความก้าวหน้าของนักเรียนตามเป้าหมายในการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้น ครูและผู้บริหารจะต้องมีเป้าหมายร่วมกันและมีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาผู้เรียนโดยจงใจให้บุคลากรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการเฉลิมฉลองความสำเร็จซึ่งเป็นกระบวนการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร และเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานแบบเดิมไปสู่วิธีการใหม่ที่ผู้เรียนทุกคนได้รับความเอาใจใส่และการช่วยเหลือในกรณีที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้ตามเวลาที่กำหนด

7. การเผชิญหน้ากับผู้ต่อต้านเป้าหมายร่วมของครู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการความเสี่ยง (Risk Management) ในการจัดการการเปลี่ยนแปลงนั้นผู้บริหารจะต้องวางแผนเตรียมพร้อมที่จะเผชิญสภาพที่ครูบางส่วนมีพฤติกรรมต่อต้านการเปลี่ยนแปลงไม่ให้ความร่วมมือและการแสดงออกถึงการท้าทายในลักษณะต่าง ๆ โดยไม่ปล่อยให้การท้าทายทำลายเป้าหมายที่ทรงคุณค่าในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน

มูลนิธิสถาบันวิจัยระบบการศึกษา (2560) ได้กล่าวถึง การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในโรงเรียนสรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) เป็นการรวมตัวกันของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในการลงมือปฏิบัติโดยครูเป็นเจ้าของการเปลี่ยนแปลงนั้น ซึ่งเริ่มจากการเห็นคุณค่า วิสัยทัศน์และการเรียนรู้ในทิศทางเดียวกัน แล้วนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ สมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะมุ่งเน้นว่า “ศิษย์ของเรา” มากกว่า “ศิษย์ของฉัน” และการเปลี่ยนแปลงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มจาก “การเรียนรู้ของครู” เรียนรู้ที่จะมองเห็นการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญ การเริ่มสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเริ่มจากคำถามเชิงคุณค่าว่า “โรงเรียนดำรงอยู่เพื่ออะไร

ทำไมจึงต้องมีโรงเรียนนี้ไม่มีได้ไหม” “เมื่อมีอยู่ต้องทำอะไรให้แก่สังคม แก่ชุมชน” “อย่างไรเรียกว่าทำหน้าที่ได้ดี น่าภาคภูมิใจ” และ “เราจะช่วยกันทำให้โรงเรียนของเราทำหน้าที่ได้ดีเช่นนั้นได้อย่างไร” หลักการดำเนินการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีรายละเอียด ดังนี้

1. การมีเป้าหมายหรือฉันทะร่วมกันในด้านการเรียนการสอน เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู โดยผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีบทบาทสำคัญในการให้ครูชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้ร่วมทบทวนและกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายเหล่านั้นอย่างแท้จริง

2. การแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน ซึ่งเริ่มต้นจากผู้บริหารและครูชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเป้าหมายขององค์กร โดยนำประสบการณ์และความรู้จากการปฏิบัติหรือความรู้ที่ฝังอยู่จากการทำงานของครูแต่ละคน จำเป็นต้องอาศัยผู้ชี้แนะ (Coach) ที่เป็นไปตามความต้องการของครู โดยการชี้แนะนั้นก็ต้องสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่อย่างแท้จริง

3. ทบทวนผลการปฏิบัติที่ได้ร่วมกัน วางแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอเมื่อคุณครูได้ร่วมทบทวนวิธีที่จะปฏิบัติร่วมกันในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพก่อนไปจัดการเรียนการสอนจริง มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำผลปฏิบัติเหล่านั้นมาทบทวนผลที่เกิดขึ้น สิ่งที่เห็นและเรียนรู้อะไรหรืออาจเรียกกิจกรรมนี้ว่าการทบทวนหลังจากได้ปฏิบัติการเรียนการสอน

4. ร่วมเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงของเพื่อนร่วมวิชาชีพ กิจกรรมทั้งหลายทั้งมวลในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นเวทีสังเกตการณ์ การจัดการเรียนรู้ของเพื่อนครู การสร้างแรงบันดาลใจจากผู้ประสบความสำเร็จ การสร้างความมั่นใจจากสิ่งที่ปฏิบัติไปสู่ทฤษฎี หรือการสร้างเครือข่ายกับเพื่อนครู

5. เผยแพร่สู่สาธารณะและสร้างเครือข่าย เมื่อกระบวนการในการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนมีความสำเร็จ วิธีที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืนและแพร่ขยาย คือการนำเรื่องราวหรือกลไกเหล่านั้นสู่สาธารณชน ไม่ว่าจะเป็นการเปิดให้ชุมชนอื่นได้มาศึกษาและแลกเปลี่ยนร่วมกัน การสร้างคู่คิดของสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สรุปได้ว่า สมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ 1) ครูผู้สอน เป็นบุคคลหลักในการจัดการเรียนการสอน 2) ครูร่วมเรียนรู้ เป็นการรวมกลุ่มกันเพื่อการพัฒนาวิชาชีพและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน และ 3) กลุ่มผู้ให้การสนับสนุน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มนี้จะคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

มีความสำคัญต่อทั้งครูผู้สอนและผู้บริหาร มีทีมงานในการปฏิบัติหน้าที่ทางวิชาชีพในโรงเรียน ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เทคนิค วิธีการ และองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ในขณะที่ผู้เรียนเองก็ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามความสนใจ และความถนัด ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้น มีกระบวนการดำเนินการ ดังนี้ 1) กำหนดโครงสร้างและระบบสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) กำหนดเป้าหมายการสร้าง/พัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) การจัดเวลาให้สมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน 4) การสนับสนุนจากผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 5) การประเมินผลการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ดังนั้นแนวคิดการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) จึงเป็นกลยุทธ์สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและวิชาชีพครู โดยมุ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษา PLC เป็นกระบวนการที่ครูและผู้บริหารร่วมมือกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์ปัญหา และหาแนวทางพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายหลักคือการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลักการสำคัญของ PLC ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ร่วม การทำงานเป็นทีม การเรียนรู้ร่วมกัน และการมีภาวะผู้นำร่วม ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้เกิดกระบวนการ PLC ในโรงเรียน โดยการจัดสรรเวลา ทรัพยากร และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนำ PLC มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาช่วยให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียนในระยะยาว

3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

3.1 ความหมายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการเรียนรู้ที่เน้นด้านพฤติกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจรวมถึงความถนัดของผู้เรียนทำให้ได้ ลงมือปฏิบัติมีโอกาสดำเนินการคิดและตัดสินใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการพูด (talk) การฟัง (listen) การอ่าน (read) การเขียน (write) การสะท้อน (reflect) แนวความคิดและ ความรู้ที่ได้รับไป แล้วการแก้ปัญหาและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม จากผู้สอนสร้างสถานการณ์ กระตุ้นเป็นแรงหนุน และอำนวยความสะดวก

ปรีชาญ เดชศรี (2545) สรุปว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) หมายถึง การจัดการเรียน การสอนที่มีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติทั้งในเชิงทักษะต่าง ๆ เช่น การทดลอง การสำรวจ ตรวจสอบและการปฏิบัติเพื่อพัฒนาเขาวนปัญญา วิเคราะห์วิจารณ์หรือการตัดสินใจ เรื่องต่าง ๆ เพื่อแทนที่การเรียนการสอนที่ครูบอกเล่าให้ผู้เรียนได้ฟังเพียงด้านเดียว

ศิริพร มโนพิเชษฐวัฒนา (2547) สรุปว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้มีบทบาทในการรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองอย่างกระปรี้กระเปร่า โดยการลงมือทำ และคิดสิ่งที่ตนกำลังกระทำ จากข้อมูลหรือกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้รับผ่าน ทางการอ่าน พูด ฟังคิด เขียน อภิปราย แก้ปัญหาและมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อทดแทนการสอน แบบบรรยายจากแนวคิดการเรียนรู้ แบบเชิงรุก (Active Learning) ซึ่งเน้นให้ผู้เรียน ได้รับ ประสบการณ์ตรงจากการที่ผู้เรียนได้ทำ กิจกรรมต่าง ๆ มีโอกาสคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน รวมถึงการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนและทำซ้ำ บ่อย ๆ ทำให้รู้ความสามารถและศักยภาพของตนเองซึ่งนำไปสู่การพัฒนาขีดความสามารถ ในการจัดการและการ สร้างแรงจูงใจให้ตนเองได้ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ และเป็นความรู้ ที่ยั่งยืนจากธรรมชาติของ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในบทบาทการเรียนรู้ของตนเอง เป็นสำคัญและมีกิจกรรม การเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเกิด ความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะ ต่าง ๆ

วัชร เกษพิชัยณรงค์ และน้ำค้าง ศรีวัฒนาโรทัย (2555) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เชิงรุกเป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดกระบวนการคิดขั้นสูง โดยการอ่าน เขียน ถามคำถาม อภิปรายร่วมกัน และลงมือปฏิบัติจริง ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของนักเรียนเป็นสำคัญ โดยทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก ได้แก่ การให้คำปรึกษา กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิด แนะนำและกำกับไม่ให้ออกนอกทาง หรือหลง สิ่งนี้นักเรียนจะได้รับคือการลงมือทำเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง แล้วใช้ความผิดพลาด ที่เกิดขึ้นเป็นบทเรียนสำคัญในการแก้ปัญหาและปรับปรุงให้ดีขึ้น การที่ผู้เรียนมีการปฏิสัมพันธ์ กับสิ่งต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ทำให้เกิดแนวคิดใหม่ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ มีความรู้ และมีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก จึงมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียน เกิดทักษะกระบวนการคิดตัว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรม ให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและลักษณะ ของเนื้อหาวิชา โดยเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

Bonwell (1995 อ้างถึงใน ศิริพร มโนพิเชษฐวัฒนา, 2547) สรุปว่า ธรรมชาติของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) นั้น ประกอบด้วยลักษณะสำคัญต่อไปนี้

1. เป็นการเรียนรู้ ที่มุ่งลดการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียนให้น้อยลง และพัฒนาทักษะให้เกิดกับผู้เรียน
2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยลงมือกระทำมากกว่านั่งฟังเพียงอย่างเดียว
3. ผู้เรียนมีส่วนในกิจกรรม เช่น อ่าน อภิปราย และเขียน
4. เน้นสำรวจเจตคติและคุณค่าที่มีอยู่ในผู้เรียนนำไปใช้
5. ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดระดับสูงในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล
6. ทั้งผู้เรียนและผู้สอนรับข้อมูลป้อนกลับจากการสะท้อนความคิดเห็นอย่างรวดเร็ว

ศิริพร มโนพิเชษฐวัฒนา (2547) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในฐานะการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสรุป ความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) กับการเรียนที่ผู้สอนเป็นศูนย์กลางโดยผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้ฝ่ายเดียว (Passive learning) ว่าเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนหลักสูตรเน้นการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนการทำงานเป็นกลุ่ม เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน โดยผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ ประสพการณ์อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และใช้วิธีการเรียนรู้ ที่หลากหลายทำให้ผู้เรียนต้องมี วินัยในตนเองเป็นสำคัญ จากงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) พบว่า ประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับมีมากมาย

ศิริพร มโนพิเชษฐวัฒนา (2547) ยังได้สรุปประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ไว้อย่างสอดคล้องกัน ดังนี้

1. ผู้เรียนมีความเข้าใจในมโนทัศน์ที่ลึกซึ้งและคงทน การจัดการเรียนรู้เชิงรุกทำให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรมที่มีความสนุก ทำหาย และเข้าใจให้ติดตามอยู่เสมอ ผู้เรียนมีเวลาว่าง สร้างความคิดกับงานที่ลงมือกระทำมากขึ้น สามารถใช้มโนทัศน์ที่สำคัญในการแก้ปัญหา พัฒนาคำตอบของตนเอง บุคลากรและพัฒนามโนทัศน์ที่กำลังเรียนอย่างเป็นระบบ ทำให้เกิดความเข้าใจในมโนทัศน์อย่างชัดเจน มีความสามารถและทักษะทั้งในเชิงความคิดและเทคนิควิธีที่จะใช้ปฏิบัติงาน และแก้ปัญหาในชีวิตจริง

2. ทั้งผู้เรียนและผู้สอนได้รับประโยชน์จากข้อมูลป้อนกลับ ผู้เรียนสามารถแก้ไขและปรับความเข้าใจมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนได้ทันทีจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพราะได้ใช้มโนทัศน์พูดคุย และเขียนสื่อสารซึ่งกันและกัน วิเคราะห์โต้แย้งระหว่างเพื่อนและผู้สอน นอกจากนี้ ผู้เรียนยังสามารถจัดระบบการคิดและสร้างวินัยต่อกระบวนการแก้ปัญหา รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและรู้ว่าสิ่งที่เรียนนั้นคืออะไร ผู้สอนจะได้รับประโยชน์จากข้อมูลป้อนกลับอย่างสม่ำเสมอว่าผู้เรียนเข้าใจ

หรือไม่เข้าใจอะไร ซึ่งการได้รับข้อมูลป้อนกลับนี้จะช่วยให้ผู้สอนสามารถปรับการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้

3. ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากแบบการสอนที่หลากหลาย การจัดการเรียนรู้เชิงรุกทำได้ดีในชั้นเรียนที่มีผู้เรียนทั้งเก่งและอ่อน โดยผู้สอนใช้วิธีการที่แตกต่างกันเพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนเข้าใจ และสามารถมอบหมายให้ผู้เรียนที่เรียนได้เร็วกว่าอธิบายความเข้าใจให้เพื่อนฟัง เป็นการสอนโดยเพื่อนช่วยเพื่อน

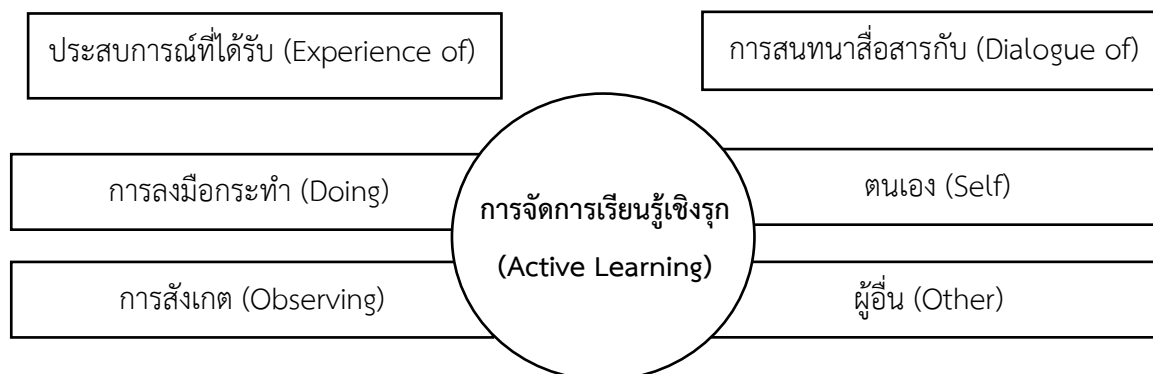
4. ส่งเสริมเจตคติทางบวกต่อการเรียน การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้สอนสามารถปรับเจตคติผู้เรียนต่อการเรียนรู้ได้ถึงแม้จะสอนในชั้นเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจากผู้เรียนได้รับความพอใจจากเนื้อหาและแบบฝึกหัดที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ทำให้เห็นความสำคัญ เกิดความพยายามและความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้มากขึ้น อันเนื่องจากการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ที่ตนเองได้ลงมือปฏิบัติจริง

5. ผู้เรียนได้ประโยชน์จากการมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนกับเพื่อน ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการตอบโต้ วิพากษ์วิจารณ์และชื่นชมการทำงานที่มีวิธีการและมุมมองที่แตกต่างกันของแต่ละคน และแต่ละกลุ่ม สร้างความท้าทาย จูงใจทั้งผู้เรียนและผู้สอนให้สนุกสนาน น่าตื่นเต้น ผู้เรียนพัฒนาประสบการณ์ทางสังคมและได้เรียนรู้วิธีการเรียนด้วยตนเอง สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อกัน

สรุปได้ว่า กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และได้รับประสบการณ์ตรงจากการที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ มีโอกาสคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน

3.2 รูปแบบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

Fink (1999 อ้างถึงใน ศิริพร มโนพิเชษฐวัฒนา, 2547) ได้กล่าวไว้ว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่นำเสนอสู่กระบวนการเรียนรู้ไว้ เพื่อช่วยให้ผู้สอนออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสม ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 รูปแบบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

(ที่มา: Fink, 1999)

รูปแบบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ดังกล่าว ได้เสนอแนะว่ากิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด จะรวมถึงชนิดของประสบการณ์ที่ได้จากการลงมือกระทำและการสังเกต ตลอดจน การสนทนาสื่อสารทั้งกับตนเองและกับผู้อื่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การสนทนาสื่อสารกับตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนจะได้คิดสะท้อน ถามตนเองว่าคิดอะไร มีความรู้สึกอย่างไร โดยบันทึกการเรียนรู้ (Journal) หรือพัฒนาแฟ้มสะสมงานที่กำลังเรียนอะไร เรียน อย่างไร สิ่งที่เรียนนี้มีบทบาทอย่างไรในชีวิตประจำวัน

2. การสนทนาสื่อสารกับผู้อื่น การอ่านตำราหรือฟังคำบรรยายในการสอนแบบเดิมนั้น ผู้เรียนจะถูกจำกัดความคิดไม่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น ขาดความกระตือรือร้นในการสนทนาสื่อสาร หากผู้สอนมอบหมายให้อภิปรายกลุ่มย่อยในหัวข้อที่น่าสนใจในการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) จะช่วยสร้างสรรค์สถานการณ์ในการสนทนาสื่อสารให้มีชีวิตชีวาได้

3. ประสบการณ์ที่ได้จากการลงมือกระทำ เป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการออกแบบการทดลองหรือทางอ้อมจากกรณีศึกษาบทบาทสมมติกิจกรรมสถานการณ์จำลอง ฯลฯ

4. ประสบการณ์ที่ได้จากการสังเกตการณ์ที่ผู้เรียนเฝ้ามองหรือฟังคนอื่นในสิ่งที่สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำลังเรียนอาจเป็นการสังเกตโดยตรงจากสิ่งที่เกิดขึ้นจริง หรือจากการสังเกตสถานการณ์จำลองจะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่า

Salemi (2001) ได้แนะนำข้อควรคำนึงในการนำการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ไปใช้ในชั้นเรียน ดังนี้

1. ผู้สอนสร้างสรรค์กิจกรรมหลากหลาย เพื่อขยายประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) อีกทั้งผู้เรียนมีพื้นฐานและความสนใจต่างกัน ผู้สอนควรพิจารณากิจกรรมที่ส่งเสริมประสบการณ์และการสนทนาสื่อสารให้มากขึ้น

2. นำวิธีการปฏิสัมพันธ์มาก่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ประสบการณ์ที่ได้รับจากการลงมือกระทำ จากการสังเกตกับการสนทนาสื่อสารกับตนเองและผู้อื่น อันเป็นการพัฒนาคุณค่าในตัวเองสามารถนำมาใช้ให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มความหลากหลายและความสนใจของผู้เรียนโดยการจัดลำดับกิจกรรมให้เหมาะสมกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับกิจกรรม

3. สร้างศักยภาพระหว่างประสบการณ์กับการสนทนาสื่อสารซึ่งเป็นหลักการปฏิสัมพันธ์ข้างต้น ช่วยสร้างศักยภาพระหว่างองค์ประกอบหลักของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) กล่าวคือ ประสบการณ์ใหม่ (ทั้งจากการลงมือกระทำ และการสังเกต) มีศักยภาพที่จะให้ ผู้เรียนได้รับมุมมองใหม่ว่าสิ่งใดมีเหตุผลที่อธิบายได้หรือไม่ได้มีศักยภาพที่จะช่วยผู้เรียนสร้างความหมาย ต่อการเรียนรู้ที่เป็นไปได้มากมายทำให้ผู้เรียนเกิดการรู้แจ้งและรับประสบการณ์ใหม่เพิ่มขึ้นและลึกซึ้งขึ้น

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดที่ได้จากการลงมือปฏิบัติและการสังเกต ตลอดจนการสนทนา สื่อสารทั้งกับตนเองและผู้อื่น โดยผ่านกระบวนการสอนที่สร้างสรรค์ เพิ่มความหลากหลายและความสนใจของผู้เรียนโดยการจัดลำดับกิจกรรมให้เหมาะสม

3.3 แนวทางของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ไพฑูริย์สุนทร (2543) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้เรียนและผู้สอนที่จะส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ให้ดำเนินไปด้วยดีไว้ ดังนี้ ผู้สอนต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและค้นหาสิ่งที่ผู้เรียนสนใจเรียนรู้ส่วนผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในกระบวนการเรียนรู้การเผชิญปัญหาจากประสบการณ์จริง และร่วมประเมินตนเอง นอกจากนี้ พฤติกรรมของผู้เรียนที่สามารถ ตรวจสอบได้ว่าเป็นผู้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น และสร้างการเรียนรู้ของตนเอง

มนัส บุญประกอบ (2543) กล่าวว่า บทบาทผู้เรียนที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ไว้ดังนี้ 1) มีส่วนร่วมและผูกพันกับการเรียนรู้ 2) ตัดสินใจเกี่ยวกับผลลัพธ์ของงาน 3) มีความรู้สึกเป็นเจ้าของผลงานของตนเอง 4) ได้ทดสอบแนวความคิดของตนเองอย่างสม่ำเสมอ 5) ได้วางแผนและออกแบบการทดลองของตนเอง 6) ได้รายงานผลงานต่อเพื่อนร่วมชั้นเรียน 7) ได้ประเมินผลงานของตนเอง 8) มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง 9) อภิปรายและมีการปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มอย่างมีเป้าหมาย

ในขณะเดียวกันหากต้องการให้ผู้เรียนแสดงบทบาทมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ผู้สอนจะต้องกระตุ้นความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้คิดด้วยตนเอง ตลอดจนเสนอโอกาสในการเรียนรู้อย่างหลากหลายและเสนอกิจกรรมที่นำไปสู่สถานการณ์ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งจะพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่บรูเนอร์เชื่อว่าการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจะนำไปสู่การค้นพบการแก้ปัญหา ซึ่ง บรูเนอร์ เรียกว่าวิธีการเรียนรู้ โดยการค้นพบซึ่งมีความแตกต่างจากการเรียนรู้ด้วยการสืบ (Inquiry learning) ตรงที่การเรียนรู้โดยการค้นพบด้วยตนเองผู้สอนเป็นผู้จัดสิ่งแวดล้อมและให้ ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และ วัตถุประสงค์ของบทเรียนพร้อมด้วยคำถาม เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบด้วยตนเอง ส่วนการเรียนรู้ด้วยการสืบมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถชี้ ว่าปัญหาคืออะไร จากข้อมูลที่มีอยู่และหาวิธีว่าจะแก้ปัญหาได้อย่างไรโดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกระตือรือร้นได้นำแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ มาผสมผสานกัน ซึ่ง มนัส บุญประกอบ (2543) สรุปไว้ ดังนี้

1. ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน ครูกระตุ้นและเร้าความสนใจโดยทบทวนความรู้เดิม แจ้ง จุดประสงค์การเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจและแนะแนวทางการทำกิจกรรมเพื่อนำไปสู่ขั้นการสร้างประสบการณ์ในขั้นนี้ได้บูรณาการทฤษฎีการเรียนรู้ของกานเย่ ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการค้นพบของ บรูเนอร์ ซึ่งทำให้นักเรียนได้ระลึกถึงความรู้เดิมเพื่อใช้เป็นพื้นฐานของการเรียนเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับเชื่อมโยงความรู้เก่ากับความรู้ใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้น การแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ของการเรียนในช่วงนี้เพื่อจะได้เห็นประโยชน์และแนวทางของการเรียนทำให้บรรลุตามเป้าหมายและสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียน สร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนทำให้กระตุ้นนักเรียนต้องการที่จะเรียนรู้ในขั้นต่อไปการประเมินผล ผู้สอนจะประเมินผู้เรียนจากการตอบ คำถาม และการแสดงความคิดเห็น

2. ขั้นการสร้างประสบการณ์นักเรียนลงมือทำกิจกรรมซึ่งทำให้เกิดกระบวนการคิดในการ แก้ปัญหาและรู้ว่ามีเนื้อหาอะไรระหว่างการทำกิจกรรม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ ร่วมกันรับ ผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายโดยผู้สอนจัดกิจกรรมและอำนวยความสะดวกให้แก่ นักเรียน ในขั้นนี้มีการบูรณาการทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ทฤษฎีการเรียนรู้ของกานเย่และทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง สัมพันธ์กันตรงที่นักเรียนได้ลงมือทำกิจกรรมการอ่านที่กระตือรือร้น ได้แก่ การเน้นคำ การเว้นคำ การตั้งคำถามเป็นต้น การอภิปรายกลุ่มย่อยและการทดลองร่วมกันเป็นกลุ่ม ทำให้นักเรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเองแต่อาจไม่สมบูรณ์โดยครูมีใบงาน ซึ่งประกอบด้วยความรู้ และกิจกรรมในการแก้ปัญหาเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้โดยการค้นพบของบรูเนอร์ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด

มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายการประเมินผล ครูจะประเมินผู้เรียนโดยการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในขณะทำกิจกรรมภายในกลุ่ม

3. ขั้นการแบ่งปันความรู้ ผู้เรียนจะได้แลกเปลี่ยนความรู้ปรับโครงสร้างความรู้และสรุปความคิดรวบยอดโดยการนำเสนอหน้าชั้นเรียนในขั้นนี้ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรุนเนอร์ ซึ่งสอดคล้องกับการบูรณาการ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ทฤษฎีการเรียนรู้ของกานเย่และทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองตรงที่ร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นในที่สุดจะ มีการปรับโครงสร้างและจัดระเบียบความรู้ใหม่และสามารถสร้างความรู้ ด้วยตนเองได้อย่างสมบูรณ์และเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภายใต้การอำนวยความสะดวกของครูในการชี้แนะแนวทางเพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้ด้วยตนเองการประเมินผล ครูจะประเมินนักเรียนโดยพิจารณาจากการแสดงความคิดเห็นในการร่วมอภิปราย การตอบคำถามและการตรวจใบงานของนักเรียน

4. ขั้นการทบทวนความรู้ ผู้เรียนได้สะท้อนเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึกของตนเองเป็นหลัก ภายใต้การจัดกิจกรรมและบรรยากาศของครูในขั้นนี้มีการบูรณาการทฤษฎีพัฒนาการทาง สติปัญญาของบรุนเนอร์ และทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ตรงที่กระตุ้นและสร้างความสนใจด้วยการสนทนาให้ผู้เรียนนำความรู้เก่าและความรู้ใหม่มาเชื่อมโยงทำให้ความรู้ที่ได้สมบูรณ์และสอดคล้องกับทฤษฎีของกานเย่ตรงที่ครูให้ผู้เรียนได้ทบทวนการเรียนรู้ที่ผ่านมา เพื่อส่งเสริมความแม่นยำและมีพฤติกรรม การเรียนรู้ที่ฝังแน่น โดยจัดกิจกรรมการเขียนที่กระตือรือร้น ได้แก่ การเขียนหนังสือพิมพ์การเขียนจดหมาย สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ และการเขียนบันทึกประจำวัน เป็นต้น เป็นผลให้เกิดเจตคติที่ดีและได้สะท้อนความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อการเรียนรู้การประเมินผลครูจะประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากการแสดงออก การแสดงความคิดเห็น การเขียน บันทึกประจำวันของผู้เรียน

5. ขั้นการนำไปใช้ ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นว่าควรนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร ในขั้นนี้มีการบูรณาการทฤษฎีการเรียนรู้ของกานเย่และทฤษฎีการเรียนรู้โดยการค้นพบของบรุนเนอร์ตรงที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดและนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยครูตั้งคำถาม ถ้าเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นจริง ผู้เรียนจะแก้ปัญหาและนำความรู้มาใช้อย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ ด้วยตนเองตรงที่ได้แสดงความคิดเห็นจากการนำไปใช้ในชีวิตจริงการประเมินผล ครูจะประเมินผู้เรียน จากการตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็น

มนัส บุญประกอบ (2543) ได้เสนอวิธีการสอนและเทคนิคการสอนเพื่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ไว้ดังนี้

1. การอภิปรายกลุ่ม (Group discussion) เป็นกลวิธีที่จัดให้ ทอดใหม่จัดให้มีขึ้นด้วยเจตนา ร่วมกันที่จะพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยนำปัญหา และแง่คิดต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นมากล่าว ให้ช่วยกันแสดง ความคิดเห็นหรือช่วยขบคิดเกี่ยวกับข้อปัญหานั้น เพื่อหาข้อสรุปทุกคนมีส่วนร่วม ในการพูดออกความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแยกผู้พูดและผู้ฟังเป็นวิธี ที่ทำให้เกิดผลดีมากมาย เพราะเป็นการเริ่มจากความรู้พื้นฐานของผู้เรียนไปสู่ประสบการณ์ใหม่ ช่วยพัฒนาเจตคติยกระดับความสนใจ และการมีส่วนร่วมของผู้เรียนทุกคนจากการทำงานเป็นกลุ่ม ใช้กระบวนการที่นำผู้เรียนให้คิดและ แบ่งปันความเข้าใจทางวิทยาศาสตร์ต่อกันอาจจำแนกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1.1 การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small group discussion) เป็นกลวิธี การสอน ที่มีประสิทธิภาพที่สุดอย่างหนึ่งที่สามารถใช้ได้กับการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ทุกบทเรียนในกรณี ที่ต้องการให้มีการแสดงความคิดเห็นกันอย่างทั่วถึง

1.2 การอภิปรายทั้งชั้นเรียน (Whole class discussion) เป็นการอภิปรายที่มีกมี ผู้สอนเป็นผู้นำในการอภิปรายมักใช้เร้าความสนใจให้ผู้เรียนเริ่มแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นการนำเข้าสู่บทเรียนหรือสรุปบทเรียน เทคนิคที่ดีเทคนิคหนึ่งสำหรับการอภิปรายกลุ่ม ที่ช่วย ให้การลงสรุปแนวความคิดรวดเร็ว คือ การระดมสมอง (Brainstorming) หากใช้วิธีระดมสมอง ได้ อย่างเหมาะสมจะกระตุ้นแนวคิดใหม่ และส่งเสริมการแก้ปัญหาที่ต้องการความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และที่มีจุดมุ่งหมายบ่งชี้ชัดเจนว่าไม่ต้องการคำตอบถูกผิด แต่ต้องการแนวทางแก้ปัญหา หลายแนวทาง ซึ่งระหว่างการระดมสมองทุกคนมีอิสระที่จะพูดและเสนอความคิดเห็นที่แตกต่างได้

2. เกม (Games) หมายถึง กิจกรรมที่ใช้ผู้เล่นหนึ่งคนหรือมากกว่าเป็นการแข่งขัน ที่มีกฎเกณฑ์ หากเป็นเกมวิทยาศาสตร์ต้องใช้ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์เข้ามาเกี่ยวข้อง ช่วยให้ ผู้เรียนสนุก ตื่นเต้น มีส่วนร่วมและกระตุ้นให้เรียนรู้ ช่วยพัฒนาทักษะแก้ปัญหา สื่อสารการฟัง ความร่วมมือซึ่งกันและกัน ผู้สอนสามารถใช้เกมในการเสริมแรง ทบทวน สอนข้อเท็จจริงทักษะ และมโน ทศน์ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนสนใจบทเรียน ผู้เรียนอ่อนและเก่ง สามารถ ทำงานร่วมกันได้ดี ทำให้ผู้เรียนอ่อนเกิดกำลังใจในการเรียนมากขึ้น ทั้งอาจใช้เป็นการประเมินผลการ เรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ เกมมีหลายประเภท เช่น การจับคู่การ ทายคำ โดมิโน ปริศนาอักษรไขว้ และไฟ เป็นต้น

3. การแสดงบทบาทสมมติ (Role playing) เป็นกลวิธีที่ดีมาก เมื่อผู้สอนต้องการสำรวจความเข้าใจที่คนจะ เจตคติทางวิทยาศาสตร์หรือต้องการให้ผู้เรียนรู้ว่า บุคคลที่อยู่ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ นั้นรู้สึกอย่างไร และเพื่อเป็นการให้ข้อมูลสำหรับอภิปรายต่อไปโดยจัดให้มีการแสดงในสถานการณ์ที่คล้ายชีวิตจริง ผู้เรียนสวมบทบาทเป็นผู้เกี่ยวข้องที่อยู่ในสถานการณ์นั้น เช่น เป็นตัวละครในประวัติศาสตร์ของวิทยาศาสตร์ ทั้งนักวิทยาศาสตร์ นักข่าว ผู้ป่วย ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจโดยให้ตัวละครแสดงความคิดเห็นและสนทนาเกี่ยวกับจริยธรรมของการทดลองหรือการทดลองที่ไม่ได้ ได้รับความยินยอมจากมหาชน เป็นต้น (ศิริพร มโนพิเชษฐวัฒนา, 2547) สิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดความรู้ความ เข้าใจ เจตคติและ ค่านิยม คือ การอภิปรายหลังการแสดง นอกจากการเป็นผู้สังเกตการณ์แล้ว ผู้สอนจะเป็นผู้นำอภิปราย ผู้กำหนดบทบาท ผู้ควบคุมเวลา และช่วยแก้ไขปัญหที่อาจเกิดขึ้น ระหว่างการแสดง บทบาทสมมติโดยองค์ประกอบหลักของการแสดงบทบาทสมมติจะประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องประเด็นปัญหาที่จะทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลา และสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์

4. การแสดงละคร (Drama) คล้ายคลึงกับการแสดงบทบาทสมมติกล่าวคือเป็นวิธีการที่ผู้เรียนเป็นผู้แสดงบทบาทตามที่ได้ ที่ได้รับ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเรื่องราวที่แสดงแต่ใช้เวลา มากกว่า บทบาทสมมติจึงเหมาะสำหรับใช้สอนในเนื้อหาที่ยาก

5. การใช้กรณีศึกษา (Case study) เป็นวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ สถานการณ์แวดล้อมเฉพาะเรื่อง “กรณี” อาจเป็นเรื่องสมมติขึ้นหรือชีวิตจริงที่อธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นในชุมชน มักจะเกี่ยวกับปัญหาที่ผู้หนึ่งหรือหลายคนกำลังประสบอยู่ การใช้กรณีจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมพิจารณาแสดงความรู้สึกเพื่อสรุปปัญหา แนวคิดและแนวทางแก้ปัญหา การประยุกต์ ความรู้เดิม สร้างความเชื่อมั่นว่าการตัดสินใจของตนมีความสำคัญและเชื่อถือได้ และสร้างแรงจูงใจที่จะเรียนสิ่งอื่นต่อไป

6. การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation techniques) หมายถึง การสอนที่มีการเลียนแบบสภาพเหตุการณ์ หรือสมมติสถานการณ์ให้มีความคล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงและสอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน จากนั้นเสนอเป็นกิจกรรมการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองฝึกปฏิบัติออกความคิดเห็น หรือตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาจากสถานการณ์นั้น ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในสภาพที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างความเข้าใจหลักการทางวิทยาศาสตร์ และกระบวนการต่าง ๆ ที่ไม่เห็นเป็นรูปธรรม ผู้เรียนมีความรู้สึกร่วมต่อเหตุการณ์ได้ดียิ่งขึ้นยังสามารถถ่ายทอดการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงได้ต่อไป โดยผู้สอนต้องเตรียมอุปกรณ์ บัตรกำหนดบทบาท และสถานที่ ตลอดจนกล่าวนำและอธิบาย บทบาทของผู้เรียนให้เข้าใจตรงกัน ลักษณะของสถานการณ์จำลองที่ดีจะต้องมีความ เทียบตรงที่จะสามารถใช้เป็นตัวแทนของสถานการณ์ในชีวิตจริง รวมทั้งมีความครอบคลุม ต่อสิ่งสำคัญที่ควรเน้นเหตุการณ์

ที่เกิดขึ้นในชีวิตที่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อนเกินไป 30 เป็นประโยชน์ต่อการทดลอง ที่ผู้เรียนสามารถทดลอง อภิปราย สรุปได้และต้องมีส่วนสำคัญที่ เชื่อมโยงนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

7. การอ่านที่กระตือรือร้น (Active reading) เป็นกลวิธีการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น ไม่ใช่การอ่านอย่างคร่าว ๆ หรืออ่านไปเรื่อย ๆ เหมือนการอ่านทั่วไป แต่เป็นการอ่านที่มีวัตถุประสงค์เพื่อหาคำตอบหรือตั้งคำถาม โดยประมวลความคิดจากสิ่งที่อ่านเพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนได้รับสาระจากการอ่านอย่างต่อเนื่อง ทั้งได้ใช้วิจารณ์ญาณ พิสูจน์ พิเคราะห์เรื่อง ที่อ่าน เป็นการอ่านเนื้อหาอย่างสนใจ และก่อให้เกิดความสนใจค้นคว้าเพิ่มเติมด้วย ตัวผู้เรียนเองโดย ใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมผู้เรียนในการอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ ได้ดังนี้

7.1 การเน้นคำ (Emphasizing) เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเลือกคำ วลี ประโยค หรือข้อมูลออก จากเนื้อหาที่กำหนด เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้เห็นคำหลักหรือมโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ ที่สำคัญ ทำได้หลายวิธี เช่น ชีตเส้นใต้ระบายสีวงรอบข้อมูล เป็นต้น

7.2 การเว้นคำ (Closing) เป็นกิจกรรมเชิงคาดคะเนโดยลบคำที่สำคัญ (Keyword) ในเนื้อหาออกบางส่วน แล้วให้ผู้เรียนเติมเนื้อทำให้สมบูรณ์ผู้สอนอาจกำหนดคำสำหรับเติมหรือไม่กำหนดก็ได้

7.3 การเรียงลำดับ (Sequencing) เป็นกิจกรรมตัดแบ่งเนื้อหาความรู้ ออกเป็นส่วน ๆ สลับ คละกัน แล้วให้ผู้เรียนจัดเรียงลำดับเชิงเหตุผล ของเหตุการณ์ตามเนื้อหาให้ถูกต้อง

7.4 การระบุชื่อ (Labeling) ให้ผู้เรียนตัดชิ้นส่วนของข้อความที่เตรียมให้ แล้วนำไปติดบนแผนภาพที่กำหนดเพื่อตรวจสอบความรู้ที่ถูกต้องในการค้นหาชื่อ หรือคำที่เหมาะสมกับแผนภาพ และใช้แผนภาพเป็นเครื่องช่วยจำและแยกแยะเนื้อหาการเขียน

7.5 แผนภาพ (Drawing diagrams) ให้ผู้เรียนเขียนแผนภาพหรือแผนภูมิลำดับความคิดจากเนื้อหาที่อ่าน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นภาพ ตรวจสอบและบันทึกความเข้าใจมโนทัศน์ที่ กำหนดให้อ่าน อ่านเนื้อหาแล้วตั้งคำถาม (Devising question) ผู้สอนเตรียมเนื้อหาให้ผู้เรียนอ่านแล้วตั้งคำถามแลกเปลี่ยนคำถามกัน เพื่อค้นหาคำตอบ หรืออภิปรายร่วมกัน

7.6. การผสมภาพหรือสัญลักษณ์กับคำ (Pictogram) เป็นการแลกเปลี่ยนคำถาม หรือ พยัญชนะบางตัวของข้อมูลให้เป็นรูปภาพ หรือสัญลักษณ์แทน ผู้เรียนทำความเข้าใจข้อมูลที่กำหนด จากการอ่านเรียงลำดับภาพสัญลักษณ์และคำต่าง ๆ คล้ายปริศนาภาพ เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนสนุกกระตุ้นการอ่านการเก็บข้อมูลและคัดเลือกข้อมูล

8. การเขียนที่กระตือรือร้น (Active writing) เป็นกลวิธีกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกเชิงความรู้ความเข้าใจทางวิทยาศาสตร์โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมผู้เรียนในการเขียน ดังนี้

8.1 บันทึกประจำวัน (Dairy) เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองอย่างอิสระโดยสื่อสารแนวความคิดของตนเองด้วยการเขียน

8.2 รายงานหนังสือพิมพ์ (Newspaper reports) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเขียนสาระเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในรูปของบทความ บทสัมภาษณ์ สำหรับตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ หรือเลือกบทความจากวารสาร หนังสือพิมพ์ เพื่อนำมาเขียนรายงานข้อเท็จจริงหรือ ประเด็นทางวิทยาศาสตร์

8.3 การเขียนร้อยแก้ว โคลง กลอน (Phrase & poet) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างสรรค์งานเขียนที่นำไปสู่มนต์ทัศน์ หรือการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ การบรรยายประสบการณ์หรือความรู้สึกของผู้เรียน การเขียนรายงานโครงการ หรือรายงานการทดลองทางวิทยาศาสตร์

8.4 บทละคร (Drama) ผู้สอนอาจใช้เทคนิคการเขียนบทละครโดยใช้เนื้อหาทาง วิทยาศาสตร์เป็นหลัก ให้ผู้เรียนเขียนสะท้อนความรู้แนวคิด ความคิดเห็น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

8.5 การเขียนจดหมาย (Letter) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสื่อสารสิ่งที่ได้เรียนรู้ โดยการเขียนจดหมายโต้ตอบกับผู้ใกล้ชิด หรือนักวิทยาศาสตร์เพื่อทบทวน พัฒนา และเสริมความเข้าใจมนต์ทัศน์ทางวิทยาศาสตร์

8.6 การนำเสนอ (Presentation) เป็นการรายงานผลการค้นคว้าของผู้เรียนให้ผู้อื่นทราบอาจอยู่ในรูปแบบของการทำโปสเตอร์แผ่นพับ

9. การทำงานกลุ่ม (Small group work) เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนทำงานกลุ่มย่อย ๆ พุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น วิธีนี้จะประสบผลเมื่อผู้เรียนมีเวลาสะท้อนความคิดในสิ่งที่เรียนหรือประสบการณ์ที่ได้รับและเมื่อผู้สอนชี้จุดสำคัญของกิจกรรม

10. การเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจ (Cooperative learning) Johnson & Johnson (1996) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ ร่วมใจ ที่จะให้การเรียนประสบผลสำเร็จ 5 ประการ คือ

10.1 มีความสัมพันธ์ที่ติระหว่างสมาชิก (Positive interdependence)

10.2 มีการปฏิสัมพันธ์โดยตรงของสมาชิก (Face to face interaction)

10.3 มีความรับผิดชอบและการตอบสนองของผู้เรียนเป็นรายบุคคล (Individual accountability & personal responsibility)

10.4 มีทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ และทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal & small group skills)

10.5 เป็นกระบวนการทำงานกลุ่ม (Group processes) การเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจ นอกจากจะมีลักษณะตามที่จอห์นสันและจอห์นสันได้กล่าวไว้ ยังมีลักษณะที่สำคัญและจำเป็นที่ Kagan (1990) ได้อธิบายไว้ ดังนี้ มีการรวมเป็นกลุ่ม/ทีม มีการจัดการในกลุ่ม (Management) มีความเต็มใจที่จะร่วมมือกันเรียนและทำงาน (Willing) มีทักษะทางสังคม และการสื่อสาร (Skills) มีหลักการพื้นฐาน 4 ประการ ที่เรียกรวมกันว่า PIES เป็นตัวบ่งชี้การเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจ ได้แก่ มีการสร้างความรู้สึกพึ่งพิงทำกัน (Positive interdependence) มีความรับผิดชอบของสมาชิก (Individual accountability) มีปฏิสัมพันธ์ไปพร้อมกัน (Equal participation & Simultaneous interaction) มีโครงสร้างหรือเทคนิคในการจัดกิจกรรม (Structures) ที่ได้ออกแบบให้เหมาะสม

Slavin (1995) ได้ทบทวนและรายงานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจ ในทุกเนื้อหาวิชากับผู้เรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาทั้งในเขตเมืองและชนบท จำนวน 45 งานวิจัย ในช่วงปี ค.ศ. 1972 -1986 ได้ผลตรงกันว่าเป็นการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้มีการพัฒนาทักษะทางด้านสติปัญญา ทักษะสังคมและความสำเร็จ นอกจากนั้นยังเป็นการเพิ่มความสำเร็จในด้านการเรียนและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (Armstrong, 1994) เทคนิคการเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจมีหลายแบบที่สามารถเลือกนำมาประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนได้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนและ ลักษณะของเนื้อหาวิชา ซึ่ง นาตยา ปิรันธนานนท์ (2542) สรุปไว้ ดังนี้

1. อ่อนแอกแรงงานกลุ่ม (Student Teams - Achievement - Division : STAD) ของ สลาบิน (Slavin) เป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการเรียนความรู้พื้นฐานเน้นการจูงใจให้ผู้เรียนช่วยเหลือและถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจแก่กันโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ผู้สอนสอนและชี้แจงภาระงาน

1.2 เข้ากลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายภายในเวลาที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบและช่วยเหลือกัน

1.3 ทดสอบย่อยเป็นรายบุคคลนำคะแนนแต่ละคนมารวมเป็นคะแนนกลุ่ม

2. ต่อเติมเสริมสร้างและต่อเติมเสริมสร้าง 2 (Jigsaw & Jigsaw II) เพื่อศึกษาหัวข้อย่อยของหน่วยการเรียนรู้ใหญ่ แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเพิ่มเติมความรู้ซึ่งกันและกันในกลุ่ม สรุปเป็นสาระการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ใหญ่และนำเสนอต่อชั้นเรียน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเดิม (Home group) รับมอบหมายให้ศึกษาเนื้อหาที่แตกต่างกันตามความเหมาะสม โดยผู้เรียนจากทุกกลุ่มมารวมเป็นสมาชิกกลุ่มใหม่ เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group)

2.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันศึกษาเนื้อหาจนเข้าใจ โดยอาศัยสื่อวัสดุ อุปกรณ์ เอกสารเสริมความรู้สารสนเทศ และนวัตกรรม ที่จัดไว้ให้ในกลุ่ม

2.3 สมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแยกย้ายกลับเข้ากลุ่มเดิมเพื่อเสนอความรู้ การแลกเปลี่ยนความคิดกับกลุ่มในส่วนที่ตนรับผิดชอบ ตามที่ได้ศึกษาจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

2.4 ทดสอบรายบุคคล คะแนนสมาชิกมารวมเป็นคะแนนกลุ่ม หมายเหตุ ความแตกต่างของต่อเติมเสริมสร้างและต่อเติมเสริมสร้าง 2 อยู่ที่อยู่การเรียนการสอน โดยทุกคน ที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาเรื่องย่อยใด ในแต่ละกลุ่มของกิจกรรมต่อเติมเสริมสร้าง 2 จะได้สื่อ อย่างเดียวกัน ส่วนกิจกรรมแบบต่อเติมเสริมสร้าง ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาหัวข้อใดของแต่ละกลุ่ม แม้จะศึกษาหัวข้อเดียวกันจะได้รับสื่อต่างกัน การมารวมตัวกันศึกษาจะทำให้หัวข้อนั้นสมบูรณ์ขึ้น

3. อ่อนเก่งแรงแข่งขัน (Team Games Tournament : TGT) ของสลาบิน (Slavin) เป็นวิธีการจัดให้มีการแข่งขันทางวิชาการระหว่างกลุ่ม เน้นการร่วมมือช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้สอนทบทวนบทเรียน และมอบหมายงานให้ศึกษา

3.2 แต่ละทีมศึกษาหัวข้อ (Team study) จนสมาชิกทุกคนมีความเข้าใจ และเชี่ยวชาญเท่าเทียมกัน สำหรับออกไปแข่งขันนอกกลุ่ม

3.3 แยกสมาชิกจากกลุ่มเดิม (Home group) ไปเข้ากลุ่มแข่งขันปัญหาทางวิชาการ ในกลุ่มใหม่ตามความสามารถ (Competition group)

3.4 ผู้เรียนกลับมากลุ่มเดิมรวมแต้มโบนัสของทุกคน เป็นคะแนนของกลุ่มทีมใด ได้แต้มสูงสุดจะได้รางวัล

4. อ่อนเก่งร่วมแข่งขัน (Team Assisted Tournament individualization : TAI) ของสลาบิน (Slavin) ที่นำเสนอรูปแบบของอ่อนเก่งเร่งงานกลุ่ม และอ่อนเก่งเร่งแข่งขันมาปรับเข้าด้วยกัน เดิมใช้กับการสอนคณิตศาสตร์แต่วิชาอื่นสามารถนำไปปรับใช้ได้เป็นวิธีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่นำกิจกรรมการแข่งขันหรือการแก้ปัญหาให้สมาชิกแต่ละกลุ่มปฏิบัติ เป็นรายบุคคล ตามระดับความสามารถ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมสรุปบทเรียน ทดสอบและจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มที่มีระดับ ความสามารถใกล้เคียงกัน (Homogeneous group) ไว้อีกแบบหนึ่งนอกเหนือจากกลุ่มเดิม ที่ละความสามารถ (Heterogeneous group)

4.2 ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มเดิมจับคู่ร่วมกันคิดและปฏิบัติแบบฝึกผลัดกันตรวจ แลกเปลี่ยนคำถามซึ่งกันและกัน พร้อมให้เหตุผลสนับสนุน

4.3 หลังจากแต่ละคู่ปฏิบัติครบทุกชุดแล้ว ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มเดิมต่างคนต่างทำใบงานชุดใหม่แลกเปลี่ยนกันตรวจ ประกอบกับดูคำเฉลยที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ ถ้าทำได้ไม่ถึงเกณฑ์ให้ทำแบบฝึกเพิ่มจนกว่าจะถึงเกณฑ์และพร้อมที่จะรับการทดสอบ

4.4 ในระหว่างทำงานกลุ่มผู้สอนจะทยอยเรียกผู้เรียนที่มีความสามารถใกล้เคียงกันจากกลุ่มต่าง ๆ มารวมเป็นกลุ่มตามที่ได้จัดไว้ล่วงหน้ามาให้คำแนะนำอธิบายในเรื่องที่ผู้สอนรวมทั้งชั้น แล้วโดยใช้ระยะเวลาสั้น ๆ จากนั้นให้แยกย้ายกลับกลุ่มเดิมเพื่อทำงานกลุ่มต่อไป

5. สืบค้นกลุ่ม (Group Investigation : GI) ของชาแรน และคณะ (Sharan et.al) ซึ่งต่อมา คาแกน (Kagan,อ้างถึงในนาคยา ปิรันธนาพันธ์,2542)ได้นำมาดัดแปลงเป็นสืบเสาะค้นหา มารวมกลุ่ม (Co-op Co-op) เป็นวิธีส่งเสริมการค้นคว้าและสืบเสาะหาความรู้ในเรื่องที่สนใจร่วมกัน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีขั้นตอน ดังนี้

5.1 สมาชิกกลุ่มวางแผนการศึกษาในหัวข้อที่กลุ่มเลือกหรือได้รับมอบหมาย

5.2 ดำเนินการตามแผนโดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลผู้สอนกำกับดูแลให้คำปรึกษา

6. ร่วมเรียน-ร่วมรู้ (Learning Together : LT) ของเดวิด จอห์นสันและโรเจอร์ จอห์นสัน (David Johnson และ Roger Johnson) เป็นวิธีที่เหมาะสมกับการเรียนที่ต้องการให้ผู้เรียนทำโครงการหรือโครงงาน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

6.1 สมาชิกกลุ่มเลือกโครงงานที่ตนเองสนใจกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในฐานะผู้สังเกต ผู้ปฏิบัติผู้บันทึก ฯลฯ

6.2 ปฏิบัติงาน ร่วมอภิปราย และนำเสนอผลงานกลุ่ม

6.3 ผู้สอนประเมิน

7. ร่วมหัวร่วมคิด (Numbered Heads Together) ของคาแกน (Kagan) นิยมใช้ในการทบทวนหรือตรวจสอบความเข้าใจ มีขั้นตอนดังนี้

7.1 ผู้สอนกำหนดประเด็นใหญ่ที่ศึกษา ให้ผู้เรียนศึกษาจากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

7.2 ผู้สอนตั้งคำถามเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดหาคำตอบ

7.3 จากนั้นผู้สอนเรียกคนใดคนหนึ่งจากกลุ่มช่วยกันคิดหาคำตอบ

8. คู่คิดคู่สร้าง (Think - Pair - Share) ของคาแกน (Kagan) มักใช้ในระหว่างที่ผู้สอนกำลังสอนอยู่แล้วเปิดประเด็นคำถามให้ผู้เรียนได้อภิปรายคำตอบ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน มีขั้นตอน ดังนี้

8.1 ผู้สอนมอบประเด็นปัญหาให้ผู้เรียนจับคู่กับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ แล้วอภิปรายร่วมกันให้ได้คำตอบใช้เวลาสั้น ๆ แต่ละคนอาจคิดคำตอบของตัวเองก่อนแล้วค่อยนำมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อน

8.2 ผู้สอนให้แต่ละคนนำเสนอความคิดเห็น อภิปรายแลกเปลี่ยนกันทั้งชั้นบางครั้งผู้สอนอาจให้นำผลการอภิปรายของเดิมมาแลกเปลี่ยนร่วมกันกับอีกคู่หนึ่งที่นั่งอยู่ใกล้กันเพื่อปรับคำตอบให้ดีขึ้นอีก วิธีนี้เรียกคิดคู่สลับคู่คิด (Think - pair - Square)

สรุปได้ว่าเทคนิควิธีเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ เป็นเพียงตัวอย่างที่พบว่ามี การนำมาใช้ และหากพิจารณาขั้นตอนของเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจแต่ละแบบจะเห็นว่าห้องเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจจะสะท้อนให้เห็นสภาพจริงในสังคมที่มีประโยชน์และคุณค่าหลายประการ ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างกว้างขวาง
2. ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเป็นการเตรียมพร้อมที่จะเผชิญ

กับชีวิตจริง

4. ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ฝึกช่วยเหลือและความเป็นประชาธิปไตย
5. ผู้เรียนสามารถจดจำในสิ่งที่เรียนได้นาน
6. ฝึกทักษะทางสังคม
7. ส่งเสริมความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม
8. ส่งเสริมให้รู้จักและเห็นคุณค่าของตนเอง
9. ผู้เรียนอ่อนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น

ปรีชาญ เดชศรี (2545) ได้กล่าวถึง กิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ซึ่งสามารถนำไปใช้สำหรับผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นคู่และเป็นกลุ่ม ดังนี้

1. กิจกรรมเรียนรู้เป็นรายบุคคล

แบบที่ 1 การฝึกหัดการเรียนรู้ การโต้ตอบและการคิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสำรวจตนเอง ทั้งความรู้เจตคติและคุณค่าของการเรียนรู้กิจกรรมที่ใช้ได้เหมาะสม ได้แก่ การหยุดเรียนชั่วขณะ หลังจากการบรรยายไปแล้วประมาณ 10 - 15 นาทีเพื่อทำความเข้าใจ หลังจากจบบทเรียนแต่ละเรื่อง ให้ผู้เรียนเขียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้และก่อนจบแต่ละชั่วโมง ให้ผู้เรียนเขียนเรื่องที่เข้าใจดีที่สุดและเข้าใจน้อยที่สุดภายใน 5 นาที ให้แสดงความคิดเห็น คติวิเคราะห์เพื่อตอบสนองต่อการสอนของผู้สอน ทำเป็นบันทึกการเรียนรู้ หรือการตั้งคำถามสั้น ๆ เมื่อเริ่มต้นเรียน และให้เวลาอภิปรายปัญหานั้น เป็นต้น

แบบที่ 2 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคำถามคำตอบเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจ ส่งเสริมความคิด วิเคราะห์วิจารณ์กระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างข้อสรุปด้วยตนเอง และให้ข้อมูลป้อนกลับทันทีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน กิจกรรมที่ใช้ได้เหมาะสม ได้แก่ การให้เวลารอคำตอบ ให้ผู้เรียนตอบคำถามเองโดยผู้สอนไม่ต้องทวนคำตอบ ส่งเสริมให้ฟังอย่างตั้งใจโดยให้ผู้เรียนคนหนึ่งตอบอีกคนหนึ่งสรุปความรู้ที่ได้จากคำตอบของเพื่อนโดยใช้คำตอบของตนเอง หรือการทดสอบแบบสั้น ๆ เป็นต้น

แบบที่ 3 กิจกรรมการให้ข้อมูลป้อนกลับทันทีเพื่อเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน เพิ่มพูนความรู้ในเรื่องที่กำลังเรียน และส่งเสริมให้เกิดการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ กิจกรรมที่ใช้ได้เหมาะสม คือ การให้ผู้เรียนตอบโดยใช้สัญญาณมือ โดยผู้สอนเขียนคำถามหรือปัญหาบนป้ายกระดาษ เช่น คำถามแบบ 4 ตัวเลือก อาจกำหนดให้แต่ละนิ้วแทนข้อของตัวเลือกให้ผู้เรียนวางมือบนอกของตนเอง และแสดงนิ้วที่เป็นคำตอบของตนโดยไม่ต้องส่งเสียง ผู้สอนจะเป็นผู้เห็นคำตอบเพียงคนเดียว เป็นต้น

แบบที่ 4 การกระตุ้นให้เกิดการคิด วิเคราะห์วิจารณ์ เพื่อส่งเสริมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เพิ่มความสามารถด้านการประยุกต์ใช้ของผู้เรียน มีกิจกรรมที่ใช้ได้เหมาะสม ได้แก่ ให้ผู้เรียนใช้ประสบการณ์เดิมเขียน คาดการณ์รายละเอียดล่วงหน้าถึงเรื่องที่จะเรียน โดยผู้สอนถามนำ และประเมินว่าตนเองจะได้ความรู้มากน้อยเพียงใดเมื่อเรียนจบ หรือผู้สอนใช้ปัญหาหรือข้อโต้แย้งให้ผู้เรียนคิดพิจารณา เป็นต้น

2. กิจกรรมเรียนรู้ทำเป็นคู่

กิจกรรมลักษณะนี้ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิด กระตุ้นการสร้างความรู้ด้วยตนเอง สำรวจ เจตคติ และ คุณค่าที่เกิดขึ้นกับตนเอง ตลอดจนส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น มีกิจกรรมที่ใช้ได้ อย่างเหมาะสม ได้แก่ การทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม (3 - 5 คน) กลุ่มแสดงวิธีแก้ปัญหาบน กระดานดำ การทบทวนสิ่งที่เรียนมา การทำแผนผังมโนทัศน์ทำกิจกรรมต่อเติมเสริมสร้าง (Jigsaw) การแสดงสถานการณ์สมมติการระดมความคิดด้วยการเขียน การเล่นเกม การอภิปรายแบบมีผู้นำหรือการโต้วาที เป็นต้น

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้กล่าวถึงอุปสรรคในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มีสาเหตุหลายประการทั้งในด้านผู้เรียนผู้สอน หรือบรรยากาศในโรงเรียน สามารถแสดงได้ ดังนี้

1. ผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะผู้เรียนการเรียนรู้เริ่มต้นจากความรู้เดิมของผู้เรียน ไม่ใช่ความรู้ของผู้สอน ผู้สอนมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและกระตุ้นแรงจูงใจของผู้เรียน สนับสนุนและวินิจฉัย การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยต้องปฏิบัติต่อผู้เรียนอย่างให้เกียรติและเท่าเทียมกัน ให้การยอมรับ และสนับสนุนความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย ผู้สอนเป็นผู้จัดหาจุดมุ่งหมายที่สำคัญให้แก่ผู้เรียนโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างหรือเลือกจุดมุ่งหมายเพิ่มเติม

3. บรรยากาศในชั้นเรียนมีลักษณะเป็นการเรียนรู้ร่วมกัน และสนับสนุนช่วยเหลือกัน อย่าง ต่อเนื่องผู้เรียนทุกคนรู้ จักกันเป็นอย่างดีและเคารพในภูมิหลัง สถานภาพความสนใจ และจุดมุ่งหมาย ของกันและกัน ผู้สอนจะให้การสอนที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนอภิปรายการทำงานกลุ่มและร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างกระตือรือร้น

4. กิจกรรมการสอนยึดปัญหาเป็นสำคัญ และแรงขับเคลื่อนในการเรียนรู้เกิดจากผู้เรียน การเรียนเริ่มจากปัญหาที่แท้จริงซึ่งเกี่ยวข้องกับจุดหมายและความสนใจของผู้เรียนผู้เรียนมีความยืดหยุ่นในการเลือกปัญหาจัดระบบการปฏิบัติงานและตารางเวลาเพื่อความก้าวหน้าด้วยตนเองร้านสอนของผู้สอนจะเริ่มสอนตั้งแต่ปัญหาง่าย ๆ เพื่อให้เกิดมโนทัศน์รูปแบบของกิจกรรมต้องลดความซ้ำซ้อน ภาระงานที่ไม่จำเป็นให้อยู่ในระดับต่ำสุด ส่งเสริมและกำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

5. สนับสนุนให้มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านการประเมินผลนั้นควรทำการประเมินผลอย่างต่อเนื่องระหว่างการเรียนการสอนโดยเน้นที่การป้อนข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) การประเมินผลทั้งหมดควรอิงเกณฑ์ (Criterion - referenced) มากกว่าอิงกลุ่ม (Norm) และให้ครอบคลุมข้อเท็จจริง มโนทัศน์และการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เป็นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic) อย่างสม่ำเสมอ ผู้เรียนได้รับอนุญาตให้แก้ไขงานปรับปรุงงาน ใหม่หากการปฏิบัติงานนั้นไม่ได้มาตรฐาน โดยระดับผลการเรียนพิจารณาจากงานที่มีการปรับปรุง แก้ไขแล้วผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทในการช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จทำให้เกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จและความสามารถของตนเองให้คำแนะนำโดยเน้นให้ผู้เรียนปรับปรุงงานให้ดีขึ้นมากกว่าระบุข้อผิดพลาดเพื่อกล่าวโทษ

6. การสอนพัฒนามากกว่าชี้นำ หรือการนำเสนอการสอนเน้นที่ ความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้ความรู้มากกว่าการจดจำและการทำซ้ำโดยให้ความสำคัญกับวิธีวิทยาศาสตร์ ยอมรับ คำตอบที่หลากหลายมากกว่าคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว เน้นการใช้เทคโนโลยีสื่อ และวิธีการใหม่ ๆ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนชี้นำตนเอง ชี้นำตนเอง และมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานผู้เรียนเป็นผู้มีความกระตือรือร้น ในการเสริมสร้างความรู้รวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลจากการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบและวิธีเรียนและช่วยผู้เรียนแก้ปัญหาด้านการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ผู้สอนจึงเป็นผู้แนะแนวทางไม่ใช่ผู้กำหนดขั้นตอนกิจกรรมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามทุกขั้น แต่ต้องเน้นและสอนให้ผู้เรียนเกิดความคิดเชิงวิเคราะห์ (metacognition) ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้แบบ เชิงรุก (Active Learning)

สรุปได้ว่า จากแนวทางของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกับเพื่อน และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน พัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยมีผู้สอนเป็นผู้กระตุ้นชี้แนะ รับฟังความคิดเห็นและเตรียมแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ผู้เรียนมีแรงขับเคลื่อนในการเรียนรู้ที่เกิดจากตัวผู้เรียนเอง ผู้สอนมีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ จนบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้

3.4 ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

นักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

Copeland (1974) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้กระทำกิจกรรมกับวัสดุที่พบเห็น ซึ่งช่วยให้วิจัยแนวคิดไม่เป็นนามธรรมไปจากโลกจริง ผู้เรียนได้รับ การพัฒนาความคิดรวบยอดเป็นอย่างดี จากการได้รับประสบการณ์การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

Bonwell & Eison (1991) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยพัฒนาทักษะความคิดระดับสูงอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินข้อมูลในสถานการณ์ใหม่ได้ดี รวมถึงช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจจนสามารถชี้นำตนเองตลอดชีวิตในฐานะผู้ฝึก ฝนการเรียนรู้

Meyers & Jones (1993) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกก่อประโยชน์ให้เกิดกับผู้เรียน โดยเพิ่มแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ ลดการแข่งขัน และการแยกตัวจากชั้นเรียนของผู้เรียนทุกคนเรียนรู้อย่างที่จะทำงานร่วมกัน และสามารถได้ข้อมูลป้อนกลับทันที เนื่องจากธรรมชาติของการจัดการเรียนรู้เป็นแบบที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการแนะนำที่ได้รับจากเพื่อนมีคุณค่า

Buffalo Educational Technology Center (2001) กล่าวถึง ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

1. ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาอย่างถูกต้องและลึกซึ้ง เกิดความคงทน และสามารถถ่ายโยงความรู้ได้ดี ผ่านกิจกรรมที่สนุก ทำท่าย และน่าติดตาม การได้ลงมือปฏิบัติช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้เวลาพัฒนาความคิด ประยุกต์ใช้เนื้อหาที่สำคัญในการแก้ปัญหา และเชื่อมโยงความรู้อย่างเป็นระบบ ทำให้เกิดความเข้าใจชัดเจนและมีทักษะทั้งด้านความคิดและวิธีการที่จะนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

2. ผู้เรียนและผู้สอนได้รับประโยชน์จากข้อมูลป้อนกลับ การเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขและปรับความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้ทันที ผ่านการสื่อสาร แลกเปลี่ยน และวิจารณ์ร่วมกันระหว่างเพื่อนและผู้สอน กระบวนการนี้ช่วยพัฒนาระบบความคิด วินัยในการแก้ปัญหา และความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในขณะเดียวกัน ผู้สอนได้รับข้อมูลป้อนกลับอย่างสม่ำเสมอ เกี่ยวกับความเข้าใจของผู้เรียน ซึ่งช่วยให้สามารถปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากแบบการสอนที่หลากหลาย การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเหมาะสมสำหรับชั้นเรียนที่มีผู้เรียนหลากหลายระดับความสามารถ ทั้งเก่งและอ่อน ผู้สอนสามารถใช้วิธีการที่แตกต่างกันเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน และส่งเสริมให้ผู้เรียนที่เรียนได้เร็วกว่า ได้ช่วยอธิบายให้เพื่อน เป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

4. ส่งเสริมเจตคติทางบวกต่อการเรียน การเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้สอนสามารถปรับเจตคติของผู้เรียนต่อการเรียนรู้ได้แม้ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจากผู้เรียนได้รับความพึงพอใจจากเนื้อหา

และแบบฝึกหัดที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง ทำให้เห็นความสำคัญของการเรียน เกิดความพยายามและความรับผิดชอบมากขึ้น จากการตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง

5. ผู้เรียนได้ประโยชน์จากการมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนกับเพื่อน การเรียนรู้เชิงรุกเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตั้งคำถาม ตอบโต้ วิพากษ์วิจารณ์ และชื่นชมการทำงานที่มีวิธีการและมุมมองที่แตกต่างกัน สร้างบรรยากาศที่ท้าทาย จูงใจให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนรู้สึกสนุกสนานและกระตือรือร้น ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาประสบการณ์ทางสังคม เรียนรู้วิธีการเรียนด้วยตนเอง และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

Marlowe & Page (2005) กล่าวถึง ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนได้เรื่องการคิด การวางแผน และการกระทำ
2. ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
3. ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น
4. ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนร่วมชั้น
5. ช่วยสร้างความสนใจในการเรียนของผู้เรียน
6. นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถค้นพบความจริงด้วยตัวเอง
7. นักเรียนมีอิสระในการทำงาน และมีพัฒนาการเป็นรายบุคคล ทำให้เกิดความเชื่อมั่น

ในตนเอง

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข (2561) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีความสำคัญและมีคุณค่า ดังนี้

1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ได้แก่ การอ่าน การสืบค้น การอภิปราย การสรุป และการสร้างความรู้ การเขียน และการนำเสนอมากกว่าการเป็นผู้รับฟังความรู้จากครูเพียงอย่างเดียว
2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะกระบวนการแก้ปัญหา การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า ซึ่งมุ่งลดกระบวนการถ่ายทอดสารสนเทศให้กับผู้เรียน
3. ผู้เรียนได้รับการบ่มเพาะพัฒนาคุณธรรม เจตคติ และคุณค่าที่มีอยู่ในตัวผู้เรียน
4. ผู้เรียนมีส่วนร่วม นับเป็นศูนย์กลางเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. ผู้เรียนเรียนรู้แบบรวมพลัง คือ ทุกคนคิด ทุกคนทำงานเดี่ยว และทุกคนร่วมทำงานกลุ่ม และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่มีความสามารถหรือมีความถนัดมากกว่าช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความสามารถและความถนัด
6. ผู้เรียนร่วมกันทำกิจกรรม ทำงานอย่างมีชีวิตชีวาอย่างตื่นตัว

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนี้ 1) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาได้ชัดเจนและสร้าง

องค์ความรู้ด้วยตนเอง 2) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ 3) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดและกระบวนการแก้ปัญหา ทั้งการคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และประเมินข้อมูลในสถานการณ์ต่าง ๆ 4) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ที่ตนเองได้ลงมือปฏิบัติจริง และ 5) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนร่วมชั้น

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จึงเป็นแนวคิดทางการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นและมีปฏิสัมพันธ์แทนที่จะเป็นผู้รับความรู้แบบนิ่งเฉย แนวคิดนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การอภิปราย การแก้ปัญหา การทำโครงงาน และการเรียนรู้แบบร่วมมือ Active Learning ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม การสื่อสาร และการทำงานเป็นทีม บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจะเปลี่ยนจากผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมที่ท้าทาย และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน การนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียน พัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเตรียมความพร้อม ให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวกับความท้าทายในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานในศตวรรษที่ 21

4. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะครู

4.1 สมรรถนะครู

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้พัฒนาสมรรถนะและตัวบ่งชี้ของครูไทย โดยแบ่งออกเป็นสมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ และสมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ

1.1 สมรรถนะที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation) หมายถึง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพและผลงานอย่างต่อเนื่อง มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

1.1.1 ความสามารถในการวางแผน การกำหนดเป้าหมาย การวิเคราะห์สังเคราะห์ภาระกิจงาน

1.1.2 ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์

1.1.3 ความสามารถในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

1.1.4 ความสามารถในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ

1.2 สมรรถนะที่ 2 การบริการที่ดี (Service Mind) หมายถึง ความตั้งใจและความเต็มใจในการให้บริการ และการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

1.2.1 ความตั้งใจและเต็มใจในการให้บริการ

1.2.2 การปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพ

1.3 สมรรถนะที่ 3 การพัฒนาตนเอง (Self- Development) หมายถึง การศึกษาค้นคว้า หาความรู้ ติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

1.3.1 การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ

1.3.2 การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ

1.3.2 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างเครือข่าย

1.4 สมรรถนะที่ 4 การทำงานเป็นทีม (Teamwork) หมายถึง การให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นหรือทีมงาน แสดงบทบาทการเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างและดำรง

สัมพันธภาพของสมาชิก ตลอดจนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

- 1.4.1 การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อนร่วมงาน
- 1.4.2 การเสริมแรงให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน
- 1.4.3 การปรับตัวเข้ากับกลุ่มคนหรือสถานการณ์ที่หลากหลาย
- 1.4.4 การแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตาม
- 1.4.5 การเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผล

สำเร็จตามเป้าหมาย

1.5 สมรรถนะที่ 5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity) หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และสังคม เพื่อสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครู มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

- 1.5.1 ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ
- 1.5.2 มีวินัย และความรับผิดชอบในวิชาชีพ
- 1.5.3 การดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม
- 1.5.4 การประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดี

2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency)

2.1 สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management) หมายถึง ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และการวัด ประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

- 2.1.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร
- 2.1.2 ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้
- 2.1.3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.1.4 การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้
- 2.1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.2 สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development) หมายถึง ความสามารถในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพจิต ความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

- 2.1.1 การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน
- 2.1.2 การพัฒนาทักษะชีวิต และสุขภาพกาย และสุขภาพจิตผู้เรียน
- 2.1.3 การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้กับผู้เรียน
- 2.1.4 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

2.3 สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management)

หมายถึง การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชาการกำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

- 2.3.1 จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน
- 2.3.2 จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา
- 2.3.3 กำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา

2.4 สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

(Analysis & Synthesis & Classroom Research) หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจการแยกประเด็นเป็นส่วนย่อย รวบรวม ประมวลหาข้อสรุปอย่างมีระบบและนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งสามารถวิเคราะห์องค์หรืองานในภาพรวมและดำเนินการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบ มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

- 2.4.1 การวิเคราะห์
- 2.4.2 การสังเคราะห์
- 2.4.3 การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2.5 สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) หมายถึง คุณลักษณะ

และพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนโดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

- 2.5.1 วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู (Adult Development)
- 2.5.2 การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ (Dialogue)
- 2.5.3 การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change Agency)
- 2.5.4 การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง (Reflective Practice)
- 2.5.5 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ผู้เรียน (Concern for improving pupil

achievement)

2.6 สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & Collaborative – Building for Learning Management) หมายถึง การประสานความร่วมมือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ มีตัวบ่งชี้ ดังนี้

2.6.1 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

2.6.2 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการเรียนรู้

ฉัตรชัย หวังมีจิม (2560) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยี นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นครูผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอน วิธีการวัดประเมินผล และต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังนั้นครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ควรมีสมรรถนะ 7 สมรรถนะ ดังต่อไปนี้

1. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง
2. สมรรถนะด้านการวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาและคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลาย

ระหว่างบุคคล

3. สมรรถนะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีและการรู้เท่าทันสื่อ
4. สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ
 - 4.1 ความรักและความเมตตาต่อศิษย์
 - 4.2 การเป็นต้นแบบ แบบอย่างที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดี
5. สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
6. สมรรถนะด้านการข้ามวัฒนธรรม
7. สมรรถนะด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวกและแนะแนวทาง

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 ได้กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงานตามที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2558) กำหนด ดังนี้

1. การปฏิบัติหน้าที่ครู
 - 1.1 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู
 - 1.2 ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง
 - 1.3 ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล
 - 1.4 สร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม
 - 1.5 พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2. การจัดการเรียนรู้

2.1 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.2 บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกรรม

2.3 ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

2.4 จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน

2.5 วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.6 ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ

3. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

3.1 ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน

3.3 ศึกษาเข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม

3.4 ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

สรุปได้ว่า มีผู้กล่าวถึงสมรรถนะครูไว้ในลักษณะต่างๆคล้ายกันซึ่งผู้วิจัยได้เลือกใช้สมรรถนะครูตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ที่ได้พัฒนาและกำหนดสมรรถนะประจำสายงานของครูไทยไว้ ประกอบด้วย 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร ออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการใช้สื่อ นวัตกรรม 2) การพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านคุณธรรม ทักษะชีวิต และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน ด้วยการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และกำกับดูแลชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำครูที่แสดงถึงวุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน และ 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน โดยประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ซึ่งสมรรถนะทั้งหมด ซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนเพื่อใช้ในการประเมินและพัฒนาครู เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

4.2 การประเมินสมรรถนะครู

การประเมินสมรรถนะครูในการปฏิบัติงานของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดกรอบการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ตำแหน่งครู ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 ด้าน 13 ตัวชี้วัด ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) กล่าวไว้ ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดทำหลักสูตรและหรือพัฒนาหลักสูตร เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีปัญญา มีศักยภาพ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตร สถานศึกษา โดยจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ รูปแบบที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการปฏิบัติ

1.1 การสร้างและหรือพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำและหรือพัฒนาหลักสูตร รายวิชาหรือสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ โดยมีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ รวมทั้งมีการประเมินความสอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัด หรือผลการเรียนรู้

1.2 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้เรียนรู้ด้วยวิธีการปฏิบัติ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.2.1 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ หมายถึง การจัดทำและหรือพัฒนาหน่วยการ เรียนรู้ที่สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ เหมาะสมกับผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น มีกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการปฏิบัติ (Active Learning) โดยเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ และประเมินผล หน่วยการเรียนรู้

1.2.2 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)/แผนการสอนรายบุคคล (IIP)/แผนการจัดประสบการณ์

จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดแนวทางการจัดการเรียน ตามหน่วยการเรียนรู้ เป็นการเตรียมการสอนหรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ล่วงหน้า อย่างเป็นระบบ และเป็นลายลักษณ์อักษร

จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) หมายถึง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาหรือการบำบัดฟื้นฟูของแต่ละบุคคล โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร และสหวิชาชีพ เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล ตลอดจนกำหนดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้เฉพาะบุคคลอย่างเป็นระบบ และเป็นลายลักษณ์อักษร

จัดทำแผนการสอนรายบุคคล (IIP) หมายถึง การกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้หรือการบำบัดฟื้นฟู เป็นการเตรียมการสอนหรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการบำบัดฟื้นฟูไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ และเป็นลายลักษณ์อักษรตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ หมายถึง การกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการที่สมดุลทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการเล่นที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.2.3 กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง วิธีการจัดการเรียนรู้ที่แบบยลโดยใช้เครื่องมือ รูปแบบ เทคนิค และวิธีการอย่างหลากหลายที่มีประสิทธิภาพบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้

1.2.4 คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้ มีสมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

1.3 การสร้างและการพัฒนา สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การเลือก การคิดสรร ใช้ สร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ มาตรฐาน การเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้

1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศที่เป็นผลจากการจัดการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุง พัฒนา ตัดสินผลการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และพัฒนาการของผู้เรียน ที่สะท้อนระดับคุณภาพของผู้เรียน โดยใช้วิธีการ เครื่องมือวัด และประเมินผลที่หลากหลาย เหมาะสม และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้

1.5 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ

2. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมจิตบรยากาศ สภาพแวดล้อม ที่ส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และเป็นผู้เสริมแรง ชี้แนะแนวทางให้ผู้เรียนศึกษาแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ ปฏิบัติ และค้นพบคำตอบด้วยตนเอง

2.1 การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการเรียนรู้ กระตุ้นความสนใจใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษา อบรมบ่มนิสัย ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด ทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน มีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยมที่ดีงาม ปลุกฝังความเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สร้างแรงบันดาลใจ และเสริมแรงให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ มีความปลอดภัยและมีความสุข

2.2 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน หมายถึง การดำเนินการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดทำและใช้สารสนเทศของผู้เรียนจัดทำโครงการและกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมป้องกันและแก้ปัญหาของผู้เรียนรายบุคคล

2.3 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ และเอกสารประจำชั้นเรียนหรือประจำวิชา หมายถึง การดำเนินการรวบรวมข้อมูลของผู้เรียนในทุกด้านที่ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพื่อเป็นสารสนเทศในการเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียนประจำชั้นหรือประจำวิชาที่รับผิดชอบ

3. ด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการพัฒนาสมรรถนะและวิชาชีพครู โดยมีแผนการพัฒนาตนเอง และดำเนินการพัฒนาตนเองตามแผนอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงานความต้องการจำเป็น องค์ความรู้ใหม่ นโยบาย แผนกลยุทธ์ของหน่วยงานการศึกษาหรือส่วนราชการต้นสังกัด มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในระดับสถานศึกษา หรือระดับเครือข่าย หรือระดับชาติ และแสดงบทบาทในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) ด้วยความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรที่มีวิสัยทัศน์คุณค่า เป้าหมายและภารกิจร่วมกัน ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร และสร้างนวัตกรรมจากการเข้าร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3.1 การพัฒนาตนเอง หมายถึง กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูรายบุคคล โดยมีแผนการพัฒนาตนเองและดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงาน ความต้องการจำเป็น องค์ความรู้ใหม่ หรือตามนโยบาย หรือแผนกลยุทธ์ของหน่วยงานการศึกษาหรือส่วนราชการต้นสังกัด โดยนำความรู้ ความสามารถ ทักษะที่ได้จากการพัฒนาตนเองมาพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

3.2 การพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูโดยมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในระดับสถานศึกษา หรือระดับเครือข่าย หรือระดับชาติและแสดงบทบาทในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) ด้วยความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมายและภารกิจร่วมกัน เพื่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร และสร้างนวัตกรรมจากการเข้าร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยนำความรู้ ความสามารถ ทักษะ ที่ได้จากการพัฒนาวิชาชีพมาพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

สรุปได้ว่า การประเมินสมรรถนะครู เป็นการประเมินพฤติกรรมที่สะท้อนความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ ทัศนคติ และแรงจูงใจของครู ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ โดยอ้างอิงกรอบการประเมินผลการปฏิบัติงานตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ประกอบด้วย 3 ด้าน 13 ตัวชี้วัด ซึ่งเป็นการประเมินจากการปฏิบัติงานจริง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวิชาชีพ อันจะนำไปสู่ประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา

สมรรถนะครู จึงเป็นแนวคิดหลักในการพัฒนาวิชาชีพครูและยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยหมายถึง องค์ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในวิชาชีพครูให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งครอบคลุมทั้งสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน ในด้านต่างๆ เช่น การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบในทุกระดับ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การประเมินและพัฒนาสมรรถนะครูอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ครูสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและเทคโนโลยี รวมถึงตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ แนวคิดสมรรถนะครูยังสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา และการพัฒนาวิชาชีพครูในระดับสากล โดยมุ่งเน้นการสร้างครูมืออาชีพที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ มีจิตวิญญาณความเป็นครู และสามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

5. แนวคิดการวิจัยและพัฒนา (Research & Development)

นวัตกรรมและประดิษฐ์กรรมที่สร้างความเจริญก้าวหน้าของโลกตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันล้วนมีรากฐานจากการวิจัยและพัฒนา นักวิทยาศาสตร์ นักประดิษฐ์ และนักวิจัยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาโดยสังเกตปัญหา วิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ ออกแบบนวัตกรรม ทดลอง ทดสอบ และปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพก่อนเผยแพร่และขยายผล การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาเป็นวิธีวิทยาการวิจัยที่ประยุกต์หลักการ R&D มาใช้สร้างนวัตกรรมหรือประดิษฐ์กรรมทางการศึกษาที่สามารถนำไปพัฒนาการศึกษาไทย ทั้งด้านการบริหารจัดการ หลักสูตรและการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยีการศึกษา รวมถึงการวัดและประเมินผล (สุธรรม ธรรมทัศนานนท์, 2561)

5.1 ความหมายของการวิจัยและพัฒนา

พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2550) อธิบายว่า การวิจัยและการพัฒนาทางการศึกษา (Educational Research and Development: R&D) คือการพัฒนาการศึกษาโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์สำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาโดยยึดหลักเหตุผลและตรรกวิทยามีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา ซึ่งหมายถึง 1) วัสดุอุปกรณ์การศึกษา เช่น หนังสือแบบเรียน สื่อโสตทัศน คอมพิวเตอร์และโปรแกรม และ 2) วิธีการและกระบวนการทางการศึกษา เช่น ระบบและเทคนิคการสอนรูปแบบต่าง ๆ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2556) ให้ความหมายของ การวิจัยและพัฒนา (Research and Development หรือ R&D) ว่าเป็นการศึกษากระบวนการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าและการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อขยายองค์ความรู้และการสร้างสรรค์นวัตกรรม ซึ่งอาจนำไปสู่การปรับปรุงนวัตกรรม กระบวนการใหม่ ๆ ในการบริหารจัดการ หรือการสร้างสรรค์นวัตกรรม หรือกระบวนการที่เสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขัน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2559) การวิจัยและพัฒนา การวิจัยและพัฒนา (R&D) มีองค์ประกอบของการผสมกันระหว่าง “การวิจัย” และ “การพัฒนา” โดยการวิจัยเป็นกระบวนการตรวจสอบ (ยืนยันความถูกต้องและน่าเชื่อถือ) แสวงหา (สืบค้นองค์ความรู้ที่มีอยู่แต่ยังไม่มีการค้นพบมาก่อน) หรือสร้างประดิษฐ์กรรม (นวัตกรรมหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน) โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ส่วนการพัฒนาเป็นกระบวนการ ปรับปรุง/แก้ไขให้ดีขึ้นและเหมาะสมกว่าเดิม หรือ เปลี่ยนแปลงวิธีการหรือผลผลิต จนมีประสิทธิผล และประสิทธิภาพอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคล หน่วยงาน องค์กร สถาบันหรือสังคมโดยรวม ดังนั้นการวิจัยและพัฒนา (R&D) จึงเป็นลักษณะการวิจัยแบบหนึ่งที่ผสมผสานกระบวนการวิจัยกับกระบวนการพัฒนาเข้าด้วยกัน ที่มีเป้าหมายเพื่อนำองค์ความรู้ใหม่มาใช้ในการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง วิธีการหรือผลผลิตที่สร้างขึ้นใหม่จนมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคล หน่วยงาน องค์กร สถาบัน หรือสังคม

โดยมีกลยุทธ์ในการตรวจสอบยืนยันความถูกต้อง และน่าเชื่อถือของวิธีการหรือผลผลิตใหม่ หรือแสวงหาวิธีการหรือผลผลิตใหม่หรือสร้างนวัตกรรมหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่

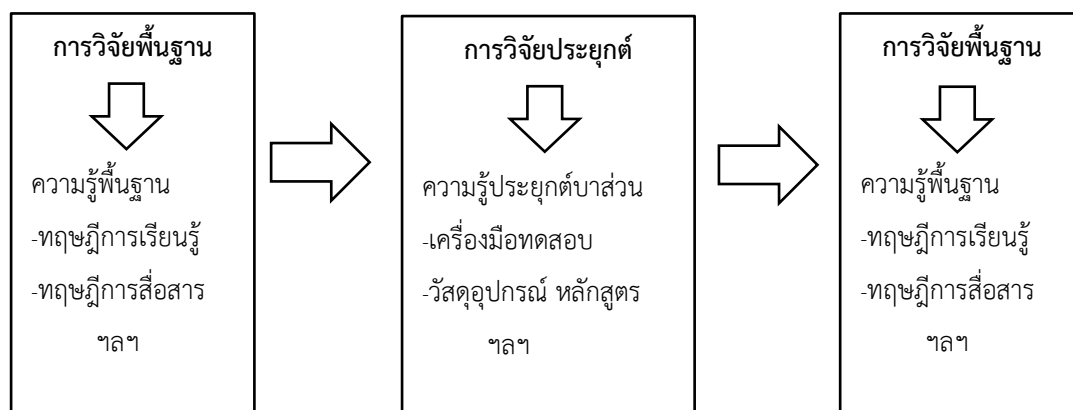
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (2565) ให้คำนิยาม การวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ว่าเป็นกระบวนการ ที่ให้ความสำคัญกับการแสวงหาคำตอบความรู้ใหม่ การประดิษฐ์คิดค้น การพัฒนา และการปรับปรุง ผลิตภัณฑ์ บริการ กระบวนการ เทคโนโลยี หรือระบบใหม่ โดยเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่การระบุปัญหาหรือความต้องการ การสืบค้นข้อมูล การออกแบบการวิจัย การเก็บรวบรวม ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผล การนำเสนอผล และการประเมินผลเพื่อนำไปประยุกต์ใช้

พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ (2550) ได้อธิบายไว้ การวิจัยและการพัฒนาทางการศึกษาแตกต่าง จากการวิจัยทางการศึกษาใน 2 ประการสำคัญ

ประการแรก คือ เป้าประสงค์ การวิจัยการศึกษามุ่งค้นหาความรู้ใหม่ผ่านการวิจัยพื้นฐาน หรือหาคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานผ่านการวิจัยประยุกต์ ในขณะที่การวิจัยและพัฒนามุ่งพัฒนา และตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา แม้ว่าการวิจัยประยุกต์บางโครงการจะมีการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา เช่น สื่อหรืออุปกรณ์การสอนเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผล แต่ผลิตภัณฑ์ เหล่านี้ถูกใช้เพียงเพื่อทดสอบสมมติฐานเฉพาะครั้งเท่านั้น ไม่ได้รับการพัฒนาต่อยอด เพื่อใช้ในโรงเรียนทั่วไป

ประการที่สอง คือ การนำไปใช้ การวิจัยการศึกษามีช่องว่างระหว่างผลการวิจัย กับการนำไปใช้จริงอย่างกว้างขวาง โดยผลการวิจัยจำนวนมากไม่ได้รับการพิจารณานำไปใช้ นักการศึกษาและนักวิจัยจึงพยายามลดช่องว่างดังกล่าวด้วย "การวิจัยและพัฒนา"

อย่างไรก็ตาม การวิจัยและการพัฒนาทางการศึกษาไม่ใช่สิ่งทดแทนการวิจัยการศึกษา แต่เป็นเทคนิควิธีที่เพิ่มศักยภาพให้การวิจัยการศึกษามีผลต่อการจัดการศึกษา โดยทำหน้าที่เป็น ตัวเชื่อมเพื่อแปลงไปสู่ผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่ใช้ประโยชน์ได้จริงในโรงเรียนทั่วไป การใช้กลยุทธ์ การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาจึงเป็นการใช้ผลการวิจัยการศึกษาให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น สามารถสรุปความสัมพันธ์และความแตกต่าง ดังภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 แผนภูมิความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างการวิจัยการศึกษา กับการวิจัย และการพัฒนาทางการศึกษา (ที่มา: พลฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, 2550)

สรุปได้ว่า การดำเนินงานวิจัยและพัฒนา ในบริบททางการศึกษาเป็นการสร้างสรรค์ และประยุกต์ใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาต่างๆ ซึ่งโดยทั่วไปดำเนินการ โดยนักการศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา อย่างไรก็ตาม การวิจัยและพัฒนา ในอีกรูปแบบหนึ่งเป็นการดำเนินการโดยผู้บริหารหรือครูผู้สอนเอง เพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา การบริหารจัดการศึกษาหรือการจัดการเรียนการสอนเฉพาะรายวิชาหรือชั้นเรียน แม้ว่ากระบวนการวิจัยและพัฒนาทั้งสองรูปแบบจะมีขั้นตอนที่คล้ายคลึงกัน แต่รายละเอียด ในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนจะมีความแตกต่างกัน

5.2 ลักษณะสำคัญของกระบวนการวิจัยและพัฒนา มีดังนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2559) ลักษณะสำคัญของกระบวนการวิจัยและพัฒนา มีดังนี้

1. มีการออกแบบ (Design) อย่างเป็นระบบสำหรับการพัฒนานวัตกรรม (Innovation) หรือประดิษฐ์กรรม (Invention)
2. มีความตรง (Validity) ความถูกต้องความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย และความเป็นประโยชน์ของ ผลการวิจัย
3. มีการทดลอง (Experiment) การทดลองซ้ำและการปรับปรุงจนมั่นใจในผล ของนวัตกรรมหรือประดิษฐ์กรรม
4. ความเป็นผู้นำ (Leadership) ของผู้วิจัยในการพัฒนากระบวนการหรือผลผลิตใหม่
5. มีความใหม่ (Originality) ของนวัตกรรมหรือประดิษฐ์กรรมที่พัฒนาหรือสร้างขึ้น
6. มีกระบวนการทัศน์(Paradigm)หรือแนวคิดพหุกระบวนการวิจัยกับกระบวนการพัฒนา

7. มีการผสมผสานวิธีวิจัย (Mixed Methods) ระหว่างการวิจัยพื้นฐาน (Basic Research) กับการวิจัย ประยุกต์ (Applied Research)

8. มีประสิทธิผล (Effectiveness) และประสิทธิภาพ (Efficiency) ของนวัตกรรม หรือประดิษฐ์กรรม

9. มีการตอบสนองต่อความต้องการจำเป็น (Needs) อันเป็นประโยชน์ต่อบุคคล หน่วยงาน องค์กร สถาบัน หรือสังคมโดยรวม

10. มีการใช้หลักการหรือทฤษฎี (Theory) ที่น่าเชื่อถือเพื่อขับเคลื่อนงานวิจัยจนบรรลุ เป้าหมาย เมื่อพิจารณาถึงความหมายของการวิจัยและพัฒนา (R&D)

พฤษ์ ศิริบรรณพิทักษ์ (2550) ลักษณะสำคัญของกระบวนการวิจัยและพัฒนา มีดังนี้

1. การวางแผนอย่างเป็นระบบ (Systematic Planning) การวิจัยและพัฒนาต้องเริ่ม จากการวางแผนอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินงาน ที่ชัดเจน การวางแผนที่ดีช่วยให้สามารถดำเนินการวิจัยและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Methods) กระบวนการวิจัยและพัฒนา มักใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และทดสอบสมมติฐาน การใช้วิธีการที่เป็นระบบและมีมาตรฐานช่วยให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือ

3. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (Flexibility and Adaptability) กระบวนการวิจัย และพัฒนาต้องมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ความสามารถในการปรับตัวช่วยให้สามารถตอบสนองต่อปัญหาและความท้าทายที่เกิดขึ้นได้

4. การทำงานเป็นทีม (Teamwork) การวิจัยและพัฒนา มักเป็นงานที่ต้องการ ความร่วมมือจากหลายฝ่าย การทำงานเป็นทีมที่มีการประสานงานอย่างดีช่วยให้กระบวนการดำเนิน ไปได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

5. การบริหารจัดการทรัพยากร (Resource Management) การจัดสรรและบริหารจัดการ ทรัพยากรอย่างเหมาะสม เช่น งบประมาณ บุคลากร และเครื่องมือ เป็นสิ่งสำคัญในการ ทำให้กระบวนการวิจัยและพัฒนาประสบความสำเร็จ

6. การประเมินและปรับปรุง (Evaluation and Improvement) กระบวนการวิจัย และพัฒนาต้องมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของผลลัพธ์

7. การสื่อสารและการเผยแพร่ผล (Communication and Dissemination) การสื่อสารผลการวิจัยและการเผยแพร่ผลลัพธ์เป็นสิ่งสำคัญในการนำผลงานไปใช้ในวงกว้าง และสร้างผลกระทบที่ดีต่อสังคม

สรุปได้ว่า กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development หรือ R&D) มีลักษณะสำคัญที่แตกต่างจากการวิจัยทั่วไปโดยเน้นการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ลักษณะสำคัญประการแรก คือ การเป็นกระบวนการที่เป็นวงจรต่อเนื่องซึ่งอาจดำเนินการซ้ำหลายรอบจนได้ผลลัพธ์ที่พึงพอใจ ประการที่สองคือ การมุ่งเน้นการแก้ปัญหาและพัฒนานวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการจริงในภาคปฏิบัติ โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์และการทดลองใช้ในสถานการณ์จริง ประการที่สามคือ การบูรณาการความรู้จากหลากหลายสาขาวิชาเพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการใหม่ ประการที่สี่คือ การเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การออกแบบ การทดลองใช้ และการประเมินผล ประการสุดท้าย คือ การให้ความสำคัญกับการเผยแพร่และขยายผลนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้เกิดการนำไปใช้ในวงกว้าง ลักษณะสำคัญเหล่านี้ทำให้กระบวนการ R&D มีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา เนื่องจากสามารถตอบสนองต่อความซับซ้อนของระบบการศึกษาและความหลากหลายของบริบทการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูและการสร้างวัฒนธรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

5.3 แนวทางการออกแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D)

การวิจัย แบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ วิจัยพื้นฐาน (Basic research) และวิจัยประยุกต์ (Applied research) โดยที่วิจัยและพัฒนาหรือที่พูดย่อๆว่า R&D เป็นหนึ่งในวิจัยประยุกต์ซึ่งแนวคิดในการทำวิจัยและพัฒนา มีมาประมาณ 50 กว่าปีที่แล้ว แต่เป็นการศึกษาในวงการอุตสาหกรรม โดยมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพสินค้า การผลิตภัณฑ์ใหม่หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่หรือพัฒนากระบวนการ ระบบหรือวิธีการทำงาน เพื่อให้ได้สิ่งที่ดีขึ้นกว่าเดิม ก่อนที่จะนำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด นักการศึกษาบางกลุ่มจัดวิจัยและพัฒนาเป็นลักษณะหนึ่งของวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่ง สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์ (2561) กล่าวว่า ปัจจุบันการวิจัยและพัฒนาได้ถูกนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยมากขึ้น เพราะเป็นการวิจัยลักษณะหนึ่งที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพ องค์กรจำนวนมากได้พยายามส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานมีความรู้ความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา โดยเชื่อว่า การวิจัยและพัฒนาจะช่วยให้ได้ทางเลือกหรือวิธีการใหม่ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ วงการศึกษาก็ได้มีการนำการวิจัยและพัฒนาไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการวิธีการสอน กิจกรรมการสอน สื่อการสอน และนวัตกรรม เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

5.4 ขั้นตอนสำคัญของการวิจัยและพัฒนา

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2561) กล่าวถึงขั้นตอนสำคัญของการวิจัยและพัฒนา ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาให้ชัดเจน เป็นการสำรวจข้อมูลเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพ รวมถึง การศึกษา ทฤษฎี แนวคิด ที่เกี่ยวกับสิ่งที่ศึกษา และสิ่งที่ต้องการพัฒนาขึ้น เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงาน หรือพัฒนางานให้ดีขึ้น (R1: Research ครั้งที่ 1)

ขั้นที่ 2/1 พัฒนาด้านแบบ ถ้าเป็นการเรียนการสอนก็จะเป็นการพัฒนารูปแบบ กระบวนการ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์ หรือระบบการบริหารจัดการ (D1: Development ครั้งที่ 1)

ขั้นที่ 2/2 ทดลองใช้ต้นแบบที่พัฒนาขึ้น โดยทดลองในกลุ่มเล็กๆ เพื่อให้ต้นแบบ ที่พัฒนาขึ้นมีความสมบูรณ์ เหมาะสมที่จะนำไปใช้ (R2)

ขั้นที่ 3/1 ปรับปรุงต้นแบบให้เหมาะสม (D2)

ขั้นที่ 3/2 นำต้นแบบที่สมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้น (R3) ซึ่งการพัฒนา ต้นแบบมีการทำอย่างต่อเนื่อง จะพัฒนาและไปทดลองใช้ก็ครั้งขึ้นอยู่กับงานวิจัยแต่ละเรื่อง จนกว่าผู้วิจัยจะมั่นใจได้ว่าสามารถนำต้นแบบที่สมบูรณ์นั้นไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายและสามารถ แก้ปัญหาได้อย่างครบถ้วน

ขั้นที่ 4 ประเมินประสิทธิผลของต้นแบบ และเผยแพร่ในการสร้างต้นแบบ นักวิจัยและพัฒนาจะต้องตรวจสอบและปรับปรุงต้นแบบอย่างต่อเนื่องในลักษณะของ R&D

สรุปได้ว่า การวิจัยและพัฒนา (Research & Development หรือ R&D) เป็นแนวคิด และกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างนวัตกรรมและพัฒนาคุณภาพในหลากหลายสาขา รวมถึงด้านการศึกษา แนวคิดนี้ผสมผสานการวิจัยเชิงประยุกต์เข้ากับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือกระบวนการใหม่ๆ อย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างองค์ความรู้และนำไปสู่การปฏิบัติที่มี ประสิทธิภาพ กระบวนการ R&D ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ (R1) การพัฒนา (D1) การทดลอง ใช้ (R2) และการประเมินและปรับปรุง (D2) การวิจัยและพัฒนา หรือ R&D มีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยีทางการศึกษา และนวัตกรรมการจัดการ เรียนรู้ต่างๆ การนำแนวคิด R&D มาใช้ช่วยให้การพัฒนาการศึกษาที่มีความเป็นวิทยาศาสตร์ มีหลักฐานเชิงประจักษ์ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในวงการการศึกษา กระตุ้นให้ครู และนักการศึกษาเป็นนักวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา ในระยะยาว อย่างไรก็ตาม การทำวิจัยและพัฒนา หรือ R&D ให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัย การสนับสนุนทั้งด้านนโยบาย งบประมาณ และการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร รวมถึงการสร้าง เครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน ความรู้และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

6. บริบทของโรงเรียนนครขอนแก่น

โรงเรียนนครขอนแก่นเป็นสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตั้งอยู่ในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นจังหวัดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2564 มีนักเรียนจำนวน 57 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 2,053 คน และมีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 100 คน ซึ่งโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษาระดับท้องถิ่นและระดับภูมิภาค โดยมีเป้าหมายในการสร้างเยาวชนที่มีศักยภาพมีทักษะในศตวรรษที่ 21 และมีคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพในอนาคต โครงสร้างการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น มีระบบการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง และมีความโปร่งใส โดยมีผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในด้านการศึกษาและการพัฒนาโรงเรียน โดยมีการจัดการเป็นระบบและเป็นระเบียบ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ฝ่ายหลัก ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ ฝ่ายบริหารงานบุคคล และฝ่ายบริหารทั่วไป ซึ่งทุกฝ่ายทำงานประสานกันเพื่อให้ การบริหารโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการควบคุมดูแลภาพรวมของการบริหาร ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่ในการกำกับดูแลและบริหารงานทั้งหมดภายในโรงเรียนรวมถึงการกำหนดทิศทางและนโยบายในการพัฒนาโรงเรียนทำงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการการบริหารโรงเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่

2. ฝ่ายวิชาการ รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการพัฒนาหลักสูตร งานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยการพัฒนาวิชาการ การจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ การวางแผนพัฒนานักเรียน การส่งเสริมกิจกรรมด้านวิชาการ เช่น การศึกษาค้นคว้า และการจัดอบรมต่าง ๆ

3. ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รับผิดชอบในการจัดทำแผนงานและการบริหารงบประมาณของโรงเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ มีหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ การบริหารการเงิน และการควบคุมการใช้จ่ายให้เป็นไปตามแผนงานและนโยบายที่กำหนดไว้ รวมถึงการจัดหาทรัพยากรเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอน

4. ฝ่ายบริหารงานบุคคล มีหน้าที่ในการดูแลและพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน เช่น การอบรม การประเมินผล และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของครูและบุคลากรรวมถึงการจัดสรรงานให้กับบุคลากรตามความเหมาะสม และดูแลการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรในโรงเรียน

5. ฝ่ายบริหารทั่วไป รับผิดชอบในการจัดการงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทั่วไปภายในโรงเรียน เช่น การดูแลสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การบริหารกิจกรรมพิเศษ และการรักษาความปลอดภัย ยังรวมถึงการดูแลกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคมและชุมชน การจัดการประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณภาพชีวิตของนักเรียนและครู

6. คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) คณะกรรมการสถานศึกษา ทำหน้าที่ร่วมพิจารณาและให้คำปรึกษาในการจัดการศึกษา รวมถึงการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียน 2) สมาคมผู้ปกครองและครู มีบทบาทในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาเด็กนักเรียนอย่างรอบด้าน และ 3) คณะกรรมการบริหารโรงเรียนนครขอนแก่นทำหน้าที่ในการวางแผนงานการบริหาร การประเมินผล และการกำหนดนโยบายด้านการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน คณะครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญในวิชาต่าง ๆ ที่ครอบคลุมทุกสาขา เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษา และศิลปะ โรงเรียนยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและนักเรียนผ่านการฝึกอบรมและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน

โครงสร้างการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่นถูกออกแบบมาให้ครอบคลุมการจัดการทุกด้านโดยเน้นความร่วมมือระหว่างฝ่ายต่างๆ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและชุมชน ทั้งนี้โครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนช่วยให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น และสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาและเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียน และมีความสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พัฒนาการศึกษานักเรียน รวมถึงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของครูและบุคลากรในโรงเรียน

หลักสูตรการเรียนการสอน โรงเรียนนครขอนแก่นจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) โดยโรงเรียนได้พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการเน้นการเรียนรู้ที่ทันสมัยผ่านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น ในปัจจุบันจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนครขอนแก่นปีพุทธศักราช 2563 หลักสูตรที่เปิดสอนแบ่งเป็น หลักสูตรในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สอดคล้องกับหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล และมีแผนการเรียนพิเศษส่งเสริมหลักสูตรห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี(โรงเรียนนครขอนแก่น, 2563; โรงเรียนนครขอนแก่น, 2564)

โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน แบ่งออกเป็น 4 ฝ่ายหลัก ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ ฝ่ายบริหารงานบุคคล และฝ่ายบริหารทั่วไป ซึ่งทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ก็ยังเผชิญกับปัญหาหลายประการที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น การขาดทรัพยากรที่เพียงพอในการพัฒนาหลักสูตรให้ตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงของนักเรียนและชุมชน ความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงโอกาสในการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และความจำเป็นในการพัฒนาเทคนิคการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งกำลังได้รับความนิยม การดำเนินงานตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานที่มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องในโรงเรียนนครขอนแก่น เพื่อสอดคล้องกับความต้องการของศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญในการฝึกทักษะของนักเรียน

จากการศึกษาพบว่า การบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ยังขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนต่ำกว่าร้อยละ 70 ในหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งโรงเรียนนครขอนแก่นได้กำหนดเกณฑ์คุณภาพของผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละรายวิชาไว้ที่ ช่วงคะแนน 70 คะแนนขึ้นไป หรือร้อยละ 70 ตรงกับระดับผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปหรืออยู่ในคุณภาพระดับดี ตามรูปแบบการใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียน 8 ระดับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) โดยในปีการศึกษา 2562 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนระดับผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปหรืออยู่ในคุณภาพระดับดีคิดเป็นร้อยละ 61.21 และในปีการศึกษา 2563 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนระดับผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไปหรืออยู่ในคุณภาพระดับดีคิดเป็นร้อยละ 65.39 ซึ่งสามารถแสดงสารสนเทศผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษา 2562 – 2563 ได้ดังนี้

ตารางที่ 2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่นปีการศึกษา 2562 – 2563

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ปีการศึกษา 2562		ปีการศึกษา 2563	
	จำนวนนักเรียน	คะแนนร้อยละเฉลี่ย	จำนวนนักเรียน	คะแนนร้อยละเฉลี่ย
ไทย	1,929	62.05	2,002	63.08
คณิต	1,929	37.08	2,002	40.31
วิทย์	1,929	54.45	2,002	55.95
สังคม	1,929	65.50	2,002	69.99
สุขศึกษาฯ	1,929	81.05	2,002	85.16
ศิลปะ	1,929	83.42	2,002	86.02
การงาน	1,929	65.45	2,002	77.26
อังกฤษ	1,929	40.68	2,002	45.35
เฉลี่ยทุกกลุ่มสาระ		61.21		65.39

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษารูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น รวมทั้งได้นำเสนอเนื้อหางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ไว้ดังนี้

7.1 งานวิจัยในประเทศ

ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2556) ได้พัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา ซึ่งเป็นงานวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) ประสิทธิภาพของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษาในด้านสมรรถนะทางวิชาชีพครู 4 สมรรถนะ พบว่า การพัฒนาตนเอง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง หลังการทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษามีค่าคะแนนสูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการทำงานเป็นทีม หลังการทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษามีค่าคะแนนสูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบจากระดับมากเพิ่มไปอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ประสิทธิภาพของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษาในด้านทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน 3 ทักษะ พบว่า ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ

สื่อและเทคโนโลยี หลังการทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา มีค่าคะแนนสูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบจากระดับปานกลางเพิ่มไปอยู่ในระดับมาก ส่วนทักษะชีวิตและอาชีพ หลังการทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา มีค่าคะแนนทักษะชีวิตและอาชีพสูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบอยู่ในระดับมาก 3) ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในวิชาคณิตศาสตร์และวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนผล การเรียนรู้ของผู้เรียนวิชาคณิตศาสตร์หลังการทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูประถมศึกษา สูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นประสิทธิผลของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษาจึงเป็นไปตาม เกณฑ์ที่กำหนด

ชูลีพร เกลี้ยงสง (2556) ได้ทำการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร เพื่อส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น พบว่า ปัจจัยวัฒนธรรมองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีจำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) การกำหนดการพัฒนา คุณภาพการศึกษา 2) การให้การสนับสนุนการจัดการสถานศึกษา 3) การประสานความร่วมมือ ของสมาชิก 4) การติดต่อสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร และ 5) ความรับผิดชอบของสมาชิกในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่า Sig. of F น้อยกว่า .05) โดยค่าสหสัมพันธ์พหุมิตีค่าเท่ากับ .825 และค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (R²) มีค่าเท่ากับ 0.680 ซึ่งสามารถพยากรณ์ปัจจัยการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้ร้อยละ 68.00 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 10.608 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่า มี 5 ด้านที่มีอิทธิพลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ คือ การกำหนดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การให้การสนับสนุนการจัดการสถานศึกษา การประสานความร่วมมือของสมาชิก การติดต่อสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร ความรับผิดชอบของสมาชิกในสถานศึกษา ซึ่งการกำหนดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกลยุทธ์ ที่มีระดับความจำเป็นอันดับที่ 1 การให้การสนับสนุนการจัดการสถานศึกษาเป็นกลยุทธ์ที่มีระดับ ความจำเป็นอันดับที่ 2 การประสานความร่วมมือของสมาชิกเป็นกลยุทธ์ที่มีระดับความจำเป็นอันดับ ที่ 3 การติดต่อสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารเป็นกลยุทธ์ที่มีระดับความจำเป็น อันดับที่ 4 ความรับผิดชอบของสมาชิก ในสถานศึกษาเป็นกลยุทธ์ที่มีระดับความจำเป็นเป็นอันดับ ที่ 5 กลยุทธ์การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรเพื่อส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยผู้ตอบแบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม (Focus Group) วิเคราะห์ผลและกำหนด กลยุทธ์การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรได้ 5 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การกำหนดการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา 2) กลยุทธ์การให้การสนับสนุนการจัดการสถานศึกษา 3) กลยุทธ์การประสานความร่วมมือ

ของสมาชิก 4) กลยุทธ์การติดต่อสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร และ 5) กลยุทธ์ความรับผิดชอบต่อสมาชิกในสถานศึกษา การตรวจสอบกลยุทธ์การพัฒนาวัฒนธรรมองค์การเพื่อส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จากการพิจารณาตรวจสอบความเป็นไปได้ ความถูกต้อง ความสอดคล้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ของกลยุทธ์การพัฒนาวัฒนธรรมองค์การเพื่อส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน รวมทั้งหมด จำนวน 17 ท่าน ได้มีความเห็นว่ากลยุทธ์การพัฒนาวัฒนธรรมองค์การเพื่อส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วยกลยุทธ์ จำนวน 5 กลยุทธ์ คือ 1) กลยุทธ์การกำหนดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) กลยุทธ์การให้การสนับสนุนการจัดการสถานศึกษา 3) กลยุทธ์การประสานความร่วมมือของสมาชิก 4) กลยุทธ์การติดต่อสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร และ 5) กลยุทธ์ความรับผิดชอบต่อสมาชิกในสถานศึกษาเป็นกลยุทธ์ที่มีความเหมาะสม ถูกต้อง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาวัฒนธรรมองค์การ เพื่อส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) วิจัยรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทโรงเรียนไทย พบการเปลี่ยนผ่านจากระบบปิดสู่ชุมชนการเรียนรู้ผ่านองค์ประกอบสำคัญ 6 ด้านที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นเหตุเป็นผล ได้แก่ 1) ชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทยสร้างความไว้วางใจ 2) ภาวะผู้นำเร้าศักยภาพเกิดผู้นำการเปลี่ยนแปลง 3) วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ร่วมสร้างพลังวิสัยทัศน์ร่วม 4) ระบบเปิดแบบฉันทกกำลังมุ่งสู่ผู้เรียนเกิดความเป็นเจ้าของงาน 5) ระบบทีมเรียนรู้ทางวิชาชีพสร้างเจตจำนงร่วมพัฒนาวิชาชีพ และ 6) พื้นที่เรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจบนฐานงานจริงสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาอย่างต่อเนื่องส่งผลให้กลายเป็นวิถีปกติขององค์กร

มินตรา ลายสนิทเสรีกุล และปิยพงษ์ สุเมตติกุล (2557) ได้วิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับความต้องการจำแนกด้วยดัชนี PNI modified ได้เป็น 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ 3) ด้านการวัดและประเมินผล โดยมีด้านที่เป็นจุดแข็ง คือ การวัดและประเมินผล และด้านที่เป็นจุดอ่อน คือ หลักสูตรกับการจัดการเรียนการสอน สำหรับกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา

กรุงเทพมหานคร ประกอบไปด้วย กลยุทธ์หลัก 3 กลยุทธ์ กลยุทธ์รอง 12 กลยุทธ์ และวิธีดำเนินการ 29 วิธีดำเนินการ เช่น ผู้บริหารสนับสนุนให้เกิดการสื่อสารสองทางระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียนด้วยช่องทางการสื่อสารที่สะดวกและมีประสิทธิภาพ สร้างทัศนคติที่ดีของครู ต่อการประสานความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนเพื่อลดภาระงานและส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ หรือศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการหรือการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ สนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบเรื่องที่จะเรียน วางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยตนเองตามความต้องการและศักยภาพ

นิตยา เทพอรุณรัตน์ (2557) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียน มาตรฐานสากลในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดปัจจุบัน ของโรงเรียนมาตรฐานสากล คือ รูปแบบกำกวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดและรูปแบบที่มีระดับ การปฏิบัติที่พึงประสงค์สูงสุด คือ รูปแบบการมีส่วนร่วม รูปแบบที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ในการปฏิบัติงานสูงสุด คือ รูปแบบเพื่อนร่วมงาน เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบของรูปแบบ 8 องค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ (1) ระดับในการกำหนดเป้าประสงค์โดยผู้รับผิดชอบแต่ละงาน (2) กระบวนการกำหนดเป้าประสงค์ที่ ผู้บริหารใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์/วัตถุประสงค์โดยใช้ข้อตกลงร่วมกันของทุกฝ่าย (3) ความสัมพันธ์ ระหว่างเป้าประสงค์กับการตัดสินใจโดยผู้บริหารใช้เป้าหมายที่ตกลงร่วมกัน (4) กระบวนการตัดสินใจ ดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์โดยได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกส่วนใหญ่ (5) โครงสร้างที่ กำหนดสายการบังคับบัญชาแบบแนวขวางหรือแนวนอน (6) การเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมโดย ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก (7) แบบของการนำที่ ผู้บริหารแสวงหาฉันทามติ และ (8) รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารแบบผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้บริหาร เป็นแบบผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่วนการบริหารด้วยระบบ คุณภาพ TQA ความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานสูงสุด 3 ด้าน คือ (1) ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ที่เน้นความผูกพันของบุคลากร (2) ด้านการมุ่งเน้นการปฏิบัติที่เน้นกระบวนการทำงาน และ (3) ด้านการนำองค์การโดยผู้นำระดับสูง 2) รูปแบบที่มีระดับการปฏิบัติปัจจุบันสูงสุด ของโรงเรียนคุณภาพพิเศษ คือ รูปแบบกำกวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด รูปแบบที่มีระดับการ ปฏิบัติที่พึงประสงค์สูงสุด คือ รูปแบบเพื่อนร่วมงานและรูปแบบเน้นวัฒนธรรมมีการปฏิบัติ ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด รูปแบบที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานสูงสุด คือรูปแบบเพื่อนร่วมงาน และ 3) รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสำหรับโรงเรียนมาตรฐานสากลในประเทศไทย คือ “รูปแบบการบริหารแบบบูรณาการที่เน้นเพื่อนร่วมงาน” จุดเน้นของรูปแบบเน้นบูรณาการ ระหว่างการบริหารแบบเพื่อนร่วมงานและการบริหารแบบเน้นวัฒนธรรม ลักษณะสำคัญของรูปแบบ

มีองค์ประกอบของการบริหารจัดการ 8 ด้าน และการบริหารด้วยระบบคุณภาพ TQA ที่เน้นบุคลากร การปฏิบัติการ และการนำองค์กร

ฐาปณัฐ อุดมศรี (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ผลการวิจัยสรุป องค์ประกอบของรูปแบบ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าประสงค์ 2) การแลกเปลี่ยน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการปฏิบัติ 4) การสนับสนุนปัจจัย แวดล้อม 5) โครงสร้างการมีปฏิสัมพันธ์ 6) การเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อม 7) แบบของผู้นำ และ 8) แบบของภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้อง

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2561) วิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยดำเนินการวิจัย 4 ระยะ คือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร 2) สร้างและตรวจสอบกระบวนการและองค์ประกอบของเครือข่าย 3) ทดลองใช้ รูปแบบในสถานการณ์จริง 2 โรงเรียน และ 4) ประเมินการใช้รูปแบบ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบ เครือข่ายความร่วมมือประกอบด้วย กระบวนการสร้างเครือข่าย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ตระหนักถึง ความจำเป็น 2) ประสานหน่วยงาน/องค์กร 3) สร้างพันธมิตรร่วม 4) บริหารจัดการเครือข่าย 5) พัฒนาความสัมพันธ์ และ 6) รักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือประกอบด้วย 1) กิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพเครือข่าย 2) ขอบข่ายและภารกิจ การบริหารสถานศึกษา 3) เทคนิค/วิธีพัฒนาสมาชิก 4) กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ 5) คุณลักษณะ ที่ดีของผู้นำ และ 6) การปฏิบัติงานและการสะท้อนผล การทดลองใช้รูปแบบพบว่า กลุ่มเครือข่าย ประกอบด้วยผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน สถาบันศาสนา สถาบันอุดมศึกษา ศิษย์เก่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงพยาบาลชุมชน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีการวิเคราะห์ บริบท กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และแผนพัฒนาร่วมกัน ผลการประเมินพบว่าส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลงการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน และส่งผลกระทบต่อนักเรียนสูงกว่าปีที่ผ่านมา

สมุทร สมปอง (2558) ได้วิจัยพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครูในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า ผลการพัฒนารูปแบบ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ร่วมกับโรงเรียนพื้นที่วิจัย ประชุมปฏิบัติการสร้างรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูตามบริบทของแต่ละโรงเรียน สรุปผลการพัฒนา ดังนี้ รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียน ประกอบด้วย องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยที่เป็นองค์ประกอบร่วมของทั้ง 3 โรงเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การเตรียมองค์กรเพื่อการเรียนรู้ มี 2 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การเตรียม สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และ 2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) การสร้าง

ค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมมี 2 องค์ประกอบย่อย คือ 1) เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน 2) เพื่อการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน โดยใช้กระบวนการ PLC 3) การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานร่วมกัน มี 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การเรียนรู้ร่วมกันของครูเป็นกลุ่ม 2) พัฒนาระบบการเรียนรู้ และ 3) AAR (After Action Review) : แลกเปลี่ยนความสำเร็จในโรงเรียน และ 4) ผลที่คาดหวัง มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ความรู้ความเข้าใจการสร้างชุมชนการเรียนรู้ของครู 2) นวัตกรรมการสอนของครู 3) ผลการเรียนรู้ของนักเรียน และ 4) ความเป็นกัลยาณมิตรในโรงเรียน

สมพร ญาณสูตร (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง องค์ประกอบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคใต้ฝั่งตะวันออก พบว่า องค์ประกอบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคใต้ฝั่งตะวันออก ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ 90 ตัวบ่งชี้ เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ พบว่า สามารถจัดได้ใหม่เป็น 11 องค์ประกอบ 85 ตัวบ่งชี้ อธิบายความแปรปรวนได้ ร้อยละ 67.08 เรียงตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปน้อย ตามลำดับ คือ 1) การแบ่งปันอำนาจ มี 8 ตัวบ่งชี้ 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมี 7 ตัวบ่งชี้ 3) การส่งเสริมภาวะผู้นำ มี 8 ตัวบ่งชี้ 4) ค่านิยมและวิสัยทัศน์เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมี 9 ตัวบ่งชี้ 5) ค่านิยมและวิสัยทัศน์เพื่อการทำงานร่วมกันของบุคลากรมี 10 ตัวบ่งชี้ 6) การเรียนรู้ร่วมกันมี 10 ตัวบ่งชี้ 7) การประยุกต์ความรู้เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนมี 4 ตัวบ่งชี้ 8) โครงสร้างทางกายภาพที่สนับสนุนมี 8 ตัวบ่งชี้ 9) โครงสร้างทางทรัพยากรบุคคลมี 9 ตัวบ่งชี้ 10) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีร่วมกันมี 5 ตัวบ่งชี้ และ 11) การให้ข้อมูลย้อนกลับ มี 7 ตัวบ่งชี้ จากการนำตัวบ่งชี้ที่ค้นพบไปทดสอบกับกลุ่มผู้รู้ชัดปรากฏว่า มีนัยสำคัญทางสถิติทุกตัวบ่งชี้ซึ่งสามารถยืนยันได้ว่าตัวบ่งชี้ทั้ง 85 ตัวบ่งชี้ มีความเที่ยงตรงตามสภาพจริง

อนุสร สวรรณวงศ์ (2558) ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูโรงเรียนเอกชน พบว่า กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูโรงเรียนเอกชน (สำหรับโรงเรียนทุกขนาด) ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์หลัก 16 กลยุทธ์รอง ดังนี้ กลยุทธ์หลัก 1 สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา 2) สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกับที่ปรึกษาโรงเรียน และ 3) สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลยุทธ์หลัก 2 ปฏิรูปการบริหารบุคลากรสู่การเน้นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) พัฒนาระบบการทำงานเน้นทีม และ 2) จัดสรรทรัพยากรแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลยุทธ์หลัก 3 สร้างวัฒนธรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) สร้างวัฒนธรรมการทำงานเน้นทีม 2) สร้างวัฒนธรรมแห่งการเกื้อหนุน 3) สร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลยุทธ์หลัก 4 จัดการความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) จัดระบบครูพี่เลี้ยง 2) จัดระบบชี้แนะทางวิชาชีพ

- 3) จัดการเรียนรู้ผ่านบทเรียนทางวิชาชีพ และ 4) สนับสนุนการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง กลยุทธ์หลัก 5 กระจายความเป็นผู้นำทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) เสริมพลังอำนาจครู 2) มอบอิสระแก่ครูในการพัฒนาทางวิชาชีพ 3) ปรับเปลี่ยนบทบาทครู และ 4) พัฒนาภาวะผู้นำร่วม

นิชาภัทร วิลเลียมส์ (2559) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการนิเทศภายใน โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยสรุปขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายใน โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ 1) การวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ทำให้มีความเป็นกัลยาณมิตรและทุกคนมีความสุขในการทำงาน 2) การแลกเปลี่ยนการปฏิบัติระหว่างครูด้วยกัน การทำงานเป็นทีมเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ และ 3) มีการสะท้อนผลที่ได้รับร่วมกัน

สุธิกรณ์ ขนอม (2559) ได้พัฒนารูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาไทยของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่ยะลาและจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลวิจัยปรากฏว่า 1) องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาไทยของครูระดับประถมศึกษา มี 2 องค์ประกอบหลัก คือ (1) แนวคิดและหลักการ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ความร่วมมือของทีมงานที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ การแบ่งปันวิธีปฏิบัติ ความมุ่งมั่นในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และเงื่อนไขการสนับสนุนและการสร้างความสัมพันธ์ และ (2) กระบวนการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นวางแผน ขั้นดำเนินการ ขั้นตรวจสอบ และขั้นปรับปรุงแก้ไข 2) รูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาไทยของครูสร้างขึ้นภายใต้ 2 องค์ประกอบหลักดังกล่าว ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน และ 3) พฤติกรรมความสามารถในการสอนภาษาไทยของครู 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ความสามารถในการสอนภาษาไทย ด้านกลวิธีการสอน และด้านการบริหารจัดการ ชั้นเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้น ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในระดับมากที่สุด และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนของครูในระดับมาก

เอกพล อยู่ภักดี และวัลลภา อารีรัตน์ (2559) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหาร ที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ทุกด้าน ปัจจัยทางการบริหารที่เป็นตัวทำนายที่ส่งผล

ต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียน โดยปัจจัยทางการบริหาร จำนวน 4 ปัจจัย ที่ร่วมกันพยากรณ์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียน ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) ระบบขององค์การ 3) โครงสร้างขององค์การ และ 4) การบริหารจัดการ ซึ่งทั้ง 4 ปัจจัยร่วมกัน พยากรณ์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียน ได้ร้อยละ 63.2

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560) ได้วิจัยเรื่อง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวทางการนำมาใช้ในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) คือ วิธีการในการพัฒนาครู โดยการจัดบรรยากาศให้ครูได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ครูไม่โดดเดี่ยวและมีเครือข่ายในการทำงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ของผู้เรียน Professional Learning Community (PLC) มีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ 1) เป็นชุมชนที่มีความสัมพันธ์อันดีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข 2) เป็นชุมชนที่มีฉันทะ และความศรัทธาในการทำงาน 3) เป็นชุมชนที่เอื้ออาทร มีคุณธรรมและเป็นกัลยาณมิตรกันในทาง วิชาการ 4) เป็นชุมชนที่สามารถขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพได้ การนำ Professional Learning Community (PLC) มาใช้ในสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ตามกระบวนการวิจัย เชิงปฏิบัติการ มี 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นวางแผน ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นการสร้าง วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายร่วมกัน และขั้นกำหนดกิจกรรมการพัฒนา 2) ขั้นลงมือปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่กลุ่มทำกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ 3) ขั้นสังเกตผลการปฏิบัติงาน เป็นขั้นตอนที่สมาชิก แต่ละคนนำผลการปฏิบัติมาเสนอในวงสนทนาโดยเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยปกตินิยม ใช้การทบทวนระหว่างปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือในการสังเกตผลการปฏิบัติงาน และ 4) ขั้นสะท้อนผล เป็นขั้นการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู ผ่านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษา เป็นหลักการนำ Professional Learning Community (PLC) มาใช้ในโรงเรียนจะสำเร็จหรือไม่ ขึ้นกับเงื่อนไข 5 ประการ ได้แก่ ความเป็นผู้นำที่สนับสนุนและแบ่งปันการเรียนรู้ร่วมกัน และการประยุกต์ใช้ความรู้ ค่านิยมร่วมและวิสัยทัศน์ร่วมของสมาชิก เงื่อนไขที่ช่วย ผดุงความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้และการแบ่งปันการปฏิบัติ

นริศ ภูอาราม (2560) ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของระบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย หลักสูตร ครู ผู้บริหาร นักเรียน ทรัพยากรและเครือข่าย ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การวิเคราะห์ผู้เรียน การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหา การกำหนดวิธีสอน การกำหนดสื่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล ด้านผลผลิต ประกอบด้วย

นักเรียน และครู ด้านข้อมูลป้อนกลับ ประกอบด้วย การรายงานและข้อเสนอแนะ และการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ผลการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปทุกคน 3) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดและ 4) ครูสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยรวมมากที่สุด

บุญชอบ จันทาพูน (2561) ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูโรงเรียนเทศบาล 1 ต้นยาง จังหวัดเชียงราย สรุปกลยุทธ์การเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5 กลยุทธ์หลัก และ 15 กลยุทธ์รอง ดังนี้ กลยุทธ์หลักที่ 1 กลยุทธ์การกระจายความเป็นผู้นำทางวิชาชีพ กลยุทธ์รอง คือ เพิ่มอำนาจความรับผิดชอบให้ครูพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับครู และส่งเสริมให้ครูค้นพบ ตัดสินใจเลือกแนวทางการปฏิบัติ กลยุทธ์หลักที่ 2 กลยุทธ์การสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลยุทธ์รอง คือ สร้างบรรยากาศส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดอย่างสร้างสรรค์ สร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม พัฒนาสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่มุ่งเน้นวัฒนธรรมแห่งกัลยาณมิตร กลยุทธ์หลักที่ 3 กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง กลยุทธ์รอง คือ พัฒนาครูด้วยการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกันอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมสนับสนุนครูในการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย พัฒนาครูด้วยการชี้แนะและกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมสนับสนุนครูทำวิจัยบนฐานการปฏิบัติงาน นำสู่การปฏิบัติ กลยุทธ์หลักที่ 4 กลยุทธ์การบริหารที่ส่งเสริมการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลยุทธ์รอง คือ จัดโครงสร้างและระบบการทำงานเพื่อสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จัดทรัพยากร ที่เอื้ออำนวยต่อกิจกรรมทางวิชาชีพของครู กลยุทธ์หลักที่ 5 กลยุทธ์การแสวงหาการสนับสนุนจากเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลยุทธ์รอง คือ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา พัฒนาครูด้านการเรียนรู้ทางวิชาชีพจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง

ปราณี ไชยภักดี และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2561) ได้วิจัยเรื่อง การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 มีระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ชุมชนกัลยาณมิตร

อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ วิสัยทัศน์ร่วม โครงสร้างสนับสนุนชุมชน ภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้ และการพัฒนาวิชาชีพ ตามลำดับ ส่วนที่มาร่วมแรงร่วมใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Covert & Vickers (2002) ได้วิจัยเรื่อง ระบบบริหารงานคุณภาพ ISO 9000: 2000 กับผู้บริหารระดับสูงขององค์กรผลการวิจัยพบว่าการจัดการในระดับสูงมักมีคำถามเกี่ยวกับมูลค่าของระบบการบริหารคุณภาพ (quality management system) ในด้านต้นทุนการบำรุงรักษา เพื่อนำมาสู่การพัฒนาการดำเนินงานของบริษัท การบริหารคุณภาพอาจแยกออกจากการบริหารธุรกิจ สำหรับมาตรฐาน ISO 9000: 2000 ได้รับการออกแบบแก้ไขเพื่อเพิ่มเติมอีกหลายประเด็น รวมทั้งการบริหารเกี่ยวกับกระบวนการเครื่องมือที่ใช้ในการวัดการปฏิบัติงานและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องการบริหารเชิงธุรกิจสามารถทบทวนวิสัยทัศน์เปลี่ยนกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจจากแนวคิดแบบ Clauses-Based approach ไปสู่แนวคิดแบบยึดกระบวนการปฏิบัติงาน (Process-Based approach) จากคำจำกัดความของกระบวนการเป็นโอกาสให้วิธีการวัดกระบวนการทำงานสามารถผสมผสานเข้ากับระบบการปฏิบัติงานทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นการยอมรับระบบการบริหารคุณภาพซึ่งทำให้การบริหารในระดับสูงมีความสัมพันธ์กับเครื่องมือและการบริหารเชิงกระบวนการ

Rampa (2005) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM) และการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน (แอฟริกาใต้) ผลการวิจัยพบว่าได้ข้อสรุปรูปแบบบูรณาการของ TQM ในการปรับตัวของโรงเรียนด้วยบริบท (context) ความต้องการ (needs) จุดแข็ง (strengths) และจุดอ่อน (weakness) ผลลัพธ์ของโครงการงานวิจัยจะให้องค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนาแบบบูรณาการในแอฟริกาใต้

Gail & Viola (2010) ได้วิจัยเรื่อง องค์ประกอบสำคัญของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างยั่งยืน (Identifying Elements Critical for Functional and Sustainable Professional Learning Communities) พบว่า การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ความร่วมมือและการเรียนรู้ของครู 2) การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ 3) การจัดการความรู้และการแนะนำ 4) ความรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน และ 5) การสร้างความยั่งยืนของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และจากการวิจัยครั้งนี้ได้มีการสร้างและยืนยันว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน ดังนี้ 1) พัฒนาความรู้หลักการ แนวคิดและรูปแบบในการสร้างองค์ความรู้ และการประเมินความรู้ 2) เข้าใจความคิดและวิธีการเรียนรู้ของนักเรียน 3) ใช้มาตรฐานและวิธีการวิจัยในการจัดการเรียนการสอน 4) มีการวิจารณ์เพื่อปรับเปลี่ยนหลักสูตรที่เป็นประโยชน์ตอบสนองต่อความต้องการในการเรียนการสอน

Dan (2012) ได้ศึกษาผลกระทบจากการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีต่อการปฏิบัติงานในห้องเรียนของครูวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนในเขตมิสซิสซิปปี ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนแต่ละแห่งมีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในรูปแบบที่แตกต่างกันและค้นพบถึงข้อดีและข้อเสียจากการดำเนินงานดังกล่าว อย่างไรก็ตามโรงเรียนและครูให้ความสำคัญกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดจากการสื่อสาร ความร่วมมือที่ดี มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้ครูได้รับคำแนะนำและแนวทางที่ดีในการนำปฏิบัติงานและทำให้นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและมีผลการเรียนที่ดีขึ้น

Sylvia (2014) วิจัยเรื่อง การดำเนินการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ (Implementing Effective Professional Learning Communities) พบว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นชุมชนที่ส่งเสริมความร่วมมือด้านการเรียนรู้ของครูแบบมืออาชีพ การทำงานเป็นทีมในการจัดการเรียนรู้ถูกกลบเกลื่อนหรือถูกมองข้ามความสำคัญของมันไป การจัดการเรียนการสอนของครูที่มีประสิทธิภาพให้พิจารณาจากผลการเรียนรู้ที่มีต่อนักเรียน โดยนำข้อมูลเชิงลึกที่ได้จากการประชุมแลกเปลี่ยนกันเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) จัดโครงสร้างและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนสำหรับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) เน้นความท้าทายในการจัดการเรียนการสอน 3) ให้การสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียนในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4) ส่งเสริมบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ 5) ติดตามการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและให้ข้อเสนอแนะเชิงโครงสร้าง 6) เสริมแรงของครูทุกระดับเกี่ยวกับประสิทธิภาพและความเป็นมืออาชีพ

Sharyn & Brian (2015) วิจัยเรื่อง วัฒนธรรมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของครู และการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน (The Culture of Professional Learning Communities and Connections to Improve Teacher Efficacy and Support Student Learning) พบว่า การกำหนดนโยบายและการสนับสนุนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีผลต่อการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน การดำเนินการที่ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพของ PLC ต้องใช้ความมุ่งมั่นอย่างเต็มที่โดยครูและผู้บริหาร เพื่อให้การปฏิรูปครั้งนี้เป็นจริง ครูต้องเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น และอาจต้องใช้เวลาหลายปีในการดูผลลัพธ์ แต่ผลที่ได้จะเป็นประโยชน์สำหรับทั้งนักเรียนและครู ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันของครูและส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ทางการเรียนของนักเรียน

Somparach (2016) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า การวางแผนเชิงกลยุทธ์ คือ ระบุว่ามีความชัดเจนสูงสุดในขณะที่ปัจจัยด้านการพัฒนาวิชาชีพครูพบว่าคะแนนเฉลี่ยมีค่าต่ำสุด ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่ามี 4 ตัวบ่งชี้ที่มีนัยสำคัญต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (X_8) การพัฒนาครูและเจ้าหน้าที่ (X_6) การจัดการกระบวนการ (X_2) และการให้ความสำคัญกับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (X_7) ซึ่งประสบความสำเร็จมีความแปรปรวนร้อยละ 65.60 ของประสิทธิผลของโรงเรียนระดับมาตรฐานของไทยระดับโลก ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0.81 การศึกษาครั้งนี้เป็นการเสนอแนะถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย

Salleh (2017) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (A Research Agenda for Professional Learning Communities: Moving Forward) เป็นเครื่องมือในการยกระดับวิชาชีพครูมีความน่าสนใจในระบบการศึกษาในแง่ของการปรับปรุงกระบวนการและผลการดำเนินงานของโรงเรียน โดยมีเป้าหมายหลักในการดำเนินการคือการเพิ่มขีดความสามารถของแต่ละบุคคลและการมีส่วนร่วมของครูเพื่อสนับสนุนความสามารถในการเรียนการสอนของโรงเรียน

สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันของครู โดยมีลักษณะสำคัญคือ เป็นพื้นที่เรียนรู้ทางวิชาชีพของครูด้วยการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ (Learning by doing) ที่สามารถทำให้ครูเกิดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง ที่มีเวลากับการเรียนรู้ในงานได้เต็มที่ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเข้าใจชั้นเรียน เข้าใจนักเรียน และเข้าใจหน้าที่สำคัญของวิชาชีพครูของตนเองและเพื่อนร่วมงาน ดังนั้น ห้องเรียนของนักเรียนก็คือห้องเรียนของครูเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกศตวรรษที่ 21 ทฤษฎีการเรียนรู้ที่ครูได้รับจากการอบรมนอกชั้นเรียนในวันนี้อาจไม่สามารถใช้กับเด็กในบริบทของพื้นที่ตนเองหรืออาจเป็นองค์ความรู้ที่ล้าสมัยในวันต่อมา ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน คือ สิ่งที่ครูสอนกับความเป็นจริงในการเปลี่ยนแปลงของโลก และความเปลี่ยนแปลงของนักเรียนในยุคใหม่สวนทางกัน จึงเป็นสัญญาณให้ครูและโรงเรียนรู้ว่าวิชาชีพครูต้องร่วมมือรับมือกับการเปลี่ยนแปลงนี้ สภาพห้องเรียนจริงในศตวรรษที่ 21 ต้องไม่ใช่เพียงห้องเรียนที่เต็มไปด้วยเครื่องมือทางเทคโนโลยีที่ล้าสมัยแต่เต็มไปด้วยความชำนาญทางวิชาชีพครูและการปรับตัวอย่างมีวิสัยทัศน์ในการทำงานทางวิชาชีพที่มุ่งเน้นพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับการบริหารพบว่าผู้บริหารและครูให้ความสำคัญกับกระบวนการบริหารจัดการในแต่ละด้านของรูปแบบ

การบริหารจัดการระบบคุณภาพไม่ครบถ้วน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญที่จะศึกษารูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น เพื่อผลลัพธ์แห่งการสร้างแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

8. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น เพื่อนำสู่การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น 2) สร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น 3) นำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้ และ 4) ประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) มี 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ระยะที่ 3 การนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกรอบขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็น 4 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ระยะที่ 3 การนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ไปใช้

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

1. การดำเนินการระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและองค์ประกอบของการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา

1. ขั้นตอนการดำเนินการ: การศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิด และงานวิจัย (Document Analysis) ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของรูปแบบและองค์ประกอบของการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: แบบบันทึกการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย

3. การวิเคราะห์ข้อมูล: การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ:

1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของรูปแบบและองค์ประกอบของการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2) สร้างแบบบันทึกการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย

3) นำแบบบันทึกการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน 5 คน พบว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับแบบบันทึกการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยคิดเป็นร้อยละ 100

5. ผลลัพธ์จากการดำเนินการ: ข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้เป็นกรอบแนวคิดของการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น

1. ขั้นตอนการดำเนินการ:

- 1) ศึกษาการสร้างเครื่องมือและออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 2) สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยให้ครอบคลุมองค์ประกอบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น
- 3) หาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม
- 4) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม
- 5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง:

- 1) ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2563 จำนวน 102 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2563 จำนวน 81 คน ซึ่งการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางเครจซี่มอร์แกน Krejcie and Morgan (1970) โดยผู้วิจัยทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

2.1) ขั้นตอนที่ 1 การแบ่งชั้นภูมิของครูตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้สัดส่วนเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มสาระการเรียนรู้	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ผู้บริหาร	5	4
ภาษาไทย	14	11
คณิตศาสตร์	12	9
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	22	19
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	16	13
สุขศึกษาและพลศึกษา	5	4
ศิลปะ	7	5
การงานอาชีพ	4	3
ภาษาต่างประเทศ	12	9
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	5	4
รวม	102	81

2.2) ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่ายให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น โดยผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น มีรายละเอียด ดังนี้

แบบสอบถามมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น เป็นข้อคำถาม 4 ด้าน จำนวน 35 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัญหาการดำเนินงานในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัญหาการดำเนินงานในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัญหาการดำเนินงานในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัญหาการดำเนินงานในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัญหาการดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

1) ศึกษาการสร้างเครื่องมือและออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2) สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยให้ครอบคลุมองค์ประกอบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยสร้างข้อคำถามจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3) หาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน 5 คน หาค่าความสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการจะวัด (Index of Item Objective Congruence: IOC) เป็นรายข้อ พิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่าแบบสอบถามมีจำนวน 35 ข้อ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา IOC ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ถือว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้อง

4) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach's Alpha Coefficient (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนชนบทศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด พบว่า ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามสภาพปัญหา

เกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่นได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.995 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงสามารถนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล: ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น ฉบับสมบูรณ์ ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 81 คน ที่เป็นครูโรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2563

6. การวิเคราะห์ข้อมูล:

1) วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

2) วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่นำไปใช้กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3) วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น โดยผู้วิจัยนำค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2553) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย:

1) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) มีดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) สถิติพื้นฐาน ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) มีดังนี้

2.1) ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของข้อมูลสามารถคำนวณได้จากสูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นการวัดการกระจายที่นิยมใช้กันมาก เขียนแทนด้วย S.D.

$$S = \frac{n \sqrt{\sum x^2 - (\sum x)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวน
 S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 x แทน ความถี่ของคะแนนคุณคะแนนแต่ละตัว
 n แทน จำนวนคะแนน
 $\sum x$ แทน จำนวนผลรวม
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมค่าความถี่ของคะแนนคุณคะแนนแต่ละตัวแล้วนำมายกกำลังสอง

3) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach's Alpha Coefficient (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) มีดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

8. ผลลัพธ์จากการดำเนินการ: สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงาน
ของโรงเรียนนครขอนแก่น เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

1. ขั้นตอนการดำเนินการ:

1) สัมภาษณ์ความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น
และผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษา

2) วิเคราะห์ความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการยกร่าง
รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนนครขอนแก่นต่อไป

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants): ครูและผู้มีส่วนได้เสียในการจัด
การศึกษา โรงเรียนนครขอนแก่น โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน
10 คน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ครูผู้สอนจำนวน 5 คน ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้ 1) เป็นครูผู้สอน
ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และมีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี
และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าครูชำนาญการพิเศษ

กลุ่มที่ 2 ผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษา จำนวน 5 คน ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือก
ดังนี้ 1) เคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารหรือครูและมีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก
ไม่ต่ำกว่า 5 ปี 2) มีผลงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกเป็นที่ประจักษ์
และเป็นที่ยอมรับในวงการการศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางอันเป็นประโยชน์ไปใช้ในการยกร่าง
รูปแบบในระยะต่อไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง ความต้องการเกี่ยวกับ
การบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น ซึ่งเป็นแบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียด
ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น
ประกอบด้วยข้อคำถามในการสัมภาษณ์ 4 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่ 1 ท่านคิดว่าโรงเรียนควรมีแนวทางการบริหารงานวิชาการ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างไร

ประเด็นที่ 2 ท่านคิดว่าโรงเรียนควรมีแนวทางการบริหารแผนงาน และงบประมาณเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างไร

ประเด็นที่ 3 ท่านคิดว่าโรงเรียนควรมีแนวทางการบริหารงานบุคคล เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างไร

ประเด็นที่ 4 ท่านคิดว่าโรงเรียนควรมีแนวทางการบริหารงานทั่วไป เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างไร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ:

1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารชุมชน แห่งการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

2) สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง ความต้องการเกี่ยวกับการบริหาร ของโรงเรียนนครขอนแก่น แบบมีโครงสร้าง

3) นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือวิจัย จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบประเด็นว่าครอบคลุม หรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

4) หาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์ หาค่า ความสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการจะวัด (Index of Item Objective Congruence: IOC) เป็นรายข้อ พิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่า แบบสัมภาษณ์ จำนวน 4 ข้อ ได้ค่า IOC ทุกข้อ อยู่ที่ 1.00 ถือว่ามีความสอดคล้อง

5) นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล: ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง ความต้องการ เกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น ฉบับสมบูรณ์ ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 10 คน ที่เป็นครูผู้สอนจำนวน 5 คน และผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษา จำนวน 5 คน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล:

1) วิเคราะห์ข้อมูลค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ของแบบสัมภาษณ์เป็นรายข้อ

2) วิเคราะห์ความต้องการเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และนำมาสรุป เป็นตัวแปรที่ศึกษา

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย: สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) มีดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

8. ผลลัพธ์จากการดำเนินการ: ความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

2. การดำเนินการระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นโดยการจัดสนทนากลุ่ม

1. ขั้นตอนการดำเนินการ:

1) นำกรอบแนวคิดที่ได้จากระยะที่ 1 มาร่างเป็นรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น

2) จัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อร่วมกันจัดทำรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants): กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คนโดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

1) มีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกและมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า 5 ปี 2) มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ 3) มีผลงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกเป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับในวงการการศึกษา

กลุ่มที่ 2 ครูผู้สอน จำนวน 3 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้ 1) มีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกและมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า 5 ปี

2) มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ 3) มีผลงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก เป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับในวงการการศึกษา

กลุ่มที่ 3 ศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้ 1) มีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกและมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า 5 ปี 2) มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ 3) มีผลงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก เป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับในวงการการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย:

1) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
2) ยกร่างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

3) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

4. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ:

1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิดของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

2) สร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

3) นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ วิจัย จำนวน 5 คน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับแบบบันทึกการสนทนากลุ่มคิดเป็นร้อยละ 100

5. ผลลัพธ์จากการดำเนินการ:

1) รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

2) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

1. ขั้นตอนการดำเนินการ:

1) ประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ที่ได้จากการจัดสนทนากลุ่ม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

2) ปรับปรุงพัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำรูปแบบไปใช้จริง

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) : กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ นักวิชาการในสถาบันการศึกษา ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์สอนในสาขาการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี 2) มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอก 3) มีผลงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกเป็นที่ประจักษ์และยอมรับในวงการการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย:

1) แบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ซึ่งเป็นแบบประเมินในลักษณะตรวจสอบรายการ (Check list) แบบมาตราส่วน และแบบเติมคำ ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น มีมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์พิจารณาเป็นระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ระดับ 5 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้
ความเป็นประโยชน์ ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้
ความเป็นประโยชน์ ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้
ความเป็นประโยชน์ ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้
ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้
ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

2) แบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ซึ่งเป็นแบบประเมินในลักษณะตรวจสอบรายการ (Check list) แบบมาตราส่วน และแบบเติมคำ ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น มีมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์พิจารณาเป็นระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้
ความเป็นประโยชน์ ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้
ความเป็นประโยชน์ ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้
ความเป็นประโยชน์ ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้
ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้
ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

4. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ:

1) ศึกษาการสร้างเครื่องมือและออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2) สร้างแบบประเมินรูปแบบและแบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหาร
โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

3) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินรูปแบบและแบบประเมิน
คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้วยการให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อคำถาม ด้วยเทคนิค IOC
โดยกำหนดเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

+1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

-1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

4) นำข้อมูลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ที่ผู้เชี่ยวชาญ
ประเมินไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item-Objective
Congruence) ของแบบประเมินเป็นรายข้อ มาวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกข้อคำถามในแบบประเมิน
ที่มี ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปนำไปใช้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ซึ่งแบบประเมิน
รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนนครขอนแก่น มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และแบบประเมิน
คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 แสดงว่า แบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น และแบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น มีความสอดคล้อง

4) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น และแบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach's Alpha Coefficient (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ฉบับ พบว่า แบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.991 และคู่มือการใช้แบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.994

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล: ผู้วิจัยนำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย ตามรายชื่อที่ระบุในภาคผนวก ข พิจารณาประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

6. การวิเคราะห์ข้อมูล:

1) วิเคราะห์ข้อมูลค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ของแบบประเมินเป็นรายข้อ

2) วิเคราะห์ข้อมูลระดับความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

3) วิเคราะห์ค่าระดับความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(Standard Deviation) รายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง	มีความถูกต้อง, ความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ มากที่สุด
3.51 – 4.50 หมายถึง	มีความถูกต้อง, ความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ มาก
2.51 – 3.50 หมายถึง	มีความถูกต้อง, ความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ปานกลาง
1.51 – 2.50 หมายถึง	มีความถูกต้อง, ความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ น้อย
1.00 – 1.50 หมายถึง	มีความถูกต้อง, ความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ น้อยที่สุด

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย:

1) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) มีดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) สถิติพื้นฐาน ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) มีดังนี้

2.1) ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของข้อมูลสามารถคำนวณได้จากสูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	n	แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นการวัดการกระจายที่นิยมใช้กันมาก เขียนแทนด้วย S.D.

$$S = \frac{n\sqrt{\sum x^2 - (\sum x)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวน
 S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 x แทน ค่าของคะแนนคุณคะแนนแต่ละตัว
 n แทน จำนวนคะแนน
 $\sum x$ แทน จำนวนผลรวม
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมค่าความถี่ของคะแนนคุณคะแนน
 แต่ละตัวแล้วนำมายกกำลังสอง

3) สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach's Alpha Coefficient (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) มีดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

8. ผลลัพธ์จากการดำเนินการ: ผู้วิจัยได้นำผลข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปดำเนินการปรับปรุงรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์จริงต่อไป

3. การดำเนินการระยะที่ 3 การนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้

ผู้วิจัยวางแผนและเตรียมความพร้อมในการพัฒนาครูโดยใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น เป็นเครื่องมือในการพัฒนาแล้วส่งเคราะห์ สรุปข้อค้นพบจากการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนและจากการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

1. ขั้นตอนการดำเนินการ:

1) วางแผนและเตรียมความพร้อมในการพัฒนาครูโดยใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2) ใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นเครื่องมือในการพัฒนาครูโรงเรียนนครขอนแก่น

3) ประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น

4) ส่งเคราะห์ สรุปข้อค้นพบจากการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

5) ตรวจสอบผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่นจากการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2. กลุ่มเป้าหมาย: ครูโรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2564 จำนวน 100 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย:

1) แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ซึ่งแบบประเมินมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ซึ่งแบบประเมินแบ่งเป็นข้อคำถาม 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสาระสำคัญ จำนวน 4 ข้อ 2) ด้านมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 3 ข้อ 4) ด้านสาระการเรียนรู้ จำนวน 3 ข้อ 5) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ 6) ด้านสื่อการเรียนรู้ จำนวน 4 ข้อ และ 7) ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 ข้อ รวมจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 34 ข้อ

2) แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ แบ่งข้อคำถามออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 15 ข้อ 2) ด้านสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ 3) ด้านการจัดบรรยากาศและการบริหารชั้นเรียน จำนวน 6 ข้อ และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 6 ข้อ รวมจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 33 ข้อ

4. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ:

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

2) กำหนดขอบเขต ประเด็นการประเมินรูปแบบของแบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

3) สร้างแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูและแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

4) หาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่นและแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูด้วยการให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตามรายชื่อที่ระบุในภาคผนวก ข ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) กำหนดเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

- +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
- 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
- 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

5) นำข้อมูลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ที่ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ของแบบประเมินเป็นรายข้อ มาวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกข้อคำถามในแบบประเมินที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปนำไปใช้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ซึ่งแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

6) คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินทั้งฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach's Alpha Coefficient (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) โดยนำทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ฉบับ ซึ่งพบว่าแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น มีค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ เท่ากับ 0.994 และแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น มีค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ เท่ากับ 0.997

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล: ผู้วิจัยนำแบบประเมินไปประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่นและประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น

6. การวิเคราะห์ข้อมูล:

1) วิเคราะห์ข้อมูลค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ของแบบประเมินเป็นรายข้อ

2) วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมาย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มเป้าหมาย (σ)

3) วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach's Alpha Coefficient (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4) วิเคราะห์ระดับคุณภาพการปฏิบัติงานด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับดีมาก	3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับดี
2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง	1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย:

1) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) มีดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมาย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มเป้าหมาย (σ) (สมนึก ภัททิยธนี, 2551) มีดังนี้

2.1) ค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมาย สามารถคำนวณได้จากสูตร

$$\mu = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนกลุ่มเป้าหมาย

2.2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของกลุ่มเป้าหมาย

เขียนแทนด้วย σ

$$\sigma = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนกลุ่มเป้าหมาย

3) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach's Alpha Coefficient (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) มีดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
k	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือ
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ
S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

8. ผลลัพธ์จากการดำเนินการ: ผลจากการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และผลจากการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

ขั้นตอนที่ 7 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

1. ขั้นตอนการดำเนินการ:

1) วางแผนและเตรียมความพร้อมในการพัฒนาครูโดยใช้รูปแบบการบริหาร โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2) ใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นเครื่องมือในการพัฒนาครูโรงเรียนนครขอนแก่น

3) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ประจำปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 โรงเรียนนครขอนแก่น

4) บันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนลงในแบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในปีการศึกษา 2563 กับปีการศึกษา 2564

6) สรุปข้อค้นพบและตรวจสอบผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในปีการศึกษา 2563 กับปีการศึกษา 2564 จากการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2. กลุ่มเป้าหมาย: นักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,053 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ชื่อเอกสาร/แหล่งอ้างอิง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเติมคำและแบบตรวจรายการ (Check List) ส่วนที่ 2 รายละเอียด

ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเติมคำ 2 ประเด็น ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็น ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเติมคำ

4. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ:

1) กำหนดขอบเขต ประเด็นการบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

2) สร้างแบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

3) นำแบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน 5 คน พบว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับแบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 100

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล: ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ประจำปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 โรงเรียนนครขอนแก่น

6. การวิเคราะห์ข้อมูล: วิเคราะห์ข้อมูลค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ของแบบบันทึกเป็นรายข้อ

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย: สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) มีดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

8. ผลลัพธ์จากการดำเนินการ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 8 การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อการรูปแบบการบริหาร โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น

1. ขั้นตอนการดำเนินการ:

1) วางแผนและเตรียมความพร้อมในการพัฒนาครูโดยใช้รูปแบบการบริหาร โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2) ใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นเครื่องมือในการพัฒนาครูโรงเรียนนครขอนแก่น

3) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น จากการสัมภาษณ์

4) สังเคราะห์ สรุปข้อค้นพบจากการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

5) ตรวจสอบผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น จากการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) : คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2564 โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 7 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษาของโรงเรียนนครขอนแก่นและดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนนครขอนแก่น ไม่ต่ำกว่า 5 ปี 2) มีส่วนร่วมในการจัดสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนนครขอนแก่น ในทุกปีการศึกษา 3) เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกหรือเป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ในท้องถิ่น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: แบบสัมภาษณ์ การมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การมีส่วนร่วมของชุมชนของโรงเรียนนครขอนแก่น มีปัญหาหรืออุปสรรคหรือไม่อย่างไร

ประเด็นที่ 2 การมีส่วนร่วมของชุมชนตามองค์ประกอบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น เป็นอย่างไร

ประเด็นที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ:

1) กำหนดขอบเขต ประเด็นการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน

2) สร้างแบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน

3) หาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน ด้วยการให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คนตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) กำหนดเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

- +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
- 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
- 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

4) นำข้อมูลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ของแบบสัมภาษณ์เป็นรายข้อมาวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกข้อคำถามในแบบประเมินที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปนำไปใช้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ซึ่งแบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล: ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อการรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

6. การวิเคราะห์ข้อมูล:

1) วิเคราะห์ข้อมูลค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ของแบบสัมภาษณ์เป็นรายข้อ

2) วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย: สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) มีดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

8. ผลลัพธ์จากการดำเนินการ: ผลการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อการรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

4. การดำเนินการระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ขั้นตอนที่ 9 การประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

1. ขั้นตอนการดำเนินการ: ประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2. กลุ่มเป้าหมาย: ครูโรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2564 จำนวน 100 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: แบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ซึ่งเป็นแบบประเมินในลักษณะตรวจสอบรายการ (Check list) แบบมาตราส่วนและแบบเติมคำ ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น มีมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์พิจารณาเป็นระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ระดับ 5 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้
ความเป็นประโยชน์ ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้
ความเป็นประโยชน์ ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้
ความเป็นประโยชน์ ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้
ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้
ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

4. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ:

1) ศึกษาการสร้างเครื่องมือและออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2) สร้างแบบประเมินรูปแบบและแบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหาร โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

3) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินรูปแบบการบริหาร โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้วยการให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อคำถามด้วยเทคนิค IOC โดยกำหนดเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

+1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

-1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

4) นำข้อมูลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ของแบบประเมินเป็นรายข้อ มาวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกข้อคำถามในแบบประเมินที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปนำไปใช้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ซึ่งแบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

5) คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินทั้งฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach's Alpha Coefficient (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) โดยการนำทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ฉบับ ซึ่งพบว่าแบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่นมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.997

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล: ผู้วิจัยนำแบบประเมินไปให้ครูโรงเรียนนครขอนแก่น จำนวน 100 คน เพื่อประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น

6. การวิเคราะห์ข้อมูล:

1) วิเคราะห์ข้อมูลค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ของแบบประเมินเป็นรายข้อ

2) วิเคราะห์ข้อมูลระดับความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

3) วิเคราะห์ค่าระดับความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง	มีความถูกต้อง, ความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ มากที่สุด
3.51 – 4.50 หมายถึง	มีความถูกต้อง, ความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ มาก
2.51 – 3.50 หมายถึง	มีความถูกต้อง, ความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ปานกลาง
1.51 – 2.50 หมายถึง	มีความถูกต้อง, ความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ น้อย
1.00 – 1.50 หมายถึง	มีความถูกต้อง, ความเหมาะสม, ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ น้อยที่สุด

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย:

1) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) มีดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมาย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มเป้าหมาย (σ) (สมนึก ภัททิยธนี, 2551) มีดังนี้

2.1) ค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมาย สามารถคำนวณได้จากสูตร

$$\mu = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนกลุ่มเป้าหมาย

2.2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของกลุ่มเป้าหมาย

แทนด้วย σ

$$\sigma = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนกลุ่มเป้าหมาย

3) สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach's Alpha Coefficient (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) มีดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

8. ผลลัพธ์จากการดำเนินการ: รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ในครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1. ผลการศึกษาระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

1.1 ผลการศึกษารูปแบบองค์ประกอบของรูปแบบและองค์ประกอบของการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา

1.2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

1.3 ผลการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

2. ผลการศึกษาระยะที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

2.1 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

2.2 ผลการจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

2.3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

2.4 ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

3. ผลการศึกษาระยะที่ 3 ผลการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้

3.1 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

3.2 ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

3.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

3.4 ผลการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนมีต่อรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

4. ผลการศึกษาระยะที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

4.1 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น

1.1 ผลการศึกษารูปแบบประกอบของรูปแบบและองค์ประกอบของการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นเพื่อกำหนดกรอบ
แนวคิดในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาตามแนวคิด
ของ Joyce and Weil (1986); รัชฎาพร พิมพิชัย (2555); วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง (2555); อนันดา ขาวนา
(2556); นภาพร พันธุ์ชัย (2556); ขนิษฐา ชัยประโคน (2556); กษมน มังคละคีรี (2557); ศิริพร
กุลสานต์ (2557); รัตติยา พร้อมสิน (2559); ส่องแสง อัยวรรณ (2559); ทิศนา แคมณี (2560);
กิ่งแก้ว ภูทองเงิน (2561); ฐปณีย์ นารี (2561); ปิยัญฐ วงศ์เครือศรี (2562) และสิริกร ไชยราช
(2562) พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) หลักการของรูปแบบ หมายถึง แนวคิดที่ใช้เป็นหลักในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประกอบด้วย
(1) เป็นรูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (2) เป็นรูปแบบ
การบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (3) เป็นรูปแบบการบริหารที่ใช้กระบวนการ
เรียนรู้ร่วมกันผ่านการฝึกปฏิบัติจริง

2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ หมายถึง เป้าหมายในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย (1) เพื่อพัฒนาคุณภาพ
แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (2) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
(3) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
และ (4) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน

3) เนื้อหาของรูปแบบ หมายถึง สารที่เป็นองค์ความรู้ในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบไปด้วย (1) บทบาทของผู้บริหาร (2) บทบาทของครูผู้สอน (3) แนวทางการดำเนินงานตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ และ (4) เงื่อนไขความสำเร็จ

4) กระบวนการของรูปแบบ หมายถึง ขั้นตอน วิธีการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 4 ขั้นตอนดังนี้ (1) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนา (2) ประชุมจัดทำแผนงานการขับเคลื่อนการพัฒนา (3) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ (4) นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล

5) การประเมินผลของรูปแบบ หมายถึง วิธีการประเมินคุณลักษณะและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในกระบวนการพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ (1) การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (2) การประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (3) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน (4) การสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน

ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาตามแนวคิดของ Du Eaker, & Many (2010); ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553); วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557); วรลักษณ์ ชูกำเนิด, เอกรินทร์ สังข์ทอง และศักดิ์ชัย ภูเจริญ (2557); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559); อิศ ไชยศิริพันธ์ (2562) และเสมา นุ่งทอง (2566) พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และทักษะความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสนับสนุน การกระจายอำนาจ การสร้างแรงบันดาลใจให้กับครู และบุคลากร ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน

องค์ประกอบที่ 2 เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพหมายถึง การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพด้วยบริบทชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีการทำงานร่วมกัน โดยมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิชาการ ทักษะภาษาต่างประเทศ พัฒนาการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปใช้ในการโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ 3 ชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง การยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร มีความศรัทธาอยู่ร่วมกันตามหลักปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน มีอัตลักษณ์ มีคุณธรรมจริยธรรมในการนำไปใช้ในการดำเนินงาน และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารครูและบุคลากร

องค์ประกอบที่ 4 การทำงานเป็นทีม หมายถึง การทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ สร้างพลังในการเรียนรู้ร่วมกันมีการเรียนรู้การทำงานเป็นทีมงาน มีการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญมีการสื่อสารบนพื้นฐาน การรับฟังความคิดเห็น และความไว้วางใจซึ่งกันและกันเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหาร ครู และบุคลากร มุ่งสู่โรงเรียนนครขอนแก่นที่มีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 5 การมีวิสัยทัศน์ร่วม หมายถึง ผู้บริหาร ครูและบุคลากรร่วมกัน กำหนดทิศทางการดำเนินงานไปสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และมีการปรับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาสู่โรงเรียนชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ 6 โครงสร้างการพัฒนาชุมชน หมายถึง โครงสร้างองค์การชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมเน้นรูปแบบทีมงานเป็นหลัก เน้นความคล่องตัวในการ ดำเนินการให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชน และมุ่งความยั่งยืนแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพอย่าง

ซึ่งผู้วิจัยจะนำผลที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและองค์ประกอบ ของการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นที่ได้นำมากรอบแนวคิดในการศึกษา ซึ่งจะได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัญหา เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ซึ่งจะได้นำเสนอในขั้นตอนต่อไป

1.2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

จากการสอบถามสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารแผนงานและงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารทั่วไป มีรายละเอียด แสดงได้ดังตารางที่ 4.1 ถึงตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	20	24.70
หญิง	61	75.30
รวม	81	100.00
2. ประสบการณ์สอน		
1 – 5 ปี	10	12.35
6 – 10 ปี	30	37.03
10 ปีขึ้นไป	41	50.62
รวม	81	100.00

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 75.30 และผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอน 10 ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 50.62

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยรวม

(n = 81)

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร ของโรงเรียนนครขอนแก่น	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการบริหารวิชาการ	2.69	0.40	ปานกลาง
2. ด้านการบริหารแผนงานและงบประมาณ	2.54	0.39	ปานกลาง
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	2.55	0.39	ปานกลาง
4. ด้านการบริหารทั่วไป	2.62	0.38	ปานกลาง
รวม	2.60	0.39	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า โดยรวมสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.60$, S.D.=0.39) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{X}=2.69$, S.D.=0.40) รองลงมา คือ ด้านการบริหารทั่วไป ($\bar{X}=2.62$, S.D.=0.38) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารแผนงานและงบประมาณ ($\bar{X}=2.54$, S.D.=0.39)

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์การสอบถามสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น ด้านการบริหารวิชาการ

(n = 81)

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร ของโรงเรียนนครขอนแก่น	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	1.32	0.39	น้อยที่สุด
2. การพัฒนากรอบหลักสูตรให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ และตามความต้องการของโรงเรียน	2.16	0.42	น้อย
3. การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตามบริบทของโรงเรียน	2.20	0.44	น้อย
4. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.64	0.41	มาก
5. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1.96	0.37	น้อย
6. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีการผลิต พัฒนาสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ ในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายครอบคลุมทุกกลุ่มสาขา	1.84	0.39	น้อย
7. การส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา	2.68	0.36	ปานกลาง
8. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนทำวิจัย และนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	3.04	0.45	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์การสอบถามสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านการบริหารวิชาการ (ต่อ)

(n = 81)

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร ของโรงเรียนนครขอนแก่น	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปล ผล
9. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	3.92	0.42	มาก
10. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หรือเป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรูปแบบเครือข่าย	4.12	0.39	มากที่สุด
รวม	2.69	0.40	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นด้านการบริหารวิชาการ พบว่า โดยรวมสภาพปัญหาด้านการบริหารวิชาการ อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.69$, S.D.=0.40) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 10 การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หรือเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรูปแบบเครือข่าย ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.39) รองลงมา คือ ข้อที่ 9 การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ($\bar{X}=3.92$, S.D.=0.42) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 1 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X}=1.32$, S.D.=0.39)

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์การสอบถามสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น
ด้านการบริหารแผนงานและงบประมาณ

(n = 81)

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร ของโรงเรียนนครขอนแก่น	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. การขอจัดตั้ง จัดสรรงบประมาณในโรงเรียนเพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้	1.72	0.40	น้อย
2. การวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณถูกต้องตามระเบียบ /กฎหมายที่กำหนดและสอดคล้องกับนโยบาย	2.24	0.35	น้อย
3. การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดระบบการบริหารการเงิน บัญชี และพัสดุอย่างชัดเจน	2.68	0.37	ปานกลาง
4. การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ด้านการวางแผนการใช้จ่าย งบประมาณให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.32	0.40	ปานกลาง
5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ของโรงเรียน	1.96	0.38	น้อย
6. การให้คำปรึกษาช่วยเหลือแนะนำการปฏิบัติงานด้านการเงิน และบัญชีแก่เจ้าหน้าที่	2.00	0.37	น้อย
7. การให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำในการรายงานผล การเบิกจ่ายงบประมาณแก่บุคลากร	2.36	0.39	น้อย
8. การนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนางาน อย่างเป็นระบบและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	3.88	0.41	มาก
9. จัดทำเอกสารรายงานผลการดำเนินงานทางด้านงบประมาณ ประจำปีอย่างเป็นระบบ	3.24	0.40	ปานกลาง
10. การประเมินความเสี่ยงด้านการเงิน การบัญชี และพัสดุ ของโรงเรียน	1.96	0.42	น้อย
รวม	2.54	0.39	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัญหา
เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านการบริหารแผนงานและงบประมาณ พบว่า โดยรวมสภาพปัญหา
ด้านการบริหารแผนงานและงบประมาณอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.54$, S.D.=0.39) เมื่อพิจารณา
รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 8 การนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนางาน
อย่างเป็นระบบและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.88$, S.D.=0.41) รองลงมา คือ ข้อที่ 4 การสร้าง

ความรู้ความเข้าใจด้านการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.32$, S.D.=0.40) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 1 การขอจัดตั้ง จัดสรรงบประมาณในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=1.72$, S.D.=0.40)

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์การสอบถามสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านการบริหารงานบุคคล

(n = 81)

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร ของโรงเรียนนครขอนแก่น	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศอัตราากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน	1.76	0.38	น้อย
2. การจัดทำแผนอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน	2.72	0.39	ปานกลาง
3. การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง โอนย้าย รวมทั้งการออกจากราชการของครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ถูกต้องตามระเบียบ โปร่งใส ตรวจสอบได้	2.28	0.38	น้อย
4. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเป็นครูมืออาชีพ โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	3.92	0.43	มาก
5. การเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา	2.08	0.35	น้อย
รวม	2.55	0.39	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า โดยรวมสภาพปัญหาด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.55$, S.D.=0.39) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 4 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเป็นครูมืออาชีพ โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ($\bar{X}=3.92$, S.D.=0.43) รองลงมา คือ ข้อที่ 2 การจัดทำแผนอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน ($\bar{X}=2.72$, S.D.=0.39) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 1 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

อัตราค่าจ้างครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน ($\bar{X} = 1.76$, S.D.=0.38)

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์การสอบถามสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านการบริหารทั่วไป

(n = 81)

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร ของโรงเรียนนครขอนแก่น	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอก เขตโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ใช้งานง่าย สะดวกและรวดเร็ว	2.80	0.37	ปานกลาง
2. การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศต่อเขตพื้นที่ การศึกษาและสาธารณะอย่างต่อเนื่อง	2.12	0.38	น้อย
3. การมีช่องทางในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกันหลายช่องทาง	2.24	0.39	น้อย
4. การจัดทำแผนผังอาคารสถานที่และป้ายประชาสัมพันธ์ อย่างชัดเจน	3.16	0.40	ปานกลาง
5. การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ระบบสาธารณูปโภค และสภาพแวดล้อมเป็นระเบียบสะอาด ถูกสุขลักษณะ และเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	1.84	0.39	น้อย
6. การติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การปฏิบัติงาน และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	2.56	0.37	ปานกลาง
7. การจัดระบบควบคุมภายในที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และตรงตามภารกิจของหน่วยงาน	2.32	0.41	น้อย
8. การจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพของครูและบุคลากร ทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึงสอดคล้องกับระเบียบที่กำหนด ตามความต้องการและความจำเป็น	2.36	0.39	น้อย
9. การรับฟังความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ	4.12	0.38	มากที่สุด
10. การประสาน ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ จากบุคคล หน่วยงาน สถาบันองค์การภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ในการร่วมระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	2.72	0.36	ปานกลาง
รวม	2.62	0.38	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า โดยรวมสภาพปัญหาการบริหารทั่วไป อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.62$, S.D.=0.38) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 9 การรับฟังความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.38) รองลงมา คือ ข้อที่ 4 การจัดทำแผนผังอาคารสถานที่และป้ายประชาสัมพันธ์อย่างชัดเจน ($\bar{X}=3.16$, S.D.=0.40) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 5 การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ระบบสาธารณูปโภค และสภาพแวดล้อม เป็นระเบียบ สะอาด ถูกสุขลักษณะ และเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=1.84$, S.D.=0.39)

1.3 ผลการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ผลการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยการสัมภาษณ์คณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนนครขอนแก่น สรุปได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การบริหารวิชาการ

จากการสัมภาษณ์พบว่า คณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษามีความต้องการให้โรงเรียนพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัย นอกจากนี้ยังต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกัน ควรสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในรูปแบบของการระดมทรัพยากร เพื่อร่วมกันพัฒนา ส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่ 2 การบริหารแผนงานและงบประมาณ

จากการสัมภาษณ์พบว่า บุคลากรมีความต้องการให้โรงเรียนจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รวมถึงการสนับสนุนงบประมาณในการจัดอบรม สัมมนา และศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ควรจัดสรรงบประมาณในการพัฒนานวัตกรรมมาใช้ในสถานศึกษา รวมถึงการจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่เพียงพอมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกที่เหมาะสมกับบริบท

รายวิชา ควรจัดทำแผนงาน/โครงการการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ในแผนปฏิบัติการจัดการศึกษา

ประเด็นที่ 3 การบริหารงานบุคคล

จากการสัมภาษณ์พบว่า บุคลากรต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมการพัฒนาครูผ่านกระบวนการ PLC อย่างเป็นระบบ โดยการจัดตารางเวลาที่ชัดเจนสำหรับการประชุม PLC การสร้างแรงจูงใจ และขวัญกำลังใจให้ครูในการพัฒนาตนเอง การส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านการอบรม และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพครูควรพัฒนาบุคลากรให้เป็นครูมืออาชีพทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ มีการส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมอบรม สัมมนาเพื่อนำความรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นที่ 4 การบริหารทั่วไป

จากการสัมภาษณ์พบว่า บุคลากรต้องการให้โรงเรียนพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำงาน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน และการพัฒนาระบบการนิเทศติดตามที่มีประสิทธิภาพ ควรจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน การบำรุงรักษาสถานที่ ระบบสาธารณูปโภค สภาพแวดล้อมให้เป็นระเบียบสวยงามให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ความต้องการของบุคลากรในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนนครขอนแก่น มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพในทุกด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น และการสร้างวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร

2. ผลการศึกษาระยะที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

2.1 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาจากระยะที่ 1 ประกอบด้วย 1) ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและองค์ประกอบของการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา 2) ผลการศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น และ 3) ผลการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น มายกร่างเป็นรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งได้จัดทำขึ้นเมื่อวันศุกร์ที่ 22 มกราคม 2564 ณ ห้องประชุมเพชรไพลิน โรงเรียนนครขอนแก่น เวลา 9.00 – 12.00 น. โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การประเมินผลของรูปแบบ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบ

หลักการของรูปแบบ หมายถึง แนวคิดที่ใช้เป็นหลักในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประกอบด้วย 3 หลักการ ดังนี้

1) เป็นรูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2) เป็นรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

3) เป็นรูปแบบการบริหารที่ใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการฝึกปฏิบัติจริง

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ หมายถึง เป้าหมายในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีดังนี้

1) เพื่อพัฒนาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

2) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

3) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

4) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน

3. เนื้อหาของรูปแบบ

เนื้อหาของรูปแบบ หมายถึง สารที่เป็นองค์ความรู้ในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบไปด้วย 1) บทบาทของผู้บริหาร 2) บทบาทของครูผู้สอน 3) แนวทางการดำเนินงานตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) บทบาทของผู้บริหาร

- 1.1) กำหนดนโยบายและสร้างความตระหนักในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 1.2) พัฒนาคู่มือด้านการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการจัดการเรียนการสอน การออกแบบ และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
- 1.3) นิเทศ ติดตาม และสะท้อนผลการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง
- 1.4) วางระบบการสนับสนุนส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและคุณภาพผู้เรียน

2) บทบาทของครูผู้สอน

- 2.1) วิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 2.2) วางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้เทคนิควิธีการเรียนที่หลากหลาย สอดคล้องตรงตามหลักสูตร สาระ มาตรฐานและตัวชี้วัดหลักสูตร และตัวชี้วัดที่ใช้ทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน
- 2.3) จัดกระบวนการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรม ได้ฝึกปฏิบัติจริง ค้นคว้าหาความรู้จนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ฝึกให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 2.4) จัดทำหรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนคิด ผลการปฏิบัติงานให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน
- 2.5) ประเมินผลตามสภาพจริงที่หลากหลายและสอดคล้องตรงตามสาระมาตรฐาน และตัวชี้วัดตามหลักสูตรของสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง
- 2.6) นำผลการนิเทศ ติดตาม และสะท้อนผลการปฏิบัติงานจากสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

3) แนวทางการดำเนินงานตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำเป็นความรู้ ความสามารถ และทักษะความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสนับสนุนการกระจายอำนาจ การสร้างแรงบันดาลใจให้กับครู และบุคลากร ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารสร้างให้ครู และบุคลากรเกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงทั้งตนเอง และวิชาชีพโดยใช้ประสบการณ์จากการอบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำไปใช้ในการดำเนินงานโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสื่อสารและถ่ายทอดแผนปฏิบัติการโรงเรียน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้ครูและบุคลากรรับทราบจัดทำแผนปฏิบัติการที่ตอบสนอง ต่อการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการดำเนินการของโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2) ผู้บริหารพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยยึดหลักแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพโดยการสนับสนุนและสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูและบุคลากร

3) ผู้บริหารใช้ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารในการบริหารจัดการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการโดยใช้กระบวนการของชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและนำเสนอผลการดำเนินการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านข้อมูล สารสนเทศงานวิเคราะห์ครอบคลุมผลลัพธ์ทั้งหมด

4) ผู้บริหารเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรโดยการเปรียบเทียบกับโรงเรียนชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอื่นๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

5) ผู้บริหารทบทวน ปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องแนวทางการ พัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

6) ผู้บริหารและครูร่วมกันพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในการขับเคลื่อนชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยร่วมกับครู และบุคลากรอย่างเป็นระบบ

7) ผู้บริหารใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ

8) ผู้บริหารมุ่งมั่น และทุ่มเทต่อความเจริญก้าวหน้าของครู และบุคลากร มีการเสริมพลังอำนาจของตนเองโดยการลงมือทำงานอย่างมุ่งมั่น เสียสละ และใส่ใจให้ความสำคัญ กับผู้ร่วมงานมีความสามารถในการทำงาน และสามารถเข้าไปอยู่ในความรู้สึกของผู้ร่วมงาน

9) ผู้บริหารปรับสภาพแวดล้อมในการทำงานให้สอดคล้องกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นโดยคำนึงถึงความสามารถ ความเหมาะสมความแตกต่างของบุคคลและออกแบบระบบงานที่ครอบคลุมงานในทุกด้าน

10) ผู้บริหารสร้างความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สอดคล้อง กับบริบทและธรรมชาติของวิชาที่เกี่ยวข้องกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และจัดสรรทรัพยากร ให้เหมาะสมเพียงพอและพร้อมใช้สำหรับการเป็นโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

11) ผู้บริหารจัดระบบการยกย่องชมเชย สร้างขวัญ กำลังใจโดยการให้รางวัล เพื่อสร้างแรงจูงใจต่อครูและบุคลากรเพื่อนำไปสู่ผลการดำเนินการที่ดีของชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

12) ผู้บริหารร่วมกับสำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานทางการศึกษาอื่น วางระบบการปฏิบัติงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

13) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรร่วมกันวิเคราะห์และค้นหาปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และนำผลการวิเคราะห์มาสร้างนวัตกรรมเพื่อใช้จัดการศึกษาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

14) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความรู้ ความสามารถโดยการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ แก่ครูและบุคลากรในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

15) ผู้บริหารสร้างศรัทธา โดยเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเมตตากรุณา การคอยดูแลช่วยเหลือ เกื้อกูลแก่ครู และบุคลากรเพื่อนำไปสู่การเป็นโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ 2 เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ

เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพด้วยบริบทชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีการทำงานร่วมกัน โดยมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิชาการ ทักษะภาษาต่างประเทศ พัฒนาการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปใช้ในการโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหาร และครูเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพด้วยบริบทชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีการทำงานร่วมกัน โดยมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิชาการ ผ่านการประเมินระดับชาติเพื่อนำไปใช้ในการโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2) ครูพัฒนาการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และผลงาน ทั้งระบบออนไลน์ (online) และออฟไลน์ (offline) ตามแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3) ครูพัฒนาความสามารถการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารที่จำเป็นสำหรับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4) ผู้บริหารและครูเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อฝึกสมาธิในการทำงานร่วมกัน โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

5) ผู้บริหารและครูร่วมกันพัฒนาวิจัย สื่อ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้วิชาชีพอย่างต่อเนื่องโดยยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และสะท้อนผลการดำเนินงานโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

6) ผู้บริหาร และครูร่วมกันสร้างบรรยากาศการทำงานที่โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบนำตนเองของครูอย่างต่อเนื่อง

7) ครูร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร่วมกันกับนานาชาติเพื่อให้สามารถเทียบเคียงมาตรฐานสากล

8) ครูพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ให้เป็นไปตามหลักสูตรมาตรฐานสากลที่สอดคล้องกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร 2 ภาษา ตามบริบทของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

9) ผู้บริหารพัฒนาระบบการจัดการความรู้ และการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยได้มีการเผยแพร่ในหน่วยงานหรือสถาบันที่ได้รับการยอมรับ

องค์ประกอบที่ 3 ชุมชนกัลยาณมิตร

ชุมชนกัลยาณมิตรเป็นการยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร มีความศรัทธาร่วมกัน ปฏิบัติงานจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร่วมกัน มีอัตลักษณ์ มีคุณธรรมจริยธรรมในการนำไปใช้ในการดำเนินงานและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหาร ครูและบุคลากรซึ่งมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีความศรัทธาร่วมกันตามหลักปฏิบัติงานจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร่วมกัน

2) ผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

3) ผู้บริหารจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างความรู้สึกรัก ความผูกพันให้บุคลากรตระหนักถึงประโยชน์ของการจัดการศึกษาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อร่วมกันสร้างนักเรียนที่มีคุณภาพต่อการพัฒนาโรงเรียนและสังคม

4) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรเชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้เข้ากับวิถีชีวิตตนเอง วิถีชีวิตชุมชน อันเป็นพื้นฐานสำคัญของสังคมฐานการพึ่งพาตนเอง

5) ผู้บริหารและครูส่งเสริมอัตลักษณ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรมที่มีความเป็นลักษณะเฉพาะในการนำไปใช้ในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

6) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สร้างบรรยากาศความไว้วางใจครูและบุคลากร เคารพซึ่งกันและกันในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

7) โรงเรียนมีวิธีการทำงานและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันและร่วมกันทำงานแบบอุทิศตนเพื่อการดำเนินงานตามแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

8) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรยึดหลักพรหมวิหาร 4 (เมตตา กรุณา มุติตา อุเบกขา) เป็นชุมชนที่ยึดหลักวินัยเชิงบวก

9) โรงเรียนมุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีความสุขในการทำงานและด้านการอยู่ร่วมกันตามวัฒนธรรมแบบเปิดเผยโดยการบริหารจัดการองค์กรให้ความรู้สึกปลอดภัยหรือปลอดภัยใช้อำนาจกดดันตามแนวทางการโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ 4 การทำงานเป็นทีม

การทำงานเป็นทีมเป็นการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ สร้างพลังในการเรียนรู้ร่วมกันมีการเรียนรู้การทำงานเป็นทีมงาน มีการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญมีการสื่อสารบนพื้นฐาน การรับฟังความคิดเห็น และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหาร ครูและบุคลากร มุ่งสู่โรงเรียนนครขอนแก่น ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรร่วมกันทำงาน และสร้างพลังในการเรียนรู้ร่วมกันของโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพบนพื้นฐานของความสมัครใจร่วมกันสร้างแรงกระตุ้นใหม่ ๆ จนเกิดความรักและความเพลิดเพลินในการแสวงหาความรู้

2) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีการเรียนรู้การทำงานเป็นทีมงาน มีแนวปฏิบัติร่วมกันในการพัฒนาโรงเรียนสู่ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ มีการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ

4) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรร่วมกันรับรู้ถึงความรู้สึกในการทำงานแห่งการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจนเกิดประสบการณ์ และมีการสื่อสารบนพื้นฐานการรับฟังความคิดเห็นและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

5) โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นร่วมกัน และมีผู้รับผิดชอบร่วมกันอย่างชัดเจนและมีความรับผิดชอบในการพัฒนาวิชาชีพเพื่อผู้เรียนร่วมกันของครู

องค์ประกอบที่ 5 การมีวิสัยทัศน์ร่วม

การมีวิสัยทัศน์ร่วมเป็นพฤติกรรมของผู้บริหาร ครูและบุคลากรร่วมกันกำหนดทิศทางการดำเนินงานไปสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และมีการปรับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารปฏิบัติตนด้วยความมุ่งมั่นต่อค่านิยมของการเป็นโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรร่วมกันสร้างภาพความเชื่อมโยงและทิศทางร่วมไปสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3) ผู้บริหารสร้างวิสัยทัศน์การดำเนินงานที่ทำทลาย และพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับแนวทางโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4) ผู้บริหารเผยแพร่ให้ครูและบุคลากรเห็นวิสัยทัศน์ของโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน

5) ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและมีการปรับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ 6 โครงสร้างการพัฒนาชุมชน

โครงสร้างการพัฒนาชุมชน เป็นการจัดโครงสร้างองค์การชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมเน้นรูปแบบทีมงานเป็นหลัก เน้นความคล่องตัวในการดำเนินการให้เป็นอิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชนและมุ่งความยั่งยืนแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องซึ่งมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) โรงเรียนจัดโครงสร้างการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เน้นรูปแบบทีมงานเป็นหลัก

2) โรงเรียนเน้นความคล่องตัวในการดำเนินการโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยใช้รูปแบบการสื่อสารด้วยใจ เปิดกว้างให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชน

3) โรงเรียนจัดโครงสร้างองค์การชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมและมุ่งความยั่งยืนแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

4) โรงเรียนมีโครงสร้างการปกครองที่ผู้บริหารจัดโครงสร้างองค์กรที่มีความยืดหยุ่น

5) โรงเรียนมีระบบสารสนเทศที่ครอบคลุมต่อการปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมเป็นโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สมบูรณ์

6) โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เอื้อต่อการดำเนินการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เช่น เวลา สถานที่ ข้อมูลสารสนเทศ และอื่น ๆ ตามความจำเป็นและบริบทของแต่ละชุมชน

7) โรงเรียนจัดโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมการทำงานโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4) เงื่อนไขความสำเร็จ

ในการนำรูปแบบไปใช้ให้บังเกิดผลสำเร็จและเป้าหมายได้ควรทำความเข้าใจและศึกษาแนวทางการนำไปใช้ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นกับสถานศึกษาอื่นเพื่อนำผลการเปรียบเทียบมาใช้ในการพัฒนาการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) ครูผู้สอนควรมีความกระตือรือร้นเพื่อแสดงถึงการรวมพลังของครูและผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษาให้เป็นผู้มีส่วนร่วมกันทำงานร่วมกันเป็นทีมมุ่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองพัฒนาวิชาชีพภายใต้โครงสร้างอำนาจทางวิชาชีพและอำนาจเชิงคุณธรรมที่มาจากการร่วมคิดร่วมทำ ร่วมนำ ร่วมพัฒนาของครู ผู้บริหาร นักการศึกษาภายในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งถึงผู้เกี่ยวข้องต่อไป

3) การดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่นจะประสบความสำเร็จจะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน ครู นักเรียน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งแต่ละภาคส่วนมีบทบาทสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. กระบวนการของรูปแบบ

กระบวนการของรูปแบบเป็นขั้นตอนวิธีการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนา
- 2) ประชุมจัดทำแผนงานการขับเคลื่อนการพัฒนา
- 3) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 4) นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล

5. การประเมินผลของรูปแบบ

การประเมินผลของรูปแบบ หมายถึง วิธีการประเมินคุณลักษณะและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในกระบวนการพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1) การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้ 1) สาระสำคัญ 2) มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สาระการเรียนรู้ 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อการเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผล

2) การประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ดังนี้

สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนรู้

ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development) ได้แก่ 1) การปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน 2) การพัฒนาทักษะชีวิต และสุขภาพกาย และสุขภาพจิตผู้เรียน 3) การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้กับผู้เรียน และ 4) การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) ได้แก่ 1) จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน 2) จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา และ 3) กำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา

สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research) ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ และ 2) การสังเคราะห์

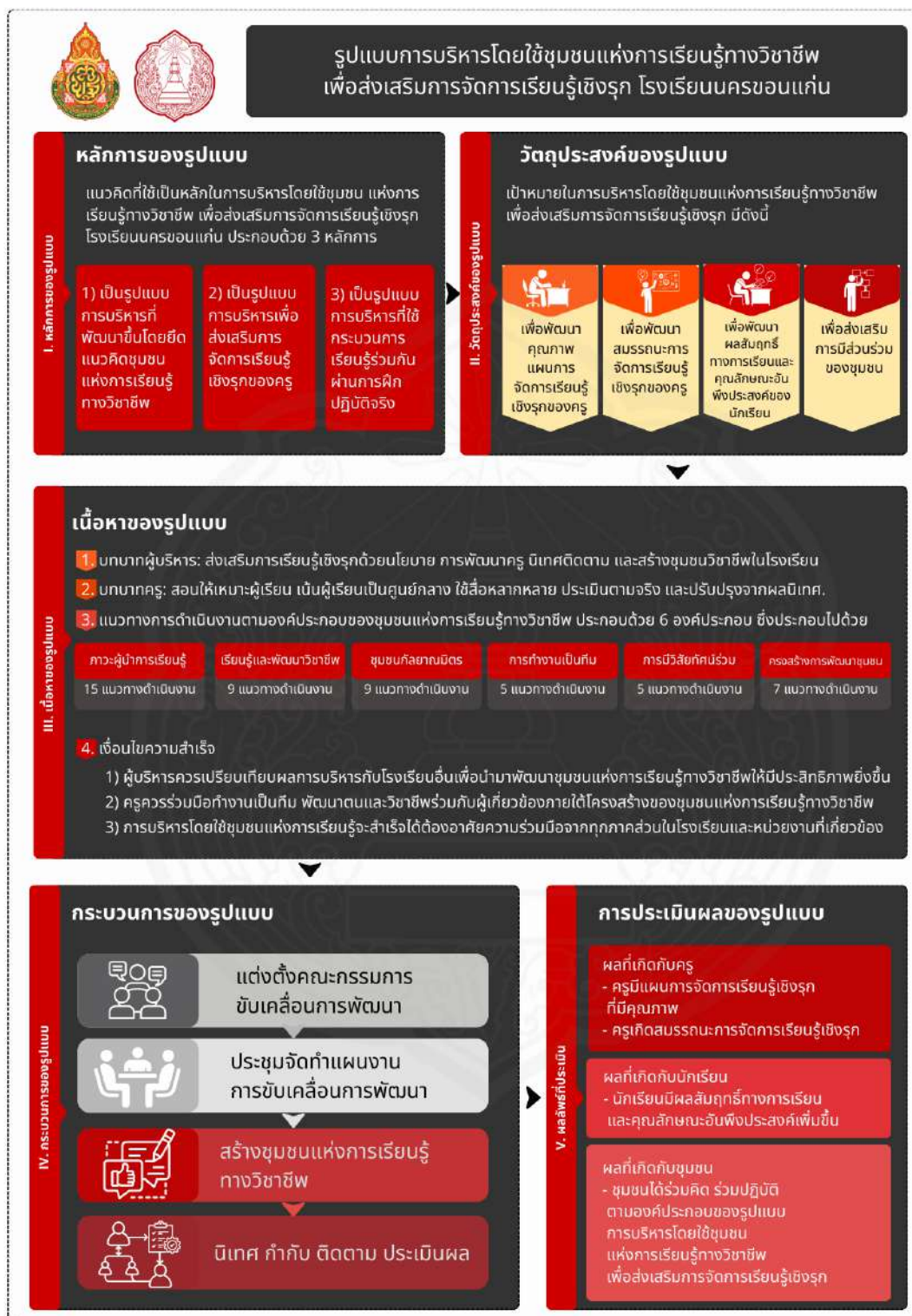
สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) ได้แก่ 1) วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู (Adult Development) 2) การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ (Dialogue) 3) การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change Agency) 4) การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง (Reflective Practice) และ 5) การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน (Concern for improving pupil achievement)

สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ 2) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการเรียนรู้

3) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เพื่อประเมินความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ทักษะทางด้านวิชาการ และลักษณะที่ดีที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และจิตสำนึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข ที่นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งแสดงให้เห็นได้ด้วยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียนและผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

4) การสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 2 ประเด็นหลัก ดังนี้ 1) ปัญหาหรืออุปสรรคจากการมีส่วนร่วมของชุมชน และ 2) องค์ประกอบของรูปแบบการบริหาร โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

จากข้างต้นสามารถสรุปรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ดังแสดงในภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

2.2 ผลการจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นเพื่อใช้เป็นเอกสารให้ความรู้แนวทาง วิธีการปฏิบัติต่างๆ ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ได้แก่

- 1) ที่มาและความสำคัญ
- 2) วัตถุประสงค์

บทที่ 2 รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ได้แก่

- 1) หลักการของรูปแบบ
- 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ
- 3) เนื้อหาของรูปแบบ ประกอบด้วย (1) บทบาทของผู้บริหาร (2) บทบาทของครูผู้สอน (3) แนวทางการดำเนินงานตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ (4) เงื่อนไขความสำเร็จ

- 4) กระบวนการของรูปแบบ
- 5) การประเมินผลของรูปแบบ

บทที่ 3 การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ ได้แก่

- 1) ขั้นที่ 1 ขั้นตอนการวางแผน (Plan)
- 2) ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do)
- 3) ขั้นที่ 3 ขั้นตอนการตรวจสอบ และเปรียบเทียบผล (Check)
- 4) ขั้นที่ 4 ขั้นตอนการดำเนินการแก้ไขปัญหา (Action)

บทที่ 4 การประเมินผลของรูปแบบ ได้แก่

- 1) การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
- 2) การประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
- 3) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ของนักเรียน

- 4) การสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน

บรรณานุกรม

ภาคผนวก ได้แก่

- 1) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
- 2) แบบบันทึกกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 3) แบบฟอร์มแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ในการนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ดังภาคผนวก ก คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

2.3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

จากการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยรวม

(n=5)

รายการ ประเมิน	ระดับความถูกต้อง			ระดับความ เหมาะสม			ระดับความเป็น ไปได้			ระดับความเป็น ประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
1.หลักการ ของรูปแบบ	4.55	0.28	มากที่สุด	4.60	0.25	มากที่สุด	4.55	0.26	มากที่สุด	4.65	0.23	มากที่สุด
2.วัตถุประสงค์ ของรูปแบบ	4.55	0.28	มากที่สุด	4.60	0.26	มากที่สุด	4.55	0.27	มากที่สุด	4.65	0.23	มากที่สุด
3.เนื้อหา ของรูปแบบ	4.50	0.28	มาก	4.55	0.26	มากที่สุด	4.50	0.27	มาก	4.60	0.24	มากที่สุด
4.กระบวนการ การของรูปแบบ	4.54	0.27	มากที่สุด	4.59	0.25	มากที่สุด	4.54	0.26	มากที่สุด	4.64	0.23	มากที่สุด
5.การ ประเมินผล ของรูปแบบ	4.59	0.25	มากที่สุด	4.64	0.23	มากที่สุด	4.59	0.24	มากที่สุด	4.69	0.22	มากที่สุด
รวม	4.55	0.27	มากที่สุด	4.60	0.25	มากที่สุด	4.55	0.26	มากที่สุด	4.65	0.23	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า โดยรวมเฉลี่ยทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.23) รองลงมา คือ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.25) มีความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.27) และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.26) ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีคุณภาพสูง และสามารถนำไปใช้ในบริบทจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความเป็นประโยชน์ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนาการศึกษา

ตารางที่ 4.8 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านหลักการของรูปแบบ

(n=5)

รายการ ประเมิน	ระดับความถูกต้อง			ระดับความ เหมาะสม			ระดับความเป็น ไปได้			ระดับความเป็น ประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
1.เป็นรูปแบบ การบริหาร ที่พัฒนาขึ้น โดยยึดแนวคิด ชุมชนแห่ง การเรียนรู้ ทางวิชาชีพ	4.60	0.25	มาก ที่สุด	4.65	0.22	มาก ที่สุด	4.60	0.23	มาก ที่สุด	4.70	0.20	มาก ที่สุด
2.เป็นรูปแบบ การบริหาร เพื่อส่งเสริม การจัดการ เรียนรู้เชิงรุก ของครู	4.55	0.28	มาก ที่สุด	4.60	0.26	มาก ที่สุด	4.55	0.27	มาก ที่สุด	4.65	0.23	มาก ที่สุด

ตารางที่ 4.8 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นด้านหลักการของรูปแบบ (ต่อ)

(n=5)

รายการ ประเมิน	ระดับความถูกต้อง			ระดับความ เหมาะสม			ระดับความเป็น ไปได้			ระดับความเป็น ประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
3.เป็นรูปแบบ การบริหารที่ใช้ กระบวนการ เรียนรู้ร่วมกัน ผ่านการฝึก ปฏิบัติจริง	4.50	0.30	มาก	4.55	0.28	มาก ที่สุด	4.50	0.29	มาก	4.60	0.25	มาก ที่สุด
รวม	4.55	0.28	มาก ที่สุด	4.60	0.25	มาก ที่สุด	4.55	0.26	มาก ที่สุด	4.65	0.23	มาก ที่สุด

จากตารางที่ 4.8 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของหลักการของรูปแบบในรายด้าน พบว่า มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.23) รองลงมา คือ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.25) มีความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.28) และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.26) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

(n=5)

รายการประเมิน	ระดับความถูกต้อง			ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.เพื่อพัฒนาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	4.55	0.28	มากที่สุด	4.60	0.26	มากที่สุด	4.55	0.27	มากที่สุด	4.65	0.23	มากที่สุด
2.เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	4.60	0.25	มากที่สุด	4.65	0.23	มากที่สุด	4.60	0.24	มากที่สุด	4.70	0.21	มากที่สุด
3.เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	4.55	0.28	มากที่สุด	4.60	0.26	มากที่สุด	4.55	0.27	มากที่สุด	4.65	0.23	มากที่สุด
4.เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน	4.50	0.30	มาก	4.55	0.28	มากที่สุด	4.50	0.29	มาก	4.60	0.25	มากที่สุด
รวม	4.55	0.28	มากที่สุด	4.60	0.26	มากที่สุด	4.55	0.27	มากที่สุด	4.65	0.23	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของวัตถุประสงค์ของรูปแบบในรายด้าน พบว่า มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.65, S.D.=0.23) รองลงมา คือ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.60, S.D.=0.26) มีความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.55, S.D.=0.28) และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.55, S.D.=0.27) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านเนื้อหาของรูปแบบ

(n=5)

รายการประเมิน	ระดับความถูกต้อง			ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. บทบาทของผู้บริหาร	4.50	0.29	มาก	4.55	0.27	มากที่สุด	4.50	0.28	มาก	4.60	0.24	มากที่สุด
2. บทบาทของครูผู้สอน	4.50	0.28	มาก	4.55	0.26	มากที่สุด	4.50	0.27	มาก	4.60	0.24	มากที่สุด
3. แนวทางการดำเนินงานตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.55	0.26	มากที่สุด	4.60	0.24	มากที่สุด	4.55	0.25	มากที่สุด	4.65	0.22	มากที่สุด
4. เงื่อนไขความสำเร็จ	4.45	0.28	มาก	4.50	0.28	มาก	4.45	0.29	มาก	4.55	0.25	มากที่สุด
รวม	4.50	0.28	มาก	4.55	0.26	มากที่สุด	4.50	0.27	มาก	4.60	0.24	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของเนื้อหาของรูปแบบในรายด้าน พบว่า มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.60, S.D.=0.24) รองลงมา คือ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.55, S.D.=0.26) และมีความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.50, S.D.=0.28) มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.50, S.D.=0.27) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านกระบวนการของรูปแบบ

(n=5)

รายการประเมิน	ระดับความถูกต้อง			ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนา	4.55	0.27	มากที่สุด	4.60	0.25	มากที่สุด	4.55	0.26	มากที่สุด	4.65	0.23	มากที่สุด
2.ประชุมจัดทำแผนปฏิบัติงาน	4.50	0.28	มาก	4.55	0.26	มากที่สุด	4.50	0.27	มาก	4.60	0.24	มากที่สุด
3.สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.60	0.25	มากที่สุด	4.65	0.23	มากที่สุด	4.60	0.24	มากที่สุด	4.70	0.21	มากที่สุด
4.นิเทศ กำกับติดตามประเมินผล	4.55	0.26	มากที่สุด	4.60	0.25	มากที่สุด	4.55	0.26	มากที่สุด	4.65	0.23	มากที่สุด
รวม	4.55	0.27	มากที่สุด	4.60	0.25	มากที่สุด	4.55	0.26	มากที่สุด	4.64	0.23	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.11 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกระบวนการของรูปแบบในรายด้าน พบว่า มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.64, S.D.=0.23) รองลงมา คือ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.60, S.D.=0.25) มีความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.55, S.D.=0.27) และมีความ เป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.55, S.D.=0.26) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านการประเมินผลของรูปแบบ

(n=5)

รายการ ประเมิน	ระดับความถูกต้อง			ระดับความ เหมาะสม			ระดับความเป็น ไปได้			ระดับความเป็น ประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
1.การประเมิน คุณภาพ แผนการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก ของครู	4.60	0.24	มาก ที่สุด	4.65	0.22	มาก ที่สุด	4.60	0.23	มาก ที่สุด	4.70	0.21	มาก ที่สุด
2.การประเมิน สมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ เชิงรุกของครู	4.62	0.23	มาก ที่สุด	4.67	0.21	มาก ที่สุด	4.62	0.22	มาก ที่สุด	4.72	0.20	มาก ที่สุด
3.การ เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน และ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ของนักเรียน	4.58	0.25	มาก ที่สุด	4.63	0.23	มาก ที่สุด	4.58	0.24	มาก ที่สุด	4.68	0.22	มาก ที่สุด
4.การ สัมภาษณ์ การมีส่วนร่วม ของชุมชน	4.55	0.26	มาก ที่สุด	4.60	0.24	มาก ที่สุด	4.55	0.25	มาก ที่สุด	4.65	0.23	มาก ที่สุด
รวม	4.59	0.25	มาก ที่สุด	4.64	0.23	มาก ที่สุด	4.59	0.24	มาก ที่สุด	4.69	0.22	มาก ที่สุด

จากตารางที่ 4.12 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของการประเมินผลของรูปแบบในรายด้าน พบว่า มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.22) รองลงมา คือ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.23) มีความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.25) และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.24) ตามลำดับ

2.4 ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

จากการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ดังแสดงในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยรวม

(n = 5)

รายการ ประเมิน	ระดับความถูกต้อง			ระดับความ เหมาะสม			ระดับความเป็น ไปได้			ระดับความเป็น ประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
บทที่ 1 บทนำ	4.43	0.32	มาก	4.53	0.28	มากที่สุด	4.49	0.30	มาก	4.62	0.24	มากที่สุด
บทที่ 2 รูปแบบการ บริหารโดยใช้ ชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทาง วิชาชีพเพื่อ ส่งเสริมการ จัดการเรียนรู้ เชิงรุก โรงเรียนนคร ขอนแก่น	4.48	0.29	มาก	4.58	0.26	มากที่สุด	4.53	0.27	มากที่สุด	4.63	0.24	มากที่สุด

ตารางที่ 4.13 ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นโดยรวม (ต่อ)

(n = 5)

รายการประเมิน	ระดับความถูกต้อง			ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
บทที่ 3 แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการของรูปแบบ	4.44	0.30	มาก	4.54	0.27	มากที่สุด	4.49	0.28	มาก	4.59	0.25	มากที่สุด
บทที่ 4 การประเมินผลของรูปแบบ	4.45	0.31	มาก	4.55	0.27	มากที่สุด	4.51	0.29	มากที่สุด	4.64	0.24	มากที่สุด
รวม	4.45	0.31	มาก	4.55	0.27	มากที่สุด	4.50	0.29	มาก	4.62	0.27	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.13 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.27) รองลงมา คือ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.27) ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.29) และมีความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.31) ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า คู่มือดังกล่าวมีเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในบริบทของโรงเรียนนครขอนแก่น

เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า องค์ประกอบของคู่มือการใช้รูปแบบมีความถูกต้องสูงสุด คือ บทที่ 2 รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.29) รองลงมา คือ บทที่ 4 การประเมินผลของรูปแบบ ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.31) บทที่ 3 แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการของรูปแบบ ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.30) และบทที่ 1 บทนำ ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.32) ตามลำดับ

องค์ประกอบของคู่มือการใช้รูปแบบมีความเหมาะสมสูงสุด คือ บทที่ 2 รูปแบบการบริหาร โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.26) รองลงมา คือ บทที่ 4 การประเมินผลของรูปแบบ ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.27) บทที่ 3 แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการของรูปแบบ ($\bar{X}=4.54$, S.D.=0.27) และบทที่ 1 บทนำ ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.28) ตามลำดับ

องค์ประกอบของคู่มือการใช้รูปแบบมีความเป็นไปได้สูงสุด คือ บทที่ 2 รูปแบบการบริหาร โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.27) รองลงมา คือ บทที่ 4 การประเมินผลของรูปแบบ ($\bar{X}=4.51$, S.D.=0.29) บทที่ 1 บทนำ ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.30) และบทที่ 3 แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการของรูปแบบ ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.28) ตามลำดับ

องค์ประกอบของคู่มือการใช้รูปแบบมีความเป็นประโยชน์สูงสุด คือ บทที่ 4 การประเมินผลของรูปแบบ ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.24) รองลงมา คือ บทที่ 2 รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.24) บทที่ 1 บทนำ ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.24) และบทที่ 3 แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการของรูปแบบ ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.25) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาระยะที่ 3 ผลการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้

ผลการศึกษาในระยะที่ 3 ประกอบด้วย 1) ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 2) ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และ 4) ผลการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

ผู้วิจัยได้นำข้อคำถาม 7 ด้าน ได้แก่ ด้านสาระสำคัญ จำนวน 4 ข้อ ด้านมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด จำนวน 5 ข้อ ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 3 ข้อ ด้านสาระการเรียนรู้ จำนวน 3 ข้อ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ ด้านสื่อการเรียนรู้ จำนวน 4 ข้อ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 ข้อ รวมจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 34 ข้อ แล้วทำการประเมินกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 100 คน ซึ่งเป็นครูโรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2564 ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 4.14 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น โดยรวม

(N=100)

รายการ	ระดับ การปฏิบัติ		การแปลความ
	μ	σ	
1. สำคัญ	4.78	0.38	มากที่สุด
2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	4.70	0.44	มากที่สุด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้	4.70	0.43	มากที่สุด
4. สำคัญการเรียนรู้	4.72	0.43	มากที่สุด
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.74	0.39	มากที่สุด
6. สื่อการเรียนรู้	4.72	0.45	มากที่สุด
7. การวัดและประเมินผล	4.66	0.47	มากที่สุด
รวม	4.72	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.14 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า โดยรวมเฉลี่ยทุกรายการมีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสำคัญ มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\mu = 4.78$, $\sigma = 0.38$) รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\mu = 4.74$, $\sigma = 0.39$) และด้านการวัดและประเมินผล มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.47$)

ตารางที่ 4.15 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น ด้านสำคัญ

(N=100)

รายการ	ระดับ การปฏิบัติ		การแปลความ
	μ	σ	
1. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร	4.80	0.40	มากที่สุด
2. สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้	4.58	0.50	มากที่สุด
3. มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ครอบคลุมหน่วยการเรียนรู้	4.95	0.22	มากที่สุด
4. ภาษาและคำที่ใช้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	4.78	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.15 ผลการประเมินด้านสาระสำคัญ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.78$, $\sigma=0.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ครอบคลุมหน่วยการเรียนรู้ ($\mu=4.95$, $\sigma=0.22$) รองลงมา คือ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร ($\mu=4.80$, $\sigma=0.40$) และภาษาและคำที่ใช้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ($\mu=4.80$, $\sigma=0.40$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ($\mu=4.58$, $\sigma=0.50$)

ตารางที่ 4.16 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น ด้านมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

(N=100)

รายการ	ระดับ การปฏิบัติ		การแปลความ
	μ	σ	
1. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.60	0.49	มากที่สุด
2. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.69	0.47	มากที่สุด
3. สอดคล้องกับการวัดผลประเมินผล	4.83	0.37	มากที่สุด
4. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดมีความเชื่อมโยงอย่างเหมาะสม	4.60	0.49	มากที่สุด
5. สอดคล้องกับวัยของนักเรียน	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	4.70	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.16 ผลการประเมินด้านมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.70$, $\sigma=0.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ สอดคล้องกับการวัดผลประเมินผล ($\mu=4.83$, $\sigma=0.37$) รองลงมา คือ สอดคล้องกับวัยของนักเรียน ($\mu=4.80$, $\sigma=0.40$) และข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดมีความเชื่อมโยงอย่างเหมาะสม ($\mu=4.60$, $\sigma=0.49$)

ตารางที่ 4.17 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น
ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้

(N=100)

รายการ	ระดับ การปฏิบัติ		การแปลความ
	μ	σ	
1. สอดคล้องกับเนื้อหา/สาระการเรียนรู้	4.61	0.49	มากที่สุด
2. ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.60	0.49	มากที่สุด
3. ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดด้านเนื้อหา (K) ด้านทักษะ (P) และเจตคติ (A) ต่อการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน	4.88	0.32	มากที่สุด
รวม	4.70	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.17 ผลการประเมินด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.70$, $\sigma=0.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดด้านเนื้อหา (K) ด้านทักษะ (P) และเจตคติ (A) ต่อการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน ($\mu=4.88$, $\sigma=0.32$) รองลงมา คือ สอดคล้องกับเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ ($\mu=4.61$, $\sigma=0.49$) และข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน ($\mu=4.60$, $\sigma=0.49$)

ตารางที่ 4.18 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น
ด้านสาระการเรียนรู้

(N=100)

รายการ	ระดับ การปฏิบัติ		การแปล ความ
	μ	σ	
1. เหมาะสมกับเวลา	4.80	0.40	มากที่สุด
2. มีความยากง่ายพอเหมาะ	4.83	0.38	มากที่สุด
3. มีความน่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน	4.53	0.50	มากที่สุด
รวม	4.72	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.18 ผลการประเมินด้านสาระการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.72$, $S.D.=0.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ มีความยากง่ายพอเหมาะ ($\mu=4.83$, $S.D.=0.38$) รองลงมา คือ เหมาะสมกับเวลา ($\mu=4.80$, $S.D.=0.40$) และข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน ($\mu=4.53$, $S.D.=0.50$)

ตารางที่ 4.19 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

(N=100)

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		การแปลความ
	μ	σ	
1. มีความสนใจและสนุกสนาน	4.53	0.50	มากที่สุด
2. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/กับสาระการเรียนรู้	4.90	0.30	มากที่สุด
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก	4.93	0.25	มากที่สุด
4. เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสมกับเวลาและสามารถปฏิบัติได้จริง	4.98	0.16	มากที่สุด
5. ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะการคิดขั้นสูงในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล	4.52	0.50	มากที่สุด
6. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและเรียนรู้ไปสู่การสร้างผลงานหรือชิ้นงาน	4.70	0.46	มากที่สุด
7. พัฒนานักเรียนให้เกิดทักษะการเชื่อมโยงความรู้	4.81	0.39	มากที่สุด
8. เน้นการจัดการเรียนรู้จากกระบวนการกลุ่มและการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน	4.87	0.34	มากที่สุด
9. เน้นให้นักเรียนสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน	4.54	0.50	มากที่สุด
10. เน้นให้นักเรียนสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.57	0.50	มากที่สุด
รวม	4.74	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.19 ผลการประเมินด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.74$, $\sigma=0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสมกับเวลา และสามารถปฏิบัติได้จริง ($\mu=4.98$, $\sigma=0.16$) รองลงมา คือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก ($\mu=4.93$, $\sigma=0.25$) และข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

คือ ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะการคิดขั้นสูงในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล ($\mu=4.52$, $\sigma=0.50$)

ตารางที่ 4.20 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น ด้านสื่อการเรียนรู้

(N=100)

รายการ	ระดับ การปฏิบัติ		การแปลความ
	μ	σ	
1. สอดคล้องกับเนื้อหา	4.69	0.46	มากที่สุด
2. สื่อความหมายได้ชัดเจน	4.74	0.44	มากที่สุด
3. มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	4.70	0.46	มากที่สุด
4. มีความหลากหลาย	4.74	0.44	มากที่สุด
รวม	4.72	0.45	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.20 ผลการประเมินด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.72$, $\sigma=0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ สื่อความหมายได้ชัดเจน ($\mu=4.74$, $\sigma=0.44$) และมีความหลากหลาย ($\mu=4.74$, $\sigma=0.44$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมา คือ มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน ($\mu=4.70$, $\sigma=0.46$) และข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ความสอดคล้องกับเนื้อหา ($\mu=4.69$, $\sigma=0.46$)

ตารางที่ 4.21 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น
ด้านการวัดและประเมินผล

(N=100)

รายการ	ระดับ การปฏิบัติ		การแปล ความ
	μ	σ	
1. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.64	0.48	มากที่สุด
2. กำหนดวิธีวัดและเครื่องมือวัดอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	4.62	0.49	มากที่สุด
3. ประเด็นและเกณฑ์การประเมินชัดเจนและวัดระดับความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้	4.74	0.44	มากที่สุด
4. ใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย	4.74	0.44	มากที่สุด
5. ประเมินผลตามสภาพจริงและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	4.56	0.50	มากที่สุด
รวม	4.66	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.21 ผลการประเมินด้านการวัดและประเมินผล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.66$, $\sigma=0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ ประเด็นและเกณฑ์การประเมินชัดเจนและวัดระดับความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้ ($\mu=4.74$, $\sigma=0.44$) และใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ($\mu=4.74$, $\sigma=0.44$) รองลงมา คือ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\mu=4.64$, $\sigma=0.48$) และข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ประเมินผลตามสภาพจริงและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ($\mu=4.56$, $\sigma=0.50$)

โดยสรุป ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่นในทุกด้าน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพสูงและเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยเฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับความชัดเจนของสาระสำคัญ การเรียงลำดับกิจกรรมที่เหมาะสม และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก ซึ่งได้รับการประเมินที่โดดเด่น

3.2 ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

ตารางที่ 4.22 ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น
โดยรวม

(N=100)

รายการ	ระดับ การปฏิบัติ		การแปล ความ
	μ	σ	
สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	4.61	0.48	มากที่สุด
สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development)	4.66	0.47	มากที่สุด
สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management)	4.60	0.48	มากที่สุด
สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research)	4.57	0.50	มากที่สุด
สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership)	4.63	0.48	มากที่สุด
สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน เพื่อการจัดการเรียนรู้	4.71	0.44	มากที่สุด
รวม	4.63	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.22 ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า โดยรวมเฉลี่ยทุกรายการมีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\mu=4.63$, $\sigma=0.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายสมรรถนะ พบว่า ทุกสมรรถนะมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยสมรรถนะที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\mu=4.71$, $\sigma=0.44$) รองลงมา คือ สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน ($\mu=4.66$, $\sigma=0.47$) และสมรรถนะที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\mu=4.57$, $\sigma=0.50$)

ตารางที่ 4.23 ผลประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น
สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

(N=100)

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ		
	μ	σ	การแปลผล
สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้			
1.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร			
1) สร้าง/พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น	4.60	0.49	มากที่สุด
2) ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร	4.61	0.49	มากที่สุด
รวม	4.61	0.49	มากที่สุด
1.2 ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้			
1) กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่ม เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.62	0.49	มากที่สุด
2) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัยและความต้องการของผู้เรียน และชุมชน	4.61	0.49	มากที่สุด
3) มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง	4.53	0.50	มากที่สุด
4) ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุง/พัฒนา	4.52	0.50	มากที่สุด
รวม	4.57	0.50	มากที่สุด
1.3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			
1) ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	4.57	0.50	มากที่สุด
2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะของผู้เรียน	4.59	0.49	มากที่สุด
3) ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ	4.66	0.47	มากที่สุด
รวม	4.61	0.49	มากที่สุด

ตารางที่ 4.23 ผลประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น
สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

(N=100)

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ		
	μ	σ	การแปลผล
1.4 การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้			
1) ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้	4.70	0.46	มากที่สุด
2) ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้	4.52	0.50	มากที่สุด
รวม	4.61	0.48	มากที่สุด
1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
1) ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน	4.80	0.40	มากที่สุด
2) สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม	4.75	0.43	มากที่สุด
3) วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	4.54	0.50	มากที่สุด
4) นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	4.57	0.50	มากที่สุด
รวม	4.67	0.46	มากที่สุด
รวมสมรรถนะ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	4.61	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.23 ผลการประเมินสมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.61$, $\sigma=0.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\mu=4.67$, $\sigma=0.46$) โดยเฉพาะการออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และผู้เรียน ($\mu=4.80$, $\sigma=0.40$) ด้านที่มีระดับการปฏิบัติรองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ การสร้างและพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu=4.61$, $\sigma=0.49$) และการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ มี ($\mu=4.61$, $\sigma=0.48$) และด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ ($\mu=4.57$, $\sigma=0.50$)

ตารางที่ 4.24 ผลประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น
สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development)

(N=100)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	μ	σ	การแปลผล
สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development)			
2.1 การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน			
1) สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน	4.70	0.46	มากที่สุด
2) จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม	4.64	0.48	มากที่สุด
3) จัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน	4.63	0.48	มากที่สุด
รวม	4.66	0.47	มากที่สุด
2.2 การพัฒนาทักษะชีวิต และสุขภาพกาย และสุขภาพจิตผู้เรียน			
1) จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านการดูแลตนเอง มีทักษะในการเรียนรู้การทำงาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง	4.75	0.44	มากที่สุด
รวม	4.75	0.44	มากที่สุด
2.3 การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้กับผู้เรียน			
1) สอดแทรกความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียน	4.57	0.50	มากที่สุด
2) จัดทำโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย	4.61	0.49	มากที่สุด
รวม	4.59	0.50	มากที่สุด
2.4 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน			
1) ให้ผู้เรียน คณะครูผู้สอน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล	4.71	0.45	มากที่สุด
2) นำข้อมูลนักเรียนไปใช้ช่วยเหลือ/พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านการเรียนรู้และปรับพฤติกรรม	4.69	0.47	มากที่สุด
3) จัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ไขปัญา และส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้แก่นักเรียนอย่างทั่วถึง	4.56	0.50	มากที่สุด
4) ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมกับค่านิยมที่พึงาม	4.60	0.49	มากที่สุด
รวม	4.64	0.48	มากที่สุด
รวมสมรรถนะด้านการพัฒนาผู้เรียน	4.66	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.24 ผลการประเมินสมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.66$, $\sigma=0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ การพัฒนาทักษะชีวิต และสุขภาพกาย และสุขภาพจิตผู้เรียน ($\mu=4.75$, $\sigma=0.44$) ด้านที่มีระดับการปฏิบัติรองลงมา คือ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน ($\mu=4.66$, $\sigma=0.47$) และด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้กับผู้เรียน ($\mu=4.59$, $\sigma=0.50$)

ตารางที่ 4.25 ผลประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management)

(N=100)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	μ	σ	การแปลผล
สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management)			
1. จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน			
1) จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.53	0.50	มากที่สุด
2) ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน	4.38	0.58	มาก
3) ตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนให้พร้อมใช้และปลอดภัยอยู่เสมอ	4.53	0.50	มากที่สุด
รวม	4.48	0.53	มาก
2. จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา			
1) จัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลและเอกสารประจำชั้นเรียนอย่างถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน	4.53	0.50	มากที่สุด
2) นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ	4.52	0.50	มากที่สุด
รวม	4.53	0.50	มากที่สุด
3. กำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา			
1) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ กติกา ข้อตกลงในชั้นเรียน	4.82	0.39	มากที่สุด
2) แก้ปัญหา/พัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัยโดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน	4.86	0.35	มากที่สุด
3) ประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียน และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง	4.70	0.46	มากที่สุด
รวม	4.79	0.40	มากที่สุด
รวมสมรรถนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.60	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.25 ผลการประเมินสมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.60$, $\sigma=0.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ การกำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา ($\mu=4.79$, $\sigma=0.40$) โดยเฉพาะการแก้ปัญหา/พัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัยโดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน ($\mu=4.86$, $\sigma=0.35$) ด้านที่มีระดับการปฏิบัติรองลงมา คือ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา ($\mu=4.53$, $\sigma=0.50$) และด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน ($\mu=4.48$, S.D.=0.53)

ตารางที่ 4.26 ผลประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research)

(N=100)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	μ	σ	การแปลผล
สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research)			
4.1 การวิเคราะห์			
1) สำรวจปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.60	0.49	มากที่สุด
2) วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาหรือนุสสภาพปัจจุบัน	4.61	0.49	มากที่สุด
3) มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย อุปสรรคและโอกาสความสำเร็จของการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	4.62	0.49	มากที่สุด
รวม	4.61	0.49	มากที่สุด
4.2 การสังเคราะห์			
1) รวบรวม จำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหาของผู้เรียน แนวคิดทฤษฎีและวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้	4.53	0.50	มากที่สุด
2) มีการประมวลผลหรือสรุปข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนโดยใช้ข้อมูลรอบด้าน	4.52	0.50	มากที่สุด
รวม	4.53	0.50	มากที่สุด
รวมสมรรถนะด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.57	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.26 ผลการประเมินสมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.57$, $\sigma=0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิเคราะห์ ($\mu=4.61$, $\sigma=0.49$) มีระดับการปฏิบัติมากกว่า ด้านการสังเคราะห์ ($\mu=4.53$, $\sigma=0.50$)

ตารางที่ 4.27 ผลประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership)

(N=100)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	μ	σ	การแปลผล
สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership)			
5.1 วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู (Adult Development)			
1) พิจารณาทบทวน ประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออก ต่อผู้เรียนและผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม	4.57	0.50	มากที่สุด
2) เห็นคุณค่า ให้ความสำคัญในความคิดเห็นหรือผลงาน และให้เกียรติแก่ผู้อื่น	4.59	0.49	มากที่สุด
3) กระตุ้นจูงใจ ปรับเปลี่ยนความคิดและการกระทำของผู้อื่น ให้มีความผูกพันและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน	4.66	0.47	มากที่สุด
รวม	4.61	0.49	มากที่สุด
5.2 การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ (Dialogue)			
1) มีปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการสนทนา อย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่นโดยมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ของผู้เรียน และการพัฒนาวิชาชีพ	4.52	0.50	มากที่สุด
2) มีทักษะการฟัง การพูด และการตั้งคำถาม เปิดใจกว้าง ยืดหยุ่น ยอมรับทัศนคติที่หลากหลายของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน	4.70	0.46	มากที่สุด
3) สืบเสาะข้อมูล ความรู้ทางวิชาชีพใหม่ๆ ที่สร้างความท้าทาย ในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	4.67	0.45	มากที่สุด
5.3 การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change Agency)			
1) ให้ความสนใจต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัจจุบัน โดยมีการวางแผน อย่างมีวิสัยทัศน์ซึ่งเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ ของโรงเรียนร่วมกับผู้อื่น	4.54	0.50	มากที่สุด

ตารางที่ 4.27 ผลประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น
สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) (ต่อ)

(N=100)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	μ	σ	การแปลผล
2) กระตุ้นผู้อื่นให้มีการเรียนรู้และความร่วมมือในวงกว้าง เพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา และวิชาชีพ	4.57	0.50	มากที่สุด
รวม	4.56	0.50	มากที่สุด
5.4 การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง (Reflective Practice)			
1) พิจารณาไตร่ตรองความสอดคล้องระหว่างการเรียนรู้ของนักเรียน และการจัดการเรียนรู้	4.70	0.46	มากที่สุด
2) สนับสนุนความคิดริเริ่มซึ่งเกิดจากการพิจารณาไตร่ตรองของเพื่อนร่วมงาน และมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมต่างๆ	4.64	0.48	มากที่สุด
3) ใช้เทคนิควิธีการหลากหลายในการตรวจสอบ ประเมินการปฏิบัติงานของตนเอง และผลการดำเนินงานสถานศึกษา	4.63	0.48	มากที่สุด
รวม	4.66	0.47	มากที่สุด
5.5 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน (Concern for improving pupil achievement)			
1) กำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเองตามสภาพจริง และปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้	4.64	0.48	มากที่สุด
2) ให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นรอบด้านของผู้เรียนต่อผู้ปกครอง และผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	4.63	0.48	มากที่สุด
3) ยอมรับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความคาดหวังด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผู้ปกครอง	4.75	0.44	มากที่สุด
4) ปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน	4.57	0.50	มากที่สุด
5) ตรวจสอบข้อมูลการประเมินผู้เรียนอย่างรอบด้าน รวมไปถึงผลการวิจัย หรือองค์ความรู้ต่าง ๆ และนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	4.61	0.49	มากที่สุด
รวม	4.64	0.48	มากที่สุด
รวมสมรรถนะด้านภาวะผู้นำครู	4.63	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.27 ผลการประเมินสมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.63$, $\sigma=0.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ ($\mu=4.67$, $\sigma=0.45$) โดยเฉพาะการสืบเสาะข้อมูล ความรู้ทางวิชาชีพใหม่ ๆ ที่สร้างความท้าทายในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น ($\mu=4.80$, $\sigma=0.40$) ด้านที่มีระดับการปฏิบัติรองลงมา คือ การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง ($\mu=4.66$, $\sigma=0.47$) และด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง ($\mu=4.56$, $\sigma=0.50$)

ตารางที่ 4.28 ผลประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

(N=100)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	μ	σ	การแปลผล
สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้			
6.1 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้			
1) กำหนดแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และความร่วมมือกับชุมชน	4.69	0.47	มากที่สุด
2) ประสานให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา	4.56	0.50	มากที่สุด
3) ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน	4.60	0.49	มากที่สุด
4) จัดกิจกรรมที่เสริมสร้าง ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และ	4.53	0.50	มากที่สุด
รวม	4.60	0.49	มากที่สุด
6.2 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการเรียนรู้			
1) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้	4.82	0.39	มากที่สุด
รวม	4.82	0.39	มากที่สุด
รวมสมรรถนะด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้	4.71	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.28 ผลการสมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน เพื่อการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.71$, $\sigma=0.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\mu=4.82$, $\sigma=0.39$) มีระดับการปฏิบัติมากกว่าด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\mu=4.60$, $\sigma=0.49$)

จากผลการประเมินสมรรถนะทั้ง 6 ด้านข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า ครูโรงเรียนนครขอนแก่น มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับที่สูงมาก ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน การพัฒนาผู้เรียน และการมีภาวะผู้นำครู ซึ่งเป็นสมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามอันดับแรก

3.3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ผู้วิจัยบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 – 6 จากการรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของฝ่ายงานบริหารวิชาการงานทะเบียนและวัดผล การศึกษา ของนักเรียนในระบบ SGS (Secondary Grading System) ประจำปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 และนำผลมาเปรียบเทียบแสดงในตารางที่ 4.29 ดังนี้

ตารางที่ 4.29 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนปีการศึกษา 2563

– 2564

กลุ่มสาระการเรียนรู้	คะแนนร้อยละเฉลี่ย		ผลต่าง
	ปีการศึกษา 2563	ปีการศึกษา 2564	
ไทย	63.08	73.36	10.28
คณิต	40.31	51.00	10.69
วิทย์	55.95	66.35	10.40
สังคม	69.99	80.14	10.15
สุขศึกษา	85.16	96.62	11.46
ศิลปะ	86.02	97.03	11.01
การงาน	77.26	88.00	10.74
อังกฤษ	45.35	56.12	10.77
เฉลี่ยทุกกลุ่มสาระ	65.39	76.08	10.69

จากตารางที่ 4.29 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 – 2564 หลังจากใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ในปีการศึกษา 2563 คิดเป็นร้อยละ 65.39 และในปีการศึกษา 2564 คิดร้อยละ 76.08 ซึ่งพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจากปีการศึกษา 2563 คิดเป็นร้อยละ 10.69

ในการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ผู้วิจัยบันทึกผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จากแบบสรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาปีการศึกษา 2563 และ ปีการศึกษา 2564 ของฝ่ายงานบริหารวิชาการ งานทะเบียนและวัดผลการศึกษา และนำมาเปรียบเทียบ แสดงในตารางที่ 4.30 ดังนี้

ตารางที่ 4.30 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 – 2564

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักสูตร	คะแนนร้อยละเฉลี่ย		ผลต่าง
	ปีการศึกษา 2563	ปีการศึกษา 2564	
รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	92.66	91.91	-0.75
ซื่อสัตย์สุจริต	92.91	93.77	0.86
มีวินัย	92.81	93.86	1.05
ใฝ่เรียนรู้	93.11	93.72	0.61
อยู่อย่างพอเพียง	92.61	92.30	-0.31
มุ่งมั่นในการทำงาน	92.96	93.77	0.81
รักความเป็นไทย	92.86	92.01	-0.85
มีจิตสาธารณะ	92.91	93.67	0.76
ค่าเฉลี่ย	92.85	93.13	0.28

จากตารางที่ 4.30 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 – 2564 หลังจากใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัด การเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในปีการศึกษา 2563 คิดเป็นร้อยละ 92.85 และในปีการศึกษา 2564 คิดร้อยละ 93.13 ซึ่งพบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงขึ้นจากปีการศึกษา 2563 คิดเป็นร้อยละ 0.28

3.4 ผลการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนมีต่อรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2564 โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
จำนวน 7 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนนครขอนแก่นและดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนนครขอนแก่น
ไม่ต่ำกว่า 5 ปี 2) มีส่วนร่วมในการจัดสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนนครขอนแก่นในทุก
ปีการศึกษา 3) เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกหรือเป็นปราชญ์
ชาวบ้านที่มีความรู้ในท้องถิ่น พบว่า ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนนครขอนแก่น
อย่างเป็นรูปธรรมเช่นการสนับสนุนการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นพลังในการช่วยขับเคลื่อนการศึกษา
เพื่อพัฒนานักเรียนได้อย่างดี โดยชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน เช่น การร่วมนำเสนอแนวทาง
ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน ทำให้หลักสูตร
ของโรงเรียนนครขอนแก่นเป็นหลักสูตรที่ยึดโยงเข้ากับชุมชน

ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
ในกระบวนการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนนครขอนแก่น ประกอบด้วย 1) ปัญหาหรืออุปสรรคการมีส่วนร่วมของชุมชน
ในโรงเรียนนครขอนแก่น 2) องค์ประกอบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ได้แก่ (1) ภาวะผู้นำ (2) เรียนรู้และพัฒนา
วิชาชีพ(3) ชุมชนกัลยาณมิตร (4) การทำงานเป็นทีม (5) การมีวิสัยทัศน์ร่วม และ (6) โครงสร้าง
การพัฒนาชุมชนและ 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีรายละเอียด ดังนี้

1. ปัญหาหรืออุปสรรคการมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนนครขอนแก่น

ผลจากการสัมภาษณ์ ปัญหาหรืออุปสรรคการมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนนครขอนแก่น
พบว่า การดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นไปด้วยดี แต่ยังพบปัญหาหรืออุปสรรคในการมีส่วนร่วม
ของชุมชนบางประการ อาทิ ความไม่สอดคล้องของตารางเวลาระหว่างโรงเรียนและชุมชน
ในการจัดกิจกรรมร่วมกัน ทำให้บางครั้งการนัดหมายมีการเลื่อนหรือยกเลิก ส่งผลให้การแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ขาดความต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังพบว่าการสื่อสารระหว่างโรงเรียนและชุมชนในบางครั้ง
ยังไม่ทั่วถึง ทำให้สมาชิกบางส่วนในชุมชนไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วน ส่งผลให้การมีส่วนร่วม
ไม่ครอบคลุมทุกภาคส่วนเท่าที่ควร ด้านการบันทึกและจัดเก็บองค์ความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร ทำให้การสืบค้นและนำความรู้ไปใช้ในอนาคตทำได้ไม่สะดวก อีกทั้งการใช้
เทคโนโลยีในการสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชนยังมีข้อจำกัด เนื่องจาก
สมาชิกบางส่วนในชุมชนยังขาดทักษะด้านเทคโนโลยี จึงทำให้การมีส่วนร่วมในบางกิจกรรมไม่สะดวก

เท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม ปัญหาเหล่านี้ถือเป็นอุปสรรคเล็กน้อยที่สามารถแก้ไขได้ด้วยการวางแผน และประสานงานที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน

2. องค์ประกอบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

จากผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า

2.1 ด้านภาวะผู้นำ ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนนครขอนแก่น เช่น ผู้นำชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการฝึกอบรมพัฒนาวิชาชีพเพื่อสร้างภาวะผู้นำ มีการเข้าร่วมศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำไปใช้ในการดำเนินงานโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.2 ด้านเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนนครขอนแก่น เช่น มีการประสานความร่วมมือกันพัฒนาความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิชาการ ด้านภาษาต่างประเทศ การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนการสอน และภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.3 ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนนครขอนแก่น เช่น การเสนอแนะหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร ให้มีความศรัทธาในวิชาชีพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหาร ครู และบุคลากร

2.4 ด้านการทำงานเป็นทีม ชุมชนได้เข้ามาสร้างสรรค์ สร้างพลังในการเรียนรู้ร่วมกัน มุ่งการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหัวใจสำคัญ เกิดประสบการณ์ และมีการสื่อสารบนพื้นฐานการรับฟังความคิดเห็นและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

2.5 ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ชุมชนได้เข้ามาสร้างภาพความเชื่อมโยงและทิศทางการร่วมกัน ไปสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้บริหารปฏิบัติตนด้วยความมุ่งมั่นต่อค่านิยมของการเป็นโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และสามารถปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับแนวทางโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.6 ด้านโครงสร้างการพัฒนาชุมชน ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเน้นรูปแบบทีมงาน เป็นหลักเน้นความคล่องตัวในการดำเนินการ ใช้รูปแบบการสื่อสารด้วยใจ เปิดกว้างให้พื้นที่อิสระ ในการสร้างสรรค์ของชุมชน และมุ่งความยั่งยืนแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จากผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนนครขอนแก่น พบว่าโรงเรียนได้ดำเนินการในหลายด้านที่สอดคล้องกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อย่างไรก็ตามเพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนนครขอนแก่นควรมุ่งเน้นการบูรณาการองค์ประกอบทั้ง 6 ด้านให้เกิดความเชื่อมโยงและสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ ควรมีการจัดทำแผนพัฒนาระยะยาวที่มีความชัดเจนในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของทุกภาคส่วน ทั้งผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกระดับ

ด้านภาวะผู้นำ ควรเพิ่มการกระจายภาวะผู้นำให้เกิดขึ้นในทุกระดับ ไม่เพียงแต่ในระดับผู้บริหารหรือผู้นำชุมชนเท่านั้น แต่ควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุกคนได้มีโอกาสแสดงศักยภาพ ความเป็นผู้นำตามความเชี่ยวชาญของตน อันจะนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายมากขึ้น

ด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ควรมีการจัดระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่อง โดยอาจพัฒนาระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System) หรือการสร้างเครือข่ายครูแกนนำ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาวิชาชีพพร้อมกับชุมชน ทั้งนี้ควรมีการจัดเก็บองค์ความรู้อย่างเป็นระบบในรูปแบบคลังความรู้ดิจิทัล (Digital Knowledge Repository) เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและต่อยอดความรู้อย่างต่อเนื่อง

ด้านชุมชนกัลยาณมิตรนั้น ควรขยายเครือข่ายความร่วมมือให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนในชุมชน ไม่เพียงเฉพาะผู้นำชุมชนหรือปราชญ์ชาวบ้านเท่านั้น แต่ควรรวมถึงสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรต่างๆ เพื่อระดมทรัพยากรและความเชี่ยวชาญที่หลากหลายในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ด้านการทำงานเป็นทีมควรมีการพัฒนาให้เกิดทีมงานที่มีความหลากหลายและข้ามสายงาน (Cross-functional Team) โดยอาจจัดให้มีการหมุนเวียนบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในทีม เพื่อสร้างความเข้าใจและการเรียนรู้กันอย่างรอบด้าน อันจะนำไปสู่การบูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ด้านวิสัยทัศน์ร่วมควรได้รับการทบทวนและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน ทั้งนี้ควรมีการสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ทั่วถึงและเข้าใจตรงกันในทุกระดับ รวมทั้งมีการจัดทำดัชนีชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจนและวัดผลได้จริง

ด้านโครงสร้างการพัฒนาชุมชนควรมีความยืดหยุ่นและปรับตัวได้ตามบริบทที่เปลี่ยนแปลง โดยอาจพิจารณานำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน เช่น การพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือการสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์เฉพาะสำหรับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน

นอกจากนี้ควรมีการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ที่สามารถสะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนและการพัฒนาวิชาชีพของครูได้อย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น 1) ปัญหาและอุปสรรค คือ ความไม่สอดคล้องของตารางเวลา การสื่อสารยังไม่ทั่วถึง การจัดเก็บองค์ความรู้ที่ยังไม่เป็นระบบ และข้อจำกัดด้านทักษะเทคโนโลยีของสมาชิกบางส่วนในชุมชน 2) องค์ประกอบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ได้แก่ (1) ด้านภาวะผู้นำ ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนนครขอนแก่น ผู้นำชุมชนได้มีส่วนร่วมในการฝึกอบรมพัฒนาวิชาชีพเพื่อสร้างภาวะผู้นำ (2) ด้านเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ มีการประสานความร่วมมือกันพัฒนาความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิชาการ (3) ด้านชุมชนกัลยาณมิตร มีการจัดการประชุมฟังเสียงสะท้อนจากชุมชนเพื่อนำไปใช้ในการปรับเปลี่ยนนโยบายต่าง ๆ เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (4) ด้านการทำงานเป็นทีม มีการสื่อสารบนพื้นฐานการรับฟังความคิดเห็นและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน (5) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ผู้บริหารปฏิบัติตนด้วยความมุ่งมั่น สามารถปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับแนวทางโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ (6) ด้านโครงสร้างการพัฒนาชุมชน เปิดกว้างให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชน ในการขับเคลื่อนการบริหารและพัฒนาโรงเรียน และ 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือ ควรมีการบูรณาการองค์ประกอบทั้ง 6 ด้านอย่างเป็นระบบ พร้อมกับพัฒนาระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง ขยายเครือข่ายความร่วมมือให้ครอบคลุมทุกภาคส่วน สร้างทีมงานที่หลากหลายข้ามสายงาน ปรับปรุงวิสัยทัศน์ร่วมอย่างสม่ำเสมอ พัฒนาโครงสร้างที่ยืดหยุ่น และสร้างระบบติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อขับเคลื่อนสู่ต้นแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ยั่งยืน

4. ผลการศึกษาระยะที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นโดยกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนนครขอนแก่นในปีการศึกษา 2564 ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ดังแสดงในตารางที่ 4.31 – 4.36 ดังนี้

ตารางที่ 4.31 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยรวม

(N=100)

รายการประเมิน	ระดับความถูกต้อง			ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
1.หลักการทำงานของรูปแบบ	4.54	0.42	มากที่สุด	4.52	0.44	มากที่สุด	4.50	0.42	มาก	4.57	0.42	มากที่สุด
2.วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.55	0.40	มากที่สุด	4.53	0.40	มากที่สุด	4.49	0.39	มาก	4.55	0.40	มากที่สุด
3.เนื้อหาของรูปแบบ	4.56	0.38	มากที่สุด	4.51	0.39	มากที่สุด	4.50	0.39	มาก	4.56	0.38	มากที่สุด
4.กระบวนการของรูปแบบ	4.65	0.41	มากที่สุด	4.65	0.41	มากที่สุด	4.60	0.44	มากที่สุด	4.69	0.38	มากที่สุด
5.การประเมินผลของรูปแบบ	4.58	0.40	มากที่สุด	4.56	0.43	มากที่สุด	4.52	0.43	มากที่สุด	4.59	0.39	มากที่สุด
รวม	4.58	0.35	มากที่สุด	4.55	0.37	มากที่สุด	4.52	0.36	มากที่สุด	4.59	0.34	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.31 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า โดยรวมเฉลี่ยทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.59$, $\sigma=0.34$) รองลงมา คือ ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.58$, $\sigma=0.35$) ความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.55$, $\sigma=0.37$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.52$, $\sigma=0.36$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.32 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านหลักการของรูปแบบ

(N=100)

รายการประเมิน	ระดับความถูกต้อง			ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
1.เป็นรูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.54	0.50	มากที่สุด	4.54	0.52	มากที่สุด	4.50	0.50	มาก	4.58	0.49	มากที่สุด
2.เป็นรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	4.53	0.50	มากที่สุด	4.49	0.54	มาก	4.49	0.50	มาก	4.53	0.52	มากที่สุด
3.เป็นรูปแบบการบริหารที่ใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการฝึกปฏิบัติจริง	4.57	0.51	มากที่สุด	4.55	0.53	มากที่สุด	4.52	0.52	มากที่สุด	4.62	0.50	มากที่สุด
รวม	4.54	0.42	มากที่สุด	4.52	0.44	มากที่สุด	4.50	0.42	มาก	4.57	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.32 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของหลักการของรูปแบบในรายด้าน พบว่า ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.57$, $\sigma=0.42$) รองลงมา คือ ความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.54$, $\sigma=0.42$) มีความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.52$, $\sigma=0.44$) และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.50$, $\sigma=0.42$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.33 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

(N=100)

รายการประเมิน	ระดับความถูกต้อง			ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
1.เพื่อพัฒนาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	4.58	0.49	มากที่สุด	4.51	0.54	มากที่สุด	4.52	0.50	มากที่สุด	4.55	0.51	มากที่สุด
2.เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	4.56	0.49	มากที่สุด	4.57	0.51	มากที่สุด	4.52	0.52	มากที่สุด	4.59	0.49	มากที่สุด
3.เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	4.59	0.49	มากที่สุด	4.56	0.53	มากที่สุด	4.53	0.52	มากที่สุด	4.58	0.51	มากที่สุด
4.เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน	4.47	0.50	มาก	4.48	0.50	มาก	4.41	0.49	มาก	4.51	0.50	มากที่สุด
รวม	4.57	0.42	มากที่สุด	4.53	0.40	มากที่สุด	4.49	0.39	มาก	4.57	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.32 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของวัตถุประสงค์ของรูปแบบในรายด้าน พบว่า วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ความถูกต้องและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.57$, $\sigma=0.42$) รองลงมา คือ ความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.53$, $\sigma=0.40$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.49$, $\sigma=0.39$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.34 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านเนื้อหาของรูปแบบ

(N=100)

รายการประเมิน	ระดับความถูกต้อง			ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
1. บทบาทของผู้บริหาร	4.47	0.50	มาก	4.44	0.53	มาก	4.43	0.51	มาก	4.49	0.52	มาก
2. บทบาทของครูผู้สอน	4.55	0.50	มากที่สุด	4.48	0.50	มาก	4.49	0.50	มาก	4.52	0.50	มากที่สุด
3. แนวทางการดำเนินงานตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.64	0.50	มากที่สุด	4.55	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด	4.58	0.51	มากที่สุด
4. เงื่อนไขความสำเร็จ	4.61	0.51	มากที่สุด	4.58	0.53	มากที่สุด	4.54	0.53	มากที่สุด	4.65	0.50	มากที่สุด
รวม	4.56	0.38	มากที่สุด	4.51	0.39	มากที่สุด	4.50	0.39	มาก	4.56	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.34 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของเนื้อหาของรูปแบบในรายด้าน พบว่า ความถูกต้อง และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.56$, $\sigma=0.38$) รองลงมา คือ ความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.51$, $\sigma=0.39$) และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.50$, $\sigma=0.39$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.35 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านกระบวนการของรูปแบบ

(N=100)

รายการประเมิน	ระดับความถูกต้อง			ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
1.แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนา	4.71	0.47	มากที่สุด	4.75	0.47	มากที่สุด	4.67	0.51	มากที่สุด	4.64	0.48	มากที่สุด
2.ประชุมจัดทำแผนปฏิบัติงาน	4.68	0.46	มากที่สุด	4.65	0.51	มากที่สุด	4.65	0.50	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
3.สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.63	0.48	มากที่สุด	4.57	0.51	มากที่สุด	4.54	0.52	มากที่สุด	4.78	0.43	มากที่สุด
4.นิเทศ กำกับติดตามประเมินผล	4.61	0.51	มากที่สุด	4.63	0.52	มากที่สุด	4.54	0.55	มากที่สุด	4.67	0.49	มากที่สุด
รวม	4.65	0.41	มากที่สุด	4.65	0.41	มากที่สุด	4.60	0.44	มากที่สุด	4.69	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.35 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกระบวนการของรูปแบบในรายด้าน พบว่า มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.69$, $\sigma=0.38$) รองลงมา คือ มีความถูกต้องและความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากัน ($\mu=4.65$, $\sigma=0.41$) และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.60$, $\sigma=0.44$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.36 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ด้านการประเมินผลของรูปแบบ

(N=100)

รายการ ประเมิน	ระดับความถูกต้อง			ระดับความ เหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็น ประโยชน์		
	μ	σ	แปล ผล	μ	σ	แปล ผล	μ	σ	แปล ผล	μ	σ	แปล ผล
1.การประเมิน คุณภาพ แผนการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก ของครู	4.57	0.51	มาก ที่สุด	4.57	0.53	มาก ที่สุด	4.51	0.54	มาก ที่สุด	4.62	0.54	มาก ที่สุด
2.การประเมิน สมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ เชิงรุกของครู	4.61	0.52	มาก ที่สุด	4.61	0.51	มาก ที่สุด	4.54	0.57	มาก ที่สุด	4.63	0.48	มาก ที่สุด
3.การ เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน และ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ของนักเรียน	4.59	0.49	มาก ที่สุด	4.48	0.55	มาก	4.52	0.52	มาก ที่สุด	4.53	0.54	มาก ที่สุด
4.การ สัมภาษณ์การมี ส่วนร่วมของ ชุมชน	4.57	0.51	มาก ที่สุด	4.58	0.58	มาก ที่สุด	4.52	0.54	มาก ที่สุด	4.61	0.51	มาก ที่สุด
รวม	4.58	0.40	มาก ที่สุด	4.56	0.43	มาก ที่สุด	4.52	0.43	มาก ที่สุด	4.59	0.39	มาก ที่สุด

จากตารางที่ 4.36 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของการประเมินผลของรูปแบบในรายด้าน พบว่า ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.59$, $\sigma=0.39$) รองลงมา คือ ความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.58$, $\sigma=0.40$) ความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.56$, S.D.=0.43) และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.52$, $\sigma=0.43$) ตามลำดับ

สรุปภาพรวม

ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยภาพรวมทุกองค์ประกอบมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด กล่าวคือ ความเป็นประโยชน์ ($\mu=4.59$, $\sigma=0.34$) ความถูกต้อง ($\mu=4.58$, $\sigma=0.35$) ความเหมาะสม ($\mu=4.55$, $\sigma=0.37$) และความเป็นไปได้ ($\mu=4.52$, $\sigma=0.36$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบ พบว่า กระบวนการของรูปแบบได้รับการประเมินสูงสุด ($\mu=4.69$, $\sigma=0.38$) รองลงมา คือ การประเมินผลของรูปแบบ ($\mu=4.59$, $\sigma=0.39$) และองค์ประกอบที่ได้รับการประเมิน น้อยที่สุด คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ($\mu=4.55$, $\sigma=0.40$)

ผลการประเมินนี้สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่พัฒนาขึ้นนี้มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทของโรงเรียน นครขอนแก่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น 2) สร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น 3) นำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้ และ 4) ประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น

การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ระยะที่ 3 การนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้ ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ผู้วิจัยจะนำเสนอสรุปผลการวิจัยมาอภิปรายผล และข้อเสนอแนะในประเด็นต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยรวมสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่นอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 0.39) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 0.40) รองลงมา คือ ด้านการบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 2.62$, S.D. = 0.38) และด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 2.55$, S.D. = 0.39) ตามลำดับ

และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารแผนงานและงบประมาณ ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = 0.39) ส่วนความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น ต้องการมุ่งเน้นการพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพในทุกด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นและการสร้างวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร

1.2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ หมายถึง แนวคิดที่ใช้เป็นหลักในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประกอบไปด้วย (1) เป็นรูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (2) เป็นรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (3) เป็นรูปแบบการบริหารที่ใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการฝึกปฏิบัติจริง 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ หมายถึง เป้าหมายในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบไปด้วย (1) เพื่อพัฒนาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (2) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (3) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และ (4) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน 3) เนื้อหาของรูปแบบ หมายถึง สารที่เป็นองค์ความรู้ในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบไปด้วย (1) บทบาทของผู้บริหาร (2) บทบาทของครูผู้สอน (3) แนวทางการดำเนินงานตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ และ (4) เงื่อนไขความสำเร็จ 4) กระบวนการของรูปแบบ หมายถึง ขั้นตอน วิธีการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ (1) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนา (2) ประชุมจัดทำแผนงานการขับเคลื่อนการพัฒนา (3) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ (4) นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และ 5) การประเมินผลของรูปแบบ หมายถึง วิธีการประเมินคุณลักษณะและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในกระบวนการพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ (1) การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (2) การประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (3) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน (4) การสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนซึ่งมีผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมมีความถูกต้องระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.27) มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.25) มีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด

($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.26) และมีความเป็นประโยชน์ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.23) และผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบในภาพรวมมีความถูกต้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.31) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.27) มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.29) และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.27)

1.3 ผลการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้ พบว่า ผลการนำรูปแบบการบริหาร โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้ พบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.43$) 2) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.48$) 3) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และ 4) ชุมชนมีส่วนร่วมทั้งในด้านภาวะผู้นำ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม และด้านโครงสร้างการพัฒนาชุมชนซึ่งมีศักยภาพในการพัฒนาสู่ต้นแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ยั่งยืน

1.4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า ในภาพรวมมีความถูกต้องในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.27$) มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.25$) มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.26$) และมีความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.23$) แสดงให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพสูง และสามารถนำไปใช้ในบริบทจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น มีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ในภาพรวมสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่นอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 0.39) โดยด้านที่มีสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่นสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 0.40) แสดงให้เห็นว่า ครูและบุคลากรของโรงเรียน

นครขอนแก่น มีความตระหนักถึงปัญหาด้านงานวิชาการโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดการเรียนการสอนซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนในฐานะผู้นำในการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงได้นำสภาพปัญหาดังกล่าวไปสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และสอดคล้องกับ DuFour Eaker & Many (2006) กล่าวว่า การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านวิชาการเป็นอันดับแรกซึ่งการพัฒนาวิชาชีพครูผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผลการวิจัยพบว่าด้านการบริหารทั่วไปเป็นด้านที่มีสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่นเป็นลำดับสอง ($\bar{X} = 2.62$, S.D. = 0.38) แสดงให้เห็นว่าในบริบทของโรงเรียนนครขอนแก่นต้องมีการพัฒนาบรรยากาศในภาพรวมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ระบบสาธารณูปโภค และสภาพแวดล้อมเป็นระเบียบสะอาด ถูกสุขลักษณะให้มีความปลอดภัยในทุกด้านซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาสอดคล้องผลการวิจัยของสุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2558) พบว่า การบริหารทั่วไปเป็นงานที่สนับสนุนให้งานด้านอื่น ๆ ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกันของครูในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่าด้านการบริหารงานบุคคลเป็นด้านที่มีสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่นเป็นลำดับสาม ($\bar{X} = 2.55$, S.D. = 0.39) แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานบุคคลของโรงเรียนนครขอนแก่นนั้นมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย สภาพปัญหา และความต้องการของโรงเรียนในภาพรวมมีครูผู้สอนตรงสาขาวิชาและไม่มีการขาดแคลนครูจึงทำให้ผลการวิจัยเป็นไปดังกล่าวยุติสอดคล้องกับแนวคิดของ Hord (2010) ได้ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาบุคลากรในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านวิชาการ เพื่อให้ครูมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ผลการวิจัยพบว่าด้านการบริหารแผนงานและงบประมาณเป็นด้านที่มีสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่นเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = 0.39)

แสดงให้เห็นว่าในบริบทโรงเรียนนครขอนแก่นมีการดำเนินงานแผนงานและงบประมาณได้อย่างเหมาะสมและเป็นไปตามระเบียบของทางราชการมีการจัดสรรงบประมาณตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงทำให้ผลการวิจัยเป็นไปดังกล่าว

ส่วนความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า ครูและผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษาต้องการพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพในทุกด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น และการสร้างวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กรในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ Senge (1990) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย การคิดอย่างเป็นระบบ การมีวิสัยทัศน์ร่วม การเรียนรู้เป็นทีม แบบแผนความคิดและการพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ Bonwell & Eison (1991) ที่เน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นโดยผ่านกิจกรรมการคิดขั้นสูงต่างๆ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) พบว่า การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทสถานศึกษาต้องอาศัยการผสมผสานวินัยทั้ง 5 ประการนี้ในส่วนของการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนตรี แยมกสิกร (2561) ที่พบว่าการพัฒนาครูผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.2 การสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ หมายถึง แนวคิดที่ใช้เป็นหลักในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประกอบไปด้วย (1) เป็นรูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (2) เป็นรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (3) เป็นรูปแบบการบริหารที่ใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการฝึกปฏิบัติจริง 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ หมายถึง เป้าหมายในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบไปด้วย (1) เพื่อพัฒนาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (2) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (3) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนและ (4) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน 3) เนื้อหาของรูปแบบ หมายถึง สารที่เป็นองค์ความรู้ในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบไปด้วย (1) บทบาทของผู้บริหาร (2) บทบาทของครูผู้สอน (3) แนวทางการดำเนินงานตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ

และ (4) เงื่อนไขความสำเร็จ 4) กระบวนการของรูปแบบ หมายถึง ขั้นตอน วิธีการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ (1) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนา (2) ประชุมจัดทำแผนงานการขับเคลื่อนการพัฒนา (3) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ (4) นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และ 5) การประเมินผลของรูปแบบ หมายถึง วิธีการประเมินคุณลักษณะและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในกระบวนการพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ (1) การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (2) การประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (3) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน (4) การสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ และแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จากแนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิดต่างๆมาอย่างลุ่มลึกที่มีการสังเคราะห์ตัวแปรให้มีความเหมาะสมกับบริบทที่สนใจศึกษา การสร้างและพัฒนารูปแบบ และคู่มือการใช้สร้างขึ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยการสนทนากลุ่ม จึงทำให้ผลการวิจัยเป็นไปดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ Joyce & Weil, 2000 และบุญเลี้ยง ทุมทอง (2559) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบรูปแบบประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบเป็นส่วนที่กล่าวถึงความเชื่อและแนวคิด ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของการออกแบบ และพัฒนารูปแบบซึ่งจะเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และขั้นตอน การดำเนินงานของรูปแบบ 2) จุดประสงค์ของรูปแบบ เป็นส่วนที่ระบุถึงความคาดหวังหรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบ 3) กระบวนการ เป็นส่วนที่ระบุถึงขั้นตอน วิธีการ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะใช้ในการบริหารจัดการหรือการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของรูปแบบ 4) การวัดและประเมินผล เป็นส่วนของการประเมินผลตามจุดประสงค์ของรูปแบบที่สร้างขึ้น 5) มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้กระบวนการนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของเสมา บุ่งทอง (2566) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นกระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมและปรับเปลี่ยนรูปแบบหรือวิธีการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับครูและนักเรียน โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพและขับเคลื่อนด้วยองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งรูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ประกอบด้วย 1) หลักการและแนวคิดของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการดำเนินงานของรูปแบบ

องค์ประกอบของการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่น ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำ 2) การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ 3) ชุมชนกัลยาณมิตร 4) การทำงานเป็นทีม 5) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 6) โครงสร้างการพัฒนาชุมชน สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารในการกระจายอำนาจการบริหารเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้กระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ทุกคนสามารถแสดงภาวะผู้นำได้เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนนครขอนแก่นต้องมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพใช้ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศในการกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นำเสนอผลการดำเนินการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านข้อมูล สารสนเทศงานวิเคราะห์ครอบคลุมผลลัพธ์ทั้งหมด เพิ่มขีดความสามารถขององค์กรเปรียบเทียบกับโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยร่วมกับครูและบุคลากรในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553) ได้กล่าววามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพของผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic Leadership) ที่มีผลงานปรากฏเป็นที่ยอมรับ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและบริหารจัดการ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร มีประสบการณ์อบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัดการศึกษานานาชาติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรลักษณ์ ชูกำเนิด เอกรินทร์ สังข์ทอง และชวลิต เกิดทิพย์ (2557) พบว่า บริบทโรงเรียนในประเทศไทยที่มีความสัมพันธ์ส่งผลต่อเนื่องกันอย่างเป็นเหตุและผลอย่างเป็นลำดับตามองค์ประกอบสำคัญ 6 ด้านด้วยกัน ได้แก่ 1) ชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทยส่งผลให้เกิดความไว้วางใจและรับฟัง 2) ภาวะผู้นำเร้าศักยภาพทำให้เกิดการเผยตนของผู้ประกอบการเปลี่ยนแปลง 3) วิสัยทัศน์เชิงศรัทธาร่วมทำให้เกิดพลังเข้มทิศวิสัยทัศน์ร่วม 4) ระบบเปิดแบบผนึกกำลังมุ่งสู่ผู้เรียนทำให้เกิดการเผยตนเป็นเจ้าของงานการเรียนรู้ 5) ระบบทีมเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่วุฒิภาวะและจิตวิญญาณความเป็นครูทำให้เกิดเจตจำนงร่วมพัฒนาวิชาชีพ 6) พื้นที่เรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจบนฐานงานจริงทำให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงบนฐานงานจริงเมื่อแต่ละพื้นที่มีการพัฒนาในรูปแบบดังกล่าวอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีปกติขององค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกพล อยู่ภักดีและวัลลภา อารีรัตน์ (2559) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหาร

จำนวน 4 ปัจจัย ที่ร่วมกันพยากรณ์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียน ได้แก่
1) ภาวะผู้นำ 2) ระบบขององค์การ 3) โครงสร้างขององค์การ และ 4) การบริหารจัดการ

องค์ประกอบที่ 2 เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเป็นพฤติกรรมของครูที่จะมุ่งมั่นในการนำความรู้เพื่อมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเองทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพเพื่อนำความรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนนครขอนแก่นเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้วยการเป็นต้นแบบที่ดีในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการและวิชาชีพ การพัฒนาสู่การเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553) ได้กล่าวว่าจะต้องมีมาตรฐานด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพของครูผู้สอนที่ต้องมีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิชาการสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร ใช้หนังสือตำราเรียน และสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนการสอน ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และผลงานทั้งระบบออนไลน์ และออฟไลน์ สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ในการจัดการเรียนการสอนกับนานาชาติ ใช้การวิจัย สื่อ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นมาความสำคัญความหมายการแบ่งระดับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในบริบทสถานศึกษามีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ร่วม ทีมร่วมแรงร่วมใจ ภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตร และโครงสร้างสนับสนุนพร้อมทั้งนำเสนอบทสรุปและข้อเสนอในการประยุกต์กรอบแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนสู่การปฏิบัติ

องค์ประกอบที่ 3 ชุมชนกัลยาณมิตร เป็นพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงบรรยากาศที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก มีสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ การเคารพในสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เพื่อร่วมกันพัฒนาวิชาชีพและการใช้ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทของโรงเรียนนครขอนแก่นสร้างบรรยากาศในการทำงานอย่างมีส่วนร่วม การส่งเสริมให้ครูมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานและมีความผูกพันต่อองค์กร การรวมกลุ่มทางการศึกษาเพื่อพัฒนาองค์การวิชาชีพต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Stoll & Louis (2007) ที่กล่าวว่าการเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพเป็นการทำให้บรรยากาศการพัฒนาวิชาชีพของครูรู้สึกไม่โดดเดี่ยวเป็นพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันที่ใช้วิธีการที่หลากหลายเป็นกลุ่มที่เหนียวแน่นจากภายใน ใช้ความเป็นกัลยาณมิตรเชิงวิชาการต่อกันทำให้ลดความโดดเดี่ยวระหว่างปฏิบัติงานสอนของครูเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์กันทั้งในเชิงวิชาชีพ และชีวิตมีความศรัทธาร่วมอยู่ร่วมกันแบบ “สังฆะ” ถือศีลหรือหลักปฏิบัติร่วมกันโดยยึดหลักพรหมวิหาร 4 (เมตตา กรุณา มุติตา อุเบกขา) เป็นชุมชน

ที่ยึดหลักวินัยเชิงบวกเชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปกับวิถีชีวิตตนเอง และวิถีชีวิตชุมชน อันเป็นพื้นฐานสำคัญของสังคมฐานการพึ่งพาตนเองและสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560) พบว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) คือ วิธีการในการพัฒนาครูโดยการจัดบรรยากาศ ให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันส่งผลให้ครู ไม่โดดเดี่ยวและมีเครือข่ายในการทำงานเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) มีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ 1) เป็นชุมชนที่มีความสัมพันธ์อันดีและอยู่ ร่วมกันอย่างมีความสุข 2) เป็นชุมชนที่มีฉันทะและความศรัทธาในการทำงาน 3) เป็นชุมชนที่เอื้อ อำนวย มีคุณธรรมและเป็นกัลยาณมิตรกันในทางวิชาการ และ 4) เป็นชุมชนที่สามารถขับเคลื่อน ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพได้

องค์ประกอบที่ 4 การทำงานเป็นทีม เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงวิธีการทำงานของครู ที่รวมกลุ่มกันทำงานอย่างสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกันอย่างมีวิสัยทัศน์ ให้บรรลุตามเป้าหมาย และพันธกิจร่วมกัน การทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุผลที่การเรียนรู้ของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนนครขอนแก่นได้สร้างวิถีในการทำงานที่มุ่งสู่คุณภาพเพื่อร่วมกัน สร้างพลังการเรียนรู้ร่วมกันของโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพบนพื้นฐานของความสมัครใจ ร่วมกันสร้างแรงกระตุ้นใหม่ ๆ จนเกิดความรักและความเพียรในการแสวงหาความรู้ มีการเรียนรู้การทำงานเป็นทีมงาน มีแนวปฏิบัติร่วมกันในการพัฒนาโรงเรียนสู่ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ มีการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์มีการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นหัวใจสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) ได้นำเสนอชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับสถานศึกษาหรือระดับผู้ประกอบการนำเสนอ เป็นองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มาจากข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์ จากเอกสารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศนำเสนอเกี่ยวกับทีมร่วมแรงร่วมใจเป็นการพัฒนา มาจากกลุ่มที่ทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และพันธกิจร่วมกันรวมกันด้วยใจจนเกิดเจตจำนงในการทำงานร่วมกัน อย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุผลที่การเรียนรู้ของผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง และชวลิต เกิดทิพย์ (2557) ผลการวิจัยพบว่า บริบทโรงเรียนในประเทศไทยที่มีความสัมพันธ์ส่งผลต่อเนื่องกันอย่างเป็นเหตุและผลอย่างเป็นลำดับ ตามองค์ประกอบสำคัญ 6 ด้านด้วยกัน ได้แก่ 1) ชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทยส่งผลให้เกิด ความไว้วางใจและรับฟัง 2) ภาวะผู้นำเร้าศักยภาพทำให้เกิดการเผยแพร่ของผู้นำการเปลี่ยนแปลง 3) วิสัยทัศน์เชิงศรัทธาร่วมทำให้เกิดพลังเข้มทิศ วิสัยทัศน์ร่วม 4) ระบบเปิดแบบผนึกกำลังมุ่งสู่ผู้เรียน ทำให้เกิดการเผยแพร่เป็นเจ้าของงานการเรียนรู้ 5) ระบบทีมเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่วุฒิภาวะ

และจิตวิญญาณความเป็นครูทำให้เกิดเจตจำนงร่วมพัฒนาวิชาชีพ 6) พื้นที่เรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ บนฐานงานจริงทำให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงบนฐานงานจริง เมื่อแต่ละพื้นที่ มีการพัฒนาในรูปแบบดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นวิถีปกติขององค์กร

องค์ประกอบที่ 5 การมีวิสัยทัศน์ร่วม เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีส่วนร่วม ในการเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจนร่วมกัน ซึ่งมีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนการทำงานและการเรียนรู้ ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยยึดถือเป้าหมายร่วมและคุณค่าร่วมเป็นพื้นฐาน ในการทำงานร่วมกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติตนด้วยความมุ่งมั่นต่อ ค่านิยมของการเป็นโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถบริหารจัดการชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สามารถสร้างภาพความเชื่อมโยงและทิศทางการดำเนินงาน สู่วิทยาลัยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงาน การสร้างวิสัยทัศน์การดำเนินงานที่ดี ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และสามารถนำโรงเรียนสู่โรงเรียน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีผลงาน ปรากฏเป็นที่ยอมรับ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและบริหารจัดการ สามารถใช้ ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร มีประสบการณ์ อบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัดการศึกษานานาชาติ และมีการปรับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาสู่โรงเรียนชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553) ได้กล่าวว่า จะต้องมีความมาตรฐานด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพของผู้บริหาร ต้องมีวิสัยทัศน์บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีผลงานปรากฏเป็นที่ยอมรับ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและบริหารจัดการ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ ในการสื่อสาร มีประสบการณ์ อบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัดการศึกษานานาชาติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของปองทิพย์ เทพอารีย์ (2557) ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรม แห่งการเรียนรู้ครูต้องเรียนรู้วิสัยทัศน์ ค่านิยม และวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ตนเองปฏิบัติงาน อยู่โดยครูร่วมกันเรียนรู้ (Collaboration Learning) มีการเสริมพลังอำนาจและสร้างพื้นที่สำหรับการ เรียนรู้ สร้างโอกาสในการเรียนรู้ พร้อมกับนำวัฒนธรรมของโรงเรียนบูรณาการเข้ากับวัฒนธรรม ค่านิยม คุณค่าของตนเองที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ซึ่งเป็นส่วนช่วยในการวางรูปแบบพฤติกรรม และการรับรู้เพื่อประยุกต์กับการจัดการเรียนการสอนไปสู่เป้าหมายร่วมกันของโรงเรียน ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ในระดับบุคคลระดับทีม และระดับองค์กร ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในตัวผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 6 โครงสร้างการพัฒนาชุมชนเป็นการจัดโครงสร้างองค์การที่สนับสนุนและส่งเสริมการทำงานร่วมกันของสมาชิกชุมชนที่มีความยืดหยุ่นและการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองความต้องการและบริบทเฉพาะของแต่ละชุมชน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนนครขอนแก่นจัดโครงสร้างองค์การชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมเน้นรูปแบบทีมงานเป็นหลัก เน้นความคล่องตัวในการดำเนินการ ใช้รูปแบบการสื่อสารด้วยใจ จัดโครงสร้างสนับสนุนชุมชนเป็นการเอาใจใส่สิ่งแวดล้อมให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และมุ่งความยั่งยืนแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Eastwood & Louis (1992) ที่กล่าวว่า มีรูปแบบการสื่อสารด้วยใจเปิดกว้างให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชนเน้นความคล่องตัวในการดำเนินการจัดการกับเงื่อนไขความแตกต่าง และมีระบบสารสนเทศของชุมชนเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ มีโครงสร้างสนับสนุนชุมชนเป็นการเอาใจใส่สิ่งแวดล้อมให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกพล อยู่ภักดี และวัลลภา อาริรัตน์ (2559) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหาร จำนวน 4 ปัจจัยที่ร่วมกันพยากรณ์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียน ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) ระบบขององค์การ 3) โครงสร้างขององค์การ และ 4) การบริหารจัดการ

ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมมีความถูกต้องระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.27) มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.25) มีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.26) และมีความเป็นประโยชน์ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.23) ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างรูปแบบในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำหลักการแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนการสัมภาษณ์จากผู้ที่มีประสบการณ์ทางการด้านบริหารเชี่ยวชาญทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งนำผลจากผู้ทรงคุณวุฒิมาใช้ในการสังเคราะห์องค์ประกอบของการดำเนินงานและสอบถามจากผู้ที่เกี่ยวข้องที่ดำเนินงานและประสบกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในการดำเนินงานเพื่อนำมาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นและทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำการร่างรูปแบบที่มีองค์ประกอบที่สามารถช่วยให้เกิดรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นที่มีความเหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Eisner (1975) ได้เสนอแนวคิดการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิในบางเรื่องที่ต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการวิจัยในเชิงปริมาณโดยเชื่อว่า

การรับรู้ที่เท่ากันนั้นเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รู้สามารถนำผลจากผู้ทรงคุณวุฒิมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบของการดำเนินงานได้

ผลการตรวจสอบคู่มือรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นในภาพรวมมีความถูกต้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.31) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.27) มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.29) และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.27) ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาคู่มือการใช้รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้มีแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมที่สามารถนำสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม มีกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของรุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์ (2548) กล่าวว่า การสร้างรูปแบบ (Construct) และการหาความตรง (Validity) ของรูปแบบส่วนรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนว่ามีการดำเนินการอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะและกรอบแนวคิดซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนั้น ๆ

2.3 ผลการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้

3.1 ผลประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.43$) ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนนครขอนแก่นได้เห็นความสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการจัดอบรมเพื่อพัฒนาครูอยู่เสมอ มีการกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งได้นำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนสามารถกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ มีการวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด หรือผลการเรียนรู้และนำไปออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อและนวัตกรรม การเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบ และเทคนิคการสอนที่เน้นการปฏิบัติที่หลากหลายเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และธรรมชาติผู้เรียน ออกแบบและสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน และครูที่เลี้ยงครูแกนนำ หรือเพื่อนครูร่วมชี้แนะ สะท้อนคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารแต่งตั้งผู้รับผิดชอบเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกก่อนนำไปใช้จริง จึงทำให้แผนการจัดการเรียนรู้มีความชัดเจนสามารถบรรลุผลตามตัวชี้วัดของมาตรฐานการเรียนรู้ตามรายวิชานั้นและสร้างความมั่นใจให้กับครูผู้สอนว่าต้องบรรลุผลของการจัดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ จึงทำให้ครูผู้สอนทุกคนสามารถจัดแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีคุณภาพและมีผลการประเมินได้ดังกล่าว ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560)

ปรณัฐ กิจรุ่งเรืองและอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2561) กล่าวว่า การที่สมาชิกทุกคนในชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายเป็นการพัฒนาผู้เรียนและช่วยกันวางแผนงาน นำประสบการณ์ของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนกันและสามารถนำแนวปฏิบัติที่ดีไปประยุกต์ใช้ในงานของตนเองได้ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) และสิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา (2561) กล่าวว่า การที่ครูผู้สอน (Model teacher) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยเล่าให้ครูเพื่อนร่วมชั้นเรียน (Buddy teacher) ฟังแล้วให้ช่วยสะท้อนคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ในลักษณะของการสนทนาอย่างน้อย 5 ประเด็น ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ 2) เนื้อหาสาระการเรียนรู้ 3) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 5) การบริหารจัดการชั้นเรียน การชี้แนะชวนคิดเพื่อสะท้อนความคิดนี้เพื่อช่วยให้ครูผู้สอนได้ไตร่ตรองและเกิดความกระจ่าง ในความคิดของตนเองในการออกแบบบทเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และเปิดโอกาส ให้ได้รับการชี้แนะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูเพื่อร่วมเรียนรู้ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองก่อนนำไปใช้จริง

3.2 ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.48$) ทั้งนี้เนื่องจากในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้นได้เปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการแลกเปลี่ยนวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก นอกจากนั้นรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้นมุ่งส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ มีการพัฒนาสมรรถนะครูโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนนครขอนแก่น โรงเรียนได้สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบแก่ผู้บริหารและครูทุกคน การสร้างข้อตกลงและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนร่วมกัน มีบรรยากาศและมีวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วมมีการทำงานเป็นทีม ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ รับการชี้แนะจากครูพี่เลี้ยง ครูแกนนำ และเพื่อนครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและนำรูปแบบเทคนิคการสอน และวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เหมาะสมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียนรวมทั้งการได้รับการนิเทศและสังเกตการสอนของเพื่อนครูในชั้นเรียน การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การให้ข้อมูลสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้แก่ครูสอนเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกใช้เรียนให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่องนี้ ทำให้ครูเกิดความชำนาญและมีความเชี่ยวชาญมากขึ้น รวมทั้งมีผลงานเชิงประจักษ์หรือรายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ที่สามารถเป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สามารถเผยแพร่สู่สาธารณชนได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Marlowe & Page (2005);

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2557) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมุ่งเน้นให้ผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน การเพิ่มความรู้ความเข้าใจ ให้แก่นักเรียนในเรื่องที่จะเรียนรู้ ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ เพิ่มทักษะการคิดระดับสูง กระตุ้นให้นักเรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง สำรวจตรวจสอบเจตคติและคุณค่าที่เกิดขึ้นของตนเอง และส่งเสริมให้นักเรียนรับฟังและพิจารณาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และให้ข้อมูลย้อนกลับ ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในชั้นเรียนช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาวิชาได้ชัดเจน ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิด และกระบวนการแก้ปัญหา ทั้งการคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และประเมินข้อมูล ในสถานการณ์ต่าง ๆ และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและเห็นคุณค่า ของการเรียนรู้ที่ตนเองได้ลงมือปฏิบัติจริงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุธิภรณ์ ขนอม (2559) ศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาความสามารถ ในการสอนภาษาไทยของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการสอน ภาษาไทย กลวิธีการสอนและการบริหารจัดการชั้นเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้น

3.3 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการศึกษา 2563–2564 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน จากปีการศึกษา 2563 ที่มีค่าเฉลี่ย 65.39 เพิ่มขึ้นเป็น 76.08 ในปีการศึกษา 2564 ซึ่งแสดงให้เห็นถึง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกิดขึ้นภายใต้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงใหม่ การเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์นี้อาจมาจากการเปลี่ยนแปลงวิธีการสอน ที่เน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รวมถึงการพัฒนาทักษะของครูในการสอนที่ตรงกับความต้องการ และศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกที่ได้รับการยอมรับ ว่าเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ตามที่ Keeves (1997) กล่าวไว้ในงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่มุ่งเน้น การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งจากการศึกษานี้ พบว่าการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่นำมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน ได้รับการพิสูจน์ว่าช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้

ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น เล็กน้อยจาก 92.85 ในปีการศึกษา 2563 เป็น 93.13 ในปีการศึกษา 2564 ถึงแม้ว่าการเปลี่ยนแปลง จะไม่สูงมาก แต่ก็ยังคงแสดงให้เห็นถึงการคงสภาพของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียนที่ต้องการให้นักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรม การพัฒนาคุณลักษณะเช่นนี้เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในอนาคต

ซึ่งอาจเกิดจากการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้าน การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เช่น ความรับผิดชอบ ความเป็นผู้นำ และการทำงานเป็นทีม เป็นสิ่งที่ได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องผ่านการจัดการเรียนรู้ที่เน้น การมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Boyd (1992) และ Sergiovanni (1994) ได้ยืนยันว่าการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เน้นการทำงานเป็นทีม และการทำงานร่วมกันช่วยส่งเสริมคุณลักษณะเหล่านี้ของนักเรียนได้มีประสิทธิภาพ

การประเมินผลด้านนี้แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของโรงเรียนนครขอนแก่น ในการพัฒนานักเรียนทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะ การเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ในการปรับปรุงวิธีการสอนเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดการพัฒนา

3.4 ผลการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น พบว่า การมีส่วนร่วม ของชุมชนในกระบวนการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีบทบาทสำคัญ ในการสนับสนุนการจัดการศึกษาและการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hord (1997) กล่าวว่าการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จะช่วยเสริมสร้าง การทำงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษาและชุมชน ทำให้เกิดการพัฒนามีคุณภาพทั้งใน ระดับครูและนักเรียน จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่าชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอ แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเชื่อมโยงกับความต้องการของชุมชน ทำให้หลักสูตร ของโรงเรียนสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ แนวคิดของ Senge (1990) กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยทุกภาคส่วนในชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการผลักดันกระบวนการเรียนรู้ ของนักเรียนไปข้างหน้า การบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในโรงเรียน นครขอนแก่นนี้ยังช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและผู้บริหาร ซึ่งช่วยให้ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้ามา มีบทบาทในการประเมินและเสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Sergiovanni (1994) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนช่วยสร้าง ความผูกพันและความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน ทำให้เกิดการพัฒนาศึกษา อย่างต่อเนื่อง

แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนา การบริหารการศึกษาและการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนนครขอนแก่น ความร่วมมือนี้ ช่วยเสริมสร้างความผูกพันและความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน ทำให้การศึกษา

เกิดประสิทธิภาพ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามแนวคิดของการบริหารแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

2.4 การประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นในภาพรวมมีความถูกต้องในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.27$) มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.25$) มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.26$) ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมานั้น ได้พัฒนามาจากสภาพปัญหาด้านการดำเนินงานในบริบทของโรงเรียนที่ผู้วิจัยดำรงตำแหน่งการร่วมกันพัฒนานวัตกรรมโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะในด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกร่างและตรวจสอบรูปแบบซึ่งผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้น ล้วนเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ตรง มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมถึง มีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิดต่างๆ เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยอย่างลุ่มลึก จึงทำให้ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นอยู่ในระดับดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของจตุภูมิ เขตจัตุรัส (2565) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ว่า ทฤษฎีกระบวนการประเมินประกอบด้วย การวางแผนการ ดำเนินการ จัดทำรายงานและเผยแพร่สารสนเทศของการประเมิน การประเมินมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การดำเนินการให้ได้ผลการประเมินที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน ผลการประเมินจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการใช้ผลการประเมินและก่อให้เกิดผลกระทบตามมา การเผยแพร่สารสนเทศของการประเมินถือเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินซึ่งเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร นักประเมินที่ดีจึงจำเป็นต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดี สามารถวางแผนกลยุทธ์เชิงสร้างสรรค์ได้ เพื่อหาช่องทางการแพร่กระจายสารสนเทศไปสู่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมิน ซึ่งการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์มีหลายรูปแบบ ได้แก่ 1) การใช้ความคิดซึ่งจะทำให้จุดประกายความคิดของผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ประเมินมากขึ้น 2) การใช้ในการตรวจสอบยืนยัน จะใช้เป็นเหตุผลสนับสนุนหรือยืนยันผลการตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้าทำให้นโยบายที่เลือกใช้นั้นหนักแน่นมากขึ้น 3) การใช้ในสัญลักษณ์จะเป็นการกำกับ ติดตาม ควบคุม ว่าได้มีการทำตามแนวทาง ระเบียบ ขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อให้งานประเมินนั้นมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับยิ่งขึ้น 4) การใช้ในการปฏิบัติ เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงแก้ไขทำให้เกิดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามมาทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์การที่จะก่อให้เกิด

การเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของสมาชิกในองค์กร วิธีการดำเนินงาน ระเบียบข้อบังคับขององค์กร โครงสร้างองค์กร และวัฒนธรรมองค์กร

การประเมินรูปแบบการบริหารนี้แสดงให้เห็นว่ารูปแบบที่ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้รับการยอมรับในทุกด้านทั้งความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการนำไปใช้จริงในโรงเรียนนครขอนแก่น แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมของครูและนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2548) ที่กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้างหรือพัฒนามาจากแนวคิดทฤษฎีเพื่อถ่ายทอดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโดยใช้สื่อที่ทำให้เข้าใจง่ายขึ้นและกระชับถูกต้องสามารถตรวจสอบเปรียบเทียบกับปรากฏการณ์จริงได้ช่วยให้ตนเองและคนอื่นเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา เทพอรุณรัตน์ (2557) พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในประเทศไทยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ รูปแบบกำกวม และสอดคล้องกับงานวิจัยของปราณี ไชยภักดี และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2561) ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 มีระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาโดยภาพรวมชุมชนกัลยาณมิตร วิสัยทัศน์ร่วม โครงสร้างสนับสนุนชุมชนภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ และทีมร่วมแรงร่วมใจอยู่ในระดับมาก

3. ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

3.1.1 การนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นไปใช้ ผู้นำไปใช้ควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น จากคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างละเอียดในทุกประเด็นเนื้อหาเพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

3.1.2 รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นที่สร้างขึ้นในครั้งนี้นี้ จะสามารถนำไปใช้ให้ประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน ครู นักเรียน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแต่ละภาคส่วนมีบทบาทสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.3 รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ที่สร้างขึ้นสามารถนำไปพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดอื่น

3.2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการทำวิจัยหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเกี่ยวกับการรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

3.2.2 ควรมีการทำวิจัยเชิงสถิติเกี่ยวกับปัจจัยการรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ส่งผลต่อเป้าหมายของการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้มีการพัฒนาแนวทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล และบรรลุเป้าหมาย

3.2.3 ควรมีการศึกษาเชิงสำรวจโดยนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริงเพื่อให้มีการพัฒนา ปรับปรุงรูปแบบที่เหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2564. จาก https://drive.google.com/file/d/1SKV_Rge9LCZ9Ehc0HDqbhsMDskv4VEci/view
- เกษม มังคละศิริ. (2557). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตตรวจราชการที่ 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กิ่งแก้ว ภูทองเงิน. (2561). รูปแบบการพัฒนาครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของนักเรียนระดับประถมศึกษา. ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชนิษฐา ชัยประโคน. (2556). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านพฤติกรรมเชิงบวกในการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 11. ดุษฎีนิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- คณะกรรมการเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูสภา. (2560). สมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2563, จาก <http://www.ksp.or.th/ksp2013/media/index.php?mid>
- จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2565). ระเบียบวิทยาการประเมิน. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชาโรณี ตรีวรปัญญา. (2560). การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน: แนวคิดและแนวทางสู่ความสำเร็จ. วารสารครุศาสตร์, 45(1), 299-319.
- ชุลีพร เกลี้ยงสง. (2556). กลยุทธ์การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรเพื่อส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2560). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวทางการนำมาใช้ในสถานศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ., 10(1), 34-41.
- ฐปนีย์ นารี. (2561). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11. ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ฐาปนัฐ อุดมศรี. (2558). รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม.(2553). การพัฒนาหลักเทียบสำหรับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ถวิล อรัญเวศ. (2560). คุณลักษณะของนักบริหารยุคไทยแลนด์ 4.0. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2563, จาก <http://www.obec.go.th/news/82582>.
- ทิตินา แคมมณี. (2556). รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมมณี. (2560). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภาพร พันธุ์ชัย. (2556). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นริศ ภูอาราม. (2560). การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา ดุษฎีบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นัตยา ปลั่งธนานนท์. (2542). การเรียนรู้ความคิดรวบยอด. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- นิชาภัทร วิลเลียมส์ (2559). การพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 23(2), 120-136.
- นิตยา เทพอรุณรัตน์. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2559). ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์. (2561). **ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครู: กลยุทธ์การยกระดับคุณภาพการศึกษา: แนวคิดสู่การปฏิบัติ**. นนทบุรี: M & N Design.
- ปราณี ไชยภักดี และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2561). **การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 1**. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ปรีชาญ เดชศรี. (2545). การเรียนรู้แบบ Active Learning: ทำได้อย่างไร. *วารสาร สสวท.*, 30(116), 53-55.
- ปองทิพย์ เทพอารีย์. (2556). **การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครู ประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขุฎิบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
- _____. (2557). **การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา**. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 6(2), 284-296.
- ปิยณัฐ วงศ์เครือสร. (2562). **รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11**, ปริญญาครุศาสตรดุขุฎิบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ไพฑูริ ลิทธิสุนทร. (2543). **สำนักการเรียนรู้แบบ 4 MAT**. *วารสารสานปฏิรูป*, 16(10), 24-27.
- พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2550). **การวิจัยและการพัฒนาทางการศึกษา**. *วารสารการวิจัยสัททอง*, 13 (2), 1-5.
- พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2557). **การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2561). **การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนตรี แยมกสิกร. (2561). **ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ: ความท้าทายต่อการเปลี่ยนตนเองของครู**. ในการประชุมทางวิชาการของคุรุสภา ประจำปี 2559 เรื่อง “การวิจัยนวัตกรรมการเรียนรู้ และการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- มนัส บุญประกอบ. (2543). **รายงานการวิจัยฉบับที่ 80 การวิจัยและพัฒนาเทคนิคการสอน วิทยาศาสตร์ตามแนวทางยกระดับคุณภาพวิทยาศาสตร์ศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- มินตรา ลายสนิทเสรีกุล และปิยพงษ์ สุเมตติกุล. (2557). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร. วารสารOJED, 9(3), 392-406.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยระบบการศึกษา. (2560). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ.2564, จาก <http://www.ires.or.th>.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2556). การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชฎาพร พิมพ์ชัย. (2555). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รัตติยา พร้อมสัน. (2559). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11. ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รัตน์ะ บัวสนธิ์. (2552). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: คำสมัย.
- รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์. (2548). การพัฒนารูปแบบการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรวณี ชัยเชาวรัตน์. (2558). กระบวนการเสริมสร้างความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาปฏิบัติการวิชาชีพครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: การวิจัยกรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนนครขอนแก่น. (2562). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562. ขอนแก่น: ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนนครขอนแก่น.
- _____. (2563). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563. ขอนแก่น: ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนนครขอนแก่น.
- _____. (2564). รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2563. ขอนแก่น: ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนนครขอนแก่น.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 25(1), 93-102.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด และ เอกรินทร์ สังข์ทอง. (2557). โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ. วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 25(1), 93-102.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด, เอกรินทร์ สังข์ทอง, และ ศักดิ์ชัย ภูเจริญ. (2557). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย. วารสารหาดใหญ่วิชาการ, 12(2), 123-134.
- วัชร เกษพิชัยณรงค์ และน้ำค้าง ศรีวัฒนาโรทัย. (2555). การเรียนเชิงรุกและเทคนิควิธีจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนเชิงรุก. กรุงเทพฯ: สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2(4), 1-15.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง. (2555). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่ 11. ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2559). การวิจัยและพัฒนาการศึกษาไทย. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์, 8(2), 1-18.
- ศิริพร กุลสานต์. (2557). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศิริพร มโนพิเชฐวัฒนา. (2547). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ที่กระตือรือร้น เรื่อง ร่างกายมนุษย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพร ญาณสูตร. (2558). องค์ประกอบที่เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคใต้ฝั่งตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สมนึก ภัททิยธนี.(2551). การวัดผลการศึกษา.พิมพ์ครั้งที่ 6.กาฬสินธุ์:ประสานการพิมพ์.
- สมุทร สมปอง. (2558). การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา: การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎี
 บัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ส่องแสง อัยวรรณ. (2557). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูผู้สอนภาษาอังกฤษโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุขฎีบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ.**
 กรุงเทพฯ: ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด.** กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- _____. (2559). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2560.** กรุงเทพฯ:
 ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2556). **คู่มือการวิจัยและพัฒนา.** กรุงเทพฯ:
 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม. (2565). **คู่มือการเขียน
 รายงานผลงานวิจัยและพัฒนา.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์
 เทคโนโลยีและนวัตกรรม.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2558). **มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ.** กรุงเทพฯ:
 สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **รายงานความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้
 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานปี 2551-2552.** กรุงเทพฯ: เพลิน สตุติโอ.
- _____. (2559). **รายงานการสังเคราะห์ผลการวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม
 เครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน.**
 กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2560). **กรอบทิศทางการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560-2575.** กรุงเทพฯ:
 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2553). **แนวทางการดำเนินงานโรงเรียน
 มาตรฐานสากล.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สิริกร ไชยราช. (2562). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11. ปรินญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา. (2561). เอกสารการเรียนรู้หน่วยที่ 6 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการศึกษา ในประมวลสาระชุดวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุธรรม ธรรมพัฒนานนท์. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ. วารสารศึกษาศาสตร์, 29(1), 143-157.
- สุธิกรณ์ ขนอม. (2559). รูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาไทยของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุพล ธรรมร่วมดี ทศนีย์ จันอินทร์ และคงกฤษ ไตรรงค์. (2553). การวิจัยและพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้แนวจิตตปัญญา. นครปฐม: เอมีเอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2558). ผู้นำสถานศึกษากับการสร้างโรงเรียนแห่งการเรียนรู้. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2564. จาก <http://www.google.co.th/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source>.
- เสมา บุ่งทอง (2566). การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนเอกชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2564. จาก <https://drive.google.com/file/d/17lalDN-Rr4bD6Gd6BZ2mCN2ybX5CkcJPO/view>
- อติศ ไชยศิริพันธ์. (2562). รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อนัตตา ชาวนา. (2556). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 11. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อนุสรณ์ สุวรรณวงศ์. (2558). กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
สำหรับครูโรงเรียนเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์. (2560). เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา: วิธีการแห่งศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนา
ที่ยั่งยืน. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2564. จาก [http://hrd.nida.ac.th/2015/admin/
ckfinder/userfiles/files/Edited%20after%20Final%202017%2003%2031.pdf](http://hrd.nida.ac.th/2015/admin/ckfinder/userfiles/files/Edited%20after%20Final%202017%2003%2031.pdf)
- เอกพล อยู่ภักดี และวัลลภา อาริรัตน์. (2559). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30.
วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 5(2), 36-45.
- Armstrong, T. (1994) Multiple Intelligences: Seven Ways to Approach Curriculum.
Educational Leadership, 52, 26-28.
- Bonwell, C. C. & Eison, J.A. (1991). **Active learning: Creative Excitement in the
Classroom**. ASHE-ERIC Higher Education Report. Washington DC: School
of Education and Human Development, George Washington University.
- Boyd, V. (1992). **School context. Bridge or barrier to change?**. Austin, TX: Southwest
Educational Development Laboratory.
- Buffalo Educational Technology Center. (2001). **Active Learning**. Retrieved from
[http://www.buffalo.edu/ubcei/enhance/designing/learning-activities/active-
learning.html](http://www.buffalo.edu/ubcei/enhance/designing/learning-activities/active-learning.html)
- Copeland, R. W. (1974). **How children learn mathematics**. New York: Macmillan.
- Covert, M. & Vickers, N. (2002). Selling ISO 9000 : 2000 to the CEO. **Annual Quality
Congress**. 56(4): 605-610.
- Dan, C. (2012). **Professional Learning Communities' Impact on Science Teacher
Classroom Practice in a Midwestern Urban School District**. Dissertations.
Lincoln, USA.: University of Nebraska-Lincoln.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- DuFour, R., Eaker, R., & Many, T. (2006). **Learning by Doing A Handbook for Professional Learning Communities at Work**. Bloomington, IN: Solution Tree Press.
- DuFour, R., Eaker, R., & Many, T. (2010). **Learning by Doing: A Handbook for Professional Learning Communities at Work**. 2nd ed. Bloomington, Indiana:Solution Tree Press.
- Eastwood, K. & Louis, K. (1992). Restructuring that lasts: Managing the performance dip. **Journal of School Leadership**. 2(2): 213-224.
- Eisner, E. W. (1975). **The perceptive eye: Toward the reformation of education Evaluation**. Stanford, California: Stanford Evaluation Consortium.
- Fink, L. D. (1999). **Active Learning**. Reprinted with permission of the University of Oklahoma Instructional Development Program. Retrieved November 18, 2020, from <http://www.hcc.hawaii.edu/intranet/committees/FacDevCom/guidebk.teachtip/active.htm>
- Fullan, M. (1999). **Change Forces: The Sequel**. London: Falmer Press.
- Gail, R. & Viola, M. (2010). identifying Elements Critical for Functional and Sustainable Professional Learning Communities, **Science Teacher Education**. 10(2): 543 – 569.
- Hargreaves, A. (2003). **Teaching in the knowledge society: Education in the age of insecurity**. New York: Teacher College Press.
- Hord. (1997). **Professional Learning Communities: Communities of Inquiry and Improvement**. Austin: Southwest Educational Development Laboratory.
- _____. (2010). **Professional learning communities: Communities of continuous inquiry and improvement**. (2nd edition). Washington DC: Southwest Educational Development Laboratory. Office of Educational Research and Improvement.
- Hord, S. M. & Sommers, W. A. (2008). **Leading Professional Learning Communities: Voices from research and practice**. Thousand Oaks, CA: Corwin.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Johnson, D. W. & Johnson, R. T. (1996). **The role of cooperative learning in assessing and communicating student learning.** In T. R. Gusky (Ed.) 1996ASCD yearbook: Communicating student learning. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Joyce, B. & Weil, M. (2000). **Model of Teaching.** (6th Edition). Boston: Allyn and Bacon.
- Kagan, S. (1990). The structural approach to cooperative learning. **Educational leadership**, 47(4), 12-16.
- Keeves, J.P. (1997). **Models and model building In Educational research, methodology and measurement: An International Handbook.** (2nd ed.). Oxford: Peraman.
- Kotter, J. P. & Cohen. (2002). **The heart of change: Real-life stories of how people change their organizations.** Boston: Harvard Business School Press.
- Kruse, S., Louis, S.K., & Mark, A. (1996). **Building professional learning community in schools.** Madison, WI: Center for School Organization and Restructuring.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities". *Educational and Psychological Measurement*. 30(3) : 607 – 610.
- Marlowe, B. A. & Page, M. L. (2005). **Creating and Sustaining the Constructivist Classroom.** (2nd ed.). California: Corwin Press.
- Meyers, C. & Jones, T.B. (1993). **Promoting Acting Learning, Strategies for the College Classroom.** San Francisco: Jossey-Bass.
- Olivier, F. D. & Hipp, R. (2006). **Professional Learning Committees: Characteristics, Principals, and Teachers.** Paper Presented at the Annual Meeting of the Louisiana at Lafayette Education Research Association Lafayette, University.
- Salemi, M. K. (2001). **An illustrated Case for Active Learning.** University of North Carolina. Retrieved December 15, 2020 from http://www.unc.edu/salemi/Active_Learning/Illustrated_Case.pdf

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Salleh, H. (2017). Facilitation for Professional Learning Community Conversations in Singapore. **Asia Pacific Journal of Education**. 36(2): 285-300.
- Schmoker, M. (2004). Learning communities at the crossroads: Toward the best Schools we've ever had. **Phi Delta Kappan**. 86(1): 84-88.
- Senge, P. M. (1990). **The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization**. New York: Doubleday.
- Sergiovanni, T.J. (1994). **Building community in schools**. San Francisco, CA: Jossey Bass.
- Sharyn L. B. & Brian, V. (2015). The Culture of Professional Learning Communities and Connections to Improve Teacher Efficacy and Support Student Learning. **Arts Education Policy Review**, 116: 22-29.
- Slavin, R. E. (1995). **Cooperative Learning Theory, Research and Practice**. (2nd ed). Massachsetts: A Simom & Schuster.
- Somparach, K. (2016). Factors affecting the effectiveness of Thai secondary world class standard school. **International Journal of Learning and Teaching**. 8(1): 20-29.
- Stoll, L. & Louis, K.S. (2007). **Professional learning community**. New York, NY: Open university Press.
- Sylvia, S. P. (2014). Implementing Effective Professional Learning Communities. **SEDL Insights**, 2(3), 1-8.
- Thompson, S. C., Gregg, L., & Niska, J. M. (2004). **Professional learning communities, Leadership and student learning**. from <http://www.nmsa.org/Publications/RMLEOnline/tabid/101/Default.aspx>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

นายอภิชาติ อุ่นเกิด
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ก

คำนำ

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น เล่มนี้จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งการให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารขับเคลื่อนโรงเรียนนั้นเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการยกระดับการศึกษาทั้งระบบ และพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้ทัดเทียมกับสากล เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคต อีกทั้งเป็นการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการออกแบบการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของตัวผู้เรียนเองและต่อสังคม

ขอขอบพระคุณคณะครู บุคลากรของโรงเรียนนครขอนแก่นผู้มีคุณูปการทุกท่านที่มีส่วนทำให้คู่มือเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเล่มนี้จะเป็นแนวทางในการบริหารที่ดี อันจะก่อให้เกิดเป็นประโยชน์ในการนำไปพัฒนาสถานศึกษา อีกทั้งสามารถสร้างและพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถที่จะเรียนรู้อย่างมีความสุข อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลดีต่อการศึกษาของชาติและเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นสืบไป

อภิชาติ อุ้นเกิด

ผู้จัดทำ

ข

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญภาพ	ค
บทที่ 1 บทนำ	
1. ที่มาและความสำคัญ	1
2. แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบ	4
บทที่ 2 รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น	
1. หลักการของรูป	7
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	7
3. เนื้อหาของรูปแบบ	7
4. กระบวนการของรูปแบบ	14
5. การประเมินผลของรูปแบบ	15
บทที่ 3 การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ	
1. ขั้นที่ 1 ขั้นตอนการวางแผน (Plan)	17
2. ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do)	18
3. ขั้นที่ 3 ขั้นตอนการตรวจสอบ และเปรียบเทียบผล (Check)	19
4. ขั้นที่ 4 ขั้นตอนการดำเนินการแก้ไขปัญหา (Action)	19
บทที่ 4 การประเมินผล	
1. การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	25
2. การประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	25
3. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	26
4. การสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	26
บรรณานุกรม	27
ภาคผนวก	29
1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ	30
2. แบบบันทึกกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	33

ค

3. แบบฟอร์มแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	71

ง

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ในสถานศึกษา

จ

คำชี้แจง

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น เป็นเอกสารที่ให้ความรู้ แนวทาง วิธีการปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่ง ประกอบด้วย ส่วนต่าง ๆ ดังนี้ คือ คำชี้แจง, บทที่ 1 บทนำ, บทที่ 2 รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น, บทที่ 3 การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ , บทที่ 4 การประเมินผล คู่มือเล่มนี้จัดทำขึ้นสำหรับผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกใช้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
- 2) เพื่อเป็นแนวทางในการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ไปสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา
- 3) เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินผลและปรับปรุงการดำเนินงานของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา คือการพัฒนาคนให้มีความรู้ มีความสามารถ และมีคุณธรรมเพื่อนำมาเป็นเครื่องกำกับการใช้ความรู้ และความสามารถให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง และสังคมโดยรวม ส่งผลต่อสังคมและประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองและก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศ (อานนท์ ศักดิ์วีระชัย, 2560)

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขได้นั้น ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงมาตรฐานคุณภาพการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ โดยใช้กระบวนการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และกำหนดหลักการสำคัญของการจัดการกระบวนการเรียนการสอน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ 2 ด้าน ได้แก่ เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะ 3Rs 8Cs และเป้าหมายของการจัดการศึกษา (Aspirations) 5 ประการ ได้แก่ 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง 2) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียมกัน (Equity) 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) และ 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัต และบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ปัจจุบันประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูในพื้นที่ในโรงเรียนเดียวกัน และระหว่างโรงเรียนหรือองค์กรอื่น ๆ ตลอดจนแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) กรอบการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 21 (พ.ศ. 2552-2561) และนโยบายทางการศึกษาที่มุ่งเน้นการปฏิรูปการศึกษาอันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคนของประเทศเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันกับนานาชาติอารยประเทศ

ทำให้กระแสนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเริ่มได้รับการกล่าวถึงในกลุ่มของนักวิชาการ และนักการศึกษาไทย และมีการศึกษาวิจัยกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, 2552) ซึ่งการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นเอื้ออำนวยต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการร่วมมือร่วมพลังในการพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและวิชาชีพ การที่ครูมีความรู้ มีทักษะที่เหมาะสม และมีสมรรถนะ ที่ดีย่อมส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารขับเคลื่อนโรงเรียนนั้นเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพ และส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการยกระดับการศึกษาทั้งระบบ และพัฒนา คุณลักษณะของผู้เรียนให้ทัดเทียมกับสากล เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคต อีกทั้งยังเป็นการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการออกแบบ การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของตัวผู้เรียนเอง และต่อสังคม ทั้งนี้ การยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้ได้ผลดีนั้นกระทำได้ยาก หากขาดความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างผู้บริหาร ครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียน หรือโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งกระทำโดยลำพังโดยปราศจากการให้ความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน หรือบริหารจัดการกันเป็นกลุ่ม การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จึงควรได้รับการ ส่งเสริมให้มีขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือภายในกลุ่มโรงเรียนระดับพื้นที่ให้เกิดเป็นความร่วมมือกัน เพื่อการให้บริการทางการศึกษาแก่ผู้เรียนตอบสนองความต้องการทางการศึกษาแก่ประชาชนในพื้นที่ (มินตรา ลายสนธิเสรีกุล และปิยพงษ์ สุเมตติกุล, 2557)

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารขับเคลื่อนโรงเรียนนั้น เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการยกระดับการศึกษา ทั้งระบบ และพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้ทัดเทียมกับสากล เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่ง อนาคต อีกทั้งยังเป็นการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการออกแบบ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของตัวผู้เรียนเอง และต่อสังคม ทั้งนี้ การยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้ได้ผลดีเช่นนั้นกระทำได้ยาก หากขาดความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างผู้บริหาร ครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียน หรือโรงเรียนใด โรงเรียนหนึ่งกระทำโดยลำพังโดยปราศจากการให้ความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนหรือบริหาร จัดการกันเป็นกลุ่ม การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีขึ้น โดยอาศัยความร่วมมือภายในกลุ่มโรงเรียนระดับพื้นที่ให้เกิดเป็นความร่วมมือกันเพื่อการให้บริการ

ทางการศึกษาแก่ผู้เรียนตอบสนองความต้องการทางการศึกษาแก่ประชาชนในพื้นที่ (มินตรา ลายสนิทเสรีกุล, และปิยพงษ์ สุเมตติกุล, 2557)

เมื่อพิจารณาสภาพบริบทของโรงเรียนนครขอนแก่น เพิ่มทำอะไรทำอย่างไร พบว่า การบริหาร โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ซึ่งรูกนั้น ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร กล่าวคือ ยังขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ขาดการรวมพลังกัน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งจากรายงานการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2563 ด้านคุณภาพของผู้เรียนโดยอ้างอิงจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากเอกสารการวัด และประเมินผลผู้เรียนทุกระดับชั้น พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนต่ำกว่าร้อยละ 70 ในหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งโรงเรียนนครขอนแก่นได้กำหนดเกณฑ์คุณภาพของผู้เรียน ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละรายวิชาไว้ที่ช่วงคะแนน 70 คะแนนขึ้นไป หรือร้อยละ 70 ตรงกับระดับผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไป หรืออยู่ในคุณภาพระดับดี ตามรูปแบบการใช้ตัวเลข แสดงระดับผลการเรียน 8 ระดับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) และเมื่อพิจารณาจากคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีคะแนนต่ำกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษาในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ (โรงเรียนนครขอนแก่น, 2563)

ปัญหาอีกประการในการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนนครขอนแก่น ด้านครูผู้สอนคือขาดการยกระดับครูผู้สอนสู่สากล โดยใช้ภาษาต่างประเทศซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนา เพื่อให้ครูผู้สอนมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้สองภาษา เพื่อให้เทียบเคียงกับมาตรฐานสากล ตลอดจนได้รับการยอมรับจากสถาบันต่าง ๆ พร้อมกับส่งเสริมพัฒนาความรู้ ความสามารถ ของครูผู้สอนให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ กระบวนการทำงาน เป็นทีม การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) เพื่อใช้ในการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ชุมชนยังขาดการมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในการร่วมกำหนดหลักการและสนับสนุนการจัดการศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ชุมชน จะต้องมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ร่วมกันพัฒนานักเรียน ซึ่งรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ซึ่งรูก โรงเรียนนครขอนแก่น จะช่วยให้ครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญทางวิชาการ สามารถจัดการเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ คุณลักษณะและสมรรถนะที่สำคัญได้ และเกิดการมีส่วนร่วม ของชุมชน ซึ่งเป็นพลังในการช่วยขับเคลื่อนการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างดียิ่ง (โรงเรียนนครขอนแก่น, 2563)

เพราะฉะนั้นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ให้เกิดขึ้นในโรงเรียนและชุมชนจะช่วยยกระดับคุณภาพผู้สอน สร้างความสามัคคีแก่หมู่คณะ กระตุ้นให้เกิดการวางแผน การลงมือปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และประเมินผลการปฏิบัติร่วมกัน มุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ เพิ่มพูนคุณลักษณะและสมรรถนะที่จำเป็นของผู้เรียนให้เกิดขึ้นโดยอาศัยความรับผิดชอบร่วมกันของครูทั้งโรงเรียนและสถานศึกษาก็จะมีเครือข่ายชุมชนร่วมยกระดับคุณภาพผู้เรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะพัฒนารูปแบบการบริหาร โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ซึ่งจะเป็นการพัฒนาผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนนครขอนแก่น ซึ่งเป็นผลลัพธ์แห่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

2. แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบ

2.1 แนวคิดการพัฒนารูปแบบ

แนวคิดการพัฒนารูปแบบเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมทางวิชาการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจำลองหรืออธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ รูปแบบในทางวิชาการหมายถึงโครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งอาจนำเสนอในรูปของแผนภาพหรือภาพจำลอง การพัฒนารูปแบบเริ่มต้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้ง เพื่อกำหนดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น จากนั้นจึงสร้างรูปแบบขึ้นมาตามกรอบแนวคิดที่กำหนด โดยรูปแบบอาจมีหลายประเภท เช่น รูปแบบเชิงบรรยาย รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ หรือรูปแบบเชิงสาเหตุ ขึ้นอยู่กับลักษณะของปรากฏการณ์และวัตถุประสงค์ของการศึกษา เมื่อสร้างรูปแบบแล้ว ขั้นตอนสำคัญคือการทดสอบและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ ซึ่งอาจทำได้โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง การประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง หรือการทดลองใช้ในสถานการณ์จำลอง ผลจากการทดสอบจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนารูปแบบให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น การนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้นควรอธิบายโครงสร้างและองค์ประกอบอย่างชัดเจน ระบุเงื่อนไขการนำไปใช้ และแสดงผลการทดสอบรูปแบบเพื่อให้ผู้อื่นสามารถเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง การพัฒนารูปแบบเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และความคิดสร้างสรรค์ในการสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ ซึ่งจะนำไปสู่การต่อยอดและพัฒนาองค์ความรู้ในสาขาวิชานั้น ๆ ต่อไป (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2553; ทิศนา ขัมมณี, 2556; เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2556; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2559; Saylor Alexander & Lewis, 1981; Arends, 1997; Keeves, 1997; Joyce & Well, 2000)

2.2 แนวคิดการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

แนวคิดการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นกลยุทธ์สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและวิชาชีพครู โดยมุ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษา PLC เป็นกระบวนการที่ครูและผู้บริหารร่วมมือกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์ปัญหา และหาแนวทางพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายหลักคือการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลักการสำคัญของ PLC ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ร่วม การทำงานเป็นทีม การเรียนรู้ร่วมกัน และการมีภาวะผู้นำร่วม ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้เกิดกระบวนการ PLC ในโรงเรียน โดยการจัดสรรเวลา ทรัพยากร และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนำ PLC มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาช่วยให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียนในระยะยาว (วิจารณ์ พานิช, 2555; มูลนิธิสถาบันวิจัยระบบการศึกษา, 2560)

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นแนวคิดทางการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นและมีปฏิสัมพันธ์ แทนที่จะเป็นผู้รับความรู้แบบนั่งเฉย แนวคิดนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การอภิปราย การแก้ปัญหา การทำโครงการ และการเรียนรู้แบบร่วมมือ Active Learning ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม การสื่อสาร และการทำงานเป็นทีม บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจะเปลี่ยนจากผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมที่ท้าทาย และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน การนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียน พัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวกับความท้าทายในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานในศตวรรษที่ 21 (ศิริพร มโนทิเชษฐวัฒนา, 2547; พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข, 2561)

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะครู

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้พัฒนาและกำหนดสมรรถนะประจำสายงานของครูไทยไว้ ประกอบด้วย 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร ออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการใช้สื่อ นวัตกรรม 2) การพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านคุณธรรม ทักษะชีวิต และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน ด้วยการสร้างบรรยากาศ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และกำกับดูแลชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำครู ที่แสดงถึงวุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน และ (6) การสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชน โดยประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสมรรถนะทั้งหมดนี้มีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนเพื่อใช้ในการประเมิน และพัฒนาครู เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

2.5 แนวคิดการวิจัยและพัฒนา (Research & Development)

กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development หรือ R&D) มีลักษณะสำคัญ ที่แตกต่างจากการวิจัยทั่วไป โดยเน้นการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนา และปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ลักษณะสำคัญประการแรกคือ การเป็นกระบวนการที่เป็นวงจรต่อเนื่อง ประกอบด้วยขั้นตอนการวิจัย (R1) การพัฒนา (D1) การทดลองใช้ (R2) และการประเมิน และปรับปรุง (D2) ซึ่งอาจดำเนินการซ้ำหลายรอบจนได้ผลลัพธ์ที่พึงพอใจ ประการที่สองคือ การมุ่งเน้นการแก้ปัญหาและพัฒนา นวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการจริง ในภาคปฏิบัติ โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์และการทดลองใช้ในสถานการณ์จริง ประการที่สามคือ การบูรณาการความรู้จากหลากหลายสาขาวิชาเพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการใหม่ ประการที่สี่คือ การเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การออกแบบ การทดลองใช้ และการประเมินผล ประการสุดท้ายคือ การให้ความสำคัญ กับการเผยแพร่และขยายผลนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้เกิดการนำไปใช้ในวงกว้าง ลักษณะสำคัญเหล่านี้ทำให้กระบวนการ R&D มีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการพัฒนา นวัตกรรมทางการศึกษา เนื่องจากสามารถตอบสนองต่อความซับซ้อนของระบบการศึกษาและความหลากหลาย ของบริบทการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู และการสร้างวัฒนธรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2559; สุธรรม ธรรมทัศนานนท์, 2561)

บทที่ 2

รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การประเมินผลของรูปแบบ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบ

หลักการของรูปแบบ หมายถึง แนวคิดที่ใช้เป็นหลักในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประกอบด้วย 3 หลักการ ดังนี้

- 1) เป็นรูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 2) เป็นรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
- 3) เป็นรูปแบบการบริหารที่ใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการฝึกปฏิบัติจริง

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ หมายถึง เป้าหมายในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีดังนี้

- 1) เพื่อพัฒนาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
- 2) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
- 3) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
- 4) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน

3. เนื้อหาของรูปแบบ

เนื้อหาของรูปแบบ หมายถึง สารที่เป็นองค์ความรู้ในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบไปด้วย 1) บทบาทของผู้บริหาร 2) บทบาทของครูผู้สอน 3) แนวทางการดำเนินงานตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) บทบาทของผู้บริหาร

- 1.1) กำหนดนโยบายและสร้างความตระหนักในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 1.2) พัฒนาศูนย์การจัดการเรียนรู้ เทคนิคการจัดการเรียนการสอน การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
- 1.3) นิเทศ ติดตาม และสะท้อนผลการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง
- 1.4) วางระบบการสนับสนุนส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและคุณภาพผู้เรียน

2) บทบาทของครูผู้สอน

- 2.1) วิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 2.2) วางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้เทคนิควิธีการเรียนที่หลากหลายสอดคล้องตรงตามหลักสูตร สาระ มาตรฐานและตัวชี้วัดหลักสูตร และตัวชี้วัดที่ใช้ทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน
- 2.3) จัดกระบวนการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้ฝึกปฏิบัติจริง ค้นคว้าหาความรู้จนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ฝึกให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 2.4) จัดทำหรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนคิดผลการปฏิบัติงาน ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน
- 2.5) ประเมินผลตามสภาพจริงที่หลากหลายและสอดคล้องตรงตามสาระ มาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรของสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง
- 2.6) นำผลการนิเทศ ติดตาม และสะท้อนผลการปฏิบัติงานจากสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

3) แนวทางการดำเนินงานตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และทักษะความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยยึดหลักแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสนับสนุนการกระจายอำนาจ การสร้างแรงบันดาลใจให้กับครู และบุคลากร ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) ผู้บริหารสร้างให้ครู และบุคลากรเกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงทั้งตนเอง และวิชาชีพโดยใช้ประสบการณ์จากการอบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำไปใช้ในการดำเนินงานโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสื่อสารและถ่ายทอด แผนปฏิบัติการโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้ครูและบุคลากรรับทราบ จัดทำแผนปฏิบัติการ ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการดำเนินการของโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 2) ผู้บริหารพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยยึดหลักแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการสนับสนุนและสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูและบุคลากร
- 3) ผู้บริหารใช้ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารในการบริหารจัดการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการโดยใช้กระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และนำเสนอผลการดำเนินการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านข้อมูล สารสนเทศงานวิเคราะห์ครอบคลุมผลลัพธ์ทั้งหมด
- 4) ผู้บริหารเพิ่มขีดความสามารถขององค์กร เปรียบเทียบกับโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน
- 5) ผู้บริหารทบทวน ปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น
- 6) ผู้บริหารและครูร่วมกันพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยร่วมกับครู และบุคลากรอย่างเป็นระบบ
- 7) ผู้บริหารใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 8) ผู้บริหารมุ่งมั่น และทุ่มเทต่อความเจริญก้าวหน้าของครู และบุคลากร มีการเสริมพลังอำนาจของตนเองโดยการลงมือทำงานอย่างมุ่งมั่น เสียสละ และใส่ใจให้ความสำคัญกับผู้ร่วมงาน มีความสามารถในการทำงาน และสามารถเข้าไปอยู่ในความรู้สึกของผู้ร่วมงาน
- 9) ผู้บริหารมีการปรับสภาพแวดล้อมในการทำงานให้สอดคล้องกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นโดยคำนึงถึงความสามารถความเหมาะสม ความแตกต่างของบุคคล และออกแบบระบบงานที่ครอบคลุมงานในทุกด้าน
- 10) ผู้บริหารสร้างความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สอดคล้องกับธรรมชาติทางวิชาชีพ รวมทั้งจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมเพียงพอและพร้อมใช้สำหรับการเป็นโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 11) ผู้บริหารจัดระบบการยกย่องชมเชย สร้างขวัญ กำลังใจโดยการให้รางวัลที่สร้างแรงจูงใจต่อครู และบุคลากรเพื่อนำไปสู่ผลการดำเนินการที่ดีของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

12) ผู้บริหารร่วมกับสำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานทางการศึกษาอื่น วางระบบการปฏิบัติงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

13) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรร่วมกันวิเคราะห์และค้นหาปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และนำผลการวิเคราะห์มาสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อใช้จัดการศึกษาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

14) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความรู้ ความสามารถ โดยการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ แก่ครูและบุคลากรในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

15) ผู้บริหารสร้างศรัทธา โดยเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเมตตากรุณา การคอยดูแลช่วยเหลือ เกื้อกูลแก่ครู และบุคลากรเพื่อนำไปสู่การเป็นโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ 2 เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ

เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพด้วยบริบทชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีการทำงานร่วมกัน โดยมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิชาการ ทักษะภาษาต่างประเทศ พัฒนาการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปใช้ในการโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1) ผู้บริหาร และครูเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพด้วยบริบทชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีการทำงานร่วมกัน โดยมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิชาการ ผ่านการประเมินระดับชาติเพื่อนำไปใช้ในการโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2) ครูพัฒนาการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล และผลงาน ทั้งระบบออนไลน์ (online) และออฟไลน์ (offline) ตามแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3) ครูพัฒนาความสามารถการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารที่จำเป็นสำหรับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4) ผู้บริหารและครูเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อฝึกสมาธิในการทำงานร่วมกันโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

5) ผู้บริหารและครูร่วมกันพัฒนาวิจัย สื่อ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้วิชาชีพอย่างต่อเนื่องโดยยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และสะท้อนผลการดำเนินงานโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

6) ผู้บริหาร และครูร่วมกันสร้างบรรยากาศการทำงานที่โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบนำตนเองของครูอย่างต่อเนื่อง

7) ครูร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกันกับนานาชาติเพื่อให้สามารถเทียบเคียงมาตรฐานสากล

8) ครูพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์- คณิตศาสตร์ให้เป็นไปตามหลักสูตรชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร 2 ภาษา ตามบริบทของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

9) ผู้บริหารพัฒนาระบบการจัดการความรู้ และการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยได้มีการเผยแพร่ในหน่วยงานหรือสถาบันที่ได้รับการยอมรับ

องค์ประกอบที่ 3 ชุมชนกัลยาณมิตร

ชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง การยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร มีความศรัทธาร่วมอยู่ร่วมกันตามหลักปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกันมีอัตลักษณ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมในการนำไปใช้ในการดำเนินงาน และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีความศรัทธาร่วมกันตามหลักปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกัน

2) ผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

3) ผู้บริหารจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างความรู้สึกรัก ความผูกพันให้บุคลากรตระหนักถึงประโยชน์ของการจัดการศึกษาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อร่วมกันสร้างนักเรียนที่มีคุณภาพต่อการพัฒนาโรงเรียนและสังคม

4) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรเชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปกับวิถีชีวิตตนเอง วิถีชีวิตชุมชนอันเป็นพื้นฐานสำคัญของสังคมฐานการพึ่งพาตนเอง

5) ผู้บริหารและครูส่งเสริมอัตลักษณ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรมที่มีความเป็นลักษณะเฉพาะในการนำไปใช้ในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

6) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สร้างบรรยากาศความไว้วางใจครู และบุคลากรเคารพซึ่งกันและกันในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

7) โรงเรียนมีวิธีการทำงานและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกัน และร่วมกันทำงานแบบอุทิศตนเพื่อการดำเนินงานตามแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

8) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรยึดหลักพรหมวิหาร 4 (เมตตา กรุณา มุชิตา อุเบกขา) เป็นชุมชนที่ยึดหลักวินัยเชิงบวก

9) โรงเรียนมุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีความสุข ทั้งการทำงาน และการอยู่ร่วมกันตามวัฒนธรรมแบบเปิดเผย โดยการบริหารจัดการองค์การให้ความรู้สึกปลอดภัย หรือปลอดภัยใช้อำนาจกดดันตามแนวทางการโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ 4 การทำงานเป็นทีม

การทำงานเป็นทีม หมายถึง การทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ สร้างพลังในการเรียนรู้ร่วมกัน มีการเรียนรู้การทำงานเป็นทีมงาน มีการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ มีการสื่อสารบนพื้นฐาน การรับฟังความคิดเห็น และความไว้วางใจซึ่งกันและกันเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรมุ่งสู่โรงเรียนนครขอนแก่นที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรร่วมกันทำงาน และสร้างพลังในการเรียนรู้ร่วมกันของโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพบนพื้นฐานของความสมัครใจร่วมกันสร้างแรงกระตุ้นใหม่ ๆ จนเกิดความรัก และความเพลิดเพลินในการแสวงหาความรู้

2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีการเรียนรู้การทำงานเป็นทีมงาน มีแนวปฏิบัติร่วมกัน ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ มีการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ

4) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรร่วมกันรับรู้ถึงความรู้สึกในการทำงานแห่งการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจนเกิดประสบการณ์ และมีการสื่อสารบนพื้นฐาน การรับฟังความคิดเห็น และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

5) โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นร่วมกัน และมีผู้รับผิดชอบร่วมกันอย่างชัดเจน และมีความรับผิดชอบ ในการพัฒนาวิชาชีพเพื่อผู้เรียนร่วมกันของครู

องค์ประกอบที่ 5 การมีวิสัยทัศน์ร่วม

การมีวิสัยทัศน์ร่วม หมายถึง ผู้บริหาร ครูและบุคลากรร่วมกันกำหนดทิศทางทางการดำเนินงาน ไปสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และมีการปรับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1) ผู้บริหารปฏิบัติตนด้วยความมุ่งมั่นต่อค่านิยมของการเป็นโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

- 2) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรร่วมกันสร้างภาพความเชื่อมโยงและทิศทางร่วมไปสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 3) ผู้บริหารสร้างวิสัยทัศน์การดำเนินงานที่ท้าทาย และพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับแนวทางโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 4) ผู้บริหารเผยแพร่ให้ครูและบุคลากรเห็นวิสัยทัศน์ของโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน
- 5) ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและมีการปรับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ 6 โครงสร้างการพัฒนาชุมชน

โครงสร้างการพัฒนาชุมชน หมายถึง โครงสร้างองค์การชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมเน้นรูปแบบทีมงานเป็นหลัก เน้นความคล่องตัวในการดำเนินการให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชน และมุ่งความยั่งยืนแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) โรงเรียนมีการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เน้นรูปแบบทีมงานเป็นหลัก
- 2) โรงเรียนเน้นความคล่องตัวในการดำเนินการโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยใช้รูปแบบการสื่อสารด้วยใจ เปิดกว้างให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชน
- 3) โรงเรียนจัดโครงสร้างองค์การชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วม และมุ่งความยั่งยืนแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- 4) โรงเรียนมีโครงสร้างการปกครองที่ผู้บริหารจัดโครงสร้างองค์กรที่มีความยืดหยุ่น
- 5) โรงเรียนมีระบบสารสนเทศที่ครอบคลุมต่อการปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมเป็นโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สมบูรณ์
- 6) โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เอื้อต่อการดำเนินการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เช่น เวลา สถานที่ ข้อมูลสารสนเทศ และอื่น ๆ ตามความจำเป็น และบริบทของแต่ละชุมชน
- 7) โรงเรียนจัดโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมการทำงานโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4) เงื่อนไขความสำเร็จ

ในการนำรูปแบบไปใช้ให้บังเกิดผลสำเร็จและเป้าหมายได้ ควรทำความเข้าใจ และศึกษาแนวทางการนำไปใช้ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานการบริหาร โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น กับสถานศึกษาอื่นเพื่อนำผลการเปรียบเทียบมาใช้ในการพัฒนาการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) ครูผู้สอนควรมีความกระตือรือร้นเพื่อแสดงถึงการรวมพลังของครู และนักการศึกษาที่เป็นผู้นำ ร่วมกันทำงานร่วมกันเป็นทีมมุ่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองพัฒนาวิชาชีพภายใต้โครงสร้างอำนาจทาง วิชาชีพและอำนาจเชิงคุณธรรมที่มาจากการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมนำ ร่วมพัฒนาของครู ผู้บริหาร นักการศึกษาภายในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งถึงผู้เกี่ยวข้องต่อไป

3) ในการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นจะประสบความสำเร็จ จะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน ครูนักเรียนตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแต่ละภาคส่วนมีบทบาทสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. กระบวนการของรูปแบบ

กระบวนการของรูปแบบ หมายถึง ขั้นตอน วิธีการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนา
- 2) ประชุมจัดทำแผนงานการขับเคลื่อนการพัฒนา
- 3) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 4) นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล

5. การประเมินผลของรูปแบบ

การประเมินผลของรูปแบบ หมายถึง วิธีการประเมินคุณลักษณะ และพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในกระบวนการพัฒนาและตรวจสอบ ประสิทธิภาพของรูปแบบ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้
 - 1) สาระสำคัญ 2) มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สาระการเรียนรู้ 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อการเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผล

2) การประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ดังนี้

สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ และ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development) ได้แก่ 1) การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน 2) การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพจิตผู้เรียน 3) การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย ให้กับผู้เรียน และ 4) การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) ได้แก่ 1) จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สุขและความปลอดภัยของผู้เรียน 2) จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา และ 3) กำกับดูแลชั้นเรียนรายวิชา

สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research) ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ และ 2) การสังเคราะห์

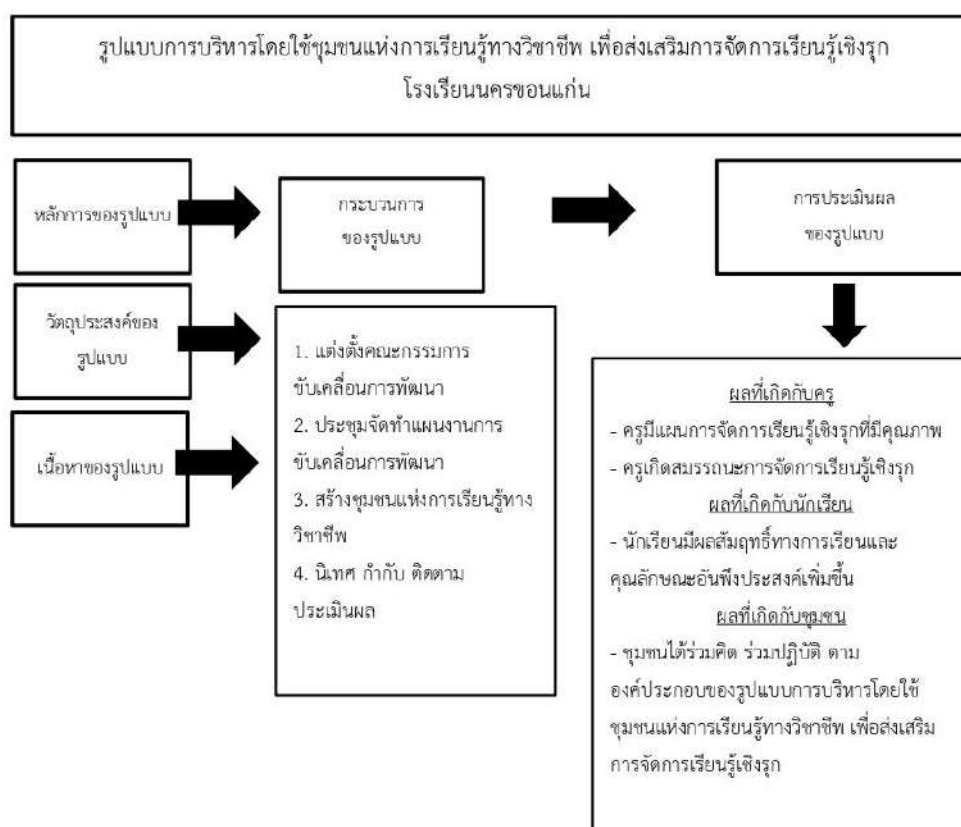
สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) ได้แก่ 1) วุฒิภาวะ ความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู (Adult Development) 2) การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ (Dialogue) 3) การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change Agency) 4) การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง (Reflective Practice) และ 5) การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน (Concern for improving pupil achievement)

สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน เพื่อการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน เพื่อการจัดการเรียนรู้ และ 2) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการเรียนรู้

3) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เพื่อประเมินความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ทักษะทางด้านวิชาการ และลักษณะที่ดีที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและจิตสำนึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข ที่นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งแสดงให้เห็นได้ด้วยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียน และผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

4) การสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 2 ประเด็นหลัก ดังนี้ 1) ปัญหาหรืออุปสรรคจากการมีส่วนร่วมของชุมชน และ 2) องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

จากข้างต้นสามารถสรุปรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ดังแสดงในภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

บทที่ 3

แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการของรูปแบบ

การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษา ซึ่งคุณภาพการศึกษา เป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายพัฒนาและยกระดับคุณภาพ การศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้มีศักยภาพสูงสู่มาตรฐานสากล โรงเรียนนครขอนแก่น ได้สนองนโยบายดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียน โดยการนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สู่การปฏิบัติ เพื่อมุ่งประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ เน้นการพัฒนายกระดับคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษาและ บุคลากรทางการศึกษา นำแนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อนกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพลงสู่การปฏิบัติทั้งในเชิงการบริหารจัดการและกิจกรรมในชั้นเรียนอย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้ กระบวนการ PDCA ดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผน (Plan) มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนา

- 1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งคณะกรรมการให้ชัดเจน เช่น เพื่อวางแผน กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของ PLC
- 2) กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของคณะกรรมการ เช่น การพัฒนาภาวะผู้นำครู การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หรือการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 3) คัดเลือกสมาชิกจากผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความสนใจในด้านการพัฒนา PLC พิจารณาสมาชิก เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้แทนจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยคำนึงถึง ความเป็นผู้นำและความสามารถในการทำงานร่วมกัน
- 4) ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างเป็นทางการ ระบุบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการแต่ละคนให้ชัดเจน
- 5) จัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ ขอบเขต และบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ มอบหมายงานให้คณะกรรมการแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่ม
- 6) กำหนดตารางการประชุมและติดตามความก้าวหน้า

ขั้นตอนที่ 2 ประชุมจัดทำแผนงานขับเคลื่อนการพัฒนา

- 1) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น
- 2) สร้างทีมงาน PLC ในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

- 3) ประชุมคณะครูร่วมกันจัดทำปฏิทินการดำเนินงานการใช้รูปแบบ กำหนด ผู้ปฏิบัติ และวันเดือนปีที่จะปฏิบัติแต่ละขั้นตอนของ
- 4) สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานอื่น

2. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ขั้นตอนที่ 3 สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1) การขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่การปฏิบัติ สามารถสรุปรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยยึดกระบวนการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลัก ผสมผสานกับกระบวนการอื่น ๆ ตามหลักความถูกต้องครอบคลุม ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ สรุปได้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ตั้งกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การรวมกลุ่มกันของครูผู้สอนและ บุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียน ให้บรรลุเป้าหมาย โดยร่วมกันจัดทำปฏิทินในการดำเนินงาน เช่น ครูกลุ่มสาระเดียวกัน ครูที่สอนในระดับชั้นเดียวกัน

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาและเลือกบทเรียนที่ต้องการพัฒนา สมาชิกประชุมร่วมกันเสนอปัญหา พิจารณาสาเหตุของปัญหา จัดกลุ่มปัญหา จัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วน เลือกปัญหาที่สำคัญ แล้วร่วมกันกำหนดบทเรียนที่ต้องการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหา พร้อมทั้งบันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ 3 ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สมาชิกประชุมกลุ่มร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหา บอกเล่าประสบการณ์ที่แก้ปัญหาได้สำเร็จ ค้นหาตัวอย่างรูปแบบที่ประสบความสำเร็จ สมาชิกร่วมกันตัดสินใจเลือกรูปแบบ วิธีการนวัตกรรมในการแก้ปัญหา ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และเตรียมสื่อการเรียนการสอน พร้อมทั้งบันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ สมาชิกประชุมร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ ในส่วนของขั้นตอนของกิจกรรม รายละเอียดในแต่ละกิจกรรม คำสั่ง คำถามที่ใช้ สื่อการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือปรับปรุงแก้ไข ในประเด็นอื่น ๆ พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ 5 จัดการเรียนรู้ตามแผน/สังเกตการจัดการเรียนรู้ ครูหนึ่งคนเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนต่อชั้นเรียนของตน สมาชิกคนอื่น ๆ เป็นผู้สังเกต บันทึกและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงถึงการคิด การสนทนา การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด และการสอนตามแผนที่ได้วางไว้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ภาพถ่ายบันทึกเทปเสียง พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ 6 สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ สมาชิกกลุ่มและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าประชุมร่วมรับรู้ข้อมูลในประเด็นเรื่องการจัดการเรียนรู้ของครู กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน วิธีการคิด และผลการเรียนรู้ของผู้เรียนว่า เป็นไปอย่างไรบ้าง และมีปัญหาใดเกิดขึ้น ซึ่งครูที่สอนเป็นผู้แสดงความเห็นเป็นคนแรก จากนั้นสมาชิกคนอื่น ๆ ร่วมเสนอผลการสังเกตและข้อเสนอแนะโดยมุ่งเน้นที่ตัวบทเรียน มิใช่ที่ตัวครูผู้สอน อภิปรายสะท้อนความคิดว่ากลุ่มได้เรียนรู้อะไรจากการดำเนินงานในชั้นเรียนบ้าง เพื่อตัดสินใจและนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งบันทึก ข้อมูลการปฏิบัติกิจกรรม

2) สรุปรายงานผล และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3. ขั้นตอนการตรวจสอบ และเปรียบเทียบผล (Check) มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 4 นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล

- 1) กำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนและวัดผลได้ เพื่อใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานของ PLC ตัวชี้วัดควรครอบคลุมทั้งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและครู
- 2) นิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานของ PLC อย่างสม่ำเสมอ ให้คำแนะนำ และสนับสนุนการดำเนินงานของ PLC และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของ PLC
- 3) ประเมินผลการดำเนินงานของ PLC ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ใช้เครื่องมือ และวิธีการประเมินผลที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การสำรวจ และการวิเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์และสรุปผลการประเมิน
- 4) ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ครูและบุคลากรเกี่ยวกับผลการประเมิน นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา PLC

4. ขั้นที่ 4 ขั้นตอนการดำเนินการแก้ไขปัญหา (Action) มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

4.1 สรุปรายงานผลการดำเนินการการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รายงานผลการดำเนินการตามกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษา พร้อมแบบบันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นรายบุคคลต่อผู้บริหารสถานศึกษา

2) คณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสรุปและรายงานผลการติดตามในสถานศึกษา

3) สถานศึกษารายงานผลการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

4.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ถอดบทเรียน ขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษาโดยสถานศึกษาจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Show & Share) การขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

ขั้นตอนการนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ในสถานศึกษามีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

1) การรวมกลุ่ม ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ รวมกลุ่มครูที่มีปัญหาหรือความต้องการ เดียวกัน เช่น ครูกลุ่มสาระเดียวกัน ครูที่สอนในระดับชั้นเดียวกัน เป็นต้น

2) ค้นหาปัญหา ความต้องการ

3) ร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหา

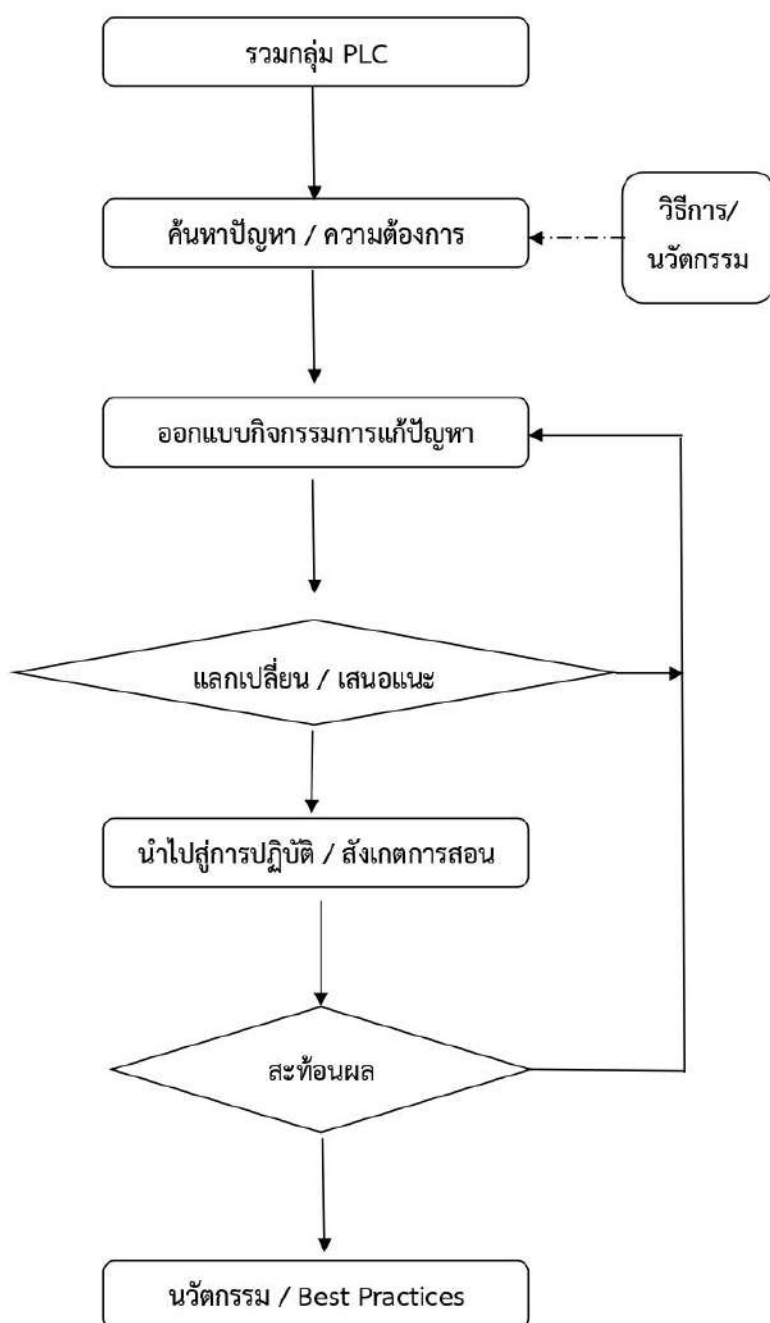
4) ออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหาตามวิธีการ/นวัตกรรมที่กลุ่มเลือก

5) แลกเปลี่ยนเสนอแนะ นำเสนอกิจกรรมการแก้ปัญหาให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีประสบการณ์ให้ข้อเสนอแนะ

6) นำสู่การปฏิบัติ /สังเกตการสอน นำกิจกรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาผู้สังเกตการณ์เข้าร่วมสังเกตในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การเยี่ยมชั้นเรียน สังเกตการสอน เป็นต้น

7) สะท้อนผล สรุปผลการนำรูปแบบ/วิธีการ ในการนำไปแก้ปัญหา อภิปรายผลการแก้ปัญหา เสนอแนะแนวทางในการพัฒนา

จากที่กล่าวมาข้างต้น ขั้นตอนการนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ในสถานศึกษาสามารถแสดงเป็นภาพตามขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ในสถานศึกษา

จาก Flow Chart ขั้นตอนการนำรูปแบบ PLC ไปใช้ในสถานศึกษามีรายละเอียด แต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. การรวมกลุ่ม PLC รวมกลุ่มครูที่มีปัญหา/ความต้องการเดียวกัน เช่น ครูกลุ่มสาระเดียวกัน ครูที่สอนในระดับชั้นเดียวกัน เป็นต้น
2. ค้นหาปัญหา ความต้องการ
 - 2.1 ร่วมกันเสนอปัญหา/ความต้องการ
 - 2.2 จัดกลุ่มปัญหา
 - 2.3 จัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วน
 - 2.4 เลือกปัญหาเพียง 1 ปัญหา โดยพิจารณาาร่วมกัน
3. ร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหา
 - 3.1 เรืองเล่าเข้าพลัง/บอกเล่าประสบการณ์ที่แก้ปัญหาได้สำเร็จ
 - 3.2 ค้นหาตัวอย่าง/รูปแบบที่ประสบความสำเร็จ
 - 3.3 ร่วมตัดสินใจเลือกรูปแบบ/วิธีการ/นวัตกรรมในการแก้ปัญหา
4. ออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา

ออกแบบกิจกรรมตามวิธีการ/นวัตกรรมที่กลุ่มเลือก
5. แลกเปลี่ยนเสนอแนะ

นำเสนอกิจกรรมการแก้ปัญหา ให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีประสบการณ์ให้ข้อเสนอแนะ
6. นำสู่การปฏิบัติ/สังเกตการณ์สอน
 - 6.1 นำกิจกรรมไปใช้ในการแก้ปัญหา
 - 6.2 ผู้สังเกตการณ์เข้าร่วมสังเกตในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การเยี่ยมชั้นเรียน สังเกตการสอน เป็นต้น
7. สะท้อนผล
 - 7.1 สรุปการนำรูปแบบ/วิธีการ ในการนำไปแก้ปัญหา
 - 7.2 อภิปรายผลการแก้ปัญหา เสนอแนะแนวทางในการพัฒนา

แผนการขับเคลื่อน PLC ในระดับสถานศึกษา

แนวทางการดำเนินงาน	กิจกรรม	ระยะเวลา
1.แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ระดับสถานศึกษา	แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อน PLC ประกอบด้วย 1.ผู้อำนวยการสถานศึกษา 2.รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 3.หัวหน้าฝ่ายวิชาการ/กลุ่มสาระ/หัวหน้าระดับชั้น 4.ครู ฯลฯ	
2.กำหนดแผนงานการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ระดับสถานศึกษา	จัดทำแผนงานการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่สถานศึกษา ประกอบด้วย 1.สร้างทีมงาน PLC ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา 2.สร้างความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางการปฏิบัติให้กับบุคลากรในสถานศึกษา (พาดู พาคิด พาทำ) 3.สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานอื่น (ระดับบุคคลระดับองค์กร ระดับหน่วยงาน) 4.กำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผล 5.ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงาน การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	
3.การขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่การปฏิบัติ	3.1 ขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งบันทึก ลงในแบบบันทึก PLC ตามลำดับดังนี้ 1) ค้นหาปัญหา 2) หาสาเหตุ 3) แนวทางแก้ไข 4) ออกแบบกิจกรรมและ 5) นำสู่การปฏิบัติและการสะท้อนผล 3.2 สรุปรายงานผล และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้	
4.กำกับ ติดตามนิเทศและ ประเมินผล	4.1 จัดทำแผนและเครื่องมือ กำกับ ติดตาม นิเทศ และ ประเมินผลการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่สถานศึกษา 4.2 คณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่สถานศึกษา ระดับสถานศึกษา ดำเนินการกำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผลการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่ สถานศึกษา 4.3 เร่งรัด ติดตาม และสนับสนุน ข้าราชการและบุคลากร ทางการศึกษาที่ไม่ประสบความสำเร็จในการขับเคลื่อน กระบวนการ PLC สู่สถานศึกษา	

แนวทางการดำเนินงาน	กิจกรรม	ระยะเวลา
5.สรุปรายงานผลการดำเนินการ การขับเคลื่อนกระบวนการ PLC	5.1 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รายงานผลการดำเนินการตามกระบวนการ PLC สู่สถานศึกษา พร้อม Logbook เป็นรายบุคคลต่อผู้บริหารสถานศึกษา 5.2 คณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สรุปและรายงานผลการติดตาม ในสถานศึกษา 5.3 สถานศึกษารายงานผลการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง	
6.กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียน และยกย่องเชิดชูเกียรติ การขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่สถานศึกษา	6.1 สถานศึกษาจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Show&Share) การขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่สถานศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา 6.2 ยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีกระบวนการดำเนินการที่ดีสามารถเป็นแบบอย่างได้ และเผยแพร่	

บทที่ 4

การประเมินผล

การประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญในการตรวจสอบและปรับปรุงรูปแบบการบริหาร โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนนครขอนแก่น มีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

1.1 หลักการ

- 1) ตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูพัฒนาขึ้น โดยพิจารณาจากองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียน การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 2) ใช้เกณฑ์การประเมินที่อิงตามหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

1.2 วิธีการ

- 1) ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ของครูโดยใช้แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้
- 2) สังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูในชั้นเรียนเพื่อตรวจสอบการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จริง

2. การประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

2.1 หลักการ

- 1) การวัดและประเมินความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน โดยพิจารณาจากพฤติกรรมการสอนของครู เช่น การกระตุ้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน การใช้คำถามที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การให้ข้อมูลป้อนกลับที่สร้างสรรค์ และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 2) ใช้เครื่องมือและวิธีการประเมิน ได้แก่ แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.2 วิธีการ

- 1) สังเกตพฤติกรรมการสอนของครูในชั้นเรียนโดยใช้แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

3.1 หลักการ

- 1) การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 2) การประเมินนี้ใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การทดสอบ การประเมินผลงาน การสังเกตพฤติกรรม

3.2 วิธีการ

- 1) ใช้แบบทดสอบมาตรฐานหรือแบบทดสอบที่ครูพัฒนาขึ้นเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน
 - 2) สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนเพื่อประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- ### 4. การสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.1 หลักการ

- 1) การตรวจสอบและประเมินการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสนับสนุน และส่งเสริมการดำเนินงานของ PLC
- 2) การสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชน

4.2 วิธีการ

- 1) กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ที่ครอบคลุมประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
- 2) เลือกผู้ให้สัมภาษณ์จากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลาย
- 3) ดำเนินการสัมภาษณ์โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน
- 4) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อสรุปผลการประเมิน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2563. จาก <https://www.moe.go.th>
- ทศนา แคมมณี. (2556). รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลี้ยง ทมทอง. (2559). ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ทริปเพิล เอ็ดดูเคชั่น.
- มินตรา สายสนิทเสรีกุล และปิยพงษ์ สุเมตติกุล. (2557). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร. วารสาร OJED, 9(3), 392-406.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยระบบการศึกษา. (2560). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563, จาก <http://www.ires.or.th>.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2556). การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนนครขอนแก่น. (2563). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563. ขอนแก่น: ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนนครขอนแก่น.
- วโร เฟิงสวัสดิ์. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2(4), 1-15.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ศิริพร มโนพิเชฐวัฒนา. (2547). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ที่กระตือรือร้น เรื่อง ร่างกายมนุษย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560-2575. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์. (2560). เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา : วิธีการแห่งศาสตร์พระราชสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2563. จาก <http://hrd.nida.ac.th/2015/admin/ckfinder/userfiles/files/Edited%20after%20Final%202017%2003%2031.pdf>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียรวิทย์ ยินดีสุข. (2561). การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษานาเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ. วารสารศึกษาศาสตร์, 29(1), 143-157.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2559). การวิจัยและพัฒนาการศึกษาไทย. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์, 8(2), 1-18.

ภาษาอังกฤษ

- Arends, R. I. (1997). *Classroom Instruction and Management*. New York: McGraw Hill.
- Joyce, B. & Weil, M. (2000). *Model of Teaching*. (6th Edition). Boston: Allyn and Bacon.
- Keeves, J.P. (1997). *Models and model building in Educational research, methodology and measurement: An International Handbook*. (2nd ed.). Oxford: Peraman.
- Saylor, J. G., Alexander, W. M. & Lewis, A. J. (1981). *Curriculum Planning for Better Teaching and Learning*. (4th Edition). New York: Holt, Rinehart and Winston.

ภาคผนวก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามรูปแบบการบริหาร
โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนนครขอนแก่น

1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
2. แบบบันทึกกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
3. แบบฟอร์มแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

30

คำสั่งโรงเรียนนครขอนแก่น

ที่ 70 / 2564

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2564

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวนโยบายเป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารขับเคลื่อนโรงเรียนนั้น เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้ทัดเทียมกับสากล เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคต อีกทั้งเป็นการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการออกแบบการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของตัวผู้เรียนเองและต่อสังคม

จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มอบหมายให้ข้าราชการครูปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2564 ดังนี้

1. คณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วย

1) นายอภิชาติ อุ่นเกิด	ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น
2) นางสาวดารุณี งอสอน	รองผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น
3) นายองอาจ สิมเสน	รองผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น
4) นายเกรียงศักดิ์ โล่ห์เส็ง	รองผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น
5) นางสาวดวงใจ มาตรวังแสง	รองผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น
6) นางพัชนี คำมูล	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานบุคคล
7) นางรัตติยากร แก้ววิเศษ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานฯ
8) นางวนิดา คำรังษี	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทั่วไป
9) นางอรรณพ กองพิลา	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

มีหน้าที่ ให้การอำนวยการ ให้คำปรึกษา สนับสนุน และแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินการขับเคลื่อนขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย

2. คณะกรรมการดำเนินการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

1) นายอภิชาติ อุ้นเกิด	ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น
2) นางสาวดารุณี งอสอน	รองผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น
3) นายณรงค์ ชัยสิงห์เหนือ	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
4) นางวนิดา คำรังษี	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
5) นายศิลปคม สีทองแสง	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
6) ว่าที่ร้อยเอกกฤตชัย ชุมแสง	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
7) นางสาวสรวรส เข้มคุณ	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
8) นางยุพา ยิ่งธงชัย	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

มีหน้าที่

1. จัดทำแผนการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และแนวทางการปฏิบัติให้กับบุคลากรในโรงเรียน
2. จัดทำแผนการสร้างทีมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
3. กำหนดปฏิทินงานการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ทั้งแบบรายปีการศึกษา และรายภาคการศึกษา
4. จัดการประชุม/อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงนโยบาย ให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และแนวทางการปฏิบัติให้กับครูในโรงเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
5. ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนทีมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ได้ประกาศจัดตั้งแล้ว ให้สามารถดำเนินงานได้ตามแผนปฏิบัติของแต่ละทีม
6. จัดทำรายงานสรุปผลการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3. คณะกรรมการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาระบบการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย

1) นายอภิชาติ อุ้นเกิด	ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น
2) นางสาวดารุณี งอสอน	รองผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น
3) นายจักรพันธ์ แก้วกันหา	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ
4) นางสาวกัญญาวิรี อังสนุ	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ฯ
5) นางสาวรัชฎาภรณ์ เพียร	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
6) นายศิลปคม สีทองแสง	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
7) นางฐิตาภรณ์ พิทยาวัฒนชัย	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
8) นายทศยันต์ โยชัย	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
9) ว่าที่ร้อยตรีอนุวัฒน์ แพงไทย	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

10) นายพรเทพ ปานนาวี	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
11) นายจักรภัทร ขาบุญมี	หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
12) นางมณฑิลา กันตวิรุฒ	หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

มีหน้าที่

1. จัดทำแผนการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับสิทธิประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในชุมชนทางวิชาชีพ

2. ให้การส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามแผนที่กำหนด

4. คณะกรรมการกำกับ ติดตาม นิเทศและประเมินผลกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย

1) นายอภิชาติ อุ่นเกิด	ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น
2) นางสาวดารุณี จอสอน	รองผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น
3) นางมณฑิลา กันตวิรุฒ	หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

มีหน้าที่

1. จัดทำแผนการกำกับติดตาม นิเทศ และประเมินผลกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. จัดทำเครื่องมือกำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผลการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับสถานศึกษา

3. ให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในระดับสถานศึกษา

4. กำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผลการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ทั้งนี้ ให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งตามคำสั่งนี้ ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความรู้ความสามารถ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนต่อไป

สั่ง ณ วันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2564

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

โรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล
(World Class Standard School)

แผนแบบบันทึกกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
(Professional Learning Community)
ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา

ชื่อ - สกุล.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม.....

โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการ “การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC)” ได้จัดทำขึ้นเพื่อบันทึกการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการ PLC โดยมีการวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหา และสะท้อนความคิดเห็น สรุปเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายและภารกิจในการทำงานร่วมกันเป็นทีม มีการพัฒนาและแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการวิจัย สร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น มีสื่อ นวัตกรรมที่มีคุณภาพและทันสมัย โดยใช้กระบวนการ Professional Learning Community : PLC

ผู้จัดทำขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่เป็นส่วนหนึ่งในการให้ข้อมูล ให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ให้ประสบผลสำเร็จไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บันทึกข้อความรายงานผล.....	ก
คำนำ.....	ข
สารบัญ.....	ค
ความมุ่งหมายในการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้.....	1
ขั้นตอนการดำเนินการกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	2
ปฏิทินการปฏิบัติกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	3
แบบบันทึกการส่งผลการดำเนินงาน ครั้งที่ 1	4
แบบขออนุญาตจัดกิจกรรมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ plc-00	5
การดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : PLC (1-2)	6
แบบบันทึกกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพplc-01	7
แบบบันทึกกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพplc-02	8
แบบบันทึกกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพplc-03	9
แบบบันทึกกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพplc-04	11
แบบบันทึกกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพplc-05	13
แบบบันทึกกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพplc-06	15
แบบบันทึกการส่งผลการดำเนินงาน ครั้งที่ 2	17
การดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : PLC (3-4)	16
แบบบันทึกกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพplc-07	19
แบบบันทึกกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพplc-08	22
แบบบันทึกกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพplc-09	26

แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการ
“การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC)”

ความมุ่งหมาย

เป็นการรวมกลุ่มครูในการร่วมเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ปัญหาของนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านความรู้และทักษะกระบวนการ บนพื้นฐานความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร โดยมีเป้าหมายและภารกิจในการทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหาด้านความรู้และทักษะกระบวนการ เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น มีสื่อนวัตกรรมที่มีคุณภาพและทันสมัย โดยใช้กระบวนการ Professional Learning Community : PLC

หลักการ

การจัดกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีหลักการที่สำคัญ คือ

1. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ
2. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาด้านความรู้ของนักเรียน
3. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ
4. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงตามกระบวนการ PLC
5. เป็นกิจกรรมที่พัฒนานวัตกรรมให้ทันสมัยยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

การจัดกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ
2. เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับนักเรียน
3. เพื่อสนับสนุนให้ครูสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ
4. เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง
5. เพื่อพัฒนานวัตกรรมด้านเทคโนโลยีให้ทันสมัย

คำชี้แจง

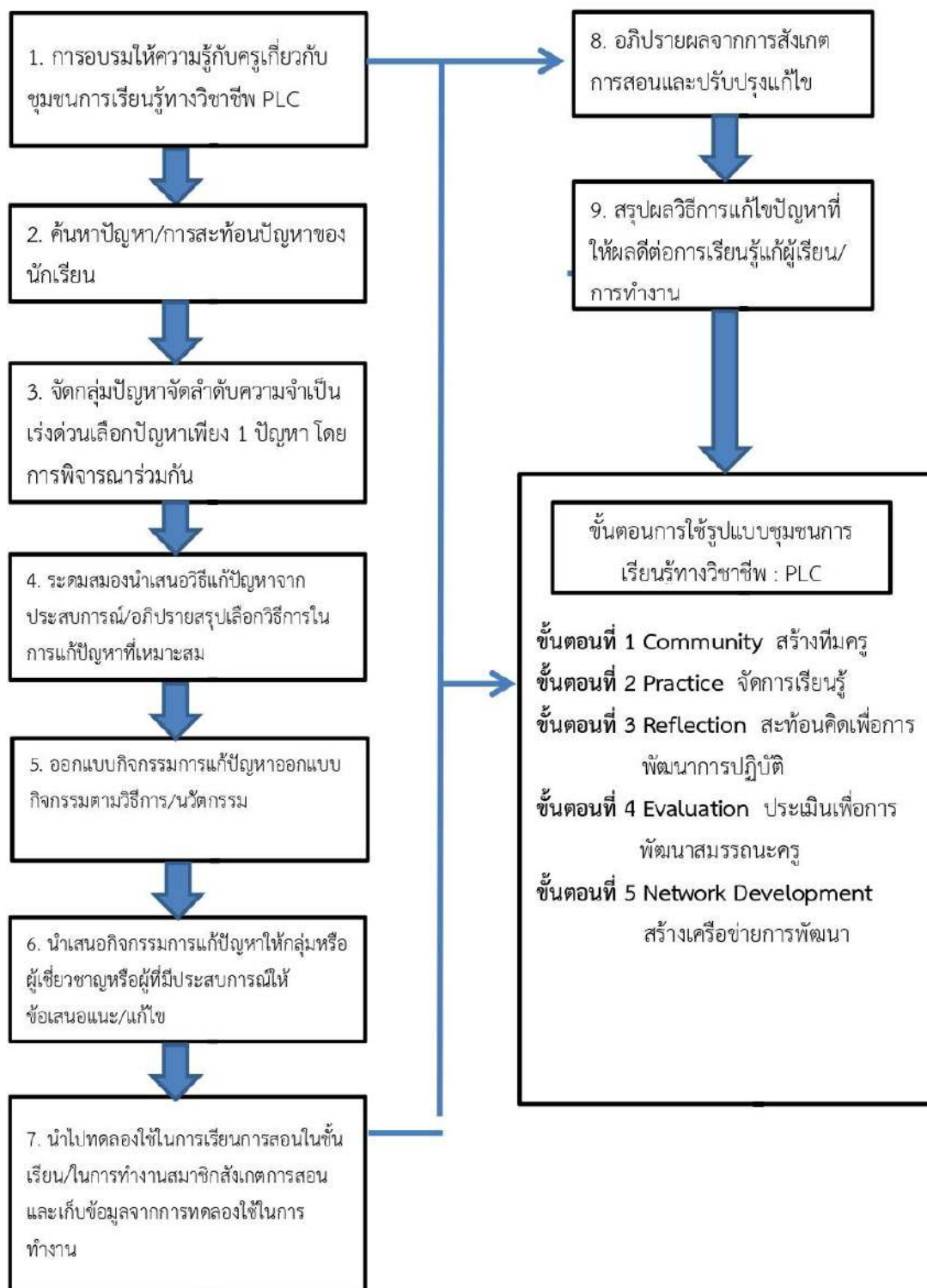
แบบบันทึกนี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ครูใช้ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการ PLC โดยมีการวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหา และสะท้อนความคิดเห็น เพื่อสรุปเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้

1. แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมนี้ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัญหา
2. การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา
3. การปฏิบัติ สังเกต และเก็บข้อมูล
4. การสะท้อนความคิดเห็น

2. ให้บันทึก ในแบบบันทึกข้อมูลกิจกรรม PLC โรงเรียนนครขอนแก่น ตามปฏิทินและจัดส่งเพื่อเสนอผลการดำเนินงาน จำนวน 2 ครั้ง

ขั้นตอนการดำเนินการกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : PLC
โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ปฏิทินการปฏิบัติกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : PLC
ภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา..... โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : PLC
	- บันทึกขออนุญาตจัดกิจกรรมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community)
1. การวิเคราะห์ปัญหา	
	กิจกรรมที่ 1 ทบทวนสภาพปัญหา
	กิจกรรมที่ 2 สะท้อนปัญหาและศึกษาประเด็นปัญหา
	กิจกรรมที่ 3 จัดกลุ่มปัญหาจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วนเลือกปัญหาเพียง 1 ปัญหา โดยการพิจารณาร่วมกัน
2. การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา	
	กิจกรรมที่ 4 ระดมสมองนำเสนอวิธีแก้ปัญหาจากประสบการณ์/ อภิปรายสรุปเลือกวิธีการในการแก้ปัญหาที่เหมาะสม
	กิจกรรมที่ 5 ออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหาออกแบบกิจกรรมตามวิธีการ/นวัตกรรม
	กิจกรรมที่ 6 นำเสนอกิจกรรมการแก้ปัญหาให้กลุ่มหรือผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มี ประสบการณ์ให้ข้อเสนอแนะ/แก้ไข
การส่งแบบบันทึก ครั้งที่ 1 วันที่..... ถึง วันที่.....	
3. การปฏิบัติ สังเกต และเก็บข้อมูล	
	กิจกรรมที่ 7 นำไปทดลองใช้ในการเรียนการสอนในชั้นเรียน/ในการทำงานสมาชิก สังเกตการณ์สอนและเก็บข้อมูลจากการทดลองใช้ในการทำงาน
4. การสะท้อนความคิดเห็น	
	กิจกรรมที่ 8 อภิปรายผลจากการสังเกตการสอนและปรับปรุงแก้ไข
	กิจกรรมที่ 9 สรุปผลวิธีการแก้ไขปัญหาคือให้ผลดีต่อการเรียนรู้แก่ ผู้เรียน/การทำงาน
	รายงานวิจัยในชั้นเรียน (รูปเล่มรายงานวิจัยในชั้นเรียน ใช้แบบฟอร์มของโรงเรียน)
การส่งแบบบันทึก ครั้งที่ 2 วันที่..... ถึง วันที่.....	

แบบบันทึกการส่งผลการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : PLC
ครั้งที่ 1 วันที่..... ถึง วันที่.....

40

1. ผู้บันทึก..... ตำแหน่ง.....
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้
3. บันทึกการส่งครั้งที่ 1 ตามรายการเอกสารการดำเนินงาน PLC ดังนี้ คุณครูผู้จัดทำ **PLC** ลงข้อมูล ☒ และ

ตรวจสอบรายการเอกสารที่ส่งตามรายการ

ที่	รายการเอกสารการดำเนินงาน PLC	การตรวจสอบ				หมายเหตุ
		มี (✓)	ไม่มี (✓)	ครบถ้วน (✓)	ไม่ครบถ้วน (✓)	
1	บันทึกขออนุญาตจัดกิจกรรม PLC					
2	แบบบันทึกกิจกรรม PLC-01					
3	แบบบันทึกกิจกรรม PLC-02					
4	แบบบันทึกกิจกรรม PLC-03					
5	แบบบันทึกกิจกรรม PLC-04					
6	แบบบันทึกกิจกรรม PLC-05					
7	แบบบันทึกกิจกรรม PLC-06					
8	แผนการจัดการเรียนรู้ / คู่มือครู / คู่มือการใช้ฯ					
9	สื่อ/นวัตกรรมการเรียนการสอน					
10	แบบวัดผลสัมฤทธิ์ ฯ / แบบทดสอบ					
11	แบบสอบถาม / แบบสังเกตพฤติกรรม / แบบประเมิน					

ลงชื่อ.....ผู้ส่ง
 (.....)
 ว/ด/ป/...../.....

บันทึกการตรวจครั้งที่ 1

- ☐ มีการดำเนินงานตามรายการและ ครบถ้วน สอดคล้อง เรียบร้อยสมบูรณ์ จำนวน รายการ
- ☐ การดำเนินงานไม่ครบ ไม่สอดคล้องและไม่เรียบร้อย จำนวน..... รายการ ควรเพิ่มเติม ดังนี้

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (.....)
 ว/ด/ป/...../.....

เสนอ รองผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

☐ ทราบ ☐ อนุมัติ ☐ ชอบ

☐ อนุญาต ☐ ลงนามแล้ว ☐ อื่นๆ.....

ลงชื่อ.....
 (.....)

รองผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

บันทึกข้อความ

PLC-00

ส่วนราชการ โรงเรียนนครขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

ที่..... วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

เรื่อง ขออนุญาตจัดกิจกรรมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

เนื่องด้วยข้าพเจ้า ตำแหน่ง ปฏิบัติ

หน้าที่ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม.....มีความประสงค์จะสร้าง

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ชื่อกลุ่ม

ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื่องจากมีบริบทใกล้เคียงกันทั้งเนื้อหาสาระ

ข้อมูลด้านนักเรียน และสภาพปัญหา ดังนั้นเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ปัญหการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน

และร่วมกันพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนในแต่ละกิจกรรมการ

เรียนรู้ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น โดยมีสมาชิกในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

1. รองผู้อำนวยการโรงเรียน/ผู้นำกลุ่ม
2. ผู้เชี่ยวชาญ
3. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้.....
4. ครูผู้สอน
5. ครูร่วมเรียนรู้
6. ครูร่วมเรียนรู้
7. ครูร่วมเรียนรู้
8. ครูร่วมเรียนรู้
9. ครูร่วมเรียนรู้
10. ครูร่วมเรียนรู้

การนี้ ข้าพเจ้า ขออนุญาตจัดกิจกรรมการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในวัน..... คาบที่ เวลา และวัน..... คาบที่

เวลา ตามวันและเวลาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต

(ลงชื่อ) ครูผู้จัดทำPLC

(.....)

ตำแหน่ง

เสนอ รองผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

☐ ทราบ ☐ อนุมัติ ☐ ชอบ

☐ อนุญาต ☐ ลงนามแล้ว ☐ อื่น ๆ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

รองผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

การดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : PLC
ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหา

กิจกรรมที่ 1 ทบทวนสภาพปัญหา คุณครูแต่ละท่านต่างสังเกตและศึกษาสภาพทั่วไปของห้องเรียน พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในห้องเรียนที่สอน พร้อมทั้งวิเคราะห์การสอนของตนเองว่า สอนอย่างไร ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เพราะเหตุใด

กิจกรรมที่ 2 สะท้อนปัญหาและศึกษาประเด็นปัญหา คุณครูเข้ากลุ่ม PLC เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และจัดทำรายการปัญหาที่พบในการเรียนการสอน สาเหตุของปัญหา และผลกระทบที่เกิดขึ้น ลงในตาราง

กิจกรรมที่ 3 จัดกลุ่มปัญหาจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วนเลือกปัญหาเพียง 1 ปัญหา โดยการพิจารณาร่วมกัน สมาชิกในกลุ่ม PLC ช่วยกันเลือกปัญหาที่ต้องแก้ไขปรับปรุงอย่างเร่งด่วน หรือเป็นปัญหาที่สนใจ ซึ่งปัญหานั้นอาจเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาอื่นๆ หากแก้ไขปัญหานี้แล้วจะสามารถช่วยทำให้ปัญหานั้นๆ หดไปด้วย

ส่วนที่ 2 การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา

กิจกรรมที่ 4 ระดมสมองนำเสนอวิธีแก้ปัญหาจากประสบการณ์/ อภิปรายสรุปเลือกวิธีการในการแก้ปัญหาที่เหมาะสม คุณครูร่วมกันใช้ความรู้จากประสบการณ์เดิม หรือศึกษาทฤษฎีจากเอกสารต่างๆ ในการนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหา เช่น ใช้การสอนแบบ Active Learning การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การสอนโดยใช้แบบจำลอง หรือ การสอนแบบสะเต็มศึกษา เป็นต้น

กิจกรรมที่ 5 ออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหาออกแบบกิจกรรมตามวิธีการ/นวัตกรรม คุณครูร่วมกันวางแผนการดำเนินการแก้ปัญหาโดยใช้แนวทางที่เลือก พร้อมทั้งเขียนแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่จะนำไปปฏิบัติจริง

กิจกรรมที่ 6 นำเสนอกิจกรรมการแก้ปัญหาให้กลุ่มหรือผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีประสบการณ์ให้ข้อเสนอแนะ/แก้ไข คุณครูร่วมกันออกแบบวิธีการและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล หรือวิธีที่จะมาช่วยตอบคำถามว่าแนวทางจากการปฏิบัติการสอนเป็นอย่างไร ได้ผลหรือไม่ อย่างไร หลักฐานคืออะไร แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสะท้อนความคิดเห็นในกลุ่ม ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล 1) จากนักเรียน เช่น ใบกิจกรรม แบบทดสอบ บันทึกหลังเรียน และ 2) จากตัวครูผู้สอนเอง เช่น บันทึกหลังสอน หรือจากผู้สังเกตการณ์สอน (ถ้ามี) เช่น บันทึกการสังเกตการสอน

หมายเหตุ บันทึกกิจกรรมในรูปแบบบันทึกกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC-01

4.ภาพ/ หลักฐาน / ร่องรอยการดำเนินงานกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC :
Professional Learning Community

ลงชื่อ
(.....)

ผู้บันทึก

46

4.ภาพ/ หลักฐาน / ร่องรอยการดำเนินงานกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC :
Professional Learning Community

ลงชื่อ
(.....)

ผู้บันทึก

กิจกรรมการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

PLC-03

PLC : Professional Learning Community โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.บันทึกการดำเนินงานกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC : Professional Learning Community โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่.....เดือน..... พ.ศ. ถึง วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

2.รายงานผลการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community; PLC) โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1. ผู้บันทึก..... ตำแหน่ง.....

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้

3. ชื่อกลุ่ม PLC.....

3.กิจกรรมการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC

กิจกรรมที่ 3 จัดกลุ่มปัญหา ครูผู้สอน Model Teacher นำเสนอข้อประเด็นท้าทายและมีการ
พิจารณาร่วมกันระหว่างครูผู้ร่วมเรียนรู้ Buddy /หัวหน้ากลุ่มสาระ Mentor / ผู้นำกลุ่ม
Administrator

บันทึกผลการจัดกิจกรรม(บันทึกโดยละเอียด)

ข้อประเด็นท้าทาย

1. เป้าหมาย (พัฒนาหรือแก้ปัญหาอะไร)

2.เครื่องมือที่ใช้ (ใช้รูปแบบ /วิธีการ /นวัตกรรม/สื่อชนิดใด)

3. ตัวแปร (ผู้เรียนระดับไหน/ชั้นเรียนใด..... ภาคเรียน.....ปีการศึกษา.....)

48

4.ภาพ/ หลักฐาน / ร่องรอยการดำเนินงานกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC :
Professional Learning Community

ลงชื่อ

(.....)

ผู้บันทึก

กิจกรรมการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

PLC-04

PLC : Professional Learning Community โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.บันทึกการดำเนินงานกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC : Professional Learning Community โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่.....เดือน..... พ.ศ. ถึง วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

2.รายงานผลการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community; PLC) โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1. ผู้บันทึก..... ตำแหน่ง.....

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้

3. ชื่อกลุ่ม PLC.....

3.กิจกรรมการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC

กิจกรรมที่ 2. การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา

กิจกรรมที่ 2.1 ระดมสมองนำเสนอวิธีแก้ปัญหาจากประสบการณ์/ อภิปรายสรุปเลือกวิธีการในการแก้ปัญหาที่เหมาะสม

- ครูผู้สอน Model Teacher นำเสนอรูปแบบนวัตกรรม วิธีการสอน สื่อการสอน ที่ใช้ในการพัฒนา แก้ปัญหาตามประเด็นท้าทาย (นวัตกรรมที่เลือกคือ.....ความหมาย ความสำคัญของนวัตกรรม ประโยชน์ รูปแบบ วิธีการที่นำใช้ ความสอดคล้องกับการพัฒนา การแก้ปัญหา งานวิจัยที่สอดคล้อง เกี่ยวข้อง ฯลฯ)

- อภิปรายความเหมาะสมในการเลือกวิธีการในการแก้ปัญหา ระหว่างครูผู้ร่วมเรียนรู้ Buddy /หัวหน้ากลุ่มสาระ Mentor / ผู้นำกลุ่ม Administrator

บันทึกผลการจัดกิจกรรม

1.รูปแบบ/วิธีการ/นวัตกรรม ที่เลือก

.....
.....
.....

2.แนวคิดสำคัญ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3.เหตุผลความเหมาะสม/ความสอดคล้อง/ความเป็นไปได้ ในการนำรูปแบบ/วิธีการ/นวัตกรรม
ที่เลือกมาใช้ในการพัฒนา แก้ปัญหา

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

51

4.ภาพ/ หลักฐาน / ร่องรอยการดำเนินงานกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC :
Professional Learning Community

ลงชื่อ
(.....)

ผู้บันทึก

กิจกรรมการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

PLC-05

PLC : Professional Learning Communityโรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.บันทึกการดำเนินงานกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC : Professional Learning Communityโรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ครั้งที่ 5 ระหว่างวันที่.....เดือน..... พ.ศ. ถึง วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

2.รายงานผลการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1. ผู้บันทึก..... ตำแหน่ง.....

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้

3. ชื่อกลุ่ม PLC.....

3.กิจกรรมการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC

กิจกรรมที่ 2. การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา

กิจกรรมที่ 2.2 ออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา /ออกแบบกิจกรรมตามวิธีการ/นวัตกรรม

- ครูผู้สอน Model Teacher นำเสนอนวัตกรรมที่ได้ออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา

ออกแบบ/กิจกรรมตามวิธีการ/นวัตกรรมที่เลือก

- อภิปรายความเหมาะสมในการออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหาออกแบบกิจกรรมตาม

วิธีการ/นวัตกรรม ระหว่างครูผู้ร่วมเรียนรู้ Buddy /หัวหน้ากลุ่มสาระMentor / ผู้นำกลุ่ม

Administrator

บันทึกผลการจัดกิจกรรม(บันทึกโดยละเอียด)

การออกแบบกิจกรรม/วิธีการ/นวัตกรรม การออกแบบกิจกรรมตามวิธีการ/นวัตกรรม ที่เลือก
สรุปผลการอภิปรายแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับการเลือกนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหา

1. นวัตกรรมที่เลือก/รูปแบบ /กิจกรรม / วิธีการ / สื่อที่เลือก (ระบุชื่อ.....หน่วยที่.....
เรื่อง..... รายวิชา..... ระดับชั้น.....)

[illegible]

2. รูปแบบ/ส่วนประกอบของนวัตกรรม/กิจกรรม/วิธีการ (ชื่อชุด , จำนวนชุดนวัตกรรม,ชุดย่อย, แผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือครู ฯลฯ)

54

4.ภาพ/ หลักฐาน / ร่องรอยการดำเนินงานกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC :
Professional Learning Community

ลงชื่อ
(.....)

ผู้บันทึก

กิจกรรมการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

PLC-06

PLC : Professional Learning Community โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.บันทึกการดำเนินงานกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC : Professional Learning Community โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ครั้งที่ 6 ระหว่างวันที่.....เดือน..... พ.ศ. ถึง วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

2.รายงานผลการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community; PLC) โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1. ผู้บันทึก..... ตำแหน่ง.....

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้

3. ชื่อกลุ่ม PLC.....

3.กิจกรรมการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC

กิจกรรมที่ 2. การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา

กิจกรรมที่ 2.3 นำเสนอกิจกรรมการแก้ปัญหาให้กลุ่มหรือผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีประสบการณ์ให้ข้อเสนอแนะ/แก้ไข

- ครูผู้สอน Model Teacher นำเสนอนวัตกรรมที่ได้ออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา ออกแบบ/กิจกรรมตามวิธีการ/นวัตกรรมที่เลือก (ตามกิจกรรมข้อ 2.2 นวัตกรรม สื่อ คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบนวัตกรรม) ,กำหนดเวลาในการทดลองแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการ/สื่อนวัตกรรม

- กลุ่มหรือผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีประสบการณ์ให้ข้อเสนอแนะ/แก้ไขนวัตกรรมที่ได้ออกแบบ กิจกรรมการแก้ปัญหา ระหว่างครูผู้ร่วมเรียนรู้ Buddy /หัวหน้ากลุ่มสาระMentor / ผู้เชี่ยวชาญ Expert / ผู้นำกลุ่ม Administrator

บันทึกผลการจัดกิจกรรม(บันทึกโดยละเอียด)

1.การแลกเปลี่ยน/ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการอภิปรายแลกเปลี่ยนการเกี่ยวกับการเลือกนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหา

- ข้อเสนอแนะ/ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปความเห็นของผู้เชี่ยวชาญผสานกับความคิดเห็นของกลุ่ม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.กำหนดเวลาในการทดลองแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการ/สื่อ-นวัตกรรม

ลำดับ	ขั้นตอน/กระบวนการทดลองแก้ปัญหา โดยใช้วิธีการ/สื่อ-นวัตกรรม	วันเดือนปี	จำนวน ชั่วโมง	จำนวนนักเรียน ที่ใช้

3.นวัตกรรมประกอบการดำเนินงาน PLC ตามประเด็นท้าทาย (ผ่านการอภิปรายแลกเปลี่ยน
การเกี่ยวกับการเลือกนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาจากกลุ่มและผู้เชี่ยวชาญ) แนบเอกสาร

1. แผนการจัดการเรียนรู้ , คู่มือครู , คู่มือการจัดการเรียนการสอน ตามนวัตกรรม
2. สื่อ นวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนา การแก้ปัญหา (แบบฝึก ชุดฝึกทักษะ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
ชุดการสอน หรือ รูปแบบวิธีสอน รูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอน ฯลฯ)
3. แบบประเมินกระบวนการทำงาน แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมิน ตามนวัตกรรม
4. แบบทดสอบวัดและประเมินผลตามนวัตกรรม

57

4.ภาพ/ หลักฐาน / ร่องรอยการดำเนินงานกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC :
Professional Learning Community

ลงชื่อ
(.....)

ผู้บันทึก

แบบบันทึกการส่งผลการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : PLC
ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่.....เดือน..... พ.ศ. ถึง วันที่.....เดือน.....

1. ผู้บันทึก..... ตำแหน่ง.....
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้
- 3.บันทึกการส่งครั้งที่ 2 ตามรายการเอกสารการดำเนินงาน PLC ดังนี้ *คุณครูผู้จัดทำ PLC* ลง
ข้อมูล ✓ และตรวจสอบรายการเอกสารที่ส่งตามรายการ

ที่	รายการเอกสารการดำเนินงาน PLC	การตรวจสอบ				หมายเหตุ
		มี (✓)	ไม่มี (✓)	ครบถ้วน (✓)	ไม่ครบถ้วน (✓)	
1	แบบบันทึกกิจกรรมPLC-07					
2	แบบบันทึกกิจกรรมPLC-08					
3	แบบบันทึกกิจกรรมPLC-09					
4	บันทึกข้อความรายงานผลฯ					
5	รายงานวิจัยในชั้นเรียน(รูปเล่มรายงานวิจัยในชั้นเรียน ตามแบบฟอร์มของโรงเรียน)					

ลงชื่อ.....ผู้ส่ง
(.....)
ว/ด/ป/...../.....

บันทึกการตรวจครั้งที่ 2

- ☐ มีการดำเนินงานตามรายการและ ครบถ้วน สอดคล้อง เรียบร้อยสมบูรณ์ จำนวน รายการ
- ☐ การดำเนินงานไม่ครบ ไม่สอดคล้องและไม่เรียบร้อย จำนวน..... รายการ ควรเพิ่มเติม ดังนี้

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
ว/ด/ป/...../.....

เสนอ รองผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

- ☐ ทราบ ☐ อนุมัติ ☐ ชอบ
☐ อนุญาต ☐ ลงนามแล้ว ☐ อื่นๆ.....

ลงชื่อ.....
(.....)

รองผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

การดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : PLC
ภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา..... โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติ สังเกต และเก็บข้อมูล

จุดประสงค์ เพื่อให้ครูบันทึกผลจากการสังเกตและการเก็บข้อมูลในระหว่างที่ครูจัดการเรียนการสอนตามแผนที่วางไว้

คำชี้แจง

กิจกรรมที่ 7 นำไปทดลองใช้ในการเรียนการสอนในชั้นเรียน/ในการทำงานสมาชิกสังเกตการณ์สอนและเก็บข้อมูลจากการทดลองใช้ในการทำงาน ครูนำขั้นตอนในการดำเนินการแก้ปัญหาไปปฏิบัติจริงในห้องเรียนของตนเอง

กิจกรรมที่ 8 อภิปรายผลจากการสังเกตการสอนและปรับปรุงแก้ไข

ครูสังเกต รวบรวมข้อมูลในระหว่างจัดการเรียนการสอน โดยใช้ขั้นตอนและเครื่องมือที่ได้ออกแบบไว้

ส่วนที่ 4 การสะท้อนความคิดเห็น

จุดประสงค์ เพื่อให้ครูในกลุ่มได้ร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสะท้อนผลการปฏิบัติเพื่อหาแนวทางในการพัฒนา แก้ไข ในครั้งต่อไป

คำชี้แจง

กิจกรรมที่ 9 สรุปผลวิธีการแก้ไขปัญหาที่ให้ผลดีต่อการเรียนรู้แก่ผู้เรียน/การทำงาน

ครูนำข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลระหว่างการปฏิบัติการสอนมาพูดคุย แลกเปลี่ยนกัน

หมายเหตุ บันทึกกิจกรรมในแบบบันทึกกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC-02

กิจกรรมการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

PLC-07

PLC : Professional Learning Community โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.บันทึกการดำเนินงานกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC : Professional Learning Community โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ครั้งที่ 7 ระหว่างวันที่.....เดือน..... พ.ศ. ถึง วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

2.รายงานผลการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community; PLC) โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1. ผู้บันทึก..... ตำแหน่ง.....
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้
3. ชื่อกลุ่ม PLC.....

3.กิจกรรมการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC

ขั้นตอนที่ 3. การปฏิบัติ สังเกต และเก็บข้อมูล

นำไปทดลองใช้ในการเรียนการสอนในชั้นเรียน/ในการทำงานสมาชิกสังเกตการสอนและเก็บข้อมูลจากการทดลองใช้ในการทำงาน

7.1 ครูผู้สอน Model Teacher นำหรือใช้นวัตกรรมที่ได้ออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา ออกแบบ/กิจกรรมตามวิธีการ/นวัตกรรมที่เลือกในการดำเนินการแก้ปัญหาไปปฏิบัติจริงในห้องเรียนของตนเอง (สอดคล้องกับ PLC-06) ในห้องเรียนหรือตามสถานการณ์ /การสอนในรูปแบบออนไลน์ ในหัวข้อ ประเด็นปัญหา/สิ่งที่ต้องการพัฒนา /กลุ่มนักเรียนเป้าหมาย / นวัตกรรมหรือเครื่องมือที่ใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา / ขั้นตอนการทดลอง การใช้นวัตกรรม

1. ประเด็นปัญหา/สิ่งที่ต้องการพัฒนา (จากประเด็นท้าทาย)

.....

2. กลุ่มนักเรียนเป้าหมาย (จำนวนนักเรียน/ วิชา /ชั้น,ห้อง)

จำนวนนักเรียนที่ใช้ คน

วิชา.....

ระดับชั้น/ห้อง.....

3. นวัตกรรมหรือเครื่องมือที่ใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา (สอดคล้องกับ PLC-06)

3.1ชื่อสื่อ/

นวัตกรรม.....

จำนวนชุด.....ชุด จำนวนคาบที่ใช้.....คาบ

3.2ชื่อแผน/คู่มือครู.....

จำนวนแผน.....แผน จำนวนคาบ.....คาบ

3.3 ชื่อแบบทดสอบ.....จำนวน

ชื่อ.....คะแนน.....

3.4 ชื่อแบบประเมิน/แบบสังเกต

4. ขั้นตอนการทดลอง การใช้วัตรกรรม ครูทำเครื่องหมาย ✓ ที่มีการปฏิบัติ

- ☐ ครูจัดทำสื่อ/ วัตรกรรม ตรวจสอบและแก้ไขเพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์
- ☐ ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ตามสื่อ/ วัตรกรรม
- ☐ ครูนำสื่อ /วัตรกรรม มอบหมายให้กับผู้เรียนตามความเหมาะสมรายบุคคล
- ☐ ผู้เรียนศึกษาสื่อ/ วัตรกรรมล่วงหน้า
- ☐ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือ/แผนของสื่อ/วัตรกรรม
- ☐ ผู้เรียนปฏิบัติชิ้นงาน ตามภาระงานในสื่อ/วัตรกรรม
- ☐ ครูสังเกตและประเมินทักษะ / กระบวนการ/ ผลงาน ในระหว่างปฏิบัติและหลังปฏิบัติ
- ☐ ผู้บริหาร /หัวหน้ากลุ่มสาระ/ หรือครู ร่วมสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้/สังเกตการสอน
- ☐ ครูสังเกตและประเมินสมรรถนะผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เฉพาะหน่วย
- ☐ ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ตามสื่อ/ วัตรกรรม
- ☐ อื่นๆ ระบุเพิ่มเติม.....

7.2 การสังเกตการสอน/เข้าร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การทดลองใช้
 วัตรกรรม ครูผู้ร่วมเรียนรู้ Buddy /หัวหน้ากลุ่มสาระMentor / ผู้เชี่ยวชาญ Expert / ผู้นำกลุ่ม
 Administrator เข้าร่วมและสังเกตการสอนของครู Model Teacher ในห้องเรียนหรือใน
 รูปแบบออนไลน์ สังเกตการนำเข้าสู่บทเรียน การดำเนินการสอน การสรุปบทเรียน การใช้สื่อ
 การเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมใน
 ชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การควบคุมชั้นเรียน การใช้เวลาในการสอน บุคลิกภาพ ฯลฯ

1. ผู้เข้าร่วม (ชื่อ- สกุล).....

- ☐ ครูผู้ร่วมเรียนรู้ Buddy ☐ หัวหน้ากลุ่มสาระMentor
- ☐ ผู้เชี่ยวชาญ Expert ☐ ผู้นำกลุ่ม Administrator

2. วันที่เข้าร่วม (ได้มากกว่า 1 ครั้ง)

วัน.....ที่ เดือน พ.ศ.....

วัน.....ที่ เดือน พ.ศ.....

62

4.ภาพ/ หลักฐาน / ร่องรอยการดำเนินงานกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC :
Professional Learning Community

ลงชื่อ
(.....)

ผู้บันทึก

กิจกรรมการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

PLC-08

PLC : Professional Learning Community โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.บันทึกการดำเนินงานกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC : Professional Learning Community โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่.....เดือน..... พ.ศ. ถึง วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

2.รายงานผลการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community; PLC) โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1. ผู้บันทึก..... ตำแหน่ง.....

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้

3. ชื่อกลุ่ม PLC.....

3.กิจกรรมการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC

ขั้นตอนที่ 3. การปฏิบัติ สังเกต และเก็บข้อมูล

กิจกรรมที่ 8 รวบรวมข้อมูลและอภิปรายผลจากการสอนการทดลองใช้นวัตกรรมและการสังเกตการสอน

8. 1 ครูผู้สอน Model Teacher ครูรวบรวมข้อมูลในการทดลอง การใช้วัตกรรมการจัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบ วิธีการและเครื่องมือที่ได้ออกแบบไว้

1. ผลลัพธ์การพัฒนาที่คาดหวัง เชิงปริมาณ (มาจากข้อที่ 3 ของประเด็นท้าทาย)

(ตัวอย่าง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา เรื่อง
.....ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ที่เรียนโดยใช้นวัตกรรม.....
..... ผู้เรียน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ระดับ.....คุณภาพ.....ร้อยละ.....)

.....
.....

1.1 ผลการจัดการเรียนรู้ด้านความรู้ของผู้เรียน

.....
.....

จำนวนนักเรียนทั้งหมด.....คน (ที่ใช้นวัตกรรม)

- ระดับ 4 คุณภาพ ดีมาก จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ
- ระดับ 3 คุณภาพ ดี จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ
- ระดับ 2 คุณภาพ ปานกลาง จำนวน คน คิดเป็นร้อยละ
- ระดับ 1 คุณภาพ ปรับปรุง จำนวน คน คิดเป็นร้อยละ

จำนวนนักเรียน คน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ.....

1.2 ผลการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะ /กระบวนการ /ผลงาน/ ชิ้นงาน/ภาระงาน

จำนวนนักเรียนทั้งหมด.....คน (ที่ใช้วัดกรรม)

☐ ระดับ 4 คุณภาพ ดีมาก	จำนวน	คน คิดเป็นร้อยละ
☐ ระดับ 3 คุณภาพ ดี	จำนวน	คน คิดเป็นร้อยละ
☐ ระดับ 2 คุณภาพ ปานกลาง	จำนวน	คน คิดเป็นร้อยละ
☐ ระดับ 1 คุณภาพ ปรับปรุง	จำนวน	คน คิดเป็นร้อยละ

จำนวนนักเรียน.....คน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ.....

1.3 ผลการจัดการเรียนรู้ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (เฉพาะหน่วย ถ้ามีให้ตอบ , ถ้าไม่มี -)

จำนวนนักเรียนทั้งหมด.....คน (ที่ใช้วัดกรรม)

☐ ระดับ 4 คุณภาพ ดีมาก	จำนวน	คน คิดเป็นร้อยละ
☐ ระดับ 3 คุณภาพ ดี	จำนวน	คน คิดเป็นร้อยละ
☐ ระดับ 2 คุณภาพ ปานกลาง	จำนวน	คน คิดเป็นร้อยละ
☐ ระดับ 1 คุณภาพ ปรับปรุง	จำนวน	คน คิดเป็นร้อยละ

จำนวนนักเรียน.....คน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ.....

1.4 ผลการจัดการเรียนรู้ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (เฉพาะหน่วย ถ้ามีให้ตอบ , ถ้าไม่มี -)

จำนวนนักเรียนทั้งหมด.....คน (ที่ใช้วัดกรรม)

☐ ระดับ 4 คุณภาพ ดีมาก	จำนวน	คน คิดเป็นร้อยละ
☐ ระดับ 3 คุณภาพ ดี	จำนวน	คน คิดเป็นร้อยละ
☐ ระดับ 2 คุณภาพ ปานกลาง	จำนวน	คน คิดเป็นร้อยละ
☐ ระดับ 1 คุณภาพ ปรับปรุง	จำนวน	คน คิดเป็นร้อยละ

จำนวนนักเรียน.....คน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ.....

1.5 ด้านอื่นๆระบุ..... (เฉพาะหน่วย ถ้ามีให้ตอบ , ถ้าไม่มี -)

จำนวนนักเรียนทั้งหมด.....คน (ที่ใช้วัดกรรม)

☐ ระดับ 4 คุณภาพ ดีมาก	จำนวน	คน คิดเป็นร้อยละ
☐ ระดับ 3 คุณภาพ ดี	จำนวน	คน คิดเป็นร้อยละ
☐ ระดับ 2 คุณภาพ ปานกลาง	จำนวน	คน คิดเป็นร้อยละ
☐ ระดับ 1 คุณภาพ ปรับปรุง	จำนวน	คน คิดเป็นร้อยละ

จำนวนนักเรียน.....คน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ.....

2. ผลลัพธ์การพัฒนาที่คาดหวัง เชิงคุณภาพ

(ตัวอย่าง นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการประดิษฐ์ผลงานอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางการประดิษฐ์และการฝึกทักษะด้านอาชีพ โดยจะเห็นได้จาก.....)

.....

.....

.....

8.2 ครูผู้ร่วมเรียนรู้ Buddy /หัวหน้ากลุ่มสาระMentor / ผู้เชี่ยวชาญ Expert / ผู้นำกลุ่ม Administrator นำเสนอ ทดคุย อภิปรายผล จากการเข้าร่วมและสังเกตการสอนของครู Model Teacher ตามประเด็น สิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างการนำกิจกรรมไปใช้ในการแก้ปัญหา / สิ่งที่พบขณะสังเกตการสอน/การเยี่ยมชั้นเรียน /พฤติกรรมการณ์เรียนของนักเรียน / กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู / การพูดคุยหลังจากสังเกตการสอน

1. ผู้เข้าร่วม (ชื่อ- สกุล).....

- ☐ ครูผู้ร่วมเรียนรู้ Buddy ☐ หัวหน้ากลุ่มสาระMentor
- ☐ ผู้เชี่ยวชาญ Expert ☐ ผู้นำกลุ่ม Administrator

2.สิ่งที่พบขณะสังเกตการสอน/การเยี่ยมชั้นเรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้นวัตกรรม ทำเครื่องหมาย ☐ ในระดับ ที่มีการปฏิบัติ

4	หมายถึง	ครูปฏิบัติได้ในระดับมากที่สุด
3	หมายถึง	ครูปฏิบัติได้ในระดับมาก
2	หมายถึง	ครูปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง
1	หมายถึง	ครูปฏิบัติได้ในระดับปรับปรุง

รายการสังเกตการสอน/การเยี่ยมชั้นเรียน

1. การนำเข้าสู่บทเรียน	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
2. การจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูหรือแผน	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
3. การสรุปบทเรียน	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
4. การใช้สื่อ/นวัตกรรม	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
5. การวัดและประเมินผล	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
6. บรรยากาศในชั้นเรียน	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
7. การควบคุมชั้นเรียน	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
8. การร่วมกิจกรรมของผู้เรียน	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
9. การใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอน	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
10. บุคลิกภาพของครู	☐	4	☐	3	☐	2	☐	1
11. ข้อเสนอแนะ								

รวม..... สรุประดับ.....คุณภาพ.....

การแปลความหมายการสังเกตการสอน/การเยี่ยมชั้นเรียน

คะแนน	30 - 40	หมายถึง	ครูปฏิบัติได้ในระดับมากที่สุด
คะแนน	20 - 29	หมายถึง	ครูปฏิบัติได้ในระดับมาก
คะแนน	10 - 19	หมายถึง	ครูปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง
คะแนน	1 - 9	หมายถึง	ครูปฏิบัติได้ในระดับปรับปรุง

4.ภาพ/ หลักฐาน / ร่องรอยการดำเนินงานกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC :
Professional Learning Community

ลงชื่อ
(.....)

ผู้บันทึก

กิจกรรมการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

PLC-09

PLC : Professional Learning Community โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1. บันทึกการดำเนินงานกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC : Professional Learning Community โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ครั้งที่ 9 ระหว่างวันที่.....เดือน..... พ.ศ. ถึง วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

2. รายงานผลการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community; PLC) โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1. ผู้บันทึก..... ตำแหน่ง.....

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้

3. ชื่อกลุ่ม PLC.....

3. กิจกรรมการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC

ขั้นตอนที่ 4. การสะท้อนความคิดเห็น

กิจกรรมที่ 9 สรุปผลวิธีการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาที่ส่งผลในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

- ครูผู้สอน Model Teacher และครูผู้ร่วมเรียนรู้ Buddy / หัวหน้ากลุ่มสาระ Mentor / ผู้เชี่ยวชาญ Expert / ผู้นำกลุ่ม Administrator นำข้อมูลจากการใช้นวัตกรรม เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลระหว่างการปฏิบัติการสอนมาพูดคุย แลกเปลี่ยนและสะท้อนผลการปฏิบัติ ตามประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนี้

1. เวลาในการสะท้อนผล

วัน.....ที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลา น.

ระยะเวลา ชั่วโมง

2. เป้าหมายของกิจกรรมการเรียนรู้ (ประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน)

.....

3. หัวข้อในการสะท้อนผล ให้ทำเครื่องหมาย ☐ ที่ตรงกับการปฏิบัติ

1) ด้านผู้เรียน

☐ คำตอบ คำพูด ปฏิกริยา พฤติกรรม การแสดงออก

☐ หลักฐานผลงานต่าง ๆ ด้านความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการคิด

☐ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนต่าง ๆ ของผู้เรียน

☐ ความกระตือรือร้น การมีส่วนร่วม

☐ การสังเกตผู้เรียนบางรายเป็นรายบุคคลที่มีความโดดเด่นน่าสนใจ (ทั้งในด้านบวกและด้านลบ)

☐ ตัวอย่างของวิธีการที่ผู้เรียนสร้างความเข้าใจผ่านการอภิปรายและกิจกรรม

☐ ความหลากหลายของวิธีการที่ผู้เรียนใช้แก้ปัญหา

☐ อื่นๆ ระบุ.....

2) ด้านกิจกรรม

- ☐ ลักษณะ ความเหมาะสม ประสิทธิภาพของกิจกรรม
- ☐ ขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอน วิธีการสอน เทคนิคการสอน
- ☐ การจัดลำดับขั้นตอนและความต่อเนื่องของกิจกรรม
- ☐ กิจกรรมเหมาะสม สอดคล้องของจุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล
- ☐ การบริหารจัดการชั้นเรียน การจัดชั้นเรียน วิธีการคุมชั้นเรียน หรือการจัดกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม
- ☐ การมีปฏิสัมพันธ์/การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและครูกับผู้เรียน
- ☐ กิจกรรมการเรียนรู้นำไปสู่การพัฒนาความสามารถของผู้เรียน
- ☐ การกำหนดเวลาและโครงสร้างเหมาะสมกับเนื้อหา บทเรียน ระดับความสามารถของผู้เรียน
- ☐ อื่นๆ ระบุ.....

3) ด้านครู

- ☐ การใช้คำถาม คำสั่ง คำอธิบาย หรือการใช้สื่อของครู
- ☐ ลำดับขั้นตอนการนำเสนอประเด็นคำถาม คำสั่ง หรือคำอธิบาย
- ☐ การเสริมแรงของครู
- ☐ อื่นๆ ระบุ.....

4) ด้านสื่อ/นวัตกรรมการสอน

- ☐ ความถูกต้อง เหมาะสม มีประสิทธิภาพของสื่อ/นวัตกรรมการสอน กิจกรรม (ด้านคุณภาพ)
- ☐ ความเพียงพอ เหมาะสมของสื่อ (ด้านปริมาณ)
- ☐ อื่นๆ ระบุ.....

5) ด้านบรรยากาศ

- ☐ บรรยากาศการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น สภาพแวดล้อมของชั้นเรียน
- ☐ บรรยากาศของการยอมรับความคิดเห็น คำถาม และการช่วยเหลือของผู้เรียน
- ☐ บรรยากาศของบทเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความคิด คำถาม ข้อคิดเห็น และ/หรือข้อเสนอ
- ☐ อื่นๆ ระบุ.....

6) ด้านจุดแข็งและจุดอ่อนของการจัดการเรียนการสอนตามประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

- ข้อดี จุดเด่น สิ่งที่ได้เรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอน.....
-
- ปัญหาหรืออุปสรรคที่มีต่อการเรียนรู้ของนักเรียน / ข้อควรปฏิบัติในการนำไปจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป
-

4.ภาพ/ หลักฐาน / ร่องรอยการดำเนินงานกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC :
Professional Learning Community

ลงชื่อ
(.....)

ผู้บันทึก

แบบฟอร์มแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....	วิชา.....	รหัสวิชา.....
หน่วยการเรียนรู้ที่.....	เรื่อง.....	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....
เรื่อง.....	เวลาเรียน.....คาบ (.....นาที)	
ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....	ครูผู้สอน.....	

1. มาตรฐานและตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้

.....

.....

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้ (K)

.....

.....

2.2 ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

.....

.....

2.3 ด้านคุณลักษณะ (A)

.....

.....

3. สารสำคัญ

.....

.....

4. สารการเรียนรู้

.....

.....

5. หลักฐานการเรียนรู้

5.1 ภาระงาน

.....

.....

5.2 ชิ้นงาน

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

7. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (รูปแบบ.....)

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

8.2 แหล่งการเรียนรู้

9. การวัดและการประเมินผล

จุดประสงค์	การวัดและประเมินผล		
	เครื่องมือวัดผล	วิธีการวัดผล	เกณฑ์การประเมินผล
ด้านความรู้ (K)			
ด้านทักษะ กระบวนการ (P)			
ด้านคุณลักษณะ (A)			

10. ข้อเสนอแนะ/ผลการนิเทศ

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

11. บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

11.1 ผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

.....

.....

.....

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

.....

.....

.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

.....

.....

.....

11.2 ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

11.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....ครูผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่..... เรื่อง.....

คำชี้แจง: ให้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียน แล้วขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

[illegible]

(ลงชื่อ).....ครูผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีความมุ่งมั่นในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน

คะแนน/ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
4/ดีมาก	มีความมุ่งมั่น ตั้งใจร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน มุ่งมั่นในการทำกิจกรรม
3/ดี	มีความมุ่งมั่น ตั้งใจร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน มุ่งมั่นในการทำกิจกรรม แต่ต้องถามครูหรือเพื่อที่แก้ปัญหาได้แล้ว
2/พอใช้	มีความมุ่งมั่น ตั้งใจร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน มุ่งมั่นในการทำกิจกรรม โดยดูและถามจากเพื่อนเป็นส่วนใหญ่
1/ควรปรับปรุง	ขาดความมุ่งมั่น ไม่ตั้งใจร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่ทำกิจกรรมด้วยตนเอง

2. ความมีวินัย

คะแนน/ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
4/ดีมาก	ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อตกลงในชั้นเรียนอย่างเคร่งครัด ขออนุญาตเมื่อต้องจำเป็นต้องทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ไปห้องน้ำ รับโทรศัพท์กรณีเร่งด่วน
3/ดี	ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อตกลงในชั้นเรียนอย่างค่อนข้างเคร่งครัด ขออนุญาตเมื่อต้องจำเป็นต้องทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ไปห้องน้ำ รับโทรศัพท์กรณีเร่งด่วน
2/พอใช้	ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อตกลงในชั้นเรียนบ้างบางครั้ง ไม่ค่อยขออนุญาตในการทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ไปห้องน้ำ รับโทรศัพท์กรณีเร่งด่วน
1/ควรปรับปรุง	ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อตกลงในชั้นเรียน และไม่ขออนุญาตในการทำกิจกรรมอื่น ๆ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
7 – 8	ดีมาก
5 – 6	ดี
3 – 4	พอใช้
2	ปรับปรุง

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ และรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 1 ผู้ให้สัมภาษณ์

ที่	ชื่อ สกุล	ตำแหน่ง	วัน เดือน ปี ดำเนินการ
ครูผู้สอน			
1	นางอรรณพ กองพิลา	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น	13 ธันวาคม 2563
2	นางมณฑิลา กันตวิรุฒ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น	13 ธันวาคม 2563
3	นายสมภพ รักษาพงษ์	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น	13 ธันวาคม 2563
4	นางขวัญกมล พลเยี่ยม	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น	13 ธันวาคม 2563
5	นางพัชนี คำมูล	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น	13 ธันวาคม 2563
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา			
6	พระไพฑูรย์ อภิธรรมวราโณ	ผู้แทนองค์กรศาสนา	14 ธันวาคม 2563
7	ดร. ปรีดา สุขสว่าง	ผู้แทนศิษย์เก่า	14 ธันวาคม 2563
8	นางรุ่งนภา ปึงมา	ผู้แทนผู้ประกอบการ	14 ธันวาคม 2563
9	นายวิศิษฐ์ มุ่งนากลาง	ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการสถานศึกษา	14 ธันวาคม 2563
10	นายกิมเนียง ไชยสมบัติ	ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการสถานศึกษา	14 ธันวาคม 2563

ระยะที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิ เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ที่	ชื่อ สกุล	ตำแหน่ง	วัน เดือน ปี ดำเนินการ
ผู้ทรงคุณวุฒิระดับผู้อำนวยการโรงเรียน			
1	ดร. ศักดาเดช ทาช้าย	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย	22 มกราคม 2564
2	ดร. คมสันต์ ชุมอภัย	ผู้อำนวยการโรงเรียนภูเวียงวิทยาคม	22 มกราคม 2564
3	ดร. เรืองยศ แวดล้อม	ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองเรือวิทยา	22 มกราคม 2564
ผู้ทรงคุณวุฒิระดับสถาบันการศึกษา			
4	ดร. เอื้องฟ้า ยืนยง	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกัลยาณวัตร	22 มกราคม 2564
5	ดร.กฤษฎ์ พิธีธนสกุล	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกัลยาณวัตร	22 มกราคม 2564
6	ดร.พายุพงศ์ พายุหะ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย	22 มกราคม 2564

ผู้ทรงคุณวุฒิระดับเขตพื้นที่การศึกษา			
7	ดร. คเชนทร์ กองพิลา	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพม. ขอนแก่น	22 มกราคม 2564
8	ดร. สิรินันท์ แซ่ผู่	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพม. ขอนแก่น	22 มกราคม 2564
9	ดร. พรพกา หนูจันทร์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพม. ขอนแก่น	22 มกราคม 2564

ที่ ศธ 04295.034 / 2559

โรงเรียนนครขอนแก่น ตำบลบ้านทุ่ม
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

17 พฤศจิกายน 2563

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ดร. ศักดาเดช ทาช้าย

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบตอบรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ด้วยข้าพเจ้า นายอภิชาติ อุ่นเกิด ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบและคู่มือการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนนครขอนแก่น

ในการนี้ เพื่อให้การสร้างรูปแบบและคู่มือดังกล่าวมีความสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริง ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านการบริหารการศึกษา การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ข้อเสนอแนะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างรูปแบบและคู่มือในครั้งนี้ ในวันที่ 22 เดือนมกราคม พ.ศ. 2564 ณ ห้องเพชรไพสิน โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

กลุ่มบริหารวิชาการ

โทร. 0-4325-5272

โทรสาร. 0-4325-5274

แบบตอบรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรื่อง การสร้างรูปแบบและคู่มือการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ข้าพเจ้า.....ดร. ศักดาเดช ทาซ้าย..... ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย

- ☒ ยินดีเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
☐ ไม่สามารถเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เนื่องจาก.....

ลงชื่อ.....

ดร. ศักดาเดช ทาซ้าย

ที่ ศธ 04295.034 / ว559

โรงเรียนนครขอนแก่น ตำบลบ้านทุ่ม
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

17 พฤศจิกายน 2563

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ดร. คมสันต์ ชุมอภัย

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบตอบรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ด้วยข้าพเจ้า นายอภิชาติ อุ่นเกิด ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบและคู่มือการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนนครขอนแก่น

ในการนี้ เพื่อให้การสร้างรูปแบบและคู่มือดังกล่าวมีความสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริง ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านการบริหารการศึกษา การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ข้อเสนอแนะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างรูปแบบและคู่มือในครั้งนี้ ในวันที่ 22 เดือนมกราคม พ.ศ. 2564 ณ ห้องเพชรไพลิน โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

กลุ่มบริหารวิชาการ

โทร. 0-4325-5272

โทรสาร. 0-4325-5274

แบบตอบรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรื่อง การสร้างรูปแบบและคู่มือการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ข้าพเจ้า.....ดร. คมสันต์ ชุมอภัย..... ตำแหน่ง.....โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม.....
.....

☒ ยินดีเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

☐ ไม่สามารถเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เนื่องจาก.....

ลงชื่อ.....

ดร. คมสันต์ ชุมอภัย

ที่ ศธ 04295.034 / ว559

โรงเรียนนครขอนแก่น ตำบลบ้านทุ่ม
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

17 พฤศจิกายน 2563

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ดร. เรืองยศ แวดล้อม

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบตอบรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ด้วยข้าพเจ้า นายอภิชาติ อุ้นเกิด ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบและคู่มือการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนนครขอนแก่น

ในการนี้ เพื่อให้การสร้างรูปแบบและคู่มือดังกล่าวมีความสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริง ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านการบริหารการศึกษา การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ข้อเสนอแนะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างรูปแบบและคู่มือในครั้งนี้ ในวันที่ 22 เดือนมกราคม พ.ศ. 2564 ณ ห้องเพชรไพลิน โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ้นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

กลุ่มบริหารวิชาการ

โทร. 0-4325-5272

โทรสาร. 0-4325-5274

แบบตอบรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรื่อง การสร้างรูปแบบและคู่มือการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ข้าพเจ้า.....ดร. เรืองยศ แวดล้อม..... ตำแหน่ง.....ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองเรือวิทยา.....

- ☒ ยินดีเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
☐ ไม่สามารถเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เนื่องจาก.....

ลงชื่อ.....

ดร. เรืองยศ แวดล้อม

ที่ ศธ 04295.034 / ว559

โรงเรียนนครขอนแก่น ตำบลบ้านทุ่ม
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

17 พฤศจิกายน 2563

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ดร.คเชนทร์ กองพิลา ดร.สิรินันท์ แซ่ฝุ่ง และดร.พรภา หนูจันทร์

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบตอบรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ด้วยข้าพเจ้า นายอภิชาติ อุ่นเกิด ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบและคู่มือการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนนครขอนแก่น

ในการนี้ เพื่อให้การสร้างรูปแบบและคู่มือดังกล่าวมีความสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริง ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านการบริหารการศึกษา การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ข้อเสนอแนะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างรูปแบบและคู่มือ ในครั้งนี้ ในวันที่ 22 เดือนมกราคม พ.ศ. 2564 ณ ห้องเพชรไพลิน โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

กลุ่มบริหารวิชาการ

โทร. 0-4325-5272

โทรสาร. 0-4325-5274

แบบตอบรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรื่อง การสร้างรูปแบบและคู่มือการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ข้าพเจ้า.....ดร.คเชนทร์ กองพิลา.....ตำแหน่ง.....ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ.....

- ☒ ยินดีเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
☐ ไม่สามารถเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เนื่องจาก.....

ลงชื่อ.....

ดร.คเชนทร์ กองพิลา

แบบตอบรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรื่อง การสร้างรูปแบบและคู่มือการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ข้าพเจ้า.....ดร.สิรินันท์ แสงผุง..... ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ.....

☒ ยินดีเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

☐ ไม่สามารถเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เนื่องจาก.....

ลงชื่อ.....

ดร.สิรินันท์ แสงผุง

แบบตอบรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรื่อง การสร้างรูปแบบและคู่มือการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ข้าพเจ้า.....ดร.พรนภา หนูจันทร์..... ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่.....

- ☒ ยินดีเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
☐ ไม่สามารถเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
 เนื่องจาก.....

ลงชื่อ.....
 ดร.พรนภา หนูจันทร์

ที่ ศธ 04295.034 / ว559

โรงเรียนนครขอนแก่น ตำบลบ้านทุ่ม
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

17 พฤศจิกายน 2563

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ดร.เอื้องฟ้า ยืนยง และดร.กฤษฎ์ พิธอนัสกุล

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบตอบรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ด้วยข้าพเจ้า นายอภิชาติ อุ่นเกิด ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบและคู่มือการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนนครขอนแก่น

ในการนี้ เพื่อให้การสร้างรูปแบบและคู่มือดังกล่าวมีความสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริง ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านการบริหารการศึกษา การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ข้อเสนอแนะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างรูปแบบและคู่มือในครั้งนี้ ในวันที่ 22 เดือนมกราคม พ.ศ. 2564 ณ ห้องเพชรไพลิน โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

กลุ่มบริหารวิชาการ

โทร. 0-4325-5272

โทรสาร. 0-4325-5274

แบบตอบรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรื่อง การสร้างรูปแบบและคู่มือการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ข้าพเจ้า.....ดร.เอื้องฟ้า ยืนยง ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนกัลยาณวัตร.....

☒ ยินดีเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

☐ ไม่สามารถเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เนื่องจาก.....

ลงชื่อ.....

ดร.เอื้องฟ้า ยืนยง

ที่ ศธ 04295.034 / 2559

โรงเรียนนครขอนแก่น ตำบลบ้านทุ่ม
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

17 พฤศจิกายน 2563

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ดร.พายุพงศ์ พายุหะ

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบตอบรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ด้วยข้าพเจ้า นายอภิชาติ อุ้นเกิด ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบและคู่มือการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนนครขอนแก่น

ในการนี้ เพื่อให้การสร้างรูปแบบและคู่มือดังกล่าวมีความสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริง ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านการบริหารการศึกษา การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ข้อเสนอแนะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างรูปแบบและคู่มือในครั้งนี้ ในวันที่ 22 เดือนมกราคม พ.ศ. 2564 ณ ห้องเพชรไพลิน โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ้นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

กลุ่มบริหารวิชาการ

โทร. 0-4325-5272

แบบตอบรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรื่อง การสร้างรูปแบบและคู่มือการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ข้าพเจ้า.....ดร.กฤษฎ์ พิรธน์สกุล..... ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนกัลยาณวัตร.....
.....

- ☒ ยินดีเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
☐ ไม่สามารถเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เนื่องจาก.....

ลงชื่อ.....
ดร.กฤษฎ์ พิรธน์สกุล

แบบตอบรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรื่อง การสร้างรูปแบบและคู่มือการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ข้าพเจ้า.....ดร.พายุพงศ์ พายุทะ..... ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย.....

☒ ยินดีเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

☐ ไม่สามารถเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เนื่องจาก.....

ลงชื่อ.....

ดร.พายุพงศ์ พายุทะ

ผู้ร่วมบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
 งานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น”
 วันที่ 22 เดือนมกราคม พ.ศ. 2564
 ณ หอเพชรไพลิน โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	ลายมือชื่อ	เบอร์ติดต่อ
1	ดร. ศักดาเดช ทาช้าย	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย		
2	ดร. คมสันต์ ชุมอภัย	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม		
3	ดร. เรืองยศ แวดล้อม	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนหนองเรือวิทยา		
4	ดร. คเชนทร์ กองพิลา	ศึกษานิเทศก์	สพม.ขอนแก่น		
5	ดร. สิรินันท์ แซ่มุง	ศึกษานิเทศก์	สพม.ขอนแก่น		
6	ดร. พรหมภา หนูจันทร์	ศึกษานิเทศก์	สพม.ขอนแก่น		
7	ดร. เอื้องฟ้า ยืนยง	ครู	โรงเรียนกัลยาณวัตร		
8	ดร. กฤษณ์ พิธีรสกุล	ครู	โรงเรียนกัลยาณวัตร		
9	ดร. พายุพงศ์ พายุหะ	ครู	โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย		

ที่	ชื่อ สกุล	ตำแหน่ง	วัน เดือน ปี ดำเนินการ
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย			
1	ดร.พา อักษรเสือ	อาจารย์มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	18 มีนาคม 2564
2	ผศ.ดร.ประยุทธ์ ชูสอน	อาจารย์มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	18 มีนาคม 2564
3	ผศ.ดร.รชฏ สุวรรณภู	อาจารย์มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	18 มีนาคม 2564
4	รศ.ดร.มนสิข สิริธสมบูรณ์	ข้าราชการบำนาญ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก	18 มีนาคม 2564
5	ดร.ประคอง รัชมีแก้ว	อาจารย์คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ กรุงเทพมหานคร	18 มีนาคม 2564

ที่ ศธ ๐๔๒๔๕.๐๓๔/ว๕๖๕

โรงเรียนนครขอนแก่น
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.พา อักษรเสือ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายอภิชาติ อุ้นเกิด ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น ได้ทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอมีและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น” โรงเรียนนครขอนแก่นพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ และมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงมีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ้นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โทร. ๐-๔๓๒๕-๕๒๗๒

โทรสาร. ๐-๔๓๒๕-๕๒๗

แบบตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ข้าพเจ้า ดร.พ.อ. อักษรเสือ..... ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าว
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าวได้
เนื่องจาก.....

(ดร.พ.อ. อักษรเสือ)

อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๓๔/ว๕๖๕

โรงเรียนนครขอนแก่น
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผศ.ดร. ประยุทธ์ ชูสอน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายอภิชาติ อุ่นเกิด ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น ได้ทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอมีและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น” โรงเรียนนครขอนแก่นพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ และมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงมีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โทร. ๐-๔๓๒๕-๕๒๗๒

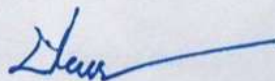
โทรสาร. ๐-๔๓๒๕-๕๒๗

แบบตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ข้าพเจ้า ผศ.ดร.ประยุทธ ชูสอน..... ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าว
☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าวได้
เนื่องจาก.....

(ผศ.ดร.ประยุทธ ชูสอน)
อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๓๔/ว๕๖๕

โรงเรียนนครขอนแก่น
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผศ.ดร. รชฏ สุวรรณภู

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายอภิชาติ อุ้นเกิด ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น ได้ทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอมีและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น” โรงเรียนนครขอนแก่นพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ และมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงมีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ้นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โทร. ๐-๔๓๒๕-๕๒๗๒

โทรสาร. ๐-๔๓๒๕-๕๒

แบบตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ข้าพเจ้า ผศ.ดร.รชฏ สุวรรณภู..... ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าว
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าวได้
เนื่องจาก.....

(ผศ.ดร.รชฏ สุวรรณภู)
อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕.๐๓๔/ว๕๖๕

โรงเรียนนครขอนแก่น
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รศ.ดร.มนสิข สิริสมบุญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายอภิชาติ อุ่นเกิด ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น ได้ทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอมติและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น” โรงเรียนนครขอนแก่นพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ และมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงมีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โทร. ๐-๔๓๒๕-๕๒๗๒

โทรสาร. ๐-๔๓๒๕-๕๒๗๔

แบบตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ข้าพเจ้า _รศ.ดร.มนสิข สิริธิตสมบุรณ์_ _ตำแหน่ง_ข้าราชการบำนาญ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ จังหวัดพิษณุโลก

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าว
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าวได้
- เนื่องจาก.....

(รศ.ดร.มนสิข สิริธิตสมบุรณ์)

ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ จังหวัดพิษณุโลก

ที่ ศธ ๐๔๒๔๕.๐๓๔/ว๕๖๕

โรงเรียนนครขอนแก่น
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ประคอง รัตมีแก้ว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายอภิชาติ อุ๋นเกิด ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น ได้ทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอมีและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น” โรงเรียนนครขอนแก่นพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ และมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงมีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ๋นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โทร. ๐-๔๓๒๕-๕๒๗๒

โทรสาร. ๐-๔๓๒๕-๕๒๗๔

แบบตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ข้าพเจ้า ดร.ประคอง รัศมีแก้ว .. ตำแหน่ง อาจารย์คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ กรุงเทพมหานคร

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าว
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าวได้
เนื่องจาก.....

(ดร.ประคอง รัศมีแก้ว)

ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

ระยะที่ 3

ที่	ชื่อ สกุล	ตำแหน่ง	วัน เดือน ปี ดำเนินการ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน			
1	นายอำมาตย์ นิรันดร์กุล	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา	25 มีนาคม 2565
2	นายธีรพจน์ ดีด้วง	ผู้แทนองค์กรชุมชน	25 มีนาคม 2565
3	นางสาวฉวีวรรณ วงศ์วีระจันทร์	ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น	25 มีนาคม 2565
4	นายสมเกียรติ ศรีโนนชัย	ผู้ทรงคุณวุฒิ	25 มีนาคม 2565
5	นางเครือวัลย์ พรหมศิริ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	25 มีนาคม 2565
6	นายสถิต ศรีน้อย	ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการสถานศึกษา	25 มีนาคม 2565
7	นายสุริยา น้อยชมภู	ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการสถานศึกษา	25 มีนาคม 2565

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือฉบับที่ 1 แบบบันทึกการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย

เครื่องมือฉบับที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น

เครื่องมือฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์ความต้องการเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น

เครื่องมือฉบับที่ 4 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

เครื่องมือฉบับที่ 5 รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

เครื่องมือฉบับที่ 6 คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

เครื่องมือฉบับที่ 7 แบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

เครื่องมือฉบับที่ 8 แบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

เครื่องมือฉบับที่ 9 แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

เครื่องมือฉบับที่ 10 แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

เครื่องมือฉบับที่ 11 แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

เครื่องมือฉบับที่ 12 แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน

เครื่องมือฉบับที่ 1

แบบบันทึกการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย

1. วัน/เดือน/ปี ที่ศึกษา
2. เรื่องที่ศึกษา
3. ชื่อเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่ศึกษา
4. แหล่งที่มาของเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่ศึกษา
5. รายละเอียดของเนื้อหาที่ศึกษา
6. เนื้อหาที่ศึกษาโดยสรุป

(ลงชื่อ).....ผู้บันทึก
(.....)

เครื่องมือฉบับที่ 2

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น โดยเก็บข้อมูลจาก ครูโรงเรียนนครขอนแก่น และคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนนครขอนแก่น โดยได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งข้อมูลที่ได้จะใช้เป็นประโยชน์เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด สำหรับแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ตอนที่ 2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น
 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

- ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง

2. ประสบการณ์สอน

- ☐ 1. 1 – 5 ปี
☐ 2. 6-10 ปี
☐ 3. 10 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น

คำชี้แจง : กรุณาเขียนเครื่องหมาย (✓) ลงใน ☐ ในแต่ละข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดข้อเดียวเท่านั้น โดยแต่ละช่องจะแสดงระดับความต้องการดังนี้

- 5 = สภาพปัญหาการดำเนินงานในระดับมากที่สุด
 4 = สภาพปัญหาการดำเนินงานในระดับมาก
 3 = สภาพปัญหาการดำเนินงานในระดับปานกลาง
 2 = สภาพปัญหาการดำเนินงานในระดับน้อย
 1 = สภาพปัญหาการดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร ของโรงเรียนนครขอนแก่น	ระดับสภาพปัญหา				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
ด้านการบริหารวิชาการ					
1. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน					
2. การพัฒนารอบหลักสูตรให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ และตามความต้องการของโรงเรียน					
3. การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตามบริบทของโรงเรียน					
4. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
5. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
6. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีการผลิตพัฒนาสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ ในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายครอบคลุมทุกกลุ่มสาขา					
7. การส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตามตรวจสอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา					
8. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนทำวิจัยและนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน					
9. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ					

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร ของโรงเรียนนครขอนแก่น	ระดับสภาพปัญหา				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
10. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา หรือเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาในรูปแบบเครือข่าย					
ด้านการบริหารแผนงานและงบประมาณ					
1. การขอจัดตั้ง จัดสรรงบประมาณในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้					
2. การวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณถูกต้องตาม ระเบียบ/กฎหมายที่กำหนดและสอดคล้องกับ นโยบาย					
3. การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดระบบการ บริหารการเงิน บัญชี และพัสดุอย่างชัดเจน					
4. การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ด้านการวางแผน การใช้จ่ายงบประมาณให้กับบุคคลที่ เกี่ยวข้อง					
5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการใช้ จ่ายงบประมาณของโรงเรียน					
6. การให้คำปรึกษาช่วยเหลือแนะนำการ ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีแก่เจ้าหน้าที่					
7. การให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำในการ รายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณแก่บุคลากร					
8. การนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาใช้ในการ พัฒนางานอย่างเป็นระบบและเอื้อต่อการจัดการ เรียนรู้					
9. จัดทำเอกสารรายงานผลการดำเนินงาน ทางด้านงบประมาณประจำปีอย่างเป็นระบบ					

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร ของโรงเรียนนครขอนแก่น	ระดับสภาพปัญหา				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
10. การประเมินความเสี่ยงด้านการเงิน การบัญชี และพัสดุของโรงเรียน					
ด้านการบริหารงานบุคคล					
1. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย สภาพปัญหา และความต้องการของโรงเรียน					
2. การจัดทำแผนอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย สภาพ ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน					
3. การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง โอนย้าย รวมทั้งการ ออกจากราชการของครู และบุคลากรทางการ ศึกษาที่ถูกต้องตามระเบียบ โปร่งใส ตรวจสอบได้					
4. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อ เป็นครูมืออาชีพ โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ					
5. การเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ครูและบุคลากร ทางการศึกษา					
ด้านการบริหารทั่วไป					
1. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงทั้ง ภายในและภายนอกเขตโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ใช้งานง่าย สะดวกและรวดเร็ว					
2. การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล สารสนเทศต่อเขตพื้นที่การศึกษา และสาธารณะอย่างต่อเนื่อง					
3. การมีช่องทางในการสื่อสารและแลกเปลี่ยน					

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร ของโรงเรียนนครขอนแก่น	ระดับสภาพปัญหา				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
ความคิดเห็นร่วมกันหลายช่องทาง					
4. การจัดทำแผนผังอาคารสถานที่และป้าย ประชาสัมพันธ์อย่างชัดเจน					
5. การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ระบบ สาธารณูปโภค และสภาพแวดล้อมเป็นระเบียบ สะอาด ถูกสุขลักษณะ และเอื้อต่อการจัดการ เรียนรู้					
6. การติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานการปฏิบัติงาน และพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง					
7. การจัดระบบควบคุมภายในที่สอดคล้องกับ สภาพปัญหา และตรงตามภารกิจของ หน่วยงาน					
8. การจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพของครูและ บุคลากรทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึงสอดคล้องกับ ระเบียบที่กำหนดตามความต้องการและความ จำเป็น					
9. การรับฟังความคิดเห็นของครูและบุคลากร ทางการศึกษา รวมถึงบุคคลอื่นที่มีส่วน เกี่ยวข้องโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ					
10. การประสาน ส่งเสริมและสร้างเครือข่าย ความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ในการ ร่วมระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

เครื่องมือฉบับที่ 3

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง ความต้องการเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะนำไปเป็นข้อมูลยกร่างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ คือ

สถานที่สัมภาษณ์

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. เวลา.....

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น

1. ท่านคิดว่าโรงเรียนควรมีการบริหารวิชาการ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าโรงเรียนควรมีการบริหารแผนงานและงบประมาณอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าโรงเรียนควรมีการบริหารงานบุคคลอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าโรงเรียนควรมีการบริหารงานบริหารทั่วไปอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาส นี้

เครื่องมือฉบับที่ 4

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

งานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น”

วันที่ 22 เดือนมกราคม พ.ศ. 2564

ณ ห้องประชุมเพชรไพลิน โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ผู้ดำเนินการสนทนา

คำชี้แจง

1. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ฉบับนี้มีความประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบและคู่มือการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น เพื่อนำแนวทางที่ได้ไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนนครขอนแก่น ต่อไป
2. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อหาแนวทางการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วยประเด็นการสนทนา ดังนี้

หัวข้อการสนทนา

1. ท่านคิดว่าควรนำหลักการใดบ้างมาประกอบการสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าวัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าเนื้อหาของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ควรประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

4. บทบาทของผู้บริหารในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

5. บทบาทของครูในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

6. ท่านคิดว่าแนวทางในการดำเนินงานตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ควรเป็นอย่างไร

6.1 องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำ

.....

.....

.....

6.2 องค์ประกอบที่ 2 เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ

.....

.....

.....

6.3 องค์ประกอบที่ 3 ชุมชนกัลยาณมิตร

.....

.....

.....

.....

6.4 องค์ประกอบที่ 4 การทำงานเป็นทีม

.....

.....

.....

.....

6.5 องค์ประกอบที่ 5 การมีวิสัยทัศน์ร่วม

.....

.....

.....

.....

6.6 องค์ประกอบที่ 6 โครงสร้างการพัฒนาชุมชน

.....

.....

.....

.....

7. ท่านคิดว่ากระบวนการของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

8. ท่านคิดว่ารูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ควรมีการวัดและประเมินผลอย่างไรเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ทรงคุณวุฒิ
(.....)

ผู้ร่วมบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

งานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น”

วันที่ 22 เดือนมกราคม พ.ศ. 2564

ณ ห้องประชุมเพชรไพลิน โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	ลายมือชื่อ	เบอร์ติดต่อ
1	ดร. ศักดาเดช ทาช้าย	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย		
2	ดร. คมสันต์ ชุมอภัย	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม		
3	ดร. เรืองยศ แวดล้อม	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนหนองเรือวิทยา		
4	ดร. คเชนทร์ กองพิลา	ศึกษานิเทศก์	สพม.ขอนแก่น		
5	ดร. สิรินันท์ แซ่ผุง	ศึกษานิเทศก์	สพม.ขอนแก่น		
6	ดร. พรพกา หนูจันทร์	ศึกษานิเทศก์	สพม.ขอนแก่น		
7	ดร. เอื้องฟ้า ยืนยง	ครู	โรงเรียนกัลยาณวัตร		
8	ดร.กฤษฎ์ พิธณัสกุล	ครู	โรงเรียนกัลยาณวัตร		
9	ดร.พายุพงศ์ พายุหะ	ครู	โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย		

เครื่องมือฉบับที่ 5

รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การประเมินผลของรูปแบบ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบ

หลักการของรูปแบบ หมายถึง แนวคิดที่ใช้เป็นหลักในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประกอบด้วย 3 หลักการ ดังนี้

- 1) เป็นรูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 2) เป็นรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
- 3) เป็นรูปแบบการบริหารที่ใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการฝึกปฏิบัติจริง

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ หมายถึง เป้าหมายในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีดังนี้

- 1) เพื่อพัฒนาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
- 2) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
- 3) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
- 4) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน

3. เนื้อหาของรูปแบบ

เนื้อหาของรูปแบบ หมายถึง สารที่เป็นองค์ความรู้ในการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบไปด้วย 1) บทบาทของผู้บริหาร 2) บทบาทของครูผู้สอน 3) แนวทางการดำเนินงานตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) บทบาทของผู้บริหาร

- 1.1) กำหนดนโยบายและสร้างความตระหนักในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 1.2) พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการจัดการเรียนการสอน การออกแบบ

และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

1.3) นิเทศ ติดตาม และสะท้อนผลการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

1.4) วางระบบการสนับสนุนส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและคุณภาพผู้เรียน

2) บทบาทของครูผู้สอน

2.1) วิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.2) วางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้เทคนิควิธีการเรียนที่หลากหลาย สอดคล้องตรงตามหลักสูตร สาระ มาตรฐานและตัวชี้วัดหลักสูตร และตัวชี้วัดที่ใช้ทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน

2.3) จัดกระบวนการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้ฝึกปฏิบัติจริง ค้นคว้าหาความรู้จนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ฝึกให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.4) จัดทำหรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนคิดผลการปฏิบัติงานให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน

2.5) ประเมินผลตามสภาพจริงที่หลากหลายและสอดคล้องตรงตามสาระ มาตรฐาน และตัวชี้วัดตามหลักสูตรของสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง

2.6) นำผลการนิเทศ ติดตาม และสะท้อนผลการปฏิบัติงานจากสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

3) แนวทางการดำเนินงานตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และทักษะความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสนับสนุนการกระจายอำนาจ การสร้างแรงบันดาลใจให้กับครู และบุคลากร ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1) ผู้บริหารสร้างให้ครู และบุคลากรเกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงทั้งตนเองและวิชาชีพโดยใช้ประสบการณ์จากการอบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำไปใช้ในการดำเนินงานโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสื่อสารและถ่ายทอดแผนปฏิบัติการโรงเรียน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้ครูและบุคลากรรับทราบจัดทำแผนปฏิบัติการ ที่ตอบสนองต่อการ

เปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการดำเนินการของโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2) ผู้บริหารพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยยึดหลักแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการสนับสนุนและสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูและบุคลากร

3) ผู้บริหารใช้ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารในการบริหารจัดการและติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการโดยใช้กระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และนำเสนอผลการดำเนินการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านข้อมูล สารสนเทศงานวิเคราะห์ครอบคลุมผลลัพธ์ทั้งหมด

4) ผู้บริหารเพิ่มขีดความสามารถขององค์กร เปรียบเทียบกับโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

5) ผู้บริหารทบทวน ปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

6) ผู้บริหารและครูร่วมกันพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยร่วมกับครู และบุคลากรอย่างเป็นระบบ

7) ผู้บริหารใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

8) ผู้บริหารมุ่งมั่น และทุ่มเทต่อความเจริญก้าวหน้าของครู และบุคลากร มีการเสริมพลังอำนาจของตนเองโดยการลงมือทำงานอย่างมุ่งมั่น เสียสละ และใส่ใจให้ความสำคัญกับผู้ร่วมงาน มีความสามารถในการทำงาน และสามารถเข้าไปอยู่ในความรู้สึกของผู้ร่วมงาน

9) ผู้บริหารมีการปรับสภาพแวดล้อมในการทำงานให้สอดคล้องกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นโดยคำนึงถึงความสามารถความเหมาะสมความแตกต่างของบุคคล และออกแบบระบบงานที่ครอบคลุมงานในทุกด้าน

10) ผู้บริหารสร้างความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สอดคล้องกับธรรมชาติทางวิชาชีพ รวมทั้งจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมเพียงพอและพร้อมใช้สำหรับการเป็นโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

11) ผู้บริหารจัดระบบการยกย่องชมเชย สร้างขวัญ กำลังใจโดยการให้รางวัลที่สร้างแรงจูงใจต่อครู และบุคลากรเพื่อนำไปสู่ผลการดำเนินการที่ดีของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

12) ผู้บริหารร่วมกับสำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานทางการศึกษาอื่น วางระบบการปฏิบัติงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

13) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรร่วมกันวิเคราะห์และค้นหาปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และนำผลการวิเคราะห์มาสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อใช้จัดการศึกษาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

14) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความรู้ ความสามารถ โดยการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ แก่ครูและบุคลากรในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

15) ผู้บริหารสร้างศรัทธา โดยเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเมตตากรุณา การคอยดูแลช่วยเหลือ เกื้อกูลแก่ครู และบุคลากรเพื่อนำไปสู่การเป็นโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ 2 เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ

เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพด้วยบริบทชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีการทำงานร่วมกัน โดยมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิชาการ ทักษะภาษาต่างประเทศ พัฒนาการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปใช้ในการโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1) ผู้บริหาร และครูเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพด้วยบริบทชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีการทำงานร่วมกัน โดยมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิชาการ ผ่านการประเมินระดับชาติเพื่อนำไปใช้ในการโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2) ครูพัฒนาการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล และผลงาน ทั้งระบบออนไลน์ (online) และออฟไลน์ (offline) ตามแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3) ครูพัฒนาความสามารถการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารที่จำเป็นสำหรับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4) ผู้บริหารและครูเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อฝึกสมมติในการทำงานร่วมกันโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

5) ผู้บริหารและครูร่วมกันพัฒนาวิจัย สื่อ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้วิชาชีพอย่างต่อเนื่องโดยยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และสะท้อนผลการดำเนินงานโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

6) ผู้บริหาร และครูร่วมกันสร้างบรรยากาศการทำงานที่โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบนำตนเองของครูอย่างต่อเนื่อง

7) ครูร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกันกับนานาชาติเพื่อให้สามารถเทียบเคียงมาตรฐานสากล

8) ครูพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ให้เป็นไปตามหลักสูตรชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร 2 ภาษา ตามบริบทของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

9) ผู้บริหารพัฒนาระบบการจัดการความรู้ และการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยได้มีการเผยแพร่ในหน่วยงานหรือสถาบันที่ได้รับการยอมรับ

องค์ประกอบที่ 3 ชุมชนกัลยาณมิตร

ชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง การยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร มีความศรัทธาร่วมอยู่ร่วมกันตามหลักปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกันมีอัตลักษณ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรมในการนำไปใช้ในการดำเนินงาน และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหาร ครู และบุคลากร ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีความศรัทธาร่วมกันตามหลักปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกัน

2) ผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

3) ผู้บริหารจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างความรู้สึกรัก ความผูกพันให้บุคลากรตระหนักถึงประโยชน์ของการจัดการศึกษาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อร่วมกันสร้างนักเรียนที่มีคุณภาพต่อการพัฒนาโรงเรียนและสังคม

4) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรเชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปกับวิถีชีวิตตนเอง วิถีชีวิตชุมชนอันเป็นพื้นฐานสำคัญของสังคมฐานการพึ่งพาตนเอง

5) ผู้บริหารและครูส่งเสริมอัตลักษณ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรมที่มีความเป็นลักษณะเฉพาะในการนำไปใช้ในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

6) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สร้างบรรยากาศความไว้วางใจครู และบุคลากร เคารพซึ่งกันและกันในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

7) โรงเรียนมีวิธีการทำงานและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกัน และร่วมกันทำงานแบบอุทิศตนเพื่อการดำเนินงานตามแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

8) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรยึดหลักพรหมวิหาร 4 (เมตตา กรุณา มุติตา อุเบกขา) เป็นชุมชนที่ยึดหลักวินัยเชิงบวก

9) โรงเรียนมุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีความสุข ทั้งการทำงานและการอยู่ร่วมกันตามวัฒนธรรมแบบเปิดเผย โดยการบริหารจัดการองค์กรให้ความรู้สึกปลอดภัยหรือปลอดภัยใช้อำนาจกดดันตามแนวทางการโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ 4 การทำงานเป็นทีม

การทำงานเป็นทีม หมายถึง การทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ สร้างพลังในการเรียนรู้ร่วมกันมีการเรียนรู้การทำงานเป็นทีมงาน มีการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญมีการสื่อสารบนพื้นฐาน การรับฟังความคิดเห็น และความไว้วางใจซึ่งกันและกันเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรมุ่งสู่โรงเรียนนครขอนแก่นที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรร่วมกันทำงาน และสร้างพลังในการเรียนรู้ร่วมกันของโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพบนพื้นฐานของความสมัครใจร่วมกันสร้างแรงกระตุ้นใหม่ ๆ จนเกิดความรักและความเพลิดเพลินในการแสวงหาความรู้
- 2) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีการเรียนรู้การทำงานเป็นทีมงาน มีแนวปฏิบัติร่วมกันในการพัฒนาโรงเรียนสู่ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 3) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ มีการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ
- 4) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรร่วมกันรับรู้ถึงความรู้สึกในการทำงานแห่งการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจนเกิดประสบการณ์ และมีการสื่อสารบนพื้นฐาน การรับฟังความคิดเห็นและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน
- 5) โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นร่วมกัน และมีผู้รับผิดชอบร่วมกันอย่างชัดเจน และมีความรับผิดชอบในการพัฒนาวิชาชีพเพื่อผู้เรียนร่วมกันของครู

องค์ประกอบที่ 5 การมีวิสัยทัศน์ร่วม

การมีวิสัยทัศน์ร่วม หมายถึง ผู้บริหาร ครูและบุคลากรร่วมกันกำหนดทิศทางการดำเนินงานไปสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และมีการปรับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) ผู้บริหารปฏิบัติตนด้วยความมุ่งมั่นต่อค่านิยมของการเป็นโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 2) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรร่วมกันสร้างภาพความเชื่อมโยงและทิศทางร่วมไปสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 3) ผู้บริหารสร้างวิสัยทัศน์การดำเนินงานที่ท้าทาย และพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับแนวทางโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4) ผู้บริหารเผยแพร่ให้ครูและบุคลากรเห็นวิสัยทัศน์ของโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกัน

5) ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและมีการปรับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ 6 โครงสร้างการพัฒนาชุมชน

โครงสร้างการพัฒนาชุมชน หมายถึง โครงสร้างองค์การชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมเน้นรูปแบบทีมงานเป็นหลัก เน้นความคล่องตัวในการดำเนินการ ให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชน และมุ่งความยั่งยืนแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1) โรงเรียนมีการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เน้นรูปแบบทีมงานเป็นหลัก

2) โรงเรียนเน้นความคล่องตัวในการดำเนินการโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยใช้รูปแบบการสื่อสารด้วยใจ เปิดกว้างให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชน

3) โรงเรียนจัดโครงสร้างองค์การชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วม และมุ่งความยั่งยืนแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

4) โรงเรียนมีโครงสร้างการปกครองที่ผู้บริหารจัดโครงสร้างองค์กรที่มีความยืดหยุ่น

5) โรงเรียนมีระบบสารสนเทศที่ครอบคลุมต่อการปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมเป็นโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สมบูรณ์

6) โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เอื้อต่อการดำเนินการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เช่น เวลา สถานที่ ข้อมูลสารสนเทศ และอื่น ๆ ตามความจำเป็น และบริบทของแต่ละชุมชน

7) โรงเรียนจัดโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมการทำงานโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4) เงื่อนไขความสำเร็จ

ในการนำรูปแบบไปใช้ให้บังเกิดผลสำเร็จและเป้าหมายได้ ควรทำความเข้าใจและศึกษาแนวทางการนำไปใช้ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นกับสถานศึกษาอื่นเพื่อนำผลการเปรียบเทียบมาใช้ในการพัฒนาการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) ครูผู้สอนควรมีความกระตือรือร้นเพื่อแสดงถึงการรวมพลังของครู และนักการศึกษาที่เป็นผู้นำร่วมกันทำงานร่วมกันเป็นทีมมุ่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองพัฒนาวิชาชีพภายใต้โครงสร้างอำนาจทางวิชาชีพและอำนาจเชิงคุณธรรมที่มาจากการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมนำ ร่วมพัฒนาของครู ผู้บริหาร นักการศึกษาภายในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งถึงผู้เกี่ยวข้องต่อไป

3) ในการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่นจะประสบความสำเร็จจะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน ครูนักเรียนตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแต่ละภาคส่วนมีบทบาทสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. กระบวนการของรูปแบบ

กระบวนการของรูปแบบ หมายถึง ขั้นตอน วิธีการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนา
- 2) ประชุมจัดทำแผนงานการขับเคลื่อนการพัฒนา
- 3) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 4) นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล

5. การประเมินผลของรูปแบบ

การประเมินผลของรูปแบบ หมายถึง วิธีการประเมินคุณลักษณะและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในกระบวนการพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้
 - 1) สาระสำคัญ 2) มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สาระการเรียนรู้ 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อการเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผล

- 2) การประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ดังนี้

สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development) ได้แก่ 1) การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน 2) การพัฒนาทักษะชีวิต และสุขภาพกาย และสุขภาพจิตผู้เรียน 3) การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้กับผู้เรียน และ 4) การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) ได้แก่ 1) จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน 2) จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา และ 3) กำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา

สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research) ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ และ 2) การสังเคราะห์

สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) ได้แก่ 1) วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู (Adult Development) 2) การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ (Dialogue) 3) การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change Agency) 4) การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง (Reflective Practice) และ 5) การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน (Concern for improving pupil achievement)

สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ 2) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการเรียนรู้

3) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เพื่อประเมินความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ทักษะทางด้านวิชาการ และลักษณะที่ดีที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและจิตสำนึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข ที่นักเรียนได้รับจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งแสดงให้เห็นได้ด้วยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียน และผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

4) การสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 2 ประเด็นหลัก ดังนี้ 1) ปัญหาหรืออุปสรรคจากการมีส่วนร่วมของชุมชน และ 2) องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

เครื่องมือฉบับที่ 6

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

เครื่องมือฉบับที่ 7

**แบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามรายการประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ที่ท่านคิดว่ามีคุณภาพเหมาะสมและมีคุณภาพ โดยมีเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อยที่สุด

รูปแบบการบริหารโดย ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ระดับ ความถูกต้อง					ระดับ ความเหมาะสม					ระดับ ความเป็นไปได้					ระดับ ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2) บทบาทของครูผู้สอน																				
3) แนวทางการ ดำเนินงานตาม องค์ประกอบของชุมชน แห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ																				
4) เงื่อนไขความสำเร็จ																				
4. กระบวนการของรูปแบบ																				
1) แต่งตั้งคณะกรรมการ ขับเคลื่อนการพัฒนา																				
2) ประชุมจัดทำ แผนปฏิบัติงาน																				
3) สร้างชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ																				
4) นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล																				
5. การประเมินผลของรูปแบบ																				
1) การประเมินคุณภาพ แผนการจัดการเรียนรู้เชิง รุกของครู																				
2) การประเมินสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครู																				
3) การเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียน																				
4) การสัมภาษณ์การมี ส่วนร่วมของชุมชน																				

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

เครื่องมือฉบับที่ 8

แบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามรายการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ที่ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมและมีคุณภาพ โดยมีเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อยที่สุด

รูปแบบการบริหารโดย ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ระดับ ความถูกต้อง					ระดับ ความเหมาะสม					ระดับ ความเป็นไปได้					ระดับ ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ส่วนร่วมของชุมชน																				

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

เครื่องมือฉบับที่ 9

แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามรายการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ท่านคิดว่าจะมีความเหมาะสมและมีคุณภาพ โดยมีเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับมาก
 ระดับ 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ข้อมูลผู้สอน

ชื่อผู้สอน.....วันที่สอน.....

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา.....ระดับชั้น.....

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร					
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้					
1.3 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ครอบคลุมหน่วยการเรียนรู้					
1.4 ภาษาและคำที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
2.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
2.3 สอดคล้องกับการวัดผลประเมินผล					
2.4 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดมีความเชื่อมโยงอย่างเหมาะสม					
2.5 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน					

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
3. จุดประสงค์การเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับเนื้อหา/สาระการเรียนรู้					
3.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย					
3.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดด้านเนื้อหา (K) ด้านทักษะ (P) และเจตคติ (A) ต่อการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน					
4. สาระการเรียนรู้					
4.1 เหมาะสมกับเวลา					
4.2 มีความยากง่ายพอเหมาะ					
4.3 มีความน่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน					
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
5.1 มีความสนใจและสนุกสนาน					
5.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/กับสาระการเรียนรู้					
5.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก					
5.4 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสมกับเวลาและสามารถปฏิบัติได้จริง					
5.5 ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะการคิดขั้นสูงในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล					
5.6 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและเรียนรู้ไปสู่การสร้างผลงาน/ชิ้นงาน					
5.7 พัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการเชื่อมโยงความรู้					
5.8 เน้นการจัดการเรียนรู้จากกระบวนการกลุ่มและการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน					
5.9 เน้นให้ผู้เรียนสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน					
5.10 เน้นให้ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง					
6. สื่อการเรียนรู้					

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
6.1 สอดคล้องกับเนื้อหา					
6.2 สื่อความหมายได้ชัดเจน					
6.3 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน					
6.4 มีความหลากหลาย					
7. การวัดและประเมินผล					
7.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
7.2 กำหนดวิธีวัดและเครื่องมือวัดอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
7.3 ประเด็นและเกณฑ์การประเมินชัดเจนและวัดระดับความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้					
7.4 ใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย					
7.5 ประเมินผลตามสภาพจริงและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด					

เครื่องมือฉบับที่ 10

แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง เพื่อประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูว่ามีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ดีมากน้อยเพียงใด ตามความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ข้อมูลผู้สอน

ชื่อผู้สอน.....วันที่สอน.....

รายวิชา.....ระดับชั้น.....

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้					
1.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร					
1) สร้าง/พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น					
2) ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร					
1.2 ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้					
1) กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่ม เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
2) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน					
3) มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง					
4) ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุง/พัฒนา					
1.3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1) ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ					
2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน					
3) ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ					
1.4 การใช้และพัฒนาสื่อวัตกรรมการเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้					
1) ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้					
2) ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้					
1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
1) ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน					
2) สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
3) วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง					
4) นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้					
สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development)					
2.1 การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน					
1) สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน					
2) จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม					
3) จัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน					
2.2 การพัฒนาทักษะชีวิต และสุขภาพกาย และสุขภาพจิตผู้เรียน					
1) จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านการดูแลตนเอง มีทักษะในการเรียนรู้ การทำงาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง					
2.3 การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้กับผู้เรียน					
1) สอดแทรกความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียน					
2) จัดทำโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย					
2.4 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1) ให้ผู้เรียน คณะครูผู้สอน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล					
2) นำข้อมูลนักเรียนไปใช้ช่วยเหลือ/พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม					
3) จัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหา และส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้แก่เรียนอย่างทั่วถึง					
4) ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมกับค่านิยมที่พึงาม					
สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management)					
1. จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน					
1) จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
2) ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน					
3) ตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนให้พร้อมใช้และปลอดภัยอยู่เสมอ					
2. จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา					
1) จัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลและเอกสารประจำชั้นเรียนอย่างถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน					
2) นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ					
3. กำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา					
1) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ กติกา ข้อตกลงในชั้นเรียน					
2) แก้ปัญหา/พัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัยโดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน					
3) ประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียน และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง					
สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research)					
4.1 การวิเคราะห์					
1) สำรวจปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน					
2) วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาละบุสสภาพปัจจุบัน					
3) มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย อุปสรรคและโอกาสความสำเร็จของการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน					
4.2 การสังเคราะห์					

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1) รวบรวม จำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหาของผู้เรียน แนวคิดทฤษฎีและวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้					
2) มีการประมวลผลหรือสรุปข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหในชั้นเรียนโดยใช้ข้อมูลรอบด้าน					
สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership)					
5.1 วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู (Adult Development)					
1) พิจารณาทบทวน ประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้เรียนและผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อนตนเองและส่วนรวม					
2) เห็นคุณค่า ให้ความสำคัญในความคิดเห็นหรือผลงาน และให้เกียรติแก่ผู้อื่น					
3) กระตุนใจ ปรับเปลี่ยนความคิดและการกระทำของผู้อื่นให้มีความผูกพันและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน					
5.2 การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ (Dialogue)					
1) มีปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่นโดยมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพ					
2) มีทักษะการฟัง การพูด และการตั้งคำถาม เปิดใจกว้าง ยืดหยุ่น ยอมรับทัศนะที่หลากหลายของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน					
3) สืบเสาะข้อมูล ความรู้ทางวิชาชีพใหม่ๆ ที่สร้างความท้าทายในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น					
5.3 การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change Agency)					
1) ให้ความสนใจต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัจจุบัน โดยมีการวางแผนอย่างมีวิสัยทัศน์ซึ่งเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนร่วมกับผู้อื่น					
2) กระตุนผู้อื่นให้มีการเรียนรู้และความร่วมมือในวงกว้างเพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา และวิชาชีพ					
5.4 การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง (Reflective Practice)					
1) พิจารณาไตร่ตรองความสอดคล้องระหว่างการเรียนรู้ของนักเรียน และการจัดการเรียนรู้					
2) สนับสนุนความคิดริเริ่มซึ่งเกิดจากการพิจารณาไตร่ตรองของเพื่อนร่วมงาน และมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมต่างๆ					
3) ใช้เทคนิควิธีการหลากหลายในการตรวจสอบ ประเมินการปฏิบัติงานของตนเอง และผลการดำเนินงานสถานศึกษา					
5.5 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน (Concern for improving pupil achievement)					

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1) กำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ทำท่ายความสามารถของตนเองตามสภาพจริง และปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้					
2) ให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นรอบด้านของผู้เรียนต่อผู้ปกครองและผู้เรียนอย่างเป็นระบบ					
3) ยอมรับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความคาดหวังด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผู้ปกครอง					
4) ปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน					
5) ตรวจสอบข้อมูลการประเมินผู้เรียนอย่างรอบด้าน รวมไปถึงผลการวิจัย หรือองค์ความรู้ต่างๆ และนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ					
สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้					
6.1 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้					
1) กำหนดแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และความร่วมมือกับชุมชน					
2) ประสานให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา					
3) ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน					
4) จัดกิจกรรมที่เสริมสร้าง ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และ					
6.2 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการเรียนรู้					
1) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้					

เครื่องมือฉบับที่ 11

แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ในปีการศึกษา 2563 - ปีการศึกษา 2564

กลุ่มสาระการเรียนรู้	คะแนนร้อยละเฉลี่ย		ผลต่าง
	ปีการศึกษา 2563	ปีการศึกษา 2564	
ไทย			
คณิต			
วิทย์			
สังคม			
สุขศึกษา			
ศิลปะ			
การงาน			
อังกฤษ			
เฉลี่ยทุกกลุ่มสาระ			

แบบบันทึกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ในปีการศึกษา 2563 - ปีการศึกษา 2564

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้เรียนตามหลักสูตร	คะแนนร้อยละเฉลี่ย		ผลต่าง
	ปีการศึกษา 2563	ปีการศึกษา 2564	
รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์			
ซื่อสัตย์สุจริต			
มีวินัย			
ใฝ่เรียนรู้			
อยู่อย่างพอเพียง			
มุ่งมั่นในการทำงาน			
รักความเป็นไทย			
มีจิตสาธารณะ			
ค่าเฉลี่ย			

เครื่องมือฉบับที่ 12

แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน

ที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ผู้สัมภาษณ์..... ผู้ให้สัมภาษณ์.....

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนของโรงเรียนนครขอนแก่น มีปัญหา หรืออุปสรรคหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2. การมีส่วนร่วมของชุมชนตามองค์ประกอบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น เป็นอย่างไร

2.1 องค์ประกอบที่ 1 ด้านภาวะผู้นำ

.....

.....

2.2 องค์ประกอบที่ 2 เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ

.....

.....

2.3 องค์ประกอบที่ 3 ชุมชนกัลยาณมิตร

.....

.....

2.4 องค์ประกอบที่ 4 การทำงานเป็นทีม

.....

.....

2.5 องค์ประกอบที่ 5 การมีวิสัยทัศน์ร่วม

.....

.....

2.6 องค์ประกอบที่ 6 โครงสร้างการพัฒนาชุมชน

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ภาคผนวก ง
คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผลการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบบันทึกเอกสาร ตำรา งานวิจัย
2. ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น โดยผู้เชี่ยวชาญ
3. ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น
4. ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง ความต้องการเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น โดยผู้เชี่ยวชาญ
5. ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
6. ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยผู้เชี่ยวชาญ (ระยะที่ 2)
7. ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น (ระยะที่ 2)
8. ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยผู้เชี่ยวชาญ
9. ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น
10. ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น โดยผู้เชี่ยวชาญ
11. ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น
12. ผลการวิเคราะห์ค่า IOC แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น โดยผู้เชี่ยวชาญ
13. ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น
14. ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน โดยผู้เชี่ยวชาญ
15. ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยผู้เชี่ยวชาญ
16. ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยผู้เชี่ยวชาญ (ระยะที่ 4)

17.ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น (ระยะที่ 4)

2. ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร
ของโรงเรียนนครขอนแก่น โดยผู้เชี่ยวชาญ

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร ของโรงเรียนนครขอนแก่น	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
<u>ด้านการบริหารวิชาการ</u>								
1. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2. การพัฒนากรอบหลักสูตรให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ และตามความต้องการของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3. การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตามบริบทของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	สอดคล้อง
5. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	สอดคล้อง
6. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีการผลิตพัฒนาสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ ในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายครอบคลุมทุกกลุ่มสาขา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
7. การส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	สอดคล้อง
8. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนทำวิจัยและนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	สอดคล้อง
9. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร ของโรงเรียนนครขอนแก่น	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
10. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา หรือเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาในรูปแบบเครือข่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
ด้านการบริหารแผนงานและงบประมาณ								
1. การขอจัดตั้ง จัดสรรงบประมาณในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2. การวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณถูกต้องตาม ระเบียบ/กฎหมายที่กำหนดและสอดคล้องกับ นโยบาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3. การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดระบบการ บริหารการเงิน บัญชี และพัสดุอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4. การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ด้านการวางแผนการ ใช้จ่ายงบประมาณให้กับบุคคลที่ เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการใช้ จ่ายงบประมาณของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6. การให้คำปรึกษาช่วยเหลือแนะนำการ ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีแก่เจ้าหน้าที่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
7. การให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำในการ รายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณแก่บุคลากร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
8. การนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาใช้ในการ พัฒนางานอย่างเป็นระบบและเอื้อต่อการจัดการ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
9. จัดทำเอกสารรายงานผลการดำเนินงาน ทางด้านงบประมาณประจำปีอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
10. การประเมินความเสี่ยงด้านการเงิน การบัญชี และพัสดุของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร ของโรงเรียนนครขอนแก่น	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
ด้านการบริหารงานบุคคล								
1. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายสภาพปัญหา และความต้องการของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2. การจัดทำแผนอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย สภาพปัญหา และความต้องการของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3. การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง โอนย้าย รวมทั้งการออกจากราชการของครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ถูกต้องตามระเบียบ โปร่งใส ตรวจสอบได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเป็นครูมืออาชีพ โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5. การเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
ด้านการบริหารทั่วไป								
1. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกเขตโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ใช้งานง่าย สะดวกและรวดเร็ว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2. การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศต่อเขตพื้นที่การศึกษา และสาธารณะอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3. การมีช่องทางในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันหลายช่องทาง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4. การจัดทำแผนผังอาคารสถานที่และป้ายประชาสัมพันธ์อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5. การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ระบบสาธารณูปโภค และสภาพแวดล้อมเป็นระเบียบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

5. ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 4		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 5		ร้อยละ	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. ท่านคิดว่าควรนำหลักการใดบ้างมาประกอบการสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น	✓		✓		✓		✓		✓		100	
2. ท่านคิดว่าวัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ควรเป็นอย่างไร	✓		✓		✓		✓		✓		100	

ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 4		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 5		ร้อยละ	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
3. ท่านคิดว่าเนื้อหา ของรูปแบบการ บริหารโดยใช้ชุมชน แห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก โรงเรียน นครขอนแก่น ควร ประกอบด้วย อะไรบ้าง	✓		✓		✓		✓		✓		100	
4.บทบาทของ ผู้บริหารในการ บริหารโดยใช้ชุมชน แห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก โรงเรียน นครขอนแก่น ควร เป็นอย่างไร	✓		✓		✓		✓		✓		100	
5.บทบาทของครูใน การบริหารโดยใช้ ชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนคร ขอนแก่นควรเป็น อย่างไร	✓		✓		✓		✓		✓		100	

ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 4		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 5		ร้อยละ	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
6.ท่านคิดว่า แนวทางในการ ดำเนินงานตาม องค์ประกอบของ ชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก ควรเป็นอย่างไร	✓		✓		✓		✓		✓		100	
7.ท่านคิดว่า กระบวนการของ รูปแบบการบริหาร โดยใช้ชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทาง วิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก โรงเรียน นครขอนแก่น ควร เป็นอย่างไร	✓		✓		✓		✓		✓		100	
8.ท่านคิดว่า รูปแบบการบริหาร โดยใช้ชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทาง วิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก โรงเรียน นครขอนแก่น	✓		✓		✓		✓		✓		100	

6. ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยผู้เชี่ยวชาญ (ระยะที่ 2)

รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
1. หลักการของรูปแบบ								
1) เป็นรูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) เป็นรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3) เป็นรูปแบบการบริหารที่ใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการฝึกปฏิบัติจริง	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ								
1) เพื่อพัฒนาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
3. เนื้อหาของรูปแบบ								
1) บทบาทของผู้บริหาร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) บทบาทของครูผู้สอน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
3) แนวทางการดำเนินงานตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4) เงื่อนไขความสำเร็จ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4. กระบวนการของรูปแบบ								
1) แต่งตั้งคณะกรรมการ ขับเคลื่อนการพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) ประชุมจัดทำแผนปฏิบัติงาน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
3) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4) นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
5. การประเมินผลของรูปแบบ								
1) การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) การประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4) การสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
สรุปค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8 - 1.00								สอดคล้อง

7. ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น (ระยะที่ 2)

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น เท่ากับ 0.991 แสดงดังนี้

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.991	19

8.ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยผู้เชี่ยวชาญ

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
<u>บทที่ 1 บทนำ</u>								
1) ที่มาและความสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) วัตถุประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
<u>บทที่ 2 รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก</u>								
1) หลักการของรูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3) เนื้อหาของรูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4) กระบวนการของรูปแบบ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
5) การประเมินผลของรูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
<u>บทที่ 3 การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ</u>								
1) ขั้นที่ 1 ขั้นตอนการวางแผน (Plan)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do)	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
3) ขั้นที่ 3 ขั้นตอนการตรวจสอบ และเปรียบเทียบผล (Check)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4) ขั้นที่ 4 ขั้นตอนการดำเนินการแก้ปัญหา (Action)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
<u>4. การประเมินผลของรูปแบบ</u>								
1) การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) การประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
4) การสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
สรุปค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8 - 1.00								สอดคล้อง

9.ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น เท่ากับ 0.994 แสดงดังนี้

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.994	15

10.ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
1. สารสำคัญ								
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
1.3 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ครอบคลุมหน่วยการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
1.4 ภาษาและคำที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน								
2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด								
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
2.3 สอดคล้องกับการวัดผลประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2.4 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดมีความเชื่อมโยงอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2.5 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับเนื้อหา/สาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดด้านเนื้อหา (K) ด้านทักษะ (P) และเจตคติ (A) ต่อการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
4. สาระการเรียนรู้								
4.1 เหมาะสมกับเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
4.2 มีความยากง่ายพอเหมาะ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
4.3 มีความน่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 มีความสนใจและสนุกสนาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/กับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5.4 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสมกับเวลาและสามารถปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5.5 ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะการคิดขั้นสูงในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
5.6 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและเรียนรู้ไปสู่การสร้างผลงาน/ชิ้นงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5.7 พัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการเชื่อมโยงความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5.8 เน้นการจัดการเรียนรู้จากกระบวนการกลุ่มและการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5.9 เน้นให้ผู้เรียนสามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5.10 เน้นให้ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้ด้วย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

11.ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
โรงเรียนนครขอนแก่น ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.994

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.994	34

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					$\sum R$	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
1) ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้								
1) ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3) วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4) นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development)								
2.1 การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน								
1) สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3) จัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2.2 การพัฒนาทักษะชีวิต และสุขภาพกาย และสุขภาพจิตผู้เรียน								
1) จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านการดูแลตนเอง มีทักษะในการเรียนรู้ การทำงาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2.3 การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้กับผู้เรียน								
1) สอดแทรกความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					$\sum R$	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
ให้แก่ผู้เรียน								
2) จัดทำโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2.4 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน								
1) ให้ผู้เรียน คณะครูผู้สอน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในดูแล ช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) นำข้อมูลนักเรียนไปใช้ช่วยเหลือ/พัฒนาผู้เรียนทั้งด้าน การเรียนรู้และปรับพฤติกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3) จัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหา และส่งเสริมพัฒนา ผู้เรียนให้แก่แก่นักเรียนอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4) ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมกับค่านิยมที่ดี งาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management)								
1. จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน								
1) จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และภายนอก ห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน และ ผู้เรียนกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3) ตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนให้พร้อมใช้ และปลอดภัยอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2. จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา								
1) จัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลและ เอกสารประจำชั้นเรียนอย่างถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตาม ศักยภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3. กำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา								
1) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ กติกา ข้อตกลงใน ชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					$\sum R$	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
2) แก้ปัญหา/พัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัยโดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3) ประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียน และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research)								
4.1 การวิเคราะห์								
1) สำรวจปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาที่พบในปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3) มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย อุปสรรคและโอกาสความสำเร็จของการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4.2 การสังเคราะห์								
1) รวบรวม จำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหาของผู้เรียน แนวคิดทฤษฎีและวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) มีการประมวลผลหรือสรุปข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนโดยใช้ข้อมูลรอบด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership)								
5.1 วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู (Adult Development)								
1) พิจารณาทบทวน ประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้เรียนและผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อนตนเองและส่วนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					$\sum R$	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
2) เห็นคุณค่า ให้ความสำคัญในความคิดเห็นหรือผลงาน และให้เกียรติแก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3) กระตุ้นจิตใจ ปรับเปลี่ยนความคิดและการกระทำของผู้อื่น ให้มีความผูกพันและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5.2 การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ (Dialogue)								
1) มีปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่นโดยมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) มีทักษะการฟัง การพูด และการตั้งคำถาม เปิดใจกว้าง ยืดหยุ่น ยอมรับทัศนะที่หลากหลายของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3) สืบเสาะข้อมูล ความรู้ทางวิชาชีพใหม่ๆ ที่สร้างความท้าทายในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5.3 การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change Agency)								
1) ให้ความสนใจต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัจจุบัน โดยมีการวางแผนอย่างมีวิสัยทัศน์ซึ่งเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนร่วมกับผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) กระตุ้นผู้อื่นให้มีการเรียนรู้และความร่วมมือในวงกว้าง เพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา และวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5.4 การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง (Reflective Practice)								
1) พิจารณาไตร่ตรองความสอดคล้องระหว่างการเรียนรู้ของนักเรียน และการจัดการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
2) สนับสนุนความคิดริเริ่มซึ่งเกิดจากการพิจารณาไตร่ตรองของเพื่อนร่วมงาน และมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3) ใช้เทคนิควิธีการหลากหลายในการตรวจสอบ ประเมิน การปฏิบัติงานของตนเอง และผลการดำเนินงาน สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

[illegible]

13.ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.997

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.997	33

14.ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ผู้เรียน โดยผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 4		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 5		ร้อยละ	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<u>1. แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน</u> 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้	✓		✓		✓		✓		✓		100	
2) คะแนนร้อยละเฉลี่ย ปีการศึกษา 2563	✓		✓		✓		✓		✓		100	
3) คะแนนร้อยละเฉลี่ย ปีการศึกษา 2564	✓		✓		✓		✓		✓		100	
4) ผลต่างของคะแนนร้อยละเฉลี่ย	✓		✓		✓		✓		✓		100	
<u>2. แบบบันทึกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</u> 1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตร	✓		✓		✓		✓		✓		100	

16. ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น โดยผู้เชี่ยวชาญ (ระยะที่ 4)

รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
1. หลักการของรูปแบบ								
1) เป็นรูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) เป็นรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	สอดคล้อง
3) เป็นรูปแบบการบริหารที่ใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการฝึกปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ								
1) เพื่อพัฒนาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
2) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3. เนื้อหาของรูปแบบ								
1) บทบาทของผู้บริหาร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) บทบาทของครูผู้สอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3) แนวทางการดำเนินงานตามองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4) เงื่อนไขความสำเร็จ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4. กระบวนการของรูปแบบ								
1) แต่งตั้งคณะกรรมการ ขับเคลื่อนการพัฒนา	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
2) ประชุมจัดทำแผนปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4) นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง

รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
5. การประเมินผลของรูปแบบ								
1) การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2) การประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
4) การสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
สรุปค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8 - 1.00								สอดคล้อง

17. ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น (ระยะที่ 4)

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น เท่ากับ 0.997 แสดงดังนี้

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.997	19

ภาคผนวก จ
ภาพกิจกรรมดำเนินงาน

การสัมภาษณ์ความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ในปีการศึกษา 2563

การสัมภาษณ์ความต้องการเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น

การสัมภาษณ์ความต้องการเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น

การสัมภาษณ์ความต้องการเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนนครขอนแก่น

การจัดสนทนากลุ่ม (Fogus Group Discussion)

เพื่อร่วมกันร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

การจัดสนทนากลุ่มร่วมกับครูโรงเรียนนครขอนแก่นและผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษา

การจัดสนทนากลุ่มร่วมกับครูโรงเรียนนครขอนแก่นและผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษา

การจัดสนทนากลุ่มร่วมกับครูโรงเรียนนครขอนแก่นและผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษา

การดำเนินการตามรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2564

การประชุมจัดทำแผนงานการขับเคลื่อนการพัฒนาตามรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

การประชุมจัดทำแผนงานการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงาน
ตามรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนนครขอนแก่น

การประชุมจัดทำแผนงานการขับเคลื่อนการพัฒนาร่วมกับครูโรงเรียนนครขอนแก่น

การรวมกลุ่มสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การร่วมกันออกแบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง

การสังเกตการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การสังเกตการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การสังเกตการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การสังเกตการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การสังเกตการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การสังเกตการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การนิเทศ ติดตาม การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน

การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้โดยรวมให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ปัญหา

การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้โดยรวมให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ปัญหา

การดำเนินการตามรูปแบบบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2564
 การประชุมสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้
 ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ผู้วิจัยร่วมกับคณะครูแต่ละกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นำเสนอผลการปฏิบัติงาน จุดเด่น
 จุดที่ควรปรับปรุงแก้ไขของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การนำเสนอผลการปฏิบัติงาน จุดเด่น จุดที่ควรปรับปรุงแก้ไขของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมชุมชน
ที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

การสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

การสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

การประเมินผลรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

การประเมินรูปแบบหลังจากการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้กับครูโรงเรียนนครขอนแก่น

คณะครูโรงเรียนนครขอนแก่นประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้
และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ภาคผนวก ฉ
การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
เผยแพร่ผลงานทางวิชาการบนเว็บไซต์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
 The Secondary Educational Service Area Office Khonkaen

[School User](#) | [หน้าหลัก](#) | [ข่าวประชาสัมพันธ์](#) | [ดาวน์โหลด](#) | [ผลงานวิชาการ](#) | [Q&A,ถาม-ตอบ,ร้องเรียน](#)

✓ รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนเพื่อนที่ปรึกษาฯ (Youth Counselor : YC) ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนนครขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

ชื่อเรื่อง รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนเพื่อนที่ปรึกษาฯ (Youth Counselor : YC) ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนนครขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
 ผู้วิจัย นางอศิยาณี สอนาค
 ปีที่นำวิจัย 2564

bchar_20220ac23111242.pdf

ผู้ลงภาพ : นพพรชนกน

ลงภาพเมื่อ 23 ต.ค. 2565 11:18:42

© สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เลขที่ 473 หมู่ที่ 2 ถนนมิตรภาพ ตำบลโนนสูง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40000
 โทรศัพท์ 0-4300-9067, 0-4325-5368, 0-4325-5369 โทรสาร 0-4325-5367 Administrator Login

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
 The Secondary Educational Service Area Office Khonkaen

[School User](#) | [หน้าหลัก](#) | [ข่าวประชาสัมพันธ์](#) | [ผลงานวิชาการ](#)

แสดงรายการผลงานวิชาการ

เผยแพร่ ผลงานวิชาการ

! แสดงรายการผลงานวิชาการทั้งหมด

✓ รายงานการประเมินโครงการนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาฯ (Youth Counselor : YC) ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนนครขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น :10

รวมทั้งหมด แถว : หน้า : 1

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เผยแพร่ผลงานทางวิชาการบนเว็บไซต์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
The Secondary Educational Service Area Office Khonkaen

หน้าหลัก | เกี่ยวกับ | สอบ.ขก. | ผลงานงานในสังกัด | Q & A | e-Service | ส่วนงานพัฒนา | Login

ผลงานวิชาการ

รูปแบบการบริหารโดยใช้นโยบายแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ผู้เรียน โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

ชื่อเรื่อง: รูปแบบการบริหารโดยใช้นโยบายแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ผู้เรียน โรงเรียนนครขอนแก่น
ผู้วิจัย: นายอภิชาติ อุ่นเกิด
ปีพ.ศ. 2565

ดาวน์โหลด คลิก

1 / 2 | 78% | + | - | [Icon]

1

ชื่อเรื่อง: รูปแบบการบริหารโดยใช้นโยบายแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ผู้เรียน โรงเรียนนครขอนแก่น
ผู้วิจัย: นายอภิชาติ อุ่นเกิด
ปีพ.ศ. 2565

ผลงานวิชาการ

รายงานการประเมินโครงการนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (Youth Counselor : YC) ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนนครขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

ชื่อเรื่อง: รายงานการประเมินโครงการนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (Youth Counselor : YC) ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนนครขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
ผู้วิจัย: นายอภิชาติ อุ่นเกิด
ปีพ.ศ. 2564

ดาวน์โหลด คลิก

02 บทคัดย่อ.docx | 1 / 2 | 77% | + | - | [Icon]

1

ชื่อเรื่อง: รายงานการประเมินโครงการนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (Youth Counselor : YC) ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนนครขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
ผู้วิจัย: นายอภิชาติ อุ่นเกิด
ปีพ.ศ. 2564

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (Youth Counselor : YC) ตามระบบดูแล

เผยแพร่ผลงานทางวิชาการบนเว็บไซต์โรงเรียนนครขอนแก่น

พบกับการใช้งานโดเมนของหน่วยงานราชการ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนนครขอนแก่น ส่งสื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครขอนแก่น, 10/04/2561 (10/04/25) [Read: 58]
 นายอภิชัย อุ่นเกิด รายงานการประเมินโครงการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (Youth Counselor : YC) ตามระบบคุณวุฒิของครูผู้เรียน โรงเรียนนครขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครขอนแก่น, 10/04/2561 (10/04/25) [Read: 33]

จำนวนทั้งหมด 2 รายการ : 1 หน้า : 1

02 บทคัดย่อ.pdf

เปิดด้วย Google แอปเปิ้ล

ชื่อเรื่อง รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น

ผู้รายงาน นายอภิชัย อุ่นเกิด

ปีที่จัดทำ 2565

บทคัดย่อ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโดยใช้ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น 3) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบ

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
หนังสือส่งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการไปยังโรงเรียนอื่นๆ

ที่ ศธ 04295.034 / ว.558

โรงเรียนนครขอนแก่น ต.บ้านทุ่ม
 อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

12 กันยายน 2565

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกัลยาณวัตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. บทคัดย่อผลงานวิชาการ	จำนวน 1 ชุด
	2. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” และได้ทดลองใช้ในโรงเรียนนครขอนแก่น ส่งผลให้ 1) คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ในการนี้ ทางโรงเรียนจึงใคร่ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าว ให้กับข้าราชการครูและผู้ที่สนใจศึกษา เมื่อได้รับแล้วกรุณาตอบรับเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือนี้ และส่งคืนมาให้โรงเรียนนครขอนแก่นด้วยจักขอบพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โทร. 0-4325-5272

โทรสาร. 0-4325-5274

ที่ ศธ 04295.034 / ว.558

โรงเรียนนครขอนแก่น ต.บ้านทุ่ม
อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

12 กันยายน 2565

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสิรินธรเดชชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. บทคัดย่อผลงานวิชาการ	จำนวน 1 ชุด
	2. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” และได้ทดลองใช้ในโรงเรียนนครขอนแก่น ส่งผลให้ 1) คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ในการนี้ ทางโรงเรียนจึงใคร่ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าว ให้กับข้าราชการครูและผู้ที่สนใจศึกษา เมื่อได้รับแล้วกรุณาตอบรับเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือนี้ และส่งคืนมาให้โรงเรียนนครขอนแก่นด้วยจักขอบพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โทร. 0-4325-5272

โทรสาร. 0-4325-5274

ที่ ศธ 04295.034 / ว.558

โรงเรียนนครขอนแก่น ต.บ้านทุ่ม
อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

12 กันยายน 2565

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสวະถิพิทยาสรรพ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. บทคัดย่อผลงานวิชาการ จำนวน 1 ชุด
2. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” และได้ทดลองใช้ในโรงเรียนนครขอนแก่น ส่งผลให้ 1) คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ในการนี้ ทางโรงเรียนจึงใคร่ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าว ให้กับข้าราชการครูและผู้สนใจศึกษา เมื่อได้รับแล้วกรุณาตอบรับเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือนี้ และส่งคืนมาให้โรงเรียนนครขอนแก่นด้วยจักขอบพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โทร. 0-4325-5272

โทรสาร. 0-4325-5274

ที่ ศธ 04295.034 / ว.558

โรงเรียนนครขอนแก่น ต.บ้านทุ่ม
อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

12 กันยายน 2565

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่นนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. บทคัดย่อผลงานวิชาการ จำนวน 1 ชุด
2. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” และได้ทดลองใช้ในโรงเรียนนครขอนแก่น ส่งผลให้ 1) คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ในการนี้ ทางโรงเรียนจึงใคร่ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าว ให้กับข้าราชการครูและผู้ที่สนใจศึกษา เมื่อได้รับแล้วกรุณาตอบรับเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือนี้ และส่งคืนมาให้โรงเรียนนครขอนแก่นด้วยจักขอบพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โทร. 0-4325-5272

โทรสาร. 0-4325-5274

ที่ ศธ 04295.034 / ว.558

โรงเรียนนครขอนแก่น ต.บ้านทุ่ม
อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

12 กันยายน 2565

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนฝางวิทยายน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. บทคัดย่อผลงานวิชาการ จำนวน 1 ชุด
2. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” และได้ทดลองใช้ในโรงเรียนนครขอนแก่น ส่งผลให้ 1) คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ในการนี้ ทางโรงเรียนจึงใคร่ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าว ให้กับข้าราชการครูและผู้ที่สนใจศึกษา เมื่อได้รับแล้วกรุณาตอบรับเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือนี้ และส่งคืนมาให้โรงเรียนนครขอนแก่นด้วยจักขอบพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โทร. 0-4325-5272

โทรสาร. 0-4325-5274

ที่ ศธ 04295.034 / ว.558

โรงเรียนนครขอนแก่น ต.บ้านทุ่ม
อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

12 กันยายน 2565

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. บทคัดย่อผลงานวิชาการ จำนวน 1 ชุด
2. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” และได้ทดลองใช้ในโรงเรียนนครขอนแก่น ส่งผลให้ 1) คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ในการนี้ ทางโรงเรียนจึงใคร่ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าว ให้กับข้าราชการครูและผู้ที่สนใจศึกษา เมื่อได้รับแล้วกรุณาตอบรับเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือนี้ และส่งคืนมาให้โรงเรียนนครขอนแก่นด้วยจักขอบพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โทร. 0-4325-5272

โทรสาร. 0-4325-5274

ที่ ศธ 04295.034 / ว.558

โรงเรียนนครขอนแก่น ต.บ้านทุ่ม
อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

12 กันยายน 2565

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. บทคัดย่อผลงานวิชาการ จำนวน 1 ชุด
2. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” และได้ทดลองใช้ในโรงเรียนนครขอนแก่น ส่งผลให้ 1) คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ในการนี้ ทางโรงเรียนจึงใคร่ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าว ให้กับข้าราชการครูและผู้สนใจศึกษา เมื่อได้รับแล้วกรุณาตอบรับเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือนี้ และส่งคืนมาให้โรงเรียนนครขอนแก่นด้วยจักขอบพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โทร. 0-4325-5272

โทรสาร. 0-4325-5274

ที่ ศธ 04295.034 / ว.558

โรงเรียนนครขอนแก่น ต.บ้านทุ่ม
อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

12 กันยายน 2565

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. บทคัดย่อผลงานวิชาการ จำนวน 1 ชุด
2. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” และได้ทดลองใช้ในโรงเรียนนครขอนแก่น ส่งผลให้ 1) คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ในการนี้ ทางโรงเรียนจึงใคร่ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าว ให้กับข้าราชการครูและผู้ที่สนใจศึกษา เมื่อได้รับแล้วกรุณาตอบรับเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือนี้ และส่งคืนมาให้โรงเรียนนครขอนแก่นด้วยจักขอบพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โทร. 0-4325-5272

โทรสาร. 0-4325-5274

ที่ ศธ 04295.034 / ว.558

โรงเรียนนครขอนแก่น ต.บ้านทุ่ม
อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

12 กันยายน 2565

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. บทคัดย่อผลงานวิชาการ	จำนวน 1 ชุด
	2. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” และได้ทดลองใช้ในโรงเรียนนครขอนแก่น ส่งผลให้ 1) คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ในการนี้ ทางโรงเรียนจึงใคร่ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าว ให้กับข้าราชการครูและผู้สนใจศึกษา เมื่อได้รับแล้วกรุณาตอบรับเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือนี้ และส่งคืนมาให้โรงเรียนนครขอนแก่นด้วยจักขอบพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โทร. 0-4325-5272

โทรสาร. 0-4325-5274

ที่ ศธ 04295.034 / ว.558

โรงเรียนนครขอนแก่น ต.บ้านทุ่ม
อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

12 กันยายน 2565

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโคกนางามพิทยาสรรพ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. บทคัดย่อผลงานวิชาการ	จำนวน 1 ชุด
	2. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” และได้ทดลองใช้ในโรงเรียนนครขอนแก่น ส่งผลให้ 1) คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ในการนี้ ทางโรงเรียนจึงใคร่ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าว ให้กับข้าราชการครูและผู้สนใจศึกษา เมื่อได้รับแล้วกรุณาตอบรับเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือนี้ และส่งคืนมาให้โรงเรียนนครขอนแก่นด้วยจักขอบพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โทร. 0-4325-5272

โทรสาร. 0-4325-5274

ที่ ศธ 04295.034 / ว.558

โรงเรียนนครขอนแก่น ต.บ้านทุ่ม
อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

12 กันยายน 2565

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบัวใหญ่พิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. บทคัดย่อผลงานวิชาการ	จำนวน 1 ชุด
	2. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” และได้ทดลองใช้ในโรงเรียนนครขอนแก่น ส่งผลให้ 1) คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ในการนี้ ทางโรงเรียนจึงใคร่ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าว ให้กับข้าราชการครูและผู้สนใจศึกษา เมื่อได้รับแล้วกรุณาตอบรับเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือนี้ และส่งคืนมาให้โรงเรียนนครขอนแก่นด้วยจักขอบพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

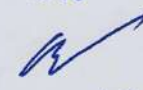
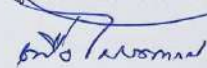
ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โทร. 0-4325-5272

โทรสาร. 0-4325-5274

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
หนังสือตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการจากโรงเรียนอื่นๆ

ที่ ศธ 04295.016/184		โรงเรียนนครขอนแก่น เลขที่รับ..... ๑๐๐๑..... วันที่..... 16 ก.ย. ๖5..... เวลา..... ๑.๐๐ น. โรงเรียนโคกนางามพิทยาสรรพ์ ตำบลนา gam อำเภอเมืองจตุรัส จังหวัดขอนแก่น 40160
16 กันยายน 2565		
เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ		
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น		
อ้างถึง หนังสือ ศธ 04295.034 / ว.558 ลงวันที่ 12 กันยายน 2565		
ตามหนังสือที่อ้างถึง นายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาขอนแก่น ได้ส่งเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น		
ในการนี้ โรงเรียนโคกนางามพิทยาสรรพ์ ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าว เรียบร้อยแล้ว และได้เผยแพร่ให้บุคลากรในหน่วยงานได้ทราบทั่วกัน		
เรียน ผู้อำนวยการ		
เพื่อโปรดทราบ จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้		
ดร.ไพฑูริย์... รองผู้อำนวยการ นางสาว...	ขอแสดงความนับถือ 	นางป 16 ก.ย. 65
(นางกาญจนา ทวนวิเศษกุล)		
ผู้อำนวยการโรงเรียนโคกนางามพิทยาสรรพ์ 		
โรงเรียนโคกนางามพิทยาสรรพ์ โทร 088-5495550		

โรงเรียนนครขอนแก่น
 เลขที่รับ..... 1001
 วันที่ 16 ก.ย. 65
 เวลา..... ๙.๐๐ น.

ที่ ศธ 04295.062/489

โรงเรียนมัธยมศึกษา ถนนกลางเมือง
 อำเภอเมืองจัตวารี จังหวัดขอนแก่น 40160

16 กันยายน 2565

เรื่อง **ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ**

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

อ้างถึง หนังสือ ศธ 04295.034 / ว.558 ลงวันที่ 12 กันยายน 2565

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้ส่งเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ โรงเรียนมัธยมศึกษา ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว และได้เผยแพร่ให้บุคลากรในหน่วยงานได้ทราบทั่วกัน

เพื่อโปรดทราบ จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ดร.สีฟ้าลาย

รองผู้อำนวยการ

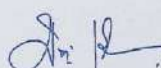
แฉะพาพวิมล

เห็นควรเสนอ

☒ เพื่อโปรดทราบ
☐ ฝ่ายบริหารงานบุคคล
☐ โทร 043-289123

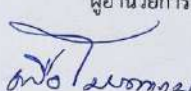
☐ เพื่อโปรดพิจารณา
☐ ฝ่ายแผนงาน
☐

ขอแสดงความนับถือ

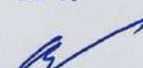

(นายสมนึก เรืองลือ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา

ทพ

16 ก.ย. 65

ที่ ศธ 04295.011/165

โรงเรียนขอนแก่นวิทยาลัย ตำบลบ้าน
เป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
40000

16 กันยายน 2565

เรื่อง **ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ**

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่น

อ้างถึง หนังสือ ศธ 04295.034 / ว.558 ลงวันที่ 12 กันยายน 2565

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายอภิชาติ อุโนเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการ
ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาขอนแก่น ได้ส่งเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว
แล้ว และได้เผยแพร่ให้บุคลากรในหน่วยงานได้ทราบทั่วกัน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่น

เพื่อโปรดทราบ จึ่งเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

รศ. ชลนที ศรีจันทร์

ขอแสดงความนับถือ

นาง

รองผู้อำนวยการ

โรงเรียนขอนแก่น

(นางสาวสุกัญญา บรรดาศักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่นนครวิทยาลัย

เป็นสำเนา

✓ เพื่อโปรดทราบ

□ เพื่อโปรดพิจารณา

□ ฝ่ายบริหารทั่วไป

□ ฝ่ายแผนงาน

□ โทร 043-423069

๑๕๖

16 ก.ย. 65

โรงเรียนนครขอนแก่น

เลขที่รับ..... ๔๔๙

วันที่..... 1๖ ก.ย. ๖5

เวลา..... ๙.๐๐ น.

ที่ ศธ 04295.013/552

โรงเรียนขามแก่นนคร ตำบลศิลา อำเภอ

เมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

16 กันยายน 2565

เรื่อง **ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ**

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

อ้างถึง หนังสือ ศธ 04295.034 / ว.558 ลงวันที่ 12 กันยายน 2565

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้ส่งเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ โรงเรียนฝางวิทยายน ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว และได้เผยแพร่ให้บุคลากรในหน่วยงานได้ทราบทั่วกัน

เพื่อโปรดทราบ จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ดร. พงษ์พานิช

ผอ.โรงเรียนฝางวิทยายน

นางสาววิภาดา

ขอแสดงความนับถือ

(นายศุภกิจ สานุสสัย)

ผู้อำนวยการโรงเรียนฝางวิทยายน

เห็นการมอบ

☒ เพื่อโปรดทราบ ☐ เพื่อโปรดพิจารณา☐ ฝ่ายบริหารงานบุคคล ☐ ฝ่ายงานอื่นๆ☐ โทร. 043-241128 ☐ อายุมงคล

อน

นางสาววิภาดา

15 ก.ย. 65

ที่ ศธ 04295.008/988

โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

15 กันยายน 2565

เรื่อง **ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ**

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

อ้างถึง หนังสือ ศธ 04295.034 / ว.558 ลงวันที่ 12 กันยายน 2565

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้ส่งเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ โรงเรียนขอนแก่นนคร ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว และได้เผยแพร่ให้บุคลากรในหน่วยงานได้ทราบทั่วกัน

เพื่อโปรดทราบ จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ท. ขอนแก่นวิทยายน

ตอบรับการเผยแพร่

นางสาว พวงใจ

ขอแสดงความนับถือ

(นายศักดิ์เดช ทาซ้าย)

ผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่นนคร

นรป

15 ก.ย. 65

เห็นความชอบ

☒ เพื่อโปรดทราบ ☐ เพื่อโปรดพิจารณา

☐ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ☐ ฝ่ายบริหารงาน

☐ โทร 043-236217 ☐ โทร 043-236217

โทรสาร 043-243922

อน

ที่ ศธ 04295.074/303

โรงเรียนสวະถิพิทยาสรรพ์ ตำบลสวະถิ
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

14 กันยายน 2565

เรื่อง **ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ**

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

อ้างถึง หนังสือ ศธ 04295.034 / ว.558 ลงวันที่ 12 กันยายน 2565

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้ส่งเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ โรงเรียนสวະถิพิทยาสรรพ์ ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว และได้เผยแพร่ให้บุคลากรในหน่วยงานได้ทราบทั่วกัน

เพื่อโปรดทราบ จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ร.ร.สว.ถิพิทยาสรรพ์

นายวิชาญ งาม

นายวิชาญ งาม

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิชาญ งาม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสวະถิพิทยาสรรพ์

เห็นความชอบ

- ☒ เพื่อโปรดทราบ ☐ เพื่อโปรดพิจารณา
☐ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ☐ ฝ่ายแผนงาน
☐ โทร. 043-448380 ☐ บุคคล

โทรสาร 043-448381

ณ

โรงเรียนนครขอนแก่น	
เลขที่รับ	๙๙๙
วันที่	๑๔ ก.ย. ๖๕
เวลา	๑.๐๐ น.

ทวป
14 ก.ย. 65

ที่ ศธ 04295.055/367

โรงเรียนฝางวิทยายน ถนนมะลิวัลย์
อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น 40270

14 กันยายน 2565

เรื่อง **ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ**

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

อ้างถึง หนังสือ ศธ 04295.034 / ว.558 ลงวันที่ 12 กันยายน 2565

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายอภิชาติ อุโนเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้ส่งเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว และได้เผยแพร่ให้บุคลากรในหน่วยงานได้ทราบทั่วกัน

เพื่อโปรดทราบ จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ร.ด.ช.ว.ท.ค.ค.

๓๐๐ ร.บ.ท.ค.ค.ค.

น.อ.ท.ท.ท.ท.

ขอแสดงความนับถือ

น.อ.บ.

(นายศราวุธ ฐิปัญญา)

ผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน

เห็นความชอบ

☒ เพื่อโปรดทราบ ☐ เพื่อโปรดพิจารณา

☐ ฝ่ายบริหารงานบุคคล ☐ ฝ่ายแผนงาน

☐ โทร. 043-269096 ม.ค.ค.ค.ค.

๐๖๖

๓๐๐ ร.บ.ท.ค.ค.ค.

๕

ที่ ศธ 04295.005/385

โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย ถนนเหล่านาคี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

14 กันยายน 2565

เรื่อง **ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ**

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

อ้างถึง หนังสือ ศธ 04295.034 / ว.558 ลงวันที่ 12 กันยายน 2565

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้ส่งเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว และได้เผยแพร่ให้บุคลากรในหน่วยงานได้ทราบทั่วกัน

เพื่อโปรดทราบ จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้อำนวยการโรงเรียน

ตอบรับเผยแพร่

และมอบหมาย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.คมสันต์ ชุมอภัย)

ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย

เรียนความรอบ

เพื่อโปรดทราบ

ผู้อำนวยการโรงเรียน

ผู้อำนวยการโรงเรียน

โทร 043-225566 ต่อ 11

กช/มรททกม.

โรงเรียนนครขอนแก่น

เลขที่รับ ๑๑5

วันที่ 14 ก.ย. 65

เวลา ๑.๐๐ น.

นรป

14 ก.ย. 65

ที่ ศธ 04295.001/959

โรงเรียนกัลยาณวัตร ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

13 กันยายน 2565

เรื่อง **ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ**

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

อ้างถึง หนังสือ ศธ 04295.034 / ว.558 ลงวันที่ 12 กันยายน 2565

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้ส่งเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ โรงเรียนกัลยาณวัตร ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว และได้เผยแพร่ให้บุคลากรในหน่วยงานได้ทราบทั่วกัน

เพื่อโปรดทราบ จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ร.ก.ก.ก.ก.ก.

๓๐๐๖๒๒๐๐๐๐

๔๔๔๔๔๔๔๔๔๔

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรเชษฐ์ รูปคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนกัลยาณวัตร

ท.ท.ท.

13 ก.ย. 65

เห็นความชอบ

☒ เพื่อโปรดทราบ ☐ เพื่อโปรดพิจารณา

☐ ส่งผู้อำนวยการ ☐ ส่งผู้อำนวยการ

☐ โทร 043-224427

๓๓๓

โรงเรียนนครขอนแก่น	
เลขที่รับ.....	๑๑๓
วันที่.....	๑๖ ก.ย. ๖๕
เวลา.....	๑๐.๐๐ น.

ที่ ศธ 04295.075/174

โรงเรียนสิทธาเดชโชชัย ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

13 กันยายน 2565

เรื่อง **ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ**

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

อ้างถึง หนังสือ ศธ 04295.034 / ว.558 ลงวันที่ 12 กันยายน 2565

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้ส่งเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ โรงเรียนสิทธาเดชโชชัย ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

และได้เผยแพร่ให้บุคลากรในหน่วยงานได้ทราบทั่วกัน

เรียน ผู้อำนวยการ

เพื่อโปรดทราบ จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ร.สิทธาเดชโชชัย

ตอบรับ กณเมธพร

นางสาวกณเมธพร

ขอแสดงความนับถือ

๓๓๐

(นายสันติ พันธ์ชัย)

๑๖ ก. ย. ๖๕

ผู้อำนวยการโรงเรียนสิทธาเดชโชชัย

เห็นควรมอบ

- ☒ เพื่อโปรดทราบ ☐ เพื่อโปรดพิจารณา
☐ ฝ่ายบริหารงานบุคคล ☐ ฝ่ายแผนงาน
☐ ฝ่ายวิชาการ ☐ ฝ่ายงานงาน
☐ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ☐ ฝ่ายอำนวยการ

โทร 043-202196

ที่ ศธ 04295.042/143

โรงเรียนบัวใหญ่พิทยาคม ตำบลบัวใหญ่
อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น 40140

16 กันยายน 2565

เรื่อง **ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ**

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

อ้างถึง หนังสือ ศธ 04295.034 / ว.558 ลงวันที่ 12 กันยายน 2565

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายอภิชาติ อุ่นเกิด ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้ส่งเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ โรงเรียนบัวใหญ่พิทยาคม ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว และได้เผยแพร่ให้บุคลากรในหน่วยงานได้ทราบทั่วกัน

คือโปรดทราบ จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ดร.สุวิทย์ พิทยาคม

ขอแสดงความนับถือ

ทวพ

ตอบรับเผยแพร่

นางสาวทวพ

(นายสัมพันธ์ พรสุรินทร์)

/ 6 ก. ย. 66

ผู้อำนวยการโรงเรียนบัวใหญ่พิทยาคม

เป็นกรรมสิทธิ์

☒ เพื่อโปรดทราบ ☐ เพื่อโปรดพิจารณา

☐ โรงเรียนบัวใหญ่พิทยาคม ☐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

☐ โทร 085-7399499

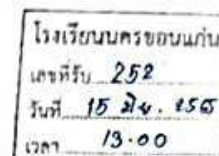
อน

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นวิทยากรให้ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ
รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ที่ ศธ 04295.021/210

โรงเรียนชนบทศึกษา
ตำบลชนบท อำเภอชนบท
จังหวัดขอนแก่น 40180

14 มิถุนายน 2565

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากร

เรียน นายอภิชาติ อุบลเกิด

สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการ

จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยกลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนชนบทศึกษา ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้เรียนรู้และเข้าใจหลักการ แนวคิด และวิธีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) อย่างเป็นรูปธรรม

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ กลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนชนบทศึกษา จึงกำหนดจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)" ในวันพุธที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2565 เวลา 08.30 - 16.30 น. ณ หอประชุมโรงเรียนชนบทศึกษา

ดังนั้น กลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนชนบทศึกษา จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในการเผยแพร่ความรู้เรื่อง "การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)" เป็นวิทยากรในการอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ เพื่อย้ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนชนบทศึกษา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับเกียรติจากท่านในการเป็นวิทยากรในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เรียน ผู้อำนวยการ
โรงเรียนชนบทศึกษา
-ขอเชิญเป็นวิทยากร-

เห็นควรมอบ
☐ เพื่อไปตรวจ
☐ กลุ่มบริหารวิชาการ
☐ กลุ่มบริหารทั่วไป
☒ เพื่อไปตรวจ
☐ กลุ่มบริหารงบประมาณ
☐ กลุ่มบริหารงานบุคคล
(ลงชื่อ) _____

ขอแสดงความนับถือ

(นายชัยสิทธิ์ ผาจันทร์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชนบทศึกษา

ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โทร. 043-286208

โทรสาร. 043-286208

กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
และการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)
ในวันพุธที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2565 เวลา 08.30 – 12.00 น.
ณ หอประชุมโรงเรียนชนบทศึกษา

เวลา	กิจกรรม	วิทยากร/ผู้รับผิดชอบ
07:30 - 08:30	ลงทะเบียนรับเอกสาร	คณะดำเนินงาน
08:30 - 08:50	- กล่าวรายงานประธานในพิธี - นายลิขิตพันธุ์ อมรสิรินันท์ - พิธีเปิดและบรรยายพิเศษ	นายชัยสิทธิ์ ผาจันทร์ นายลิขิตพันธุ์ อมรสิรินันท์
08:50 - 10:30	แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	นายอภิชาติ อุ่นเกิด
10:30 - 10:40	รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม	คณะดำเนินงาน
10:40 - 12:00	ถอดบทเรียนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	นายอภิชาติ อุ่นเกิด
12:00 - 13:00	พักรับประทานอาหารกลางวัน	

หมายเหตุ : กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

เรื่อง รูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้คณะผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนชนบทศึกษา
 วันที่ 21 มิถุนายน 2565 ณ หอประชุมโรงเรียนชนบทศึกษา

การเผยแพร่ผลงานวิชาการให้คณะผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนชนบทศึกษา

การเผยแพร่ผลงานวิชาการให้คณะผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนชนบทศึกษา

ภาคผนวก ข
ภาพความสำเร็จที่ได้รับ

ภาพความสำเร็จที่ได้รับ

จากการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารโดยโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนนครขอนแก่น ทำให้เกิดภาพความสำเร็จ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น
2. สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น
3. ผลงานหรือชิ้นงานของนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
5. การมีส่วนร่วมของชุมชน

1. แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 30		
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติม 3	รหัสวิชา ค32201
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ฟังก์ชันตรีโกณมิติ		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เรื่อง การหาระยะทางและความสูง		เวลาเรียน 1 คาบ (50 นาที)
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564		ครูผู้สอน : นายพรทวี มีศรี

1. ผลการเรียนรู้

- เข้าใจฟังก์ชันตรีโกณมิติและลักษณะกราฟของฟังก์ชันตรีโกณมิติและนำไปใช้ในการแก้ปัญหา
- แก้สมการตรีโกณมิติและนำไปใช้ในการแก้ปัญหา
- ใช้กฎของโคไซน์และกฎของไซน์ในการแก้ปัญหา

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้ (K) : นักเรียนสามารถ

- อธิบายขั้นตอนการหาระยะทางและความสูงได้
- ใช้สูตรและหลักการของฟังก์ชันตรีโกณมิติแก้ปัญหาหาระยะทางและความสูงได้

2.2 ด้านทักษะ / กระบวนการ (P) : นักเรียนเกิดทักษะดังนี้

- การแก้ปัญหา
- การให้เหตุผล

2.3 ด้านคุณลักษณะ (A) : นักเรียนสามารถ

- มีความมุ่งมั่นตั้งใจร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และมีความเพียรพยายามทำงานจนสำเร็จ
- มีระเบียบวินัยและปฏิบัติตามข้อตกลงของชั้นเรียนอย่างเคร่งครัด

3. สาระสำคัญ

การหาระยะทางและความสูงเป็นการประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับฟังก์ชันตรีโกณมิติมาบูรณาการในการแก้ปัญหา โดยใช้กฎของไซน์ กฎของโคไซน์ในการคำนวณหาระยะทางและความสูง พัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ 5E วัดและประเมินผลตามสภาพจริงจาก การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ใบกิจกรรม ใบงาน แบบทดสอบและการสังเกตพฤติกรรมการทำงาน เกิดความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญที่ต้องเรียนรู้คณิตศาสตร์เห็นคุณค่าความสำคัญของวิชาคณิตศาสตร์ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. สาระการเรียนรู้

การหาระยะทางและความสูง

การหาระยะทางและความสูงสามารถทำได้โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับฟังก์ชันตรีโกณมิติ กฎของไซน์ กฎของโคไซน์ มาช่วยในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับระยะทางและความสูง ดังนี้

กฎของไซน์ คือ ในรูปสามเหลี่ยม ABC ใด ๆ ถ้า a, b และ c เป็นความยาวของด้านตรงข้ามมุม A, B และ C ตามลำดับ จะได้ว่า $\frac{\sin A}{a} = \frac{\sin B}{b} = \frac{\sin C}{c}$

กฎของโคไซน์ คือ ในรูปสามเหลี่ยม ABC ใด ๆ ถ้า a, b และ c เป็นความยาวของด้านตรงข้ามมุม A, B และ C ตามลำดับ จะได้ว่า

$$a^2 = b^2 + c^2 - 2bc \cos A$$

$$b^2 = a^2 + c^2 - 2ac \cos B$$

$$c^2 = a^2 + b^2 - 2ab \cos C$$

5. หลักฐานการเรียนรู้

ภาระงาน

- 1) การปฏิบัติงานตามใบกิจกรรมที่ 1.30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูง
- 2) การปฏิบัติงานตามใบงานที่ 1.30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูง

ชิ้นงาน

- 1) ใบกิจกรรมที่ 1.30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูง
- 2) ใบงานที่ 1.30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูง

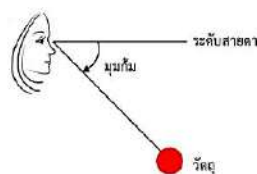
6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

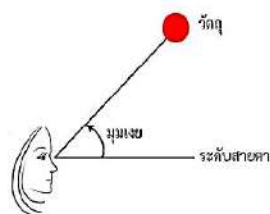
7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ (Engagement) (5 นาที)

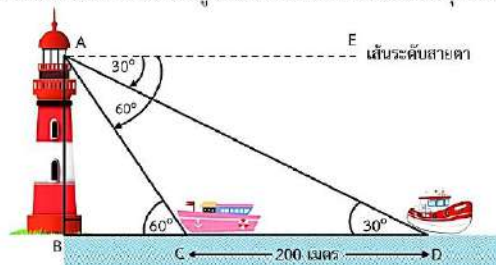
1. ครูกระตุ้นความสนใจโดยให้นักเรียนยกตัวอย่างสถานการณ์ของมุมก้มและมุมเงย (แนวคำตอบ : สามารถตอบได้หลากหลายตัวอย่างตามประสบการณ์ของนักเรียน)
2. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาทบทวนความรู้เดิมจากสื่อการสอน Power Point เรื่อง มุมก้มและมุมเงย โดยครูใช้คำถามกระตุ้นนักเรียนให้เกิดการคิด ดังนี้
 - 1) มุมก้มและมุมเงยมีความหมายว่าอย่างไร
(แนวคำตอบ : มุมก้ม (angle of depression) คือมุมที่เกิดจากการสังเกตวัตถุอยู่ต่ำกว่าเส้นระดับสายตา (horizontal line) โดยมีเส้นระดับสายตาเป็นด้านเริ่มต้นของมุม ดังรูป)

มุมเงย (angle of elevation) คือ มุมที่เกิดจากการสังเกตวัตถุอยู่สูงกว่าเส้นระดับสายตา (horizontal line) โดยมีเส้นระดับสายตาเป็นด้านเริ่มต้นของมุม ดังรูป

2) จากภาพด้านล่าง นักเรียนจะอยู่ตำแหน่งใดจึงจะเรียกได้ว่าเป็นมุมก้มหรือมุมเงย

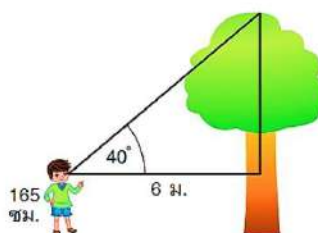

(แนวคำตอบ : ถ้านักเรียนอยู่บนประภาคารแล้วมองลงมายังเรือโนทะเลเป็นมุมก้ม และถ้านักเรียนอยู่บนเรือแล้วมองขึ้นไปยังประภาคารจะเป็นมุมเงย)

ขั้นที่ 2 สำรวจและค้นหา (Exploration) (20 นาที)

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 5-6 คนแล้วร่วมกันศึกษาค้นคว้าทำความเข้าใจเกี่ยวกับการหาระยะทางและความสูงตามตัวอย่างจาก Power Point ดังนี้

ตัวอย่าง เด็กคนหนึ่งสูง 165 เซนติเมตร อยู่ห่างจากต้นไม้ต้นหนึ่งระยะ 6 เมตร มุมที่วัดจากสายตาของเด็กคนนี้ไปยังยอดต้นไม้มีขนาด 40 องศา ดังรูป ต้นไม้มีความสูงเท่าไร

วิธีทำ กำหนดให้ h แทนความสูงของต้นไม้

$$\text{จะได้} \quad \tan 40^\circ = \frac{h - 1.65}{6}$$

$$\text{นั่นคือ} \quad 0.8391 = \frac{h - 1.65}{6}$$

$$h = 0.8391(6) + 1.65$$

$$= 6.6846$$

ดังนั้น ต้นไม้สูงประมาณ 6.7 เมตร

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารับใบกิจกรรมที่ 1.30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูง กระดาษชาร์ต และปากกาเคมี พร้อมกับสุมหยิบสลากโจทย์ปัญหาเรื่องการหาระยะทางและความสูงที่ครูจัดเตรียมไว้ให้

3. นักเรียนร่วมกันปฏิบัติงานตามใบกิจกรรมที่ 1.30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูง และร่วมกันเขียนผลการปฏิบัติกิจกรรมในครั้งนี้ลงบนกระดาษชาร์ตเพื่อจัดทำป้ายนิเทศ โดยครูคอยให้คำแนะนำชี้แนะและตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 3 อธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) (20 นาที)

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันนำเสนอป้ายนิเทศจากการปฏิบัติงานตามใบกิจกรรมที่ 1.30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูงหน้าชั้นเรียนทีละกลุ่ม นักเรียนและครูร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง แลกเปลี่ยนเรียนรู้พูดคุยถึงแนวคิดของแต่ละกลุ่ม และสรุปตามสาระการเรียนรู้
2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถามและตอบเกี่ยวกับเรื่องการหาระยะทางและความสูง และเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุมีผลและยอมรับเมื่ออีกฝ่ายมีข้อมูลที่น่าเชื่อถือมากกว่า ครูให้ความสนใจในทุกคำถามและทุกคำตอบทุกข้อเสนอนะจากนักเรียนและชื่นชมนักเรียนที่กล้าแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 4 ขยายความรู้ (Elaboration) (3 นาที)

1. นักเรียนนำป้ายนิเทศที่เป็นผลจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มตามใบกิจกรรมที่ 1.30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูง นำเผยแพร่โดยการนำไปจัดมุมความรู้หน้าห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนห้องอื่นที่สนใจร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
2. นักเรียนนำความรู้ไปช่วยสอนเพื่อนๆ ที่ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับการหาระยะทางและความสูงให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 5 ประเมิน (Evaluation) (2 นาที)

1. นักเรียนทำแบบฝึกหัดในใบงานที่ 1.30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูง
2. การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม การนำเสนอหน้าชั้นเรียนและการตอบคำถาม

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

1. ใบกิจกรรมที่ 1.30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูง
2. ใบงานที่ 1.30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูง
3. สถานการณ์การณ้โจทย์ปัญหา เรื่อง การหาระยะทางและความสูง
4. สื่อการสอน Power Point เรื่อง การหาระยะทางและความสูง

8.2 แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. อินเทอร์เน็ตข้อมูลในการศึกษา เรื่อง การหาระยะทางและความสูง
สืบค้นได้จากเว็บไซต์ <https://www.tertututor.com/m5/trigonometry-identity.php>

9. การวัดและการประเมินผล

จุดประสงค์	การวัดและประเมินผล		
	เครื่องมือวัดผล	วิธีการวัดผล	เกณฑ์การประเมินผล
ด้านความรู้ (K) 1) อธิบายขั้นตอนการหาระยะทางและความสูงได้ 2) ใช้สูตรและหลักการของฟังก์ชันตรีโกณมิติแก้ปัญหา ระยะทางและความสูงได้	- ใบกิจกรรมที่ 1.30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูง - ใบงานที่ 1.30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูง - แบบบันทึกผลการอภิปราย	- ตรวจใบกิจกรรมที่ 1.30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูง - ตรวจใบงานที่ 1.30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูง - สังเกตจากการซักถาม การแสดงความคิดเห็น การให้ข้อเสนอแนะ และการอภิปรายร่วมกัน	นักเรียนทำใบกิจกรรมและทำใบงานที่ 1.30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูงได้ถูกต้อง ครบถ้วน คะแนนระดับดีขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์
ด้านทักษะกระบวนการ (P) 1) การแก้ปัญหา 2) การให้เหตุผล	- แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	- ประเมินพฤติกรรมตามรายการประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดีขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ (A) 1) มีความมุ่งมั่นตั้งใจร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และมีความเพียรพยายามทำงานจนสำเร็จ 2) มีระเบียบวินัยและปฏิบัติตามข้อตกลงของชั้นเรียนอย่างเคร่งครัด	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- ประเมินพฤติกรรมตามรายการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดีขึ้นไป

10. ข้อเสนอแนะ / ผลการนิเทศ

สำหรับการวัดผลตามตัวชี้วัด Active Learning นี้ดี

(ลงชื่อ) _____

(นางสาวรัชฎาภรณ์ เพียร)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

17 / 10 / 64

- ก่อให้เกิด การเรียนรู้ การสอน ที่มีประสิทธิภาพ

(ลงชื่อ) _____

(นางสาวดารุณี งอสอน)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนนครขอนแก่น

17 / 10 / 64

Support Active Learning หัวใจสำคัญ
ความสำเร็จ

(ลงชื่อ) _____

(นายอภิชาติ อุ่นเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

17 / 10 / 64

11. บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

11.1 ผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

นักเรียนชั้น ม. 5/8

นักเรียนทุกคนสามารถร่วมกันปฏิบัตกิจกรรมกลุ่ม ด้วยความตั้งใจ สามารถนำเสนอ และอธิบายขั้นตอน การหาระยะทางและความสูง พร้อมทั้งเลือกใช้สูตรและหลักการของฟังก์ชันตรีโกณมิติ สำหรับแก้ปัญหาระยะทางและความสูงได้ และจากการประเมินคะแนน การทำแผนผังความคิดเรียงในใบงานที่ 1.30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูง ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับดี หรือ ดีกว่า คิดเป็นร้อยละ 100

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

นักเรียนชั้น ม. 5/8

นักเรียนทุกคน มีทักษะ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สามารถเรียนรู้ แสดงวิธีการ แก้ โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับ การหาระยะทางและความสูง ตามเกณฑ์ที่กำหนด พร้อมทั้งสามารถให้เหตุผลประกอบได้ถูกต้อง

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

นักเรียนชั้น ม. 5/8

นักเรียนทุกคน มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ร่วมกันปฏิบัตกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเพียรพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ มีระเบียบวินัย และปฏิบัติตามข้อตกลงของโรงเรียนได้ในระดับดีมาก

11.2 ปัญหาและอุปสรรค

นักเรียนชั้น ม. 5/8

① ในขณะปฏิบัตกิจกรรมกลุ่มตามใบกิจกรรมที่ 1.30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูง ได้มีนักเรียนบางกลุ่ม เกิดความสับสนในหลักการหา $\sin$ และ $\cosine$ ทำให้เกิดคำถามออกมา และได้คำตอบ ไม่ถูกต้อง

11.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหา

นักเรียนชั้น ม. 5/8

ครูได้รับทราบข้อสงสัยจากนักเรียน แก้ไขทันทีทันทีที่สังเกตเจอให้กับนักเรียนกลุ่มดังกล่าว ให้เข้าใจหลักการหา $\sin$ และ $\cosine$ ที่ถูกต้อง และสามารถดำเนินการแก้ โจทย์ปัญหาจนได้คำตอบที่ถูกต้องและสมเหตุสมผล แล้วแล้วเสร็จได้ เมื่อนักเรียนเกิดข้อสงสัยแล้วคำถาม ทำให้นักเรียนสามารถช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียนได้ทันที

ลงชื่อ พรทว มีศรี ครูผู้สอน

(นายพรวี มีศรี)

ตำแหน่ง ครู คศ.1

วันที่ 15 เดือน ก.ย. พ.ศ. 2564

แบบบันทึกผลการประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้(K) ด้านทักษะ/กระบวนการ(P)
และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์(A)
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูง

คนที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ด้านความรู้		ด้านทักษะ/กระบวนการ				ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์			
		การทำใบงาน/ทดสอบ (10 คะแนน)	ผลการประเมิน	การแก้ปัญหา (4 คะแนน)	การให้เหตุผล (4 คะแนน)	รวม (8 คะแนน)	ผลการประเมิน	ความมุ่งมั่น (4 คะแนน)	ความมีวินัย (4 คะแนน)	รวม (8 คะแนน)	ผลการประเมิน
1	นายณัฐพล จอกปุงคำ	6	ดี	3	3	6	ดี	4	4	8	ดีมาก
2	นายรณกร บวรพิกันน	6	ดี	3	3	6	ดี	4	4	8	ดีมาก
3	นายสิริภพ พานพิมพ์	6	ดี	3	3	6	ดี	4	4	8	ดีมาก
4	นายณัฐพล แสนคำ	6	ดี	3	3	6	ดี	4	4	8	ดีมาก
5	นายอาทิตย์พงษ์ สอนสูงี	6	ดี	3	3	6	ดี	4	4	8	ดีมาก
6	นางสาววิษาล เมืองพรม	10	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
7	นางสาวสุนทรี อ่อนเหลา	10	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
8	นางสาวหทัยกานต์ โนนศรี	10	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
9	นางสาวอริสรา แก้ววังป่า	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
10	นางสาวอินทิรา ชัยนิคม	8	ดีมาก	3	3	6	ดี	4	4	8	ดีมาก
11	นางสาวณิศา บุคคี	10	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
12	นางสาวอุษณีย์ สันพระสัย	8	ดีมาก	3	3	6	ดี	4	4	8	ดีมาก
13	นางสาวศิริวัชร์ อยู่บัว	10	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
14	นางสาวสุดารัตน์ น้อยไทย	10	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
15	นางสาวโสมิตา นนิงษ์	10	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
16	นางสาวพรพรรณ พูนสิลา	10	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
17	นางสาวณิลาไนท์ แก้วเรือง	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
18	นางสาวศศิมา บุระศรี	10	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
19	นางสาวชนันธิภา พลโยธา	10	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
20	นางสาวอุษินภา หนึ่งชนะ	10	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
21	นางสาวรัตนพร จันทบุตร	10	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
22	นางสาวณิลาไนท์ จันทา	10	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
23	นางสาวศิริประภา ชัยสุข	10	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
24	นางสาวกรรวิภา วัฒนพาน	8	ดีมาก	3	3	6	ดี	4	4	8	ดีมาก
25	นางสาวกรรวิภา โนนศรี	10	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
26	นางสาวอุบลวรรณ สงค์ประเสริฐ	8	ดีมาก	3	3	6	ดี	4	4	8	ดีมาก
27	นางสาวณัฐนรี โสธะมาดย์	8	ดีมาก	3	3	6	ดี	4	4	8	ดีมาก
28	นางสาววันสินี ทิวแสง	10	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
29	นางสาวสุวิมล สันยา	6	ดี	3	3	6	ดี	4	4	8	ดีมาก
30	นางสาวอุบลวรรณ พันธ์	8	ดีมาก	3	3	6	ดี	4	4	8	ดีมาก
31	นางสาวเมธาวิณี มาตธำพร	10	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก	4	4	8	ดีมาก
32	นางสาวศิริประภา ไม้ชัย	6	ดี	3	3	6	ดี	4	4	8	ดีมาก

ลงชื่อ จรรยา ไม้ศรี ผู้ประเมิน
(นายทพวิ ไม้ศรี)
15/11/2564

แบบประเมินทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 30 เรื่อง การหารยะทางและความสูง

คำชี้แจง :ให้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียน แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	การแก้ปัญหา				การให้เหตุผล				รวม 8 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	
1	นายณัฐพล จอกรุ่งคำ		✓				✓			6
2	นายธนากร บวรพิภาน		✓				✓			6
3	นายสิริภพ พานพิมพ์		✓				✓			6
4	นายณัฐพล แสนมีชัย		✓				✓			6
5	นายอารักษ์พงษ์ สอนสุภี		✓				✓			6
6	นางสาวนิศาชล เมืองแพน	✓				✓				8
7	นางสาวสุนทรียา อ่อนเหลา	✓				✓				8
8	นางสาวหทัยกานต์ โนนศรี	✓				✓				8
9	นางสาวอิสราภา แก้ววังป่า	✓				✓				8
10	นางสาวอินทิรา ชัยนิคม		✓				✓			6
11	นางสาวศนิศรา บุคดี	✓				✓				8
12	นางสาวอุษณีย์ ถิ่นพระลับ		✓				✓			6
13	นางสาวศิริรักษ์ อยู่บัว	✓				✓				8
14	นางสาวสุภารัตน์ น้อยไทย	✓				✓				8
15	นางสาวโสภิตา มณีวงษ์	✓				✓				8
16	นางสาวแพรวพรรณ ตุ่มสีดา	✓				✓				8
17	นางสาววันฉัตร แก้วเรือง	✓				✓				8
18	นางสาวพวิมล บุตรศรีชา	✓				✓				8
19	นางสาวชนนิกา พลโยธา	✓				✓				8
20	นางสาวภูรินภา หนึ่งชนะ	✓				✓				8
21	นางสาวรัตนกร จันทบุตร	✓				✓				8
22	นางสาวนลินันท์ จันทนา	✓				✓				8
23	นางสาวศิริประภา ชัยสุข	✓				✓				8
24	นางสาวกรรติมา หมีน่วม		✓				✓			6
25	นางสาวกรรภัทร โนนศรี	✓				✓				8
26	นางสาวกัญญาภรณ์ สงค์ประเสริฐ		✓				✓			6
27	นางสาวณัฏฐ์วิ โชษะมาตย์		✓				✓			6
28	นางสาววันสิริน หวังแสง	✓				✓				8
29	นางสาวศุภกัศกร สังหา		✓				✓			6
30	นางสาวธัญญารัตน์ หิองนิ		✓				✓			6
31	นางสาวเมธาวิณี มาตราพร	✓				✓				8
32	นางสาวศศิประภา ไม้ชัย		✓				✓			6

ลงชื่อ..... พรทวิ มีศรี ผู้ประเมิน

(นายพรทวิ มีศรี)
15/ก.ย. 2564

เกณฑ์การให้คะแนนทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์

1. การแก้ปัญหา

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
4/ ดีมาก	สามารถแก้ปัญหาจากกิจกรรม หรือแบบฝึกหัดได้ถูกต้องครบถ้วน และเป็นขั้นตอน
3 / ดี	สามารถแก้ปัญหาจากกิจกรรม หรือแบบฝึกหัดได้ถูกต้องครบถ้วน แต่ยัง ไม่ครบทุกขั้นตอน
2 / พอใช้	สามารถแก้ปัญหาได้บางส่วนจากกิจกรรม หรือแบบฝึกหัดได้ถูกต้องบ้าง และยังไม่ครบทุกขั้นตอน
1 / ควรปรับปรุง	ไม่สามารถแก้ปัญหาจากกิจกรรมหรือแบบฝึกหัดได้เลย

2. การให้เหตุผล

คะแนน / ความหมาย	การใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ที่ปรากฏ
4 / ดีมาก	ให้เหตุผลประกอบประกอบการตัดสินใจได้ และสรุปผลได้อย่างเหมาะสม นำไปสู่คำตอบที่ถูกต้อง
3 / ดี	ให้เหตุผลประกอบประกอบการตัดสินใจได้ และสรุปผลได้ค่อนข้างเหมาะสม นำไปสู่คำตอบที่ถูกต้อง
2 / พอใช้	ให้เหตุผลประกอบประกอบการตัดสินใจได้บ้าง แต่สรุปผลได้เล็กน้อย ไม่สามารถหาคำตอบที่ถูกต้องได้
1 / ควรปรับปรุง	ไม่มีร่องรอยการดำเนินการให้เหตุผล

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
7 - 8	ดีมาก
5 - 6	ดี
3 - 4	พอใช้
2	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 30 เรื่อง การหาระยะทางและความสูง

คำชี้แจง : ให้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียน แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	มีความมุ่งมั่น				การมีวินัย				รวม 8 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	
1	นายณัฐพล กองคำ	✓				✓				8
2	นายธนกร บวรพิภาน	✓				✓				8
3	นายสิริภพ พานพิมพ์	✓				✓				8
4	นายณัฐพล แสนฝ่าย	✓				✓				8
5	นายอัคริพงษ์ สอนสุดี	✓				✓				8
6	นางสาวนิศาชล เมืองแพน	✓				✓				8
7	นางสาวสุนทรียา อ่อนเหลา	✓				✓				8
8	นางสาวนัยกานต์ โนนศรี	✓				✓				8
9	นางสาวอิสราภา แก้ววังบัว	✓				✓				8
10	นางสาวอินทิรา ชัยนิคม	✓				✓				8
11	นางสาวศนิศรา บุคดี	✓				✓				8
12	นางสาวอุษณีย์ ถิ่นพระดับ	✓				✓				8
13	นางสาวศิริรักษ์ อยู่บัว	✓				✓				8
14	นางสาวสุภาวรัตน์ น้อยไทย	✓				✓				8
15	นางสาวโสภิตา มณีวงษ์	✓				✓				8
16	นางสาวแพรวพรรณ ตุ่นสีดา	✓				✓				8
17	นางสาวนิตนันท์ แก้วเรือง	✓				✓				8
18	นางสาวศศิวิมล บุตรศรีชา	✓				✓				8
19	นางสาวชนมณีกา พลโยธา	✓				✓				8
20	นางสาวฐรีนภา หงษ์ชนะ	✓				✓				8
21	นางสาวรัตนกร จันทบุตร	✓				✓				8
22	นางสาวนิตนันท์ จันทนา	✓				✓				8
23	นางสาวศิริประภา ชัยสุข	✓				✓				8
24	นางสาวกรรติมา หมีน่าน	✓				✓				8
25	นางสาวกรรวิทย์ โนนศรี	✓				✓				8
26	นางสาวกัญญาภรณ์ สงค์ประเสริฐ	✓				✓				8
27	นางสาวณัฏฐ์นรี โอธะพาศย์	✓				✓				8
28	นางสาววันศิริณ หวังแสง	✓				✓				8
29	นางสาวศุภิศา สันหา	✓				✓				8
30	นางสาวธัญญารัตน์ พึ่งมี	✓				✓				8
31	นางสาวเมธาวินิ มาศธำพร	✓				✓				8
32	นางสาวศศิประภา โม้ย้อย	✓				✓				8

ลงชื่อ.....นายพทรี มีศรี.....ผู้ประเมิน

(นายพทรี มีศรี)

15/ก.ย./ 2564

เกณฑ์การให้คะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีความมุ่งมั่นในการทำความเข้าใจปัญหาและแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
4/ ดีมาก	มีความมุ่งมั่น ตั้งใจร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน มุ่งมั่นในการทำกิจกรรม/ตัวอย่าง/แบบฝึกหัดด้วยตนเองจนสามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้
3 / ดี	มีความมุ่งมั่น ตั้งใจร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน มุ่งมั่นในการทำกิจกรรม/ตัวอย่าง/แบบฝึกหัดด้วยตนเองจนสามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้ แต่ต้องถามครูหรือเพื่อนที่แก้ปัญหาได้แล้ว
2 / พอใช้	มีความมุ่งมั่น ตั้งใจร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนบ้าง ทำกิจกรรม/ตัวอย่าง/แบบฝึกหัด โดยดูและถามจากครูและเพื่อนเป็นส่วนใหญ่
1 / ควรปรับปรุง	ขาดความมุ่งมั่น ไม่ตั้งใจร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่ทำกิจกรรม/ตัวอย่าง/แบบฝึกหัดด้วยตนเอง

2. ความมีวินัย

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
4 / ดีมาก	ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อตกลงในชั้นเรียนอย่างเคร่งครัด ขออนุญาตเมื่อต้องจำเป็นต้องทำกิจกรรมอื่นๆ เช่น ไปห้องน้ำ รับโทรศัพท์กรณีเร่งด่วน
3 / ดี	ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อตกลงในชั้นเรียนอย่างค่อนข้างเคร่งครัด ขออนุญาตเมื่อต้องจำเป็นต้องทำกิจกรรมอื่นๆ เช่น ไปห้องน้ำ รับโทรศัพท์กรณีเร่งด่วน
2 / พอใช้	ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อตกลงในชั้นเรียนบ้างบางครั้ง ไม่ค่อยขออนุญาตในการทำกิจกรรมอื่นๆ
1 / ควรปรับปรุง	ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อตกลงในชั้นเรียน และไม่ขออนุญาตในการทำกิจกรรมอื่นๆ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
7 - 8	ดีมาก
5 - 6	ดี
3 - 4	พอใช้
2	ปรับปรุง

วันที่ ___/___/___

ใบกิจกรรมที่ 1.30
เรื่อง การหาระยะทางและความสูง

ชื่อกลุ่ม.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติตามกิจกรรม ดังนี้

1. ส่งตัวแทนจับสลากสถานการณ์โจทย์ปัญหาการหาระยะทางและความสูง
2. อ่านวิธีทำกิจกรรมให้เข้าใจ
3. ตอบคำถามจากการทำกิจกรรม
4. นำเสนอผลการทำกิจกรรม

วิธีทำ

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม สืบค้นข้อมูลและศึกษาวิธีการหาระยะทางและความสูง แล้วร่วมกันแก้โจทย์ปัญหาที่จับสลากได้ลงในแผ่นกระดาษชาร์ต
2. นำเสนอผลการปฏิบัติตามกิจกรรมหน้าชั้นเรียน

โจทย์ปัญหาที่ได้ :

.....

.....

สิ่งที่โจทย์กำหนดให้ :

.....

.....

สิ่งที่โจทย์ต้องการทราบ :

.....

.....

วิธีการแก้ปัญหาคือ :

.....

.....

แสดงวิธีการแก้ปัญหา :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตรวจสอบคำตอบ :

.....

.....

ใบงานที่ 1.30
เรื่อง การหาระยะทางและความสูง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.
ชื่อ ชั้น เลขที่

คำชี้แจง : จงหาคำตอบในแต่ละข้อต่อไปนี้

1. มุมยกขึ้นของยอดเสาธง วัดที่จุด A ซึ่งอยู่ทางทิศใต้ของเสาธงเท่ากับ 30° เมื่อเดินจากจุด A ไปทางทิศตะวันตกเป็นระยะ 40 เมตร ถึงจุด B วัดมุมยกขึ้นของยอดเสาธงที่จุด B ได้ 15° จงหาความสูงของเสาธง (กำหนด $\sqrt{3} \approx 1.732$) (2 คะแนน)
.....
.....
.....
2. ชายคนหนึ่งยืนอยู่บนพื้นดิน ณ จุดจุดหนึ่ง มองดูเสาธงเป็นมุมเงย A เมื่อเขาเดินเข้าไปใกล้เสาธง ได้ระยะทางเป็น $\frac{2}{3}$ ของระยะทางที่ยืนห่างจากเสาธงในตอนแรก เขาจะเห็นมุมเงยของยอดธงเป็น B ถ้าเสาธงสูง 50 เมตร และ $\cot B = \frac{\cot^2 A - 1}{2\cot A}$ จงหาระยะที่ยืนอยู่ห่างจากเสาธงตอนแรก (3 คะแนน)
.....
.....
.....
3. จากจุด 2 จุดบนพื้นราบ ห่างจากเสาอากาศโทรทัศน์เป็นระยะทาง a และ b ฟุต มุมเงยของยอดเสาเป็น x° และ y° ตามลำดับ ถ้ามุมทั้งสองรวมกันเท่ากับหนึ่งมุมฉาก เสาอากาศโทรทัศน์สูงเท่าไร (2 คะแนน)
.....
.....
.....
4. นายกรยืนอยู่บนตึกสูง 100 ฟุต เห็นกองหินสองกองบนพื้นดินเบื้องล่างในแนวเดียวกัน ถ้ามุมก้มของกองหินทั้งสองกองเป็น 60° และ 45° ตามลำดับ อยากทราบว่าหินสองกองนั้นอยู่ห่างกันเท่าไร (3 คะแนน)
.....
.....
.....
.....

เกณฑ์การประเมินใบงานที่ 1.30
เรื่อง การหาระยะทางและความสูง

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
8 - 10	ดีมาก
5 - 7	ดี
2 - 4	พอใช้
0 - 1	ปรับปรุง

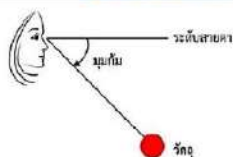
สลากโจทย์ปัญหา เรื่อง การหาระยะทางและความสูง

- ลูกเสือคนหนึ่งต้องการหาความสูงของเสาธงของโรงเรียน ถ้าขณะที่เขามองยอดเสาธงมุมเงยจากระดับสายตาไปยังยอดเสาธงมีขนาด 45 องศา เขายืนอยู่ห่างจากเสาธงเป็นระยะทาง 12 เมตร และความสูงจากพื้นดินถึงระดับตาของเขา เป็น 1.5 เมตร อยากทราบว่าเสาธงสูงเท่าใด
- พาดบันไดไว้กับกำแพงโดยให้ปลายบันไดตอนบนจรดขอบกำแพงพอดี ถ้าบันไดยาว 6.5 เมตรและโคนบันไดอยู่ห่างจากกำแพง 4 เมตร บันไดนี้ทำมุมกับพื้นดินประมาณกี่องศา และกำแพงนี้สูงประมาณเท่าใด
- ปณชัยยืนอยู่ที่จุด A มุมยกขึ้นของเจดีย์เท่ากับ 30 องศา ครั้นเขาเดินเข้าไปใกล้เจดีย์อีก 10 เมตร ปรากฏว่ามุมยกขึ้นของยอดเจดีย์เท่ากับ 45 องศา จงหาความสูงของเจดีย์
- ถ้ามุมเงยของสายตาของแมวที่มองนกซึ่งเกาะอยู่บนกิ่งไม้มีขนาด 39 องศา และแมวอยู่ห่างจากโคนต้นไม้ 16 ฟุต จงหาระยะทางระหว่างแมวตัวนี้กับนก ที่เกาะอยู่บนกิ่งไม้

สื่อการสอน Power Point
เรื่อง การหาระยะทางและความสูง

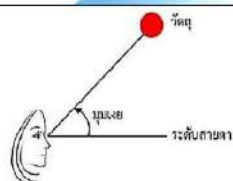
การหาระยะทางและความสูง

มุมก้ม

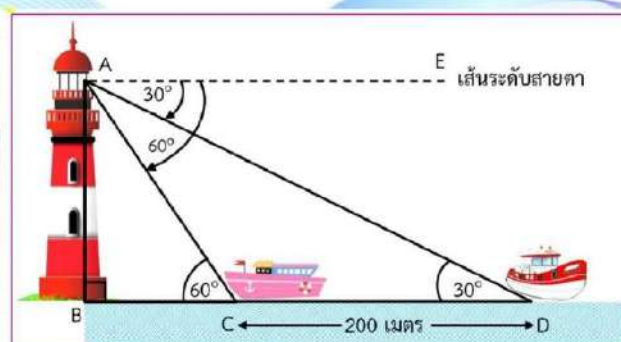
มุมก้มหรือมุมกดลง (angle of depression) คือมุมที่เกิดจากการสังเกตวัตถุอยู่ต่ำจากเส้นระดับสายตา (horizontal line) โดยมีเส้นระดับสายตาเป็นด้านเริ่มต้นของมุม ดังรูปข้างบน

มุมเงย

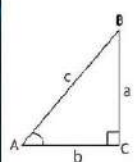
มุมเงยหรือมุมยกขึ้น (angle of elevation) คือมุมที่เกิดจากการสังเกตวัตถุอยู่สูงจากเส้นระดับสายตา (horizontal line) โดยมีเส้นระดับสายตาเป็นด้านเริ่มต้นของมุม ดังรูปข้างบน

สื่อการสอน Power Point
เรื่อง การหาระยะทางและความสูง (ต่อ)

อัตราส่วนตรีโกณมิติ

อัตราส่วนตรีโกณมิติ คือ อัตราส่วนของความยาวด้านของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก ซึ่งมีด้วยกัน 6 อัตราส่วน ดังนี้

อัตราส่วน $\frac{a}{c}$ เรียกว่า $\sin A$

อัตราส่วน $\frac{b}{c}$ เรียกว่า $\cos A$

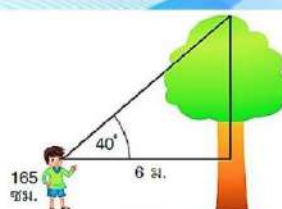
อัตราส่วน $\frac{a}{b}$ เรียกว่า $\tan A$

อัตราส่วน $\frac{c}{a}$ เรียกว่า $\operatorname{cosec} A$

อัตราส่วน $\frac{c}{b}$ เรียกว่า $\sec A$

อัตราส่วน $\frac{b}{a}$ เรียกว่า $\cot A$

เด็กคนหนึ่งสูง 165 เซนติเมตร อยู่ห่างจากต้นไม้ต้นหนึ่งระยะ 6 เมตร มุมที่วัดจากสายตาของเด็กคนนี้ไปยังยอดต้นไม้มีขนาด 40 องศา ดังรูป ต้นไม้มีความสูงเท่าไร

วิธีทำ กำหนดให้ h แทนความสูงของต้นไม้

$$\text{จะได้} \quad \tan 40^\circ = \frac{h - 1.65}{6}$$

$$\text{นั่นคือ} \quad 0.8391 = \frac{h - 1.65}{6}$$

$$h = 0.8391(6) + 1.65 = 6.6846$$

ดังนั้น ต้นไม้สูงประมาณ 5.7 เมตร

2. สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น

ภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

ตัวอย่าง Clip Video การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนนครขอนแก่น
นายศิลปคม สัจองแสง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

นางสาวนิตยาภรณ์ ศรีไพร กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

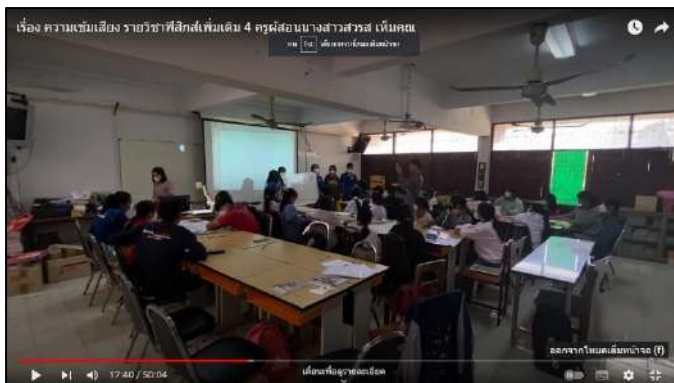
นางสาวกริพร พิธสาพิมพ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

นางสาวแคทลียา ปักโคทานั่ง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

นางสาวสวรส เทียมคุณ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

นางสาวปรวดี แสนแก้ว กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

นายชัยสิทธิ์ ศรีเพี้ยแก้ว กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

ว่าทีร้อยตรีอนุวัฒน์ แพงไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

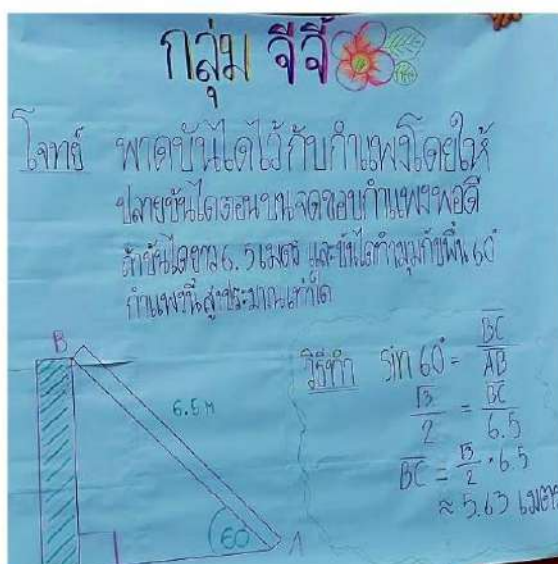
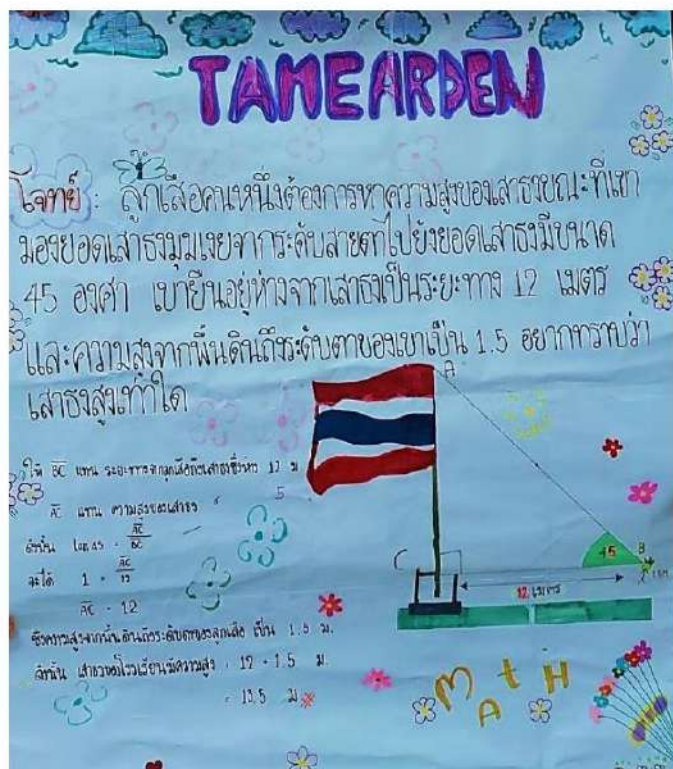
นางสาวอุษา โพธิ์อุดม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

นายสุทธิพงษ์ มีจันดี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

3. ผลงานหรือชิ้นงานของนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะของผู้เรียน
โรงเรียนนครขอนแก่น

สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ปีการศึกษา 2563 - 2564

กลุ่มสาระการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ย		ผลต่าง
	ปีการศึกษา 2563	ปีการศึกษา 2564	
ภาษาไทย	63.08	73.36	10.28
คณิตศาสตร์	40.31	51.00	10.69
วิทยาศาสตร์	55.95	66.35	10.40
สังคมศึกษาฯ	69.99	80.14	10.15
สุขศึกษาและพลศึกษา	85.16	96.62	11.46
ศิลปะ	86.02	97.03	11.01
การงานอาชีพ	77.26	88.00	10.74
ภาษาต่างประเทศ	45.35	56.12	10.77
เฉลี่ยทุกกลุ่มสาระ	65.39	76.08	10.69

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ปีการศึกษา 2563 - 2564

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	คะแนนเฉลี่ย		ผลต่าง
	ปีการศึกษา 2563	ปีการศึกษา 2564	
รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	92.66	91.91	-0.75
ซื่อสัตย์สุจริต	92.91	93.77	0.86
มีวินัย	92.81	93.86	1.05
ใฝ่เรียนรู้	93.11	93.72	0.61
อยู่อย่างพอเพียง	92.61	92.30	-0.31
มุ่งมั่นในการทำงาน	92.96	93.77	0.81
รักความเป็นไทย	92.86	92.01	-0.85
มีจิตสาธารณะ	92.91	93.67	0.76
ค่าเฉลี่ย	92.85	93.13	0.28

5. การมีส่วนร่วมของชุมชน

การร่วมทำกิจกรรมทางพุทธศาสนากับชุมชน

การร่วมทำกิจกรรมทางพุทธศาสนากับชุมชน

ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการฝึกอบรมพัฒนาวิชาชีพ มีการเข้าร่วมศึกษาดูงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การดำเนินงานโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การเข้าร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กิจกรรมทางพุทธศาสนากับชุมชน

การเข้าร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กิจกรรมทางพุทธศาสนากับชุมชน

การเสนอแนะหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร ให้มีความศรัทธาในวิชาชีพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ภาคผนวก ซ

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
ของครูโรงเรียนนครขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายอภิชาติ อุ่นเกิด
วัน เดือน ปีเกิด	23 กรกฎาคม 2515
ที่อยู่ปัจจุบัน	77 หมู่ที่ 2 ตำบล โนนธาตุ อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น 40190
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2534	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากสถาบันการศึกษา โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม
พ.ศ. 2536	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (ป.กศ.สูง) จากสถาบันการศึกษา วิทยาลัยพลศึกษาอุดรธานี
พ.ศ. 2538	ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา จากสถาบันการศึกษา สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยสงฆ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
พ.ศ. 2543	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (พลศึกษา) จากสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2552	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) จากสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการทำงาน

วัน เดือน ปี ที่เริ่มต้น	วัน เดือน ปี ที่สิ้นสุด	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
1 ส.ค.2539	26 มิ.ย.2546	อาจารย์ 1	โรงเรียนบ้านสารจอตเก่า จังหวัดชัยภูมิ
27 มิ.ย.2546	23 ธ.ค.2548	อาจารย์ 1	โรงเรียนบ้านโสกนาถ จังหวัดขอนแก่น
24 ธ.ค.2548	29 พ.ค.2549	ครู	โรงเรียนบ้านโสกนาถ จังหวัดขอนแก่น
30 พ.ค.2549	1 ม.ค.2550	รองผู้อำนวยการ	โรงเรียนไตรคามประชาสรรค์ จังหวัดขอนแก่น
2 ม.ค.2550	31 ต.ค.2551	รองผู้อำนวยการ	โรงเรียนเปือยน้อยศึกษา จังหวัดขอนแก่น
1 พ.ย.2551	22 ธ.ค.2551	รองผู้อำนวยการชำนาญการ	โรงเรียนเปือยน้อยศึกษา จังหวัดขอนแก่น
23 ธ.ค.2551	10 เม.ย.2554	ผู้อำนวยการชำนาญการ	โรงเรียนบ้านเปาะ จังหวัดขอนแก่น
11 เม.ย.2554	27 พ.ย.2554	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนบ้านเปาะ จังหวัดขอนแก่น

ประวัติการทำงาน (ต่อ)

วัน เดือน ปี ที่เริ่มต้น	วัน เดือน ปี ที่สิ้นสุด	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
28 พ.ย.2554	31 มี.ค.2557	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนโสมนังคณ์ประจำอุปถัมภ์ จังหวัดขอนแก่น
1 เม.ย.2557	16 พ.ค.2561	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนบ้านลานวิทยาคม จังหวัดขอนแก่น
15 พ.ค.2561	24 ต.ค.2563	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนชนบทศึกษา จังหวัดขอนแก่น
25 ต.ค.2563	ถึงปัจจุบัน	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ผลงานวิชาการ

อภิชาติ อุ่ณเกิด. (2543). รูปแบบการบริหารองค์การกีฬาของสมาคมกีฬาจังหวัดในประเทศไทย.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อภิชาติ อุ่ณเกิด. (2564). รายงานการประเมินโครงการนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (Youth

Counselor : YC) ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนนครขอนแก่น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น. ขอนแก่น: โรงเรียนนครขอนแก่น.

ผลงานดีเด่น/รางวัลและเกียรติบัตรที่ได้รับ

1. รางวัลผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่น เนื่องในโอกาสวันครูจังหวัดขอนแก่น ครั้งที่ 65 ประจำปี 2564

2. รางวัลผู้สนับสนุนรางวัลชนะเลิศ อันดับ 1 การประกวดคลิปดนตรีพื้นบ้าน และการแสดงพื้นบ้าน 4 ภาค ประเภท แคน ระดับเยาวชน "รวมศิลป์ แผ่นดินสยาม 2565" ถ้วยรางวัลพระราชทาน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

3. รางวัลผู้อำนวยการสถานศึกษาดีเด่น จากสภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย

4. ประกาศนียบัตรหลักสูตรธรรมาภิบาลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สพฐ. (โรงเรียนสุจริต) รุ่นที่ 7 วันที่ 14 มีนาคม 2565

5. รางวัล ครูดีไม่มีอบายมุข วันที่ 16 มกราคม 2563

6. รางวัลเชิดชูเกียรติในฐานะ “บุคลากรผู้ปฏิบัติงานสมาคม/ชมรมผู้ปกครอง และครู ดีเด่น” จาก สภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย 7 มีนาคม 2562

7. วุฒิปัตร์ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ครั้งที่ 2 จากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ให้ไว้ ณ วันที่ 24 – 25 กุมภาพันธ์ 2564

8. รางวัลสุวรรณหงส์ทองคำ เชิดชูเกียรติด้านอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมไทย เนื่องในโอกาสวันอนุรักษ์มรดกไทย ในวันเสาร์ที่ 3 เมษายน 2564 ณ หอประชุมคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

9. เกียรติบัตรผู้สนับสนุนการประกวดบรรยายธรรมนักเรียนผ่านวิดีโอคอล (ปีโรคโควิดระบาด) รอบชิงชนะเลิศ ระดับประเทศ โล่พระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี งานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวิสาขบูชาประจำปี พ.ศ. 2565 ณ โรงเรียนส่งเสริมพระพุทธศาสนา วัดประยุรวงศาวาส วรวิหาร ระหว่างวันที่ 17 - 21 มิถุนายน 2565

10. รางวัลนักบริหารการศึกษาผู้เปี่ยมไปด้วย “ภาวะผู้นำฐานะ”

11. รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBCE AWARDS รองชนะเลิศอันดับ 2 เหรียญทอง ผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยม ระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ด้านวิชาการ ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 11

12. เกียรติบัตรผู้ให้การสนับสนุนการจัดพิธีปฐมนิเทศและสวนสนามของยุวกาชาด เนื่องในวันคล้ายวันสถาปนายุวกาชาดไทย (99 ปี ยุวกาชาดไทย) ประจำปี 2564 ให้ไว้ ณ วันที่ 17 มีนาคม 2564

13. วุฒิบัตรอบรมบุคลากรเพื่อทำหน้าที่ผู้ประเมินสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข ปีงบประมาณ 2564-2565

14. รางวัลผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่น เนื่องในโอกาสวันครูจังหวัดขอนแก่น ครั้งที่ 65 ประจำปี พ.ศ. 2564